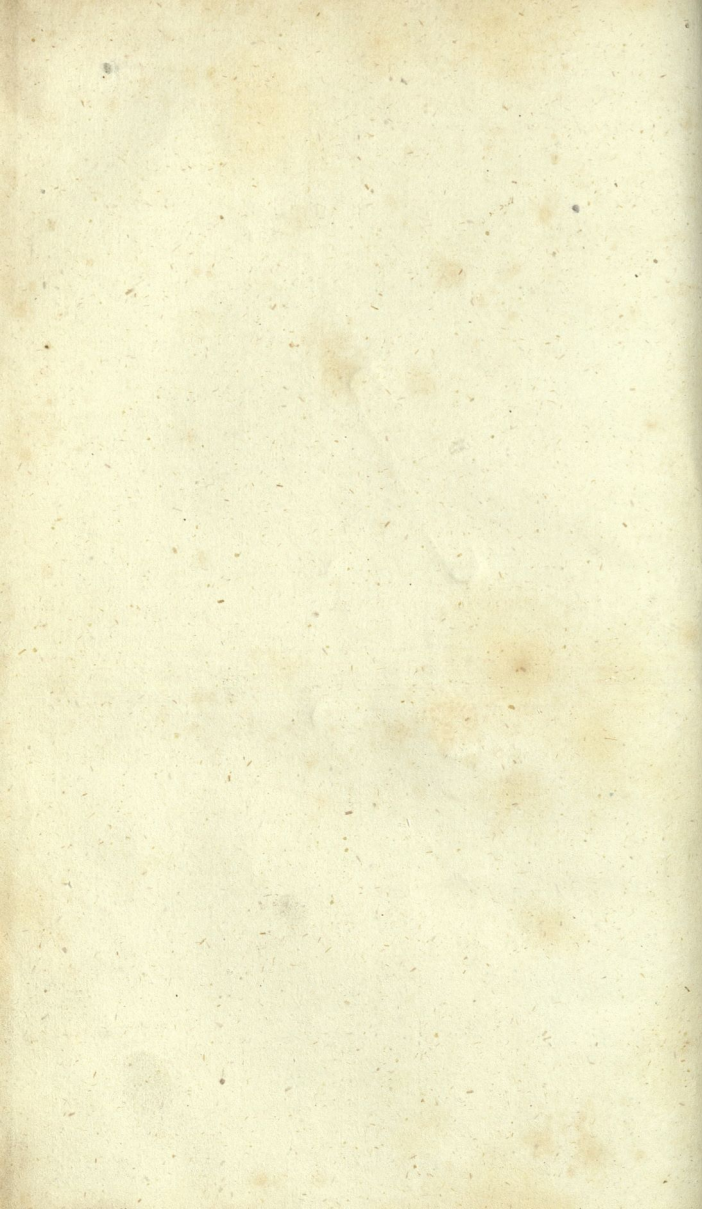

7301. II. C. c. 2. R.

V

d. Kunst- u. geogr. Anstalt v. Serz & Horn in Nürnberg.

H. Franz v. Sales.

Verlag von G. J. Manz in Regensburg.

,S v e t i g a

FRANZI,ŠHKA SALESJA

nekdajnega škofa v' Genevi

F I L O T E J A

a l j

prijasna roka poboshno shivéti.

P o f l o v e n i l

ino s' molitvami sa zerkuv in nekterimi
drugimi pomnoshil

neki dušhni pastir Lavanškke škofije.

Pregledal ino priporozhil

A N T O N ,S L O M ,S H E K ,

Voseniški fajmoshter.

V' Zelovzi 1842.

Natísnil ino saloshil Janes Leon.

1N=030003P26

V. Němec 1947

Národní a univerzitní knihovna Praha

Preljube dushe Kristusove!

,Slovenzi in ,Slovenke!

„**B**odite popolnoma, kakor je popolnoma vash Ožhe v' небesih:“ nas vsmileni Jesus opomina, nam poboshnost priporoča, po Bogi se ravnati nam veli.

Dosti imamo she poboshnih bukev, starih ino novih, ki nas poboshno shiveli uzhijo, to de so spisane vezhi del le sa mlade ljudi, ter kashejo, tako rekozh, le perve stopinje proti nebesam; sa odrashene poboshne dushe nam she v' slovenski besedi bukev pomankuje, ki bi jih k' vishi poboshnosti ravnale.

Odrasheni ljudje slo radi poboshno shiveli mudijo, ter se jim sgodi, ko malopridnimu drevju, ki v' vigredi (spomladi alj valizhki)

lepo zvelí, ob zhaſi poletne vrozhine oſlabí, in nobeniga ſadja ne prineſe. Nekateri moſh, ki je v' ſvojih mladih letah prav gorezhe Bogu ſluſhil, ſe je ohladil, veſ poſveten. Marſkater a ſhena je v' pobošnoſti zelo oſlabela, ki je dekliza vſa Bogu vdana ino pobošna bila. Is ſhlahniga zvetja mladih dni ſadu zhednoſti per moſhih ino ſhenah ní — in to je ſhaloſt, ker Jeſuf govori: Drevo, ki dobroga ſadu ne prineſe, bo vſekano in v' ogenj verſheno.“ — Lepe bukve Filoteja naj bojo torej poſebno odraſhenim Kriſtjanam iſrozhene, kléríh ſa nebeshko kraleſtvo ino njega pravizo kaj ſkerbi.

Imenitne ino nikolj doſti prebrane bukve pobošnoſti ſo Tomasha Kempensarja: Hoja ſa Kriſtuſam. One duſho bogabojezhoſtorijo, in bogabojezhoſt je ſazhelek kerſhanske modroſti. Bogabojezhoſt pa nektire duſhe prevexh bojezhe ino ſtraſhlive ſtori, jim marſkateri, tudi nevárn, ſtrah dela, ki jih v' prevelike dvome ali zvide ſakople, is katerih ſi pomagati ne véjo. Takim duſham je Filoteja prav ljubesniva prijetetza ino ſvetlavka; ktira jih, is bogabojezhoſti nevárniga ſtrahu v' preſrežno ljubesen boſhjo pelja, ino pokashe,

kako zhlovek vsakiga stanu, tudi imeniten ino premoshen, lahko poboshno shivi, ne posvetno, naj si je ravno na sveti. — Oh, kako je tega potreba! —

Poboshna dusha hodi na semli vedno pred Bogom, in Bog ji daja tudi v' posvetni bridkosti okushati nebeske sladkosti: Bres poboshnosti bi bile tudi nebesa le pekel.

Ne dajte se motiti torej, ljube dushe, od posvetne modrosti, ki vam poboshnost rada ostuda. Kakor shivo plamno zhloveku oblizhje rasvetli: tak rasdeni prava poboshnosti krstijana, de je ljub Bogu ino vsm pravizhnim ljudem: „Poboshnost je sa vse dobro pravi sv. Paul, ker obljubo sedajnega ino prihodniga shivlenja ima.“ Ino to je prava modrost.

Dolgo dolgo so she sheleli skerbni dushni pastirji, sosebno pa pridni spovedniki, prelepe bukve svetiga Franziskha Salesja; ktirim je Filoteja ime, bogoljubnim dusham v' roke dati; sdaj so nam jih dober prijatelj poslovenili. Hvalo jim vejmo sa to! Nar bolji hvalo pa bo, de bukve skerbno beremo, se po ljubesni-

vih naukah ravnamo, pa tudi molimo drugi sa drugiga.

Tako bo tudi ,Slovenz in vsaka ,Slovenka shiva Filoteja, to se rezhe, dusha, ki Boga lubi. „In kdor mene ljubi, govori Jesus, tega tudi jas ljubim, pa tudi moj Oze njega ljubi, in bova prišla ino per njemu prebivala.“ Amen.

A n t o n , S l o m f h e k ,
Vosenishki fajmoshter.

Ljubleni bravez!

Beri, prosim te, leta uvod, k' svojimu
kakor k' mojimu veselju.

Vertnariza Glizera je saslopila zvetize, is katerih je venze in snopke pledla, tako umno versliti in slagati, de so se, zhe ravno smeraj ene ino tajiste, tako slo med sebo raslozhile, de imeniten obrasnik Pavsanja s' vsim svojim farbami prijetno raslizhne slege ni samogel posnemati. Tako tudi sveti Duh, ki nam skos pisne ino besede svojih slushavnikov toljkanjshne nauke od poboshnosti daruje v' njihovo podvuzhenje tako zhudno raslizhnost rastiva, de je nam nauk, zhe ravno eden in tajisti, savolj s'coje slege vender silno raslozhen raskasuje. Jes tedaj ne morem, pa tudi nozhem in nesmem v' tej vodbi kaj drusiga vuzhiti, kakor drugi, ki so pred menó od te rezhi pisali. Podam ti, ljubi bravez! ravno tajiste zvetize ko drugi, vender je snopik, kateriga jim is njih spledel, savolj raslizhne sloge, od njihovih zhislo drugazhen.

Vsi skoraj, ki so od poboshnosti pisali, so jiskali tajiste podvuzhiti, ki so se savsim svetu odmaknili; vsaj so takshno poboshnost vzhili, katera popolnoma odpovedi svetá pot napravla. Moj namen nasprot je pa, tajiste vuzhiti, ki per posvetnih opravih, v' fredi svoje shlahte, ja zelo, ki v' mestih in na kraljevih dvorih shivijo, savolj svojiga stanu eno koljko pristojnost (imenitnost) v' sunanjim kasati morajo, in se sgovarjajo, de savolj okoljshin svojiga stanu na poboshnost she misliti ne morejo, ker menijo, de kakor od selisha, od vertnarjov, palmu

Kristusa imenovaniga, po perpovedi, obena shiral ne jagode okusiti ne sme, tako tudi obeden po palmi keršhanske poboshnosti segati ne sme, dokler v' sli-fki posvetnih opravil skiveti mora. Jes pa hozhem takim pokasati, de, kaker ostrige v' sredi morja ro-iene ino isrejene, obene kaple morske vode v' sroje saklepnize ne dobijo; de, kakor je kolj morska vo-da grenka ino slana, se vendar v' kelidonfskih oto-kih (ki so v' sredi morja) sladki studenzi snajdejo, in sadnizh, de kakor neke mušhize skos ogenj in plamen letajo, in si vendar srojih perutniz ne sa-smodijo: tako tudi serzhna in slanovitna dusha sa-more v' drushbi s' svetam skiveti, bres de bi kalne ralove tajisliga pila, de samore studenze sladke po-boshnosti zelo med slapmi posvetne grenkobe najti, ino v' sredi skos sharezhi plamen svetoviga poshe-tenja tekati, bres de bi si perute svetiga poshelenja, s' katerim po poboshnosti hrepeni, vshgala. Tushko je to sa ref; pa ravno sato shelim, de bi si nekteri bolj gorezhe, kakor se je doslej godilo, k' temu per-saderali, — kaker si tudi jes sam per vsi svoji sla-bosti persaderam, skos to spisanje, dobro voljo ta-jislih podpirat, ki so terdno sklenili, se na pot po-boshnosti spustiti.

 Te vodbe pa nisem s' namenam pisal, de bi vtis-njena na svetlo pershla, ampak k' temu delu sim bil tako le napeljan: She ni dolgo, de je neka dobra ino poshtena dusha, od milosti boshje perganjana bila, pot poboshnosti nastopiti. Sato me je profila, de bi ji vodnik ino pomozhnik bil; in ker sim she dolgo poprěj veliko nagnenje k' pravi poboshnosti per njej sagledal, sim jo, kar sim samogel, skerbno uzhl. In kedar sim jo she skos vse vodbe pobosh-nosti po njenih sheljah ino po njenim planu prevo-dil, sim ji nekatere nauke spisane sapustil, de bi si ona sama v' sili svetovati samogla. Ona je pa pos-nej nekimu imenitnimu, vuzhenimu ino svetimu du-hovniku te pisme pokasala, kater je sposnal, de bi tudi drugim dusham k' pridu bile, in me je slo nad-

legoval, naj jih vtisniti dam. Lohka mu je bilo, me pregovoriti, ker je njegova perjasnost zhes mojo voljo, ino njegova uzhenost zhes mojo saslopnost veliko samogla.

De bi te pisma k' vezhim pridu slushile, ino sa branje prijetnishe bile, sim jih pregledal, sverstil ino s' enokoljkimi opombi ino nauki pomnoshil, kakor se mi je potrebno sdelo: pa v' resnizi, skoraj se vse to ni tako pustilo storiti, kakor bi bilo potrebno. Satorej ne najdesh v' tih bukvah nizhesar do kraja sdelaniga: najdesh le sbér naukov, katere s' resnizhno dobro voljo davam, ino rasloshno no saslopno raslagam, koljker se je dalo. Na lepoto besedi she mislil nisem, ker imam drusiga dosti opravi.

Filoteja je, k' kateri v' zelim podvuzhenju govorim, k' kar sem v' sazhetku le sa eno dusho pisal, sa vse obrniti skelim, ino k' tem perimka potrebujem, ki se vsaki dushi perleshe, katera poboshno shiveti sheli: ime Filoteja pa pomeni bogoljubno dusho.

Ker tedaj v' zelim tem spisu dusho pred ozhmi imam, ktera se skos kopernezhe poshelenje po poboshnosti k' ljubésni boshji vsdigniti sheli, sim to vodbo v' petere bukve rasdelil. V' pervih sim skushal skos nektere opombe ino vadbe to poshelenje dushe k' terdnimu sklepu preobrniti, kar se po spovedi zhes zelo shivljenje skos resnizhno oblubo sgodi, katero sveto obhajilo nastopi, kjér se svojimu Svelizharju, kateriga je prejela, sarfim srozhivsha, vsa srezhna v' njegovo ljubésen stopi. Potem, jo k' vishi popolnosti vodivshi, ji pokashem dra veljka perpomozhka, se zhedalej bolj s' boshjim velizhastvam skleniti. Pervi tih perpomozhkov je sveta molitur, po kateri ljubesnivi Bog k' nam pride; drugi prejemba svetih sakramentov, po katerih nas na - se vlezhe. Ino v' tem obsoje druge bukve. Tretje bukve obfeshejo vse, kar je Filoteji k' spolnenju tajišli zhednosti potreba, katere jo k' hitri dosegi popolnosti perpeljajo, raslagam ji pa le bolj to posebno, kar

bi sama ne bila lahka najdla, in tudi ne v' svojim serzu sapasila. Shterte bukve imajo namen, ji nektére sanjke sovrashnika njeniga svetizhanja odkriti, in jo uzhim, kako se jih samore isogniti, in frezhno svoj pot prav varno hoditi. V' petih bukvah saklizhem Filotejo v' samoto, naj si tamkaj pozhije, se oshivi ino si novo mozg pridobi, dalej in dalej po stesi poboshnosti hoditi.

Zhudno je, posebno pa v' nashih zhasih, de se po navadi reka: Le klofhtarzhanam in takim duhovnim, ki so poboshno shiveti ozhitno obljudo storili, se spodobi posebne, isbrane vaje alj regelze pisati, kako se poboshno shivi; tiga shkof ne vtegne, ki mu je toljka shkofija v' skerbi, kolika je moja. Toljka skerb zhloveka rastrese, de se kaj takiga ni vstan lotiti.

Pa vender ti povém, preljubi bravez, kar imeniten sv. Dionisi govori, de so posebno shkofje dolshni sa dushe skerbeti, kako naj v' poboshnosti rastejo. ki so, kakor Serafini nad Angele, oni nad vse ljudi povishani, in svoji dni nar bolje k' timu obernejo, de dushe poboshno shiveti uzhiyo. ,Shkofje ino zérkveni uzheniki pervih zhasov so svojo flushbo gotovo toljko ljubili, ko mi, pa vender niso mudili dosti poboshnih dush she posebej voditi, ki so se njih prijasni skerbi priporozhilo, kar se is njih listov alj pismov vidi. Apostelne so v' tem posnemali, kateri, zhe so ravno imeli shetvo vsiga sveta v' Gospodoco shitnizo spravljati, so si vender prav skerbno ino s' posebno radoztjo nektire klase isbrali. Kdo bi she ne vedel, de so bili Timotej, Tit, Filemon, Onesim, sveta Tekla ino Apia posebno ljubleni duhovski otrozi imenitniga svetiga Pavla; kakor sveti Marko ino sveta Petronila tudi svetiga Petra. ,Sveta Petronila je bila, kakor sprizhujeta imenitna uzhenika Baroni ino Galoni, samo duhovska hzhér svetiga Petra. Ali ni tudi sv. Janes poboshnej gospej Elekti pisal, kalj?

V' resnizi je teshavno, dushe posebej voditi; pa vender je to le tolashbe polna teshava, kakor shenji-

zam na polji ino bravzam v' vinogradi, ki so le tistokrat prav dobre volje, kedar imajo dela dovolj. Per tim opravili se delavzam serze od ljubesnivosti oshivlja ino pokrepzha, ravno kakor se v' srezhni Arabji tistim godi, ki imajo dishavo zimet nositi. Perpovedajo, de zhe tigrovka eno svojih mladih na poti najde, ki ga je lovez na pot vergel, de bi starko pomudil, s' drugimi pa odiskel, ga hitro sadene, naj bi she tak teshko ino veliko bilo, ino ga v' svoj berlog skrije, ker jo ta tesha v' teki zlo ne pomudi, ter ji ljubesen materna tesho polajsha, ino she bolj priganja. Sa koliko vezhi ljubesn ino veselje bo ozhetno serze obzhutilo, sa dusho skerbeti, ki po pravizi popolnoma shiveti sheli. Sprijelo jo bo, kakor ljubesniva mati, ki svoje dete v' narozhji pestje, ino teshe svojga ljublenza she ne obzhuti.

Ozhetniga serza je pa vender le k' temu potreba. Sa to apostelni ino vsi pravi opofstolski moshje svoje uzhenze ne le otroke, ampak otrozhizhe imenujejo, de bi s' tim imenam pokasali svojo ljubesnivot do njih.

Verh vsiga tiga rad sposnam, ljubi bravez, de she poboshen nisim, naj si ravno od poboshnosti pishem, pa vender v' resnizi is serza shelim poboshen biti, ino ravno ta moja snotrajna shelja mene priganja, tudi tebe uzhati, poboshno shiveti, sakaj neki visoko uzhen ino imeniten mosh pravi: „Dobro je, ako si hozhesf sam navuzhiti, de shtudirash; she bolji, zhe pestlufhash; nar boljski pak, ako sam druge uzhisf.“ „Gostokrat se perpeti, govori sv. Augushtin v' nekim pismi k' svoji duhovski hzheri Florenzji, de ravno s' tem saflushimo sami prijeti, zhe drugim dajamo, in kedar druge uzhimo, de se sami skos to svuzhimo.“

Aleksander, neki nar imenitnejshih kraljev, je dal salo kompatro, ktero je sosebno rad imel, Apeletu, nar imenitnejimu obrasniku alj malerju isobrasiti. Njo prav isobrasiti alj smalati, to mora prav pogosto pogledati; in ravno skos to se je v' njo sagledal ino toljko saljubil, de se je Aleksander njega

vsmilil, ker je njegovo shiro ljubesen sposnal, ino mu je nar ljubesnirshi prijateljso svojga serza sa sheno dal. „De je Sander to storil, govori imeniten pisar Plini; nam lepshi prizha, koljka dusha je Aleksander bil, kakor shu toliko imenitne vojске, v katerih je svoje nasprotnike premagal.“

Po tem torej jes mislim, ljubi bravez, ker sim shkof, de tudi Bog hozke, naj preljubesnivo podobo, ne samo zhednosti sploh, ampak nja nar bolj ljublene prijatelze, svete poboshnosti, v zhloveshkim serzi vpodobim, alj smalam. Ino prav prav rad se tiga lotim, nekaj sa to, de svojo dolshnost pokorno dopolnim; nekaj sa to, de se bo svete poboshnosti podoba tudi v moje serze vtisnila, dokler je drugim popishujem. Ali dober Bog ljubesen do poboshnosti, v mojim serzu sagledal, morde jo bo tudi mojmu serzu vekomaj sa drusho dal.

Kedar je sala, framoshliva Rebeka Isakove kamele alj velbljudi napojila, je postala njegova nevesta, ter je prijela slate uhane ino perstane, ktire je poslal. Po tej pripodobi tudi jes savupam od neskonzhne milosti boshje, de bo dober Bog mojo dusho milo pogledal, ino sa svojo nevesto isvolil, ker njegore drage ovzhize k' potokam poboshnosti vodim, de mi bo slate besede svoje svete lubesni v moje vufheta govoril, in moji roki mozh dal, srezhno sgotoviti. „Samo v tim obstoji prav sa prav resnizhna poboshnost, katiro meni ino vsim sinam ino hzheram nja svete zerkve dati, Boga prosim, ter vse svoje pisma, svoje dela ino besede, svoje shelje in misli sa vselej njej isrozhim.

V' Anesi na svete Marije Magdalene v' leti 1609.

I s p o r o z h e n j e

svetiga spisavza Franziskha Salesja.

O Jesuf vsmileni, moj Gospod, moj Odrešnik ino moj Bog! Pred noge tvojiga velizhastva se vershem, ter liste tih bukev tvoji slavi posvetim ino darujem. S' svojim blagoslovom se besede v' njih oshivljaj; de se bojo dushe, katerim sim jih pisal, skos mozh tvojga blagoslova po njih rasvetlile, kar jim, posebno pa to preferzhno shelim, naj bi sa mene tvoje neskonzhno vsmilenje naprosili, de bi jes, ki na tim sveti drugim pot poboshnosti kashem, saj na unim sveti vekomaj ne savershen ino vframoten ne bil, ampak naj bi s' njimi sklenjen vekomaj tebi visoko hvalno pesem pel, besedo, ki jo per vsaki teshavi ino stiski sedajnega shivljenja, pokasati tebi svojo svestobo, is zeliga serza na ves glas sashenem, rekòzh: Jesuf naj shivi! Naj shivi Jesuf! shivi le ino kraljaj v' naslih serzah od vèkoma do vèkoma. Amen.

12 p o r o b n j e
Ivettiga Iphigeneia Transilvanica Salvia

O Iphigeneia, moj Gospod, moj Gospod,
nik ino moj Bog! Proti nege tvoja veljavnost
le voham, ter hile tih davor tvoj lavi goste-
tim ino davoram. S svojim blagostvam vti be-
lade v tvoj estviti; da se bojo davor, katerim
jim jih pilat, tvoj mech tvoja blagostva po njih
rastviti, kar jim, polno po to preterbo
shem, naj bi se mech tvoje veljavnosti vti
leže naproti, da bi jes, hi na tvoj davor
pot potostnosti kham, hi na tvoj davor
kham, ne zastviti ino vramen ne bi, an-
pot naj bi s tvoj estviti voham, ter vti
hvine plem pot, belade, hi jo pot vti ro-
shavi ino tiki lešjine, shivine, potviti
tebi tvoje svetlobo, in koga laxe na vti glat
estviti, voham: Jesu! Jesu! shiviti! Na
shiviti Jesu! shiviti ino kham v nashiti
lešah od voham do voham. Amen.

Prijasna roka poboshno shiveti.

P e r v e b u k v e

Potrebne opominbe ino vadbe, ktere dusho od njeniga perviga posheljenja po poboshnim shivlenji noter do terdniga fklepa, prav boga-bojezhe shiveti, vodijo.

P E R V A P O S T A V A.

Popis prave poboshnosti.

Kaj ne, ljuba Filoteja! poboshna shelish biti, ker po kerfhanfko isrejena, dobro vesh, kako prijetno se zhednost poboshnosti, pred ozhmí boshjiga velizhastva sveti? Kér pa tudi mali spregledi v' sazhetku kaziga opravila po malim v' nesmérno israfstejo, tako de se vzhasi popraviti vezh ne dajo, tako ti je narprej potreba vediti, kaj de je prav sa prav zhednost kerfhanfke poboshnosti: sakaj, ko bi tebi bilo to nesnano, bi se tebi lahko sgodilo, de bi si sajfhla, in po poti kake neumne alj prasne poboshnosti hodila, kakfhnih je veliko, desi je ravno prava poboshnost le ena fama.

Avreli *) je vsako obljizhje svojih podób tistim shenfkim enako isobrasil; katere so mu bile narbolj vshezhe; tako si vpodobi tudi vsak, poboshnost po svojim nagnjenji ino po svojim dosdevanji. Kdor se rad postí, se poboshniga dersí, de se le postí, naj mu bo serze tudi polno nar grenkej-ga sovrashtva. 'S góle smernosti si ne upa jesik v' vino, she v' vodo ne pomozhiti, ne bojt se pa, ga, obrekovaje in opravlaje, v' kri blishniga vtopiti. Drugi se brum-niga meni, ker vsak dan lepo shtevílo molituv ismo-li, zhé ravno kmalo po tem svoj jesik odvéshe, de se v' ojsírih, prevsetnih in sanizhovahih besedah zhes domazhe in ljudske raslije. Ta delí obilno milosíhno is svojiga shepa, alj ne perpravi se, krotkost is svo-jiga serza deliti. Uni nasprot rad odpusti rashalni-kam, alj le ojsírost pravize ga perpravi, de plazha posodnikam. Vsi ti ljudi se sploh sa poboshne der-shijo: pa niso. Savlovi hlapzi so Davida v' nje-govi lastni hishi ífkali: Mihola pa, ki je les v' postel poloshila, in ga s' Davidovim oblazhílam sakrila, jih je vslepila, de so menili, David bolen pozhiva-tamo. Tako se jih dofti s' sunanjimi poboshnimi deli pokrije, in svét jih ima sa resnizhno poboshne ino brumne, alj té ljudjé so le podoba in senza po-boshnosti.

Prava ino shiva poboshnost, moja Filoteja! je le na ljubesen boshjo sesidana; in prav sa prav tudi poboshnost drusiga ni, koker prava ljubesen do Boga, pa ne ljubesen, kakoríhna si bodi, sakaj bosh-ja ljubesen, ki nasíhim dúsham lepoto delí, se imenu-je gnada, to je, dopadlivoft: ker na ozhém bosh-jigá velizhastva ístri dopadlive. Nam ta ljubesen mozh podelí, dobro storiti, po tém se ji delavna ljubésen pravi; zhé se pa na to víshíno popolnosti vsdigne, de nas ne le kar podbada, dobro storiti, ampak taji-íto tudi fkerbno, pegosto in urno opraviti, potem do-

*) Avreli, neki stari obrasnik alj malar.

bi imé: poboshnost. Shtruzi *) ne leté nikdar, kokofhi teshko, nisko in poredkim, golobi in lastovke pa letajo velikokrat hitro ino visoko; tako se gréshniki nikder ne vsdignejo do Boga; sméraj se vertijo na niskim bliso semlje, — is ljubeshni do semlje. Ljudjé, sploh dobri imenovani, ki se fhe poboshnosti niso prijeli, se vsdignejo fizer skos dobre dela do Boga, pa le malokdaj, in tedaj fhe teshko ino pozhasi; poboshne dushe letijo dostikrat, hitro ino visoko k' Bogu nakvisihko. V' kratkim: nizhesar drusiga ni poboshnost, ko shiva, bistra urnost, po kateri delavna ljubeshen svoje delo v' naf dopernesse alj tajisto mi v' njéj hitro in is ferza dopernesemo, in kakor je delavni ljubeshni lastno, naf k' spolnovanju vsih in vsake sapovedi boshje napeljevati, tako je tudi poboshnosti lastno, naf napeljevati, de bi tajiste hitro in urno spolnovali. Toraj se tudi tajisti, ki vsih sapoved boshjih ne spolnuje, dober in poboshen imenovati nemore; ker, de bomo v' refnizi dobri, in refnizbno poboshni, rasen delavne ljubeshni fhe shive urnosti k' delam ljubeshni potrebujemo.

Kér dalej poboshnost drusiga ni, kakor gorézha ljubeshen, torej firi, ne le, de fmo hitri, delavni ino fkerbni v' spolnovanju vsih boshjih sapoved; ampak ona naf podshge, de hitro ino is ferza toljko dobrih del storimo, koljkor jih le samoremo, zhe tudi niso ravno sapovedane, ampak le svetovane, alj is snotranjiga ras-fvetlenja pokasane. Sakaj, kakor zhlovek, ki fhe ni sdavnej osdravil, le tako dalezh gré, kakor dalezh mu je potreba, in fhe tudi to le pozhasi ino teshavno, tako stopa grefshnik, ki je fhe le od svoje krivize osdravil, le tako dalezh, kakor dalezh mu Bog sapové, in fhe tako dalezh le teshavno ino kesno, dokler sadnizh poboshnost doséshe. Po tem pa, kakor popolno sdrav zhlovek, ne hodi le

2

*) Nar vezhe tize, po 2 — 3 zente teshke; tudi Shtravfi imenovane.

kar, ampak tudi téka in fkaka po poti boshjih sapoved, ino fhe zelo zhes gré, in tezhe hité po fiesi svelizhavniga svéta in nebesfhkiga rasfvetlenja. Sploh rézhi se delavna ljubésen od poboshnosti tako malo lozhi, kakor plamen od ognja; posebno, kér je delavna ljubésen duhovni ogenj, ki, zhé visoko gori, poboshnost postane. Delavno ljubésen tako tedaj, od poboshnosti nizhefar ne perdobí, kakor le plamen, kater jo, ne le v' spolnovanji boshjih sapoved, ampak tudi v' sforjenji svelizhavniga svéta in nebesfhkiga vdajanja hitro, delavno ino fkerbno obdershf.

DRUGA POSTAVA.

Od lastnosti in imenitnosti prave poboshnosti.

Tisti ki so Israelove otroke hotli sefrafhiti, de bi se v' obljubleno deshelo ne podali, so jim pravili, de tista deshela svoje prebivavze poshira; to se pravi, de je srak alj luft v' njéj tako sfrupen, de bi ne bilo mogozhe v' njéj dolgo shiveti, ljudje so pa tako sfrafhni ino veljki, de druge ljudi kakor, kobilze soblejo. Tako ljuba Filoteja! svét obrekuje sveto poboshnost, kar jo kelj more, popisuje poboshne s' kishim, shalofnim in sopernim obrasam, in glasno osnanuje, de poboshnost ftri shalofne in vse soperne ljudi. Kakor fta pa Josue in Kaleb ozhitno prizhala, de obljublena deshela ni le sdrava in vsa prijetna, ampak njo imeti, fladko ino veselo: tako nam tudi sam sv. Duh sprizhuje, in nafli Svelizhar sam fkos svoje boshje vsta naf vuzhi, de je poboshno shivljenje prijetno, frezhno ino prijasno shivljenje.

Ref vidi svet poboshne se positi, moliti, sanizhovanje voljno nositi, bolnikam sfrezhi, vbogim da-

rovati, zhuti, jeso krotiti, se s' slabim nagnenjam vojskovati, se prepovedaniga veselja sdershati, in tše drusih takšnih del veliko dopernafhati, ki so same na sebi teshavne in soperne; alj snotranje in ferzhne brumnosti svet ne vidi, ktera vse te dela polajfha in poflajfha. Poglej zhebele na timfi, *) grenek je sok, kteriga is nje dobijo, alj po svoji lastnosti ga v' fladek mēd spremenē. O posvetnesh! ref ref, veliko britkiga najdejo poboshne dushe v' vadbah svojiga premagovanja, alj zeló v' tih vadbah spremenijo bridko premagovanje v' sladkost in prijetnost. Plamen in gorezhe baklé, kolesa ino mezhi so se sdeli prijetne zvetize in difhave muzhenzam, — sato, ker so bili, poboshni. Samore pa mozh poboshnosti nar grosovitnishi muke in zelo same smert s' prijetnostjo slajfhati, kaj vse ne bo v' delah zhednosti samogla? Sladkor (zucker) nesreli sad stori fladek, in odusame srelimu vse grenko ino fhkodljivo. Poboshnost je pravi duhovni sladkor, ki delam pokorjenja bridkost, in veselju vse fhkodljivo odvsame; ona odshene od bolnih otoshnost, od bogatih lakomnost, od fufkanih maloferzhnost, od frezhnih prevsetnost od pashavnih shalost, od perljudnih rasvujsdanost; vrozhina je po simi, rosa po léti; ona vé obilnost pofesti in revfhino poterpeti; zhaft kakor sanizhovanje ji je enako svelizhovavno; in fkoraj smeraj prejema s' enakim ferzam veselje in shalost, in naf napolni s' prezhudno prijetnostjo.

Poglej Jakoba lestvizo (lojtro); (sakaj zhišto prilizlna je poboshnimu shivlenju). Dve rante po firani, med kterima se na kvishko hodi, in v' kteri so klini vdelani, ti sasnamvajo molituv, ki sprofi boshjo ljubesen; — in Sakramente, po katerih nam dojde. Klini drusiga niso, kakor stopnje delavne ljubeshni, po katerih se od ene zhednosti do druge stopa, alj fkos dobre dela, k' pomozhi in preneshbi

*) Timfa, timian, difhezha rosha.

blisniga deli gré, alj zelo tudi skos sveto premišlovanje noter do prijetnishe sklenitve s' Bogom povs-
digne. Gledaj tedaj Filoteja! na tiste, ki so na lest-
vizi; ljudje so s' angeljskimi serzi, ali angelji v'
zhlovéshkih telefah. Zhe ravno tudi ne mladi, se
vendar vsi mladishki svetijo, ker duhovna mozh in
urnost v' njih gospoduje. S' peruti so obdani, sa le-
tati, in se vsdignejo skos sveto premišlovanje k Bo-
gu nakvisshko; tudi imajo nogé, de se v' svetim ino
prijasnim sadershanju s' ljudmi sprehajajo. Lép in
vesél je njih obras, ker pohlevno in prijasno vse na-
se vlezejo; gole so njihove noge, roke in glava, ker
konez njihovih misli, nagibov ino djanj le v' tim ob-
stoji, Bogu dopasti. Drugi udje telefah so pokriti,
vendar le s' vso lepo in lahko obleko, ker tud
ta svét in posvetne rezhí vshivajo; ali vendar le vse
priprosto, ker le kakor memo gredozhi vshivajo, kar
jim je po njihovim stanu potrebniga. Tako so po-
boshni. Veruj mi, ljublena Filoteja! poboshnost je pri-
jetnost vsih prijetnost, kraljiza vsih zhednost, popol-
nost delavne ljubeshni. Je ljubeshen mleku enaka, ta-
ko je poboshnost sladkoba; je ljubeshen drag shlah-
ten kamen, tako je poboshnost ognjen list; zhe je
ljubeshen imeniten palsam, tako je poboshnost njena
dihava, in fizer vsa prijetna dihhava, ki krepzha lju-
di, in angelje rasveseli.

TRETA POSTAVA.

De se poboshnost s' vsakim stanam in
poklizam da skleniti.

É Bog je sapovedal ob stvarjenju selisham, de naj
vsako po svojim plemenu sad rodi; tako tudi vkasuje
kristijanam, shivim selisham v' svoji zerkvi, de naj

však po svojih stanu in poklizu sad poboshnosti perneše. Drugazhi mora sa poboshnost shlahtnikl, umetnik, rokodelez, drugazhi hlapez, vajvoda, drugazhi deklé, omoshena, vdova fkerbeti; in ne le to, obudba k' poboshnosti se mora mozhém, opravkam in dolshnostim vsakiga prilézhi. Ljuba Filoteja! ali bi se spodobilo, ko bi fhkof, kakor pufhavnik famotno shiveti hotel? zhe bi si sakonfski po kapuzinarfsko obeniga premoshenja ne sbirali, alj ko bi rokodelez, menihu enako, zel dan v' zerkvi tézhal; menih pa zeli dan blishnimu na flushbo stal; alj bi ne bila takfhna poboshnost sméfhna, napzhna, neprenešliva? Vendar se vezhkrat ta narobnost pergodi, in svét, ki pravo poboshnost in takfhno nerodnost vse eno dershi, goderjá, in zhmeri poboshnost, zhe ravno ona vsih tih napak kar nezh ni kriva.

Ne, ne Filoteja! poboshnost nizhefar ne strati, zhe je le prava, ampak le fhe vse bolje naredi; in zhe fhé poklizu karkolj sa enga zhloveka vstavlja, gotovo je napzhna. Zhbela, pravi Aristotel, *) sesa is zvetíz svoj med, zvetíze pa kar nezh ne poshkoduje, ampak kakor jo je vso zvetezho najdla, tako jo pufí. She vezh stori prava poboshnost; ne le, de ebenimu poklizu alj opravilu ni nasprotna, ampak olepfha ino osaljfhna fhe vsaziga. Versi kakfhen shlahten kamen ako hozhefh, v' méd, fhe le boli lishezbo; tako posiane tudi vsak v' svojim poklizu prijetnéj, bolj ko poboshnost sh' njim véshe. Sakonfski se ferzhneji ljubijo, podloshni so gosposki podloshnifhi, vsak stan je prijetnifhi sh' njo.

Vuzhiti alj térditi, de poboshnost ne flifhi v' fhotore vojakov, v' jifpe rokodelzov, v' dvore kraljov in v' hifhovanje sakonfskih, bi bila grosna smota, in zeló krivovera. Ne rezhem, Filoteja! de bi se menifhka poboshnost s' rezhenimi stanovi drushila, pa rasen menifhke poboshnosti jih je fhe došti, tistim

*) Aristotelj nekda jni imeniten modrijanez.

priliznih, ki v' posvetnih poklizah shivijo. Tega so nam prizhe v' stari savesi: Abraham, Jsak ino Jakob, David, Job, Tobija, Sara, Rebeka in Judita; in v' novi savesi so shiveli sv. Joshef, Lidia in sv. Krishpin popolno sveto per rokodelstvi; sveta Marta, Monika, Akvila, Pilzila per hišhovanju; Korneli, Sebastijan, Mavrizi pod vojashkim oroshjam; Konstantin, Helena, Ludovik, Amadej in Edvardi na svojih tronah. In fhe to se je sgodilo, de so nekteri v' famoti, katira je k' dosegi popolnosti tako prilizna poboshnost sgubili, in de so jo potèm v' fredi sveta sopet nasaj dobili, ki se sa popolnost tako nevarn vidi. Lot, v' mestu zhist, je v' famoti v' nezhistost padel, pravi sveti Gregor. Bodimosi tedej, kjér ho-zhemo, po poboshnim shivlenju samoremo in moramo hrepeneti.

,S H T E R T A P O , S T A V A.

Od potrebniga vodnika na pot in po poti poboshnosti.

Ke je mladi Tobija poveló dobil! v' Kages se podati, je rekel: „Pota ne snam.“ „Tak idi,“ mu odvishzha ozhe, „pa si pojishi koga, de te bo spremljal.“ Ravno to rezhem tebi, moja Filoteja! imash resnizhno voljo, na pot poboshnosti stopiti, pojishi si spremljavza, v' zhednosti dobro vterjeniga, de te bo vodil. Nauk Naukov je ta. „Ishi si, kar samoresh, voljo boshjo sposnati,“ pravi poboshni Avila, „neboh jo tako gotovo sposnal, kakor na poti ponishue pokorshine, ktere so se vsi poboshni svoje dni terdno derskali, in jo fkerbno perporozhali.“ Ko je sv. mati Teresia vidila, kako ojštro se brumna shena Katarina Korduanka pokorí, jo je shelela posnemati,

de si je ravno spovednik prepovedal; in slo ji jo nikalo, ga ne vbogati. Bog ji je pa enkrat rekel: „Moja hzbi! ti hodish po dobrim in varnim poti. Ti gledash na pokoro, katero una dela, pa ljubsha mi je tvoja pokorshina.“ Tudi je ljubila to zhednost tako slo, de se je rasen pod pokorshino proti svojim predpostavljenim tudi she pod posebno proti nekemu velikemu boshjemu flushavniku skos oblubo savesala, de ga v' vsih rezheh vbogati hozhe. In k' veliki tolashbi je njěj, kakor mnogim poboshnim dusham pred njo ino sa njo dofhlo, ki so, Bogu se bolj podvrezhi, svojo voljo volji njegovih flushabnikov podvergli; katero ponishnost sveta Katarina is Siene v' svojih pogovorih visoko hvali.

Svéta vajvodnja Elisabeta se je vdala sa vsm v' pokorshno in vodbo svojga uzhenika Konrada; in imenitnishih naukov eden, ktire je imenitni kralj, sveti Ludovik pred svojo smertjo svojimu sinu dal, je ta: „Pogosto se spoveduj, sberi si vuzheniga spovednika, ki te bo uzhiti saslopil, kar ti je v' prid.

Svest prijatel, „pravi sveto pismo,“ je mozna bramba; kdor ga je najshel, je saklad najshel. Svest prijatel je sdravilo shivlenja in nevnerjezhnosti; ki se Boga bojé, ga najdejo. Te boshje befele kakor vidish, nevmerjezhnost posebno sadenejo, h' kateri pred vsm drugim, svefiga prijatla potrebujemo, de nam svetuje, nas opomina, ino skos shivlenje varno vodi, de ne pademo, alj v' sanjke hudobniga sovrashnika ne sajdemo. Kakor saklad modrosti, nas bo v' nashih teshavih, nadlogih ino padzih varval; kakor sdravilo bo nashé ferze v' duhovnih bolesnih krepzhal in tolashil, pred nefrezho nas obvarval, nasho dobro v' boljshé spreobrazhal; in zhe nas kakshna bolésen nalleti, vbrasil, de nas ne bo k' smerti peljala, sakaj on nas bo is njé refhil.

Pa, kdo bo tega prijatla najshel? „Tísi odgovori modri, ki se Boga bojé,“ to se pravi, ponishni, ki v' duhu rastit' resnizhno shelijo. Kér ti je tedej toljko na tém leshéze, Filoteja! ta sveti pot pobosh-

nosti s' kakim dobrim vodnikom nastopiti, tako prosi Boga prav gorézhe, de ti eniga po svoji volji podeli; in nikar ne dvomi, ko bi ti moral tudi, kakor mlajšimu Tobijatu, angelja is nebés poslati, dobriga in svešiga vodnika ti bo podelil.

Pa kakor angelj tebi tudi mora biti, to je, zhéfi ga najhla, ga ne imej kar kakor zhloveka, in ne sanashaj se toliko na-nj in na njegovo vuzhenost, kakor veliko vezh na Boga, ki bo po svoji milosti fkos téga zhloveka s' tabó govoril, in v' njegovo serze kakor v' njegove usta poloshil, kar ti je k' svelizhanju; poslushaj ga torej, nezh drugazhi, kakor angeljá boshjiga, ki's nebés stopi, de bi tebe v' nebo vodil. Vselej mu bodi vša odkritoferzhna in svešta: odkrivaj pred njim, kar imash dobriga alj hudiga nad sebo, bres vse hinavshine ino svijazhnosti, in tako bo dobro, — kar imash, prejiskano, ine okevarjeno, hudo pa pobolishano ino osdravleno; on te bo v' shalošti krepzhal in tolašil, v' veselju te predersnosti varval. Veliko savupanje imej na-nj, sklenjeno s' sposhtovanjam, tako de sposhtovanje ne bo savupanje manjšhalo, ino savupanje ne sposhtovanja vstavljalo. Savupaj mu s' sposhtovanjam hzhére proti ozhetu; sposhtuj ga s' savupanjem sina proti materi. V' kratkim, ta prijasnost mora možna ino fladka, vša sveta, vša poboshna, mora vša boshja, vša duhovna biti.

„Torej, isvolji si eniga ismed tavshent,“ pravi Avila; jes pa pravim, 's med defet távshent; sakaj, manj jih je, kakor se da povedati, ki bi bili sa to opravilo. Napolnjen mora biti s' delavno ljubesnjo, s' vuzhenostjo ino modrostjo; bi ene téh lastnost ne imel, bi she bilo nevarno. Torej ponovim: Prosi sdihováje sa njega; in, zhe si ga préjela; potem sahvali boshjo velizhastvo sa-nj, ostani mu stanovitna, in ne jishi si drusiga; ampak hodi priprosta, ponishna ino savupliva, sakaj tvoja pot bo vša frezhna.

P E T A P O S T A V A.

De se s' zhišhenjam dushe sazheti
mora.

„Zvetize so se v' našim kraji perkasale,“ pravi shenin v' visoki pesmi, „zhaš snashenja in shetve je prišel.“ Kai so zvetize nashiga serza drusiga, moja Filoteja! kakor njegove brumne shelje? Kakor hitro se torej te prikashejo, mora roka sa serp prijeti, de se vse mertve in nepotrebne dela 's nafhe vesti poshanjejo. Hzihi ptujza, ktera se je sinu Israelza sarozhiti hotla, je morla fushností oblazhilo islézhi, nohte poresati, laše ofirizhi. Tako mora dusha, ki po zhafii hrepení, nevésta boshjiga, Sina postati, stariga zhloveka islézhi, in gréh sapustivshi, noviga oblezhi, potem vse napotleje, ki jo od boshje ljubesni nasaj dershijo, obresati ino is pot spraviti. Sazhetek osdrave obstoji v' ozhišhenju kervi.

Popolnoma ozhišheni kar na enkrat so bili, sveti Pavel, sveta Katarina is Genua, sveta Magdalena ino Pelagia, in she nekaj malo drusih. Alj takshno ozhišhenje slifhi med zhudeshe, in je tako malo navadno v' kraljestvi gnade, kaker vstajenje mertvih v' kraljestvi nature; ne smemo se torej na-nj sanafhati. Navadno zhišhenje ino sdravlenje trupla kakor tudi duha gre le pozhasi, in sizer od stopnje do stopnje napréj.

Perute sizer imajo angelji na lestivizi Jakopa vender ne letajo, ampak po versti stopajo is stopnje na stopnjo gorj in doli. Dusha, ktera se 's greha k' poboshností vsdiguje, je enaka juterni sarji, ki v' svojim ishodu ne preshene na enkrat teme, ampak le pozhasi. Sdravje, le pozhasi sadobleno, je varnisthi in stanovitnisthi, pravijo sdravniki. Bolesni serza ravno kakor bolesni telefá kakor na konju in na

poshti perdérejo; pa k' nógam in prav pozhasi odstojijo. „Serzhna tedaj, in pa vsa poterpeshliva, morash per sazhetku tega dela biti, moja Filoteja! O kako fhkoda je sa tiste dushe, ktere, ko so se enzhaf v' poboshnosti vadile, sbe nekatere slabosti nad tebó vidijo, in savolj njih vse ferze sgubijo, tako, de fkoraj od sazhetiga shivlenja odstopiti mislijo! Pa v' enaki nevarnosti se snajdejo, ki se po nasproti ni skushujavi jifhejo pregovoriti, de so svojih pogreshkov vshe prvi dan zbihnenja prosti positali, se torej sa popolne dershijo, in sbe bres perut letati sazhno! — O Filoteja! saréf v' veliki nevarnosti tezhijo, nasaj pafiti, kér svojiga sdravnika prehitro sapustijo. „Ne vftani, popréj, de se dani“ pravi prerok, „vftani, kedar si shé sêdel.“ Pazh je on sam ta nauk dobro spolnil, kér, zhe ravno ozhifhenino omít, vnovizh sa zbihnenje sdihuje.

Dushe zhfifti, moramo le s' smertjo nehati. Ne sgubimo ferza savolj svojih pogreshkov, sakaj nasha popolnost obstoji v' tem, de se sh' njimi vojskujemo; vojskovati sh' njimi se pa ne moremo, zhe jih ne vidimo, pa tudi premagati jih ne, zhe jih ne frezhamo. In nasha premaga ne obstoji v' tim, de bi jih ne obzhutili, ampak v' tim, de v' nje ne pervolimo.

Ne pervolimo pa v' nje, dokler smo od njih nadlegvani; in tudi moramo v' tim duhovnim boju vzhaf ranjeni biti, de ob ponishnosti ne pridemo; pa vendar premagani ne bomo, drugazhi, zhe shivlenje alj ferzhnost sgubimo. Pa per vsm tim nam ne morejo ne nepopolnosti ne odpustlivi grehi duhovno shivlenje odvseti, le fkos smertni gréh se sgubi. Le to nam mora torej v' fkerbi biti, de nam savolj malih pogreshkov ferze ne opade. „Réfhi me, o Gospod,“ je klizal David, „bojezhnosti in maloserzhnosti!“ Koljka frezha sa vas v' tim boju, de vselej premagati samoremo, zhe se le vojskovati hozhemo!

,S H E , S T A P O , S T A V A

Od perviga zhiſhenja duſhe, ali od
zhiſhenja ſmertnih grehov.

Pervo, ſilno potrebno zhiſhenje, je zhiſhenje greha, in perpomozhik k' timu ſv. Sakrament pokore. Pojſhi ſi torej boljſhiga ſpovednika k' timu, ko moreſh; ino vsemi v' roke ene tiſtih bukviz, ktere ſo nalafh v' to sloſhene, veſt k' zhiſti ſpovedi perpraviti. Takſhne bukve ſo piſali Ludovik Granafhki, Bruno, Aria, Augeri in drugi. *) Paſno beri ene alj druge tih bukev, in obdershi ſi v' ſpominu, na kar te ſpomnijo, de bi bila kdaj ſtorila, od perve mladofli noter do denafhniga dneva. Zhé ſe pa na ſvoj ſpomin ne ſaneſefh, ſi pa ſapiſhi, kar ſi hudiga nad ſebó najſhla. In kedar ſi tako vſe grehe vkup ſpravila, ſanizhuj tajiſte in odpovéj ſe jim s' nar vezho grivengo, katero ſamore tvoje ſerze obuditi, in premifli ſraven, de ſi ſkos greh gnado boſhjo ſpravla, ſvoj del v' nebeſhkim kraljeſtvi ſgubila, ſe ſuſhno pekla ſtorila, in ſe vezhni ljubesni boſhji odpovedla. ,Saj vidifh, Filoteja! de od ſpovedi zeliga ſhivlenja govorim, katero ſzer vſakimu potrebno ne dershim vendar pa terdim, de ti bo v' tim ſazhetku k' velikimu pridu, in ſato ti jo perporozhim, kar ſamore. Doſtikrat ſo navadne ſpovedi tajiſtih, ki po ſploſhni fhégi ſveta ſhivijo, polne nar vezhih pregreſhkov; velikokrat ſe ne perpravijo, alj ſaj ne do-

*) Sa ,Slovenze ſe v' novifhkih molitnih bukvah, kakor v' duſhni paſhi, ſhivlenja frezhni poti ſa mladenzhe, v' kerſhanſkim diviſhtvi v' duhovnim tovarſhi i. t. d. dobri nauki k' ſpraſhovanju veſti najdejo.

sti fkerbno: vezhkrať nimajo potrebne grivenge, in the 's fkrivno voljo se podavajo k' spovedam, se po spovedi sopet k' grehu poverniti, posebno, zhe se nozhejo priloshnosti greha sogibati, in potrebnih perpomozhkov k' pravimu poboljšhanju shivlenja prijeti. V' vséh téh okoljšhinah je spoved zeliga shivlenja k' potolashenju dufhe filno potrebna. Rasen tega nam the pa spoved od zeliga shivlenja veliko perpomore, de sami sebe prav sposnamo, de se pretezheniga shivlenja framujemo, in boshjo milost obzhudujemo, katera je tako dolgo s' nami poterplenje iméla, pototashi nafhe ferza, in nam podeli dufhni mir; obudi v' nam dobre fklépe, da perloshnosti nafhimu duhovnimu ozhetu, naf opomniti in nagovoriti na to, kar je nafhi dufhi nar bolj potrebniga, in nam podeli ferzhnost, de se mu v' prihodnih spovedah s' vfm savupanjam odkrijemo.

Kér od popolniga ponovlenja nafhiga ferza, in zeliga spreobnjenja nafhih dufh k' Bogu govorim, tako lehko sposnash, ljuba Filoteja! de ti splofhno spoved od zeliga shivlenja perporozhiti moram.

,S E D M A P O , S T A V A .

Od drugiga zhishenja, namrezh zhishenja nagnenja h' grehu.

Israelfki otrozi so fizer vsi fhli 's egipshke deshele, to de ne vsi radovoljno in vesélo, torej jih je tudi nekaj od njih shé v' pufhavi po sapushenim zhebulu (luku) in mesenih lonzah Egipta nasaj hrepenelo. Ravno tako se tudi spokorniki snajdejo, ki so szer greh sapustili, nagnenju pa se ne odpovedó; fklenejo, ne vezh greshiti, pa le nekak otoshno vsamejo od gresfniga veselja flovó. „Serze se odrezhe

grehu, in se v' resnizi lozhi od njega, pa vender se she vezhkrat po sapushtenim kraji osirajo, kakor Lotova shena po Sodomu. Sdershijo se greha, kakor bolniki dinjih buzh, katerih le sato ne jedó, ker jim je sdravnik s' smertjo protil; vendar jim to sdershanje, teshko pride; radi od njih govorijo, in premishlujejo, ali bi ref bile tako nevarne, jih shelijo vsáj poduhati, in sa frezhue imajo tiste, ki jih jesti smejo. Tako se bojezhi in leni spokorniki sdershijo en zhaš greha, pa vfi shalofni; radi bi smeli greshtiti, ko bi le vezhnimu pogublenju odfhli. S' serzhnim veseljam od greha govorijo, in greshtnike sa frezhue dershijo. Mosh, ki se je mislil mashtovati, spreoberne fizer per spovedi svoje naprejvstje, pa v' kratkim ga vidimo med svojim prijatli, in flishimo, s' kazim veseljam od svoje pravde govori, in pravi, de ko bi ga strah boshji ne sadershal, bi bil to alj uno storil; de je postava boshja tako teshka, fosebno kar odpushtanje sadéne, in sdihuje, de bi vendar bilo perpushteno, se mashtovati. Ta mosh je she fizer sunaj greha, alj od nagnenja h' grehu je ves omréshen; sunaj Egipta, alj po svojim poshteljenju she noter, in sdihuje po zhesau in luku, kateriga je tam do fitiga vshival; kakor shenstvo, ki svojo pregreshtno ljubesen sfer sanizhuje, pa vendar s' veseljam neframne perlisovayze okolj sebe vidi. Ah! v' koliki nevarnosti takfhní ljudjé tézhijo!

Moja Filoteja! ker si sklenila, poboshno shivlenje sazheti, se ne sméfh le kar grehu odrezhi, ampak morash tudi svoje serze od vsake gréfhue ljubeshni savsim ofnashiti; sakaj rasen nevarnosti, so pet v' gréh nasaj pasti, bi to kalno (motno) nagnenje tvojiga duha vedno flabilo, in ga tako teshilo, de bi ti fkoraj nemogozhe bilo, svoje dobre dela urno, gorezhe ino pogosto opravljati, de si ravno v' tim shivlenji poboshnosti obstoji. Dufhe katere so pot pregrehe sapustile, pa se she niso savsim nagnenja snebile, so po moji misli bledizhnim deklétam podobne; zhé ravno niso bolane, se vendar v' vsi

svojih delah vse otoshne, jed jim ne dihi, nimajo pokojniga spanja, se smeji bres veselja, in bolj lasijo kakor hodijo. Sakaj ravno tako opravljajo une dushe dobro s' tako veliko duhovno saspanostjo, de svojim redkim in porednim dobrim delam vso lepoto odvsamejo.

O S M A P O S T A V A.

Od pripomozhkov k' timu zhiſhenju.

Pervi perpemozhik in podloga tega drusiga zhiſhenja je, de ſi prav v' shivo pred ozhi postavimo neisrezheno ſhlodo, katera is greha is-haja. To pripelja k' pravi ſerzhni ino reſnizhni grivengi. In ta, zhe je ſhe tako majhina (de je le prava), naſ ozhifli, zhe jo s' ſvetim Sakramentam pokore ſkle-nemo, popolnoma od vsakiga greha, ino poverh té-ga ſhe vsako nagnenje h' grehu v' naſ satare, zhe je globoka ino shiva. She majhino ſovraſhtvo ſtori, de zhloveka, kteriga ſovraſhimo, s' ſopernim ſerzam pogledamo in ſe njegove tovarſhije ogibamo, je pa to ſovraſhtvo veliko, potem ſe ne ſogiblemo kar njega s' velikim ſanizhovanjam, ampak tudi njegovi tovarſhi, ſnanz i in prijateli ſo nam ſoperni, in vse, kar naſ na-nj ſpomni. Zhe tedaj ſpokornik svoj greh le s' majhinim, de ſi ravno reſnizhnim ſovraſht-vam ſgriva, ſzer v' reſnizi ſklene, nez h vez h gre-ſhiti; zhé ga pa s' možno in veliko grivengo ſgriva, potem ſanizhuje ne le kar gréh, ampak vse, kar k' grehu napeljuje alj h' grehu ſliſhi. Torej mormo, mo-ja Filoteja! svojo grivengo ino ſhaloſt, kar bo mogo-zhe v' ſebi mnoshiti, de ſe bo tudi zhes vse, kar h' grehu ſliſhi, ras-ſhirila. Tako je ſpodila velika ſpo-korniza Magdalena per svojim ſpreobernenju vse ve-

felje in depađenje, katero je kdaj nad greham iméla, tako sa všim od sebe, de se sbe vezh spomniti ni hotla na-nj; tako je pokasal David, de mu ni le kar greh, ampak de so mu tudi vši poti ino stese greha seperni; in v' tim obštoji pomladienje duše, katero ravno ta prerok ponovlenju orla namerja (perglihuje).

De si to grivengo perdobish, vadi se skerbno v' naslednih premishlovanjah, kateri bodo, zhe se bosh skerbno v' njih vadila, skos pomozh boshje gnade ves gréh in vse pregreschno ljubesen v' tvojim serzu saterli. 'S tega namena sim jih sloshil. Vsaki dan eno premishlovanje vsemi, in po versti, kakor so tukej; nar boljshi je sjutraj, sakaj ta zhas je sa vsako opravilo duše nar bolj priloshen. Ponovi ga tudi vezhkrat zhes dan. Zhe sbe pa obeniga praviga sapopadka od snotrajne molitve nimash, pa beri popréj, kar je v' drugih bukvah od njé pisaniga.

DEVETA POSTAVA.

PERVO PREMI,SHLOVANJE.

O d š t v a r j e n j a.

P r i p r a v a.

1. „Spomni se, de se v' prizhejozhnosti boshji snajdesh.
2. Prosi Boga sa rasvetlenje.

Deli premishlovanja.

1. Premisli, de te pred malo lét sbe ni na sveti bilo, in de je to, kar si sdaj ti, eno sgolo nezhi bilo.

— Kje sva milva tedaj bila, moja dušha! — Tako dolgo je she svet stal; — in od na-j ni bilo - she fledú ne!

2. Bog te je is tega nezh potegnil, de te je vpodobil takó bitje, kakorshno si sdaj. To je storil, ne kakor de bi te bil potreboval; — le 's goliga vsmilenja in dobrote.

3. Premili svoje bitje, katero ti je Bog dal; nar imenitnišhi je med vsm' vidnim' stvarmi, ima mozh, vekomaj biti, in se s' boshjim velizhasivam popolnoma skleniti.

Obzhutleji ino sklepi.

1. Ponishaj se globoko pred Bogam, in rezi is dna serza s' kraljevim pevzam: „Gospod! jes sim pred tebo kakor golo nizh; kako si na-me mislil, de si me stvaril?“ O moja dušha, pogresnjena si bila v bresen vezhniga nezh! in she sdaj bi v' njem bila, ko bi te ne bil Bog 's njega potegnil; in kako bi v' tim nezh s' tebo bilo?

2. Sahvali Boga, in rezi: O moj veliki, moj dobrotlivi, Stvarnik! Kako se ti samorem sadošti sahvaliti, de si me is nezh vsdignil, in po svoji milesti vpodobil k' bitju, ktero sim. Kaj samorem storiti, tvoje sveto ime vredno zhasiti, ino tvoji breskonzhni dobroti se sahvaliti?

3. Oframoti se. Pa oh! moj, Stvarnik! namesto, de bi ti bila skos ljubesen ino pokorshno povernila in se s' tebo sklenila, sim se skos napzhno posheljenje zhes te vsdignila, sebe od tebe lozhila, te sapustila in se s' greham sdrushila, in sim na tvojo vezhno dolroto tako malo porajtala, kakor de bi Ti nikdar ne bil moj stvarnik.

4. Ponishuj se pred Bogam: O moja dušha! vedi, de je Gospod tvoj Bog, de te je on sam vpodobil, in nisi sama od sebe svoje bitje dobila. Gospod, moj Bog! jes sim delo tvojih rok!

Ter dno naprevsétje.

Nezh vezh toraj nozhem fama sebi dopasti, ker fama is sebe zhisto nézh nisem. Sakaj se povsdi-gujesh prah in pepél? De se svoje prevsetnosti isne-bím, hozhem k' svojimu ponishanju to ino uno sto-riti, — hozhem to, in takšno sanizhovanje prene-si; — spreobrniti hozhem svoje shivljenje, in posih-mal svojimu stvarniku svesto flushiti, in ga hvaliti, de mi je imenitno bitje zhloveka podelil. Savsim ho-zhem svoje shivljenje na svesto dopolnenje njegove svete volje obrniti in sizer skos pripomozhke, kateri se mi bodo pokasali, in sa katire hozhem svojiga du-hovniga ozheta vprafhati.

K o n z h a n j e.

1. Sahvali Boga. Povelizhuj, moja dusha svojiga Boga, in vse, kar je v' meni naj njegovo sve-to ime hvali; sakaj njegova milost me je is nizh po-tegnila, in njegova dobrota me je stvarila.

2. Darovanje. Tebi o Bog! darujem svoje shivljenje, ktero si mi podelil: is zeliga svojiga serza tiga darujem ino posvetim na vselej.

3. Profhnja. O Bog! poterdi me v' tih obzhut-lejih in sklepih. O visoko pozhesfhena Deviza! pri-porozhi jih vsmilenju svojiga „Sina, kakor tudi vse tajiste, sa katere imam dolshnost moliti. Ozhe nafh. Zhesfhena Maria.

Po dokonzhanim premishlovanju si naberi snopik shlahnih zvetiz poboshnosti is opravljeniga premishlo-vanja, in si ga brani, de ti |bo zel dan prijetniga duha poboshnosti dajal.

DESETA POSTAVA.

DRUGO PREMIŠLOVANJE.

Od namena k' kterimu smo stvarjeni.

P r i p r a v a.

1. Mišli se v' prizho Bogá.
2. Prosi Boga sa rasvetljenje.

Deli premišlovanja.

1. Ni te Bog na svet postavil, kakor de bi te be potreboval, ker mu zelo k' nobenim pridu nisi; ampak, de bi to svojo milost in velizhaftvo podelil ter svojo dobroto nad tebo rasodel. Sato ti je dal um, de bi ga sposnala; spomin, de bi na-nj mislila; voljo, de bi ga ljubila; mozh domishljenja, de bi si njegove dobrote predpostavljala; ozhí, de bi zhudeshe njegove vsigamogozhnosti gledala; jesik, de bi ga hvalila, in sato tudi vsako drugo mozh dufhe.

2. V' tim namenu stvarjena in na semljo postavljena, bi se morla vsih del sdershati in sogibati, ki so tému konzu nasproti, in tajiste, ki k' tému konzu nizh ne perpomorejo, kakor prasne in nepotrebne sanizhovati.

3. Premisli, kako nefrezhen je vender svét, ki na to ne misli, ampak napréj shiví, kakor de bi mislil, de je le sato stvarjen, de bi hífhe sidal, drevje sadíl, bogastva sbíral, in neumnosti pozhenjal.

O b z h u t l e j i i n f k l e p i.

1. Oframoti se in ozhitaj svoji dushi njeno revfaino ino flepoto, ktera je bila doslej tolika, de je na njo malo mislila ali zeló nezh. Govóri ji tako naprej: Oh, na kaj sim mislila, moj Bog! ker na tebe nisem? Zhefa sim se spomnila, zhe sim te posabila? Kaj sim ljubila, zhe te nisim ljubila? Oh, s' refnizo bi se bila iméla nasititi, in sim se napolnila s' nezhimurnostjo; svetu sim flushila, kateri je le sato, de bi meni flushil.

2. Daj slovo svojimu poprédshnimu shivlenju. Misli, vsiga pomena in prida prasne! odpovem se vam, gausne in nezhimerne opombe! odrezhem se vam, nesveste in hudobne tovarshije, sapravljene ino nesfrezhne flushbe, nehvaleshne plazhila, sitne prijasnosti!

3. Spreoberni se k' Bogu. Le ti, o moj Bog, moj Svelizhar, bosh v' prihodnje sazhetek in konez yfih mojih misel. Nikdar vezh nima moja dusha kaj misliti, kar bi ti bilo soperno. Vse dni mojiga shivlenja imá moj spomin velikost tvoje milosti pomniti, ktero si tako dobrotlivo meni delil. Ti si veselje mojiga serza, ti prijetnost moje ljubeshni!

Sanizhovati hozhem toraj te in une neumne kratkozhasse, ki so me dosihmal tako veselili; te in une prasne opravke, s' katerim sim svoje dni sapravljal, te in une nagibe, ki so moje ferze vklenjeno derskali, in v' refnizi hozhem te in une pripomozhke nasproti obrazhati.

K o n z h a n j e.

1. Sahvali se Bogu, ki ti je k' tako vifokimu konzu sivaril. Sa se si me, o Gospod sivaril, de bi vekoma nesmerneost tvojga velizhasiva vshivala. Kdaj je bom vredna, in te po vrednosti zhasila?

2. Darovanje. Tebi, o dobrotlivi, Stvarnik! te obzhutleje, te fklepe s' svojo zelo dušho in ferzam v' dar prinesem.

3. Proshnja. K' tebi sdiham, o Bog! sprejmi milostlivo moje sdihleje ino shelja. Blagoflovi s' svojim svetim blagoflovam mojo dušho, de bo, po saflushenju predrage kervi, ktero je tvoj Edino-rojeni na štebru svetiga krisha prelil, te fklepe spolnila.

Naberi si sopet duhoven snopik zvetiz poboshnosti.

ENAJSTA POŠTAVA.

TRETJO PREMIŠLOVANJE.

Od dobrot boshjih.

Priprava.

1. Misli se v' prizho Bogá.

2. Prosi ga sa rasvetlenje.

Deli premišlovanja.

1. Premisli darove telefa, ktere ti je Bog podelil, kakšno telo, in kakšne pripomožbke, lahko shiveti, in ga ohraniti, ti je dal; kakšno sdravje in pripuščeno veselje, kakšne prijatle in pomózhi. Premisli to dobro, in poglej, koliko jih je, ki so gotovo boljshi od tebe, de tih dobrot niso prijéli; ker nekterim popolno telo, sdravje, ali kak-

fhen ud manjka; drugi se pa v' saframovanju, sanizhovanju ali sgubi poshtenja snajdejo; fhe drugi bridko vbofhtvo terpijo, de bi se pa ti v' enaki nefrezhi snajfhla, ni pripustil.

2. Premisli darove duhá. Koliko bedastih, neumnih in norih ljudi je na tém sveti! Sakaj ne flišfih tudi ti v' njihovo fhtevilo? — Sato, ker ti je Bog posebno milost fkasal. — Koliko jih je, ki so vsi nevedni bres vséga dóbriga sadershanja israflí, boshja previdnost je ofkerbela, de si ti bila poshteno isrejena.

3. Premisli fhe dobrete, ktire je tvoja dušha prijéla. O Filoteja! otrók zerkve si, od otrozhjih nog te je Bog v' svojim snanju uzhití dal. Kolikokrat ti je ganil tvoje serze, in te je klizal skosi snotranjo rafvetlenje, predzhutke ino nagibe k' spreobernenju? Kolikokrat ti je tvoje gréhe odpustil? Kolikokrat te je rešil is nevarnost vezhniga pogubljenja? Ali ti ni dal v' pretezhenih letih zhafa in pri-loshnost, sa svelizhanje svoje dušhe fkerbéti? Preglej pridno vse leto, in vidila bosh, kako poln milostí ino dobrete je Bog proti tebi bil.

Obzhutleji ino fklepi.

1. Obzhuduj dobroto boshjo. Oh kako dober in ljubeshni poln je moj Bog proti meni! Oh kako mil je! Kako bogalo, o Gospod! je tvoje serze fsmilenja, in kako obilno persanafhenja! O moja dušha, osnanujve dobrete, ktire nama je fkasal Gospod.

2. Obzhuduj svojo nehvaleshnost. In kdo sim jes, de si na-me mislil? Kako velika je moja nevrédnost! Oh, tvoje dobrete sim s' nogami teptala; tvojim gnamam nezhaft delala; v' flabo ob-razhala in sanizhovala tvojo nesméno dobroto; bresnu tvoje gnade ino fsmilenja sim bresen svoje nehvaléshnosti nasprot stavila!

3. Oferzhi se k' hvaleshnosti. Sbudi se, moje serze, ne bodi vezh nesvesto in nehvaleshno

svojimu visokimu dobrotniku. In kako bi ne mogla odslej moja dušha Bogu podlošna biti, ki je toliko zhudeshov ino dobrot nad meno fkasal!

4. O Filoteja! Sdershi tedej svoje telo od téh in unih flad, in darúj ga v' flushbo svojiga Bogá, ki je toliko sa-nj storil. Ouberni vse mozh svoje dušhe k' tímu, fkos te ino une potrebne pripomozhke ga sposnati, in v' hvaleshnosti na-nj misliti. Obrazhuj skerbnó vse pripomozhke, ktere tí zerkuv ponuja; se svelizhati in Boga ljubiti. V' refnizi, stanovitna hozhem v' molitvi biti, svete Sakramente velikokrat prijeti, boshjo besedo poslušhati, in dopolniti, kar me svelizhavno svetovanje in snotránje rasvetljenje uzhitá.

K o n z h a n j e.

1. Sahvali Boga sa snanje, ktero ti je od tvojih dolshnosti podelil, in sa vse dobrote, ktere je kdaj prikasal.

2. Daj mu svoje serze s' vřimi njegovimi sklepmi v' dar.

3. Proři ga, de bi te pokrepzhal, de bi jih fkos smert njegoviga edinorojeniga, Sina, dopolnila. Sdihuj sa priprořhnjo prezhiste Divize ino, Svetnikov.

Naberi si sopet snopek zveti poboshnosti.

D V A N A J, S T A P O, S T A V A.

SHTERTO PREMI, SHLOVANJE.

O d g r e h a.

P r i p r a v a.

1. Misli se v' prizho Boga

2. Proři ga sa rasvetljenje.

Deli premišlovanja.

1. Misli, kako dolgo je še, de gresihš, in glej kaka so se od tistiga perviga sazhetka pregrehe v' tvojim ferzu namnoshile; kako si jih vsaki dan proti Bogu, proti sami sebi, in proti blishnimu skos djanje, besede, shelje ino misli mnoshila.

2. Premisli svoje gresihno nagnenje, in kako si se po njem ravnala. In is tih dvéh delov premišlovanja bosh sposnala, de velikost tvojih grehov shtevilo lasov tvoje glave, in zeló peska v' morji preseshe.

3. Premisli sosebno greh grehov, namrezh svojo nehvaleshnost proti Bogu, ki se zhes vse druge grehe rasliiva ino jih v' nesmérno paviksha. Pogledaj tedaj, koliko dobrot ti je Bog podelil, in kako si vse dobrotniku nasprot v' hudo óbrazhala. Pogledaj sosebno, koliko snotranjih opomb si sanizhovala, koliko dobrih nagibov si v' nemar pustila. In zeló she, kolikokrat si prejela svete Sakramente, in kje je njih sadje? Kaj bo is tistih shlahtnih kamnov, s' kterimi te je tvoj nebesški shenin olepshal? Vse to so tvoje pregrehe pokrile; in s' kakšno pripravo si jih prijela? Misli na svojo nehvaleshnost, de je Bog tolikokrat tebi naprot prishel, sheljen, te reshiti, ti si pa le dalez pred njim beshala, svojimu pogublenju naproti.

Obzhutleji ino sklepi.

1. Oframoti famo sebe sa voljo svoje revshine. O moj Bog, kako smém upati, pred tvoje oblizhe stopiti? Oh, drusiga nisem, kakor savershik svetá, kakor bresn poln nehvaleshnosti in hudobije! Tako tedaj ni le eniga pozhutka, le ene mozhi moje dushe, katire bi ne bila skasila, oslabila, onemarla? Tako zeló en dan ni v' mojim shivlenju pretekkel, v' kterim bi ne bila tako hudoben sad nosila? Ali sim

tako morla dobrote svojiga Stvarnika, kerv svojiga Svelizharja povrazhovati?

2. Prosi sa odpufhanje, in versi se kaker sgubljeni sin, kakor Magdalena ali kakor una prešehiniza k' nogam svojiga Gospoda. O Gospod! vsmili se te grešne duše, o Bog, shivi studenz vsmilenja, vsmili se téga nevredniga serza!

3. Skleni, svoje shivljenje poboljšhati. Nikdar vezh, o Gospod! sdaj in nikdar nozhem vezh, fkos miozh tvoje gnade, se grehu vdati.

Oh, le prevezh sim greh ljubila; alj sdaj ga fovrashim, in te objamem, oh Ozhe vsmilenja! Le tebi hozhem shiveti ino vmreti.

4. Se grehov pretezheniga shivljenja snebiti, se jih hozhem serzhno obtoshiti, in jih hozhem do nar manjšbiga is svoje duše ispoditi.

5. Kolikor samorem, si hozhem persadjati, vse israštike tajistih is svojiga serza popipati, fosebno te in une, ki me nar huje nadlégvajo.

6. Torej hozhem vse pripomozhke, ki mi bodo svetovani, pridno v' to obrazhati, in nima se mi kedaj dosti sdéti, naj storim kolikor Lozhem v' popravo tolike krivize.

K o n z h a n j e.

1. Sahvali Boga, ki je noter do te ure nate zhakal, in te svelizhavne misli v' tebi obudil.

2. Podaj mu v' dar svoje serze, de svoje dobre misli v' spolnenje spreobernesh.

3. Prosi ga, de bi te pokrepzhal. i. d.

TRINAJSTA POSTAVA.

PETO PREMI,SHLOVANJE.

O d f m e r t i.

P r i p r a v a.

1. Misli se v' prizho Boga.
2. Prosi ga sa njegovo gnado.
3. Postavi si naprej, kakor de bi na smertni posteli leshala, bres vsiga upanja, sopet osdraviti.

D e l i p r e m i s h l o v a n j a.

1. Premisli, de dneva smerti nihzher ne vé. O moja dusha, gotovo pojdesh enkrat is tiga tvoji-ga shivota. Alj kedaj? Po simi, po leti? v' mesti, na desheli? Po dnevi, ali po nozhi? Neprevidama ali previdama? ,Skos kako bolésen ali skos hitro nakljuzhbo? Bosh iméla zhas se spovedati, ali ne? Ti bojo tvoj spovednik alj duhovni sdravnik prizhe-jozhi ali ne? — Oh, od vsega tega nam nizhesar ni suano; le eno vémo, de vmerli bomo, in bres raslozhka prej kakor menimo.

2. Premisli, de bo svet po tem sa-te sa vsikdar nehal biti: Nobeniga svetá ne, bo vezh sa-te. Pred tvojim ozhmí bo sginil! In ravno tako je! sakaj v' tistim trenleji 'se nam bodo veselje, nezhimurnost, posvetni kratkozhafi in prasna ljubesen kakor serzhne podobe in megle sdele. Oh, jes ne-

umna dušha! sa kakšne zhenzharije, sa kakšne neumností sim svojiga Boga rashalila! — Gledala bošh tezháf, de si Boga sa prasno nizh sapustila. Nasproti pa se ti bodo takrát poboshnost in dobre dela filno prijetne ino imenitne sdéle. O sakaj nisim ta toliko lép in prijetni pot hodila! Takrat se bodo gréhi, ki se ti sdaj tako majhini sdijo, kakor gore pred tebo vsdigovali, in majhina bo le tvoja poboshnost.

3. Premisli shalofino flovó, kteriga bo tvoja dušha na vezhno semlji dala. Na vezhno bo flovo vsela od bogastvo in nezhímurnosti, od tovarshij in kratkozhafov, od veselja, od prijatlov in sosedov, od shlahte, otrok, sosakonskiga od vsakiga vidniga bitja; sadnizh zeló od svojiga lastniga shivôta, kteriga bo vséga blediga, fuhiga, nesnaniga, gerdiga in smerdliviga sapustila.

4. Premisli naglost s' ktero bojo to truplo vsdignili in ga pokopat hiteli; in de, kedar bo to storjeno, svet malo vezh na-te mislil bo, de bo na-te tako malo pomnil, kakor ti tajistih, ki so she vmerli. Bog mu (njé) daj vezhni mir! se bo reklo, in s' tém bo konez. O smert, kako potreba te je premisliti, kako nevsmilena in grosovitna si!

5. Premisli, de bo dušha, potem ko bo enkrat od svojiga telefa lozhena, na desno ali levo iti sazhéla. O moja dušha! po katerim poti se bošh ti is telefa spustila? — V' resnizi, po nobenim drugim, ko po tistim, po katerim si tukaj hoditi sazhéla.

Obzhutleji ino fklepi.

1. Sdihuj k' Bogu, in versi se v' njegove Ozhetove roke. Oh Gospod! vsemi me tisti šrašhni dan v' svojo sveto brambo. Daj, de mi bo tista ura prijetna ino mila, in ogreni mi raji fkos bridkosti vse druge ure mojiga shivlenja.

2. Sanizhuj svét. Ker ne vém ure, v' kte-

ri se bom od tebe, o svét! lozhiti morala, tudi no-
zhem vezh na tebi víšiti. O dragi prijálli in snanzi!
pripustite, de vas posehmal le s' sveto prijasnostjo
ljubim, ktera zelo vezhnost terpeti samore. Sa-
kaj bi se s' vami tako savesala, de bi ta savesa en-
krat na vezhno morala rasvesana biti?

Pripraviti se hozhem k' tajisti resni uri, in fi is
vse možhí persadevati, de storim stopinjo v' vezhnost
k' mojimu svelizhanju. Okovariti fi hozhem svojo vest,
kar se bo dalo, in ta in un pogreshek, dokler je
zhaf, popraviti.

K o n z h a n j e.

Sahvali Boga sa fklepe, ktere fi fkos njegovo
gnado storila; daruj jih boshjimu velizhafvu, in vno-
vizh k' Bogu sdihuj, de bi ti po saflushenju smerti
Jesufa Kristufa, frezhno smert dodelil. Klizhi tudi
na priproshujo divishko Mater ino svetnike. Ozhe
nash . . . Zhesfhená Maria . . .

Naberi fi duhoven snopik zvetiz sa svoj pokôp.

,SHTIRNAJ,STA PO,STAVA.

,SHE,STO PREMI,SHLOVANJE.

O d f o d b e.

P r i p r a v a.

1. Misli se v' prizho Bogà.
2. Prosi ga sa rasvetlénje.

Delo premišlovanja.

1. Sadnizh, kedar je zhaš pri kraji, kteriga je Bog tej semlji odlozhil, in po velikim fhtečili strašnih predsnaminj, pri kterih videnju ljudje od strahu odrevenê, bo ogenj is nebes na zelo semljo planil, zelo njeno poverhuje vshgal in v' pepel spremenil, in obena od vsih vidnih rezhi ne bo njegovim shertju odshla.

2. Po tim valu plamna in bliska bodo vsi ljudje zeze semlje is pokopalish vštali, raseni tistih, ki so še poprej uštali; in prikasali se bodo na glas velikiga angelja v' Josefatovi dolini. Pa jemnašta! kako raslozhni! obdani s' lishezhiimi telefi zhašči eni, s' gnusobnimi in pregerdimi telefi drugi.

3. Premišli svetlobo velizhašiva, v' kteri bo narvikshi sodnik prišel, obdan od vsih angeljov ino svetnikov. Pred njim se bo lishal svetleje ko sonce, krish, kakor bandér gnade pravizhnim, kakor snaminje štermenja hudobnim.

4. Po tém bo fkos svojo strašno bešêdo, kteri se bo kar na enkrat spolnila, sodnik dobre od hudobnih odlozhil. Na svojo desno bo postavil ene, na svojo levo druge. Vezhna lozhituv! po kteri se nobena obêh trum zelo vezhnošt vezh s' drugo ne snide! —

5. Je lozhituv konzhana, in so bukke vesti odperte: ozhitno se po tim vidi hudobija ino sanizhovanje grefhnikov, kteriga so proti Bogu fkasovali; pa ravno tako se lischi pokora pravizhnih in pomozh gnade boshje v' njih; sakaj nizhesar ne bo te zhaš fkritiga. O Bog! koliko oframotenje sa ene, kolika tolashba sa druge!

6. Premišli sadne besede obfojenja' zhes' hudobne: „Prozh, vi prekleti, v' vezhni ogenj, ki je hudizhu in njegevim angeljam pripravljen.“ Téhtaj te teshke besede, ljuba Filoteja! — „Prozh!“ veli. O beseda vezhne savershbe! ki jo Bog zhes te nefrezhne gromi, ktire na vezhuo

spred svojiga oblížhja pahne! „Preklete“ jih imenuje. O moja dusha, kakšno preklestvo! Preklestvo, ki vse obfleshe, in vse slo sapopade. Preklestvo, ki ne bo nikdar nasaj vseto, ki vse zhase, oh! zelo vezhnost obfleshe. — „V vezhni ogenj!“ she pridéne. Rasglej jo, moje serze! to veliko vezhnost! O vezhna vezhnost terpljenja, kako strašna si!

7. Premisli nasproti obsojenje dobrih. „Pridite“ veli sodnik. O sladka beséda svelizhanja, s' ktero nas Bog k' sebi vabi in nas v' narozhje vezhne milosti vsame! „Pridite blagoslovljeni mojiga Ozheta!“ O svelizhavni blagoslov, ki vse blagoslove v' sebi imash! „Posedite kraljestvo, ki vam je od sazhetka sveta pripravleno.“ O neisrezheni velika milost, sakaj, nobeniga konza ne posná to kraljestvo.

Obzhutleji ino fklepi.

1. Tresli se moja dusha! zhe to premislish. O Bog! kdo me bo sakrival tisti dan, ko se bodo zelo siebri nebesi stermé tresli!

2. Prekolni svoje grehe, ki te edino samogo tisti dan v' bresen vrezhi. Oh, sama se hozhem sdaj soditi, de ne bom enkrat obsojena. „Sprashati hozhem svojo vest, se obtoshiti in poboljšati, de me ne bo tisti strašni dan sodnik pogubil. „Spovedati se hozhem, in svelizhavni nauk gori vseti! i. t. d.

K o n z h a n j e.

Sahvali Boga, ki ti je pripomozhke dal de bosh tisti dan bres fkerbi, in ti je zhaf pokore dodelil.

Daruj mu svoje serze, de bi to pokoro storiti samogla, in prosi ga sa pomozh de bi jo dobro storila. Ozhe nash. Zhefhena Maria.

Naberi si snopek poboshnosti.

PETNAJSTA POSTAVA.

SEDMO PREMIŠLOVANJE.

O d p e k l a.

P r i p r a v a.

1. Misli se v' prizho Bogá.
2. Ponishaj se, in prosi sa boshjo pomòzh.
3. Misli si mésto, vse temno ino od shvepla in smerdljive smole sherezho, polno prebivavzov, katerih nobeden vjiti ne more.

Delí premišlovanja.

Kakor v' kakim nefrezhe polnim mestu, so pogubljeni, v' globozhíni peklenfkiga bresna, kjér na vsih svojih obzhutkih in udih neisrezhene muke terpijo. Sakaj, kakor so vse pozhutke in ude h' grehu obrazhali, terpijo tudi na vsih svojih pozhutkih shtrafengo, ktera gré gréhu. V' shtrafengo sa krive in posheljavne poglede morejo sdaj njihove ozhi narostudnihi poshafti hudizhove ino pekel gledati. Njihove ufhesa, ktire so nekdam s' tolikim veseljam pregrešhne besede poslušhale, ne flíshijo sdaj drusiga, ko jok, krik in sdihovanje obupa. Ravno tako drugi pozhutki.

2. Pa rasen tíh marter terpijo pogubljeni tukaj she nesméno vezhí od vsih drusih, sgubo namrezh svetlosti boshje, od katere gledanje so na veko-

ma odlozheni. Je Abfolonu teshej padlo, oblizhja svojiga prijasniga ozheta ne gledati, kakor is deshele isgnanimu biti, o Bog! kako neskonzhno teshka bo fhe lé ta fhtrafinga, na vekoma od gledanja tvojiga prijetniga in miliga oblizhja odlozhenimu biti!

3. Premisli fosebno vezhnost tih fhtrafnig, kar she zelo pekel prestraflen stori Oh! zhe nam shé bolha v' ufhesu, ali vrozhíne kakfhne male bolesni nozh tako dolgo in tako teshavno stori; kako strafha fhe le bo nozh bres vsiga konza v' tolikanjih teshavah? Vezhno obvupanje, preklínjanje ino breskonzhni togot rodí ta vezhnost.

Obzhutleji ino fklepi.

Postrafhi svojo dushe fkos besedé preroka Isaia: O moja dusha! alí bi samogla ti vekoma shivéti v' téj breskonzhni sherjavki, v' tem sherézhim ognju? Ali bi hotla Boga vekoma greshati?

„Sposnaj, de si te fhtrafinge v' resnizi saflushila, iu kolikokrat! — No, tako se hozbem sdaj na drug pot podati; sakaj bi fhla dolí proti timu bresni? —

Posiliti se toraj hozbem v' tih in unih okolishinah, de v' gréh ne padem, ki sam to vezbno smert mi pernese.

Hvali, daruj, prosi i. t. d.

SHE, STNAJSTA POSTAVA.

O, SMO PREMI, SHLOVANJE.

O d f v e t i g a r a j a .

P r i p r a v a .

2. Misli se v' prizho Bogá.

2. Prosi ga sa njegovo pomózh.

Deli premishlovanja.

1. Misli si lepo, jasno nozh, in glej, kako prijetno je, nebo s' breshtevilnim' in silno raslozhnim svesdami gledati. Misli si k tej lepoti she lep jafen dan; vender tako, de svétloba sonza svesdino in mesizhno lepoto ne skrije, in vender smésh misliti, de vsa ta lepota skupej proti visoki prijetnosti svetiga raja kakor prasna rezh sgine. Oh, kako vreden je ta kraj nashih shelj; kako polne velizhastva je to mesto!

2. Premisli shlahtnost, lepoto ino mnoshizo mestlanov in prebívavzov te frezhne deshele, milione miljonev angeljov, Kerubinov, Serafinov, vse trume apostelnov, muzhenzov, sposnovavzov, diviz in svetih shén. Bres vséga shtevila je ta drushina. Oh, kako frezhna je ta tovarshija! nar saduji med njimi je lepshi viditi, kakor vse lepote sveta; koliko veselje she le, jih vse na enbart viditi! Iuo, o Bog! kako frezhni so! Vfikdar pojó sladko pesem vezhne ljubesni; bres prénéha se sprehajajo, napolnjeni s' vezh-

no radoſtjo! Endrugim delijo ſladkoſti ki nimajo ime-
na (ne ſa izreſzhi), in ſhivijo v' veſelju preſreſzhne
ino nerazloſhlyve druſhine.

3. Pre niſli ſadnih njihovo neizreſzheno frezho,
vedno Boga vſhivati, ki jih vekomá s' ſvojim
ſilno prijaſnim videnjam raſveſeluje, in ſkos to ne-
ſkonzhno ſladkoſt v' njihove ſerza vliva. Oj frezha,
vekoma s' ſvojim ſaſhethkam ſklejenimu biti! Veſe-
lim ptizhizam enako majajo in pójejo tamkaj v' ſapi
vezhniga boſhanſtva, ki jih od vſih ſtrani s' neizre-
zhenim veſeljam obdaja. Endruſiga premagujejo bres-
vſe nevoſhljivoſti v' hvalnizah, Stvarniku v' zhaſt.
„Bodi nam vekoma hvalen, o naſh mili, naſh previ-
ſoki Stvarnik in Odreſhenik, ki ſi tolike ljubezni
poln do naſ, in nam ſvojo velizhaſtvo toliko dobrot-
no deliſh!“ In naſproti blaſloſlovi Bog s' vezhnim
blaſloſlovam vſe ſvoje ſvetnike: „Bodite vekomaj
blaſloſlovlene, vi moje drage ſtvari, ki ſte mi toliko
ſveſto ſluſhile, in ki me vekoma s' toliko in neſpre-
nehljivo ljubesnjo hvalite.“

Obzhutleji ino ſklepi.

1. Obzhuduj ino hvali leto nebeshko deſheſo.
Oj kako lep ſi, moj nebeshki Jeruſalem, in kako
frezhni ſo tvoji prebivavzi!

2. Ozhitaj ſvojimu ſerzu, de je bilo doſlej tako
mlazhno, in je tako dalezh od tega preſlavniga pre-
bivaliſha ſajſhlo. — Sakaj, oh, ſim ſe tako dalezh
odmaknila od moje nar viſhhi frezhe? O jes révna!
ſa tako praſne, ſa tako kratke veſelja ſim ſapuſtila
jeſero in jeſerokrat tiſte vezhne in breſkonzhne ſlad-
koſti! Kjé ſim iméla pamet, de ſim, nezhimurne in
ſanizhovavne ſhelje ſpolníti, vezhnih ſhelj vredne bo-
gaſtva ſanizhovala!

3. Sdihúj 's dna ſvojiga ſerza po tiſtim pre-
frezhnim prebivaliſhu. O moj dobrotljívi, moj nar
viſhhi Goſpod! ker je tvoji miloſti dopadlo, moje

stopinje na tvoje pote napeljati, nikdar in nikdar se nozhem od njih nasaj overniti. Vsdigni se duha moja! in bale kje gori k' neskonznim pokoji, hiti gori proti oblubljeni desheli svelizhanja; kaj hozehef dalej v' tim revnim Egiptu?

Ogibati se hozhem tih in unih rezhi, ki me od tiga pota odvrazhajo alj nasaj vlezhejo. Nasprot hozhem te in une rezhi storiti, ktere me v' tej pre-frezhni hoji podpirajo.

Sahvali, daruj, profi.

,SEDNAJSTA POSTAVA.

DEVETO PREMI,SHLOVANJE.

V' kterim si duha nebéfa svoli.

P r i p r a v a.

1. Misli se v' prízho Boga.
2. Ponishaj se pred Bogam, in profi ga, de te rafvéti.

Deli premishlovanja.

1. Misli si, de bi bila na kakim travniki, zhifto fama's svojim angeljam varham, kakor nekdej mladi Tobija na poti v' Rages, in tvoj angelj bi ti na kvishkim pokasal odpert paradish s' vsm tim veseljam, ktero je bilo v' poprejshnim premishlovanju od sv. raja popisano; od sdol pa bi ti pokasal pekel s' vsmi ta-

jistim' strašnim' rezhmí, ktíre so bile v' premíshlovanji od pekla popisane. Kedar si se v' duhu na tísti kraj podala, in pred svojiga angelja pokleknila, potem premíslí:

2. Kako refnizhno je vender, de v' fredi med svetim rajam ino peklam stojísh, in de oboje mésto odperto stoji, te sprijeti po tvojim isvoljenji.

3. Premíslí, de bo isvoljenje, ktero sa eniga alj drugiga tih dveh krajov, sdaj na tém svetu storísh, tam na unim svetu vékomaj terpelo.

4. Premíslí, de zle ravno oboje tih dvéh krajov odperto stoji, te po tvojim isvolenji sprejeti, in, de si je ravno Bog perpravljen, eniga ti is pravize, drusiga is milostí dati, vender neisrezheno shelí, de bi si ti sveti raj isvoljila; tudi tebe tvoj angelj s' vso mozhjo kje fíli, in vedno Boga sa-te prósi, de bi ti gori pomagal.

5. Jesuf Kristuf gleda is nebéshkih vísháv s' ozhmí gole milostí na-te, ino te preferzhno klizhe: „Bali, o ljubljena dúsha! k' vezhnimu miru, pridi v' narozhje moje milostí, ktera ti je v' preobilni ljubestni, nevmerjezhe sladkostí pripravila.“ Poglej s' notranjim ozhmí svojiga duhá prezhestito Divízo, ki tvojo dúsho po materno vabi: „Oj moja hzhí! ne sanizhuj vrozhe shelje mojiga ,Sina, tudi ne tolikanj mojih sdihlejev sa-te, ker s' njim v' preferzhnih sheljah sa tvoje svelízhanje gorím.“ Osri se gori k' svetnikam, ki te tako preferzhno opomínajo; k' milionam svetih dúsh, ki te tako mило vabijo, tako serzhno shelijo, de bi tvoje ferze, enkrat s' njimi fklenjeno, Boga vekomaj povelizhovalo, in ti kashejo, de pot v' nebesa ni tako teshek, kakor ga svét popisuje.

„Veruj gotovo, ljubljena prijatelza!“ klizhejo k' tvoji dúshi, „kdor pot poboshností dobro pogleda, po kterim smo mi semkje príshli, bo vidil, de smo fkos neisrezheno sladkeji veselje v' domovino sladkostí dofhle, kakor jih kdaj svét dati samore.“

I s v o l e n j e.

1. O pekel, foverashim te sdaj ino vekomá; foverashim tvoje fhtrafinge ino martre, foverashim tvojo prestrašno vezhnoſt, in ſoſebno foverashim tvoje preklinovanja in kletve, ktere vékomaj proti ſvojimu Bogu vsdiguješh. „Svoje zélo ſerze ino ſvojo duſho obernem k' tebi, o prijetni paradish, o vezhno velizhaſtvo, o vedua frezha! Na vſelaj ſi ſvolim ſvoje ſelo ino prebivaliſhe v' tvojih lépih in ſvetih prebivaliſhah, v' tvojih nebeſhkih ino ſvoljenih ſhotorih.

2. Hvalim, ino objamem, o moj Bog! vſmiſljenje, ke mi ga toliko dobrotlivo ponujaſh. O Jeſuf, moj Svelizhar! ſ' hvaléſhuim ſerzam objamem tvojo vezhno ljubesen, in vsamem ſelo in prebivaliſhe, ktero ſi mi v' preſrezhnim Jeruſalemi pripravil, in ſoſebno ſa to ſi ga iſvolim, de te bom tamkaj vekoma hvalila ino ljubila.

3. Vſemi gnade, ktere ti prezhíſta Devíza ino ſvetniki ponujajo; obljudi jim, de hozheſh po poti k' njim hoditi; podaj ſvojimu angelju varhu ſvojo roko, de te bo vódil, ino ſerzhno nagovarjaj ſvojo duſho k' tej iſvolitvi.

O ,S N A I S T A P O ,S T A V A.

DE, S E T O P R E M I, S H L O V A N J E.

V' kterim ſi duſha pobošhno ſhivlenje iſvoli.

P r i p r a v a.

1. Miſli ſe v' prizho Boga.

2. Ponishaj se pred Boshjim oblizhjam,
in prosi Boga sa njegovo sveto pomozh.

Delo premishlovanja.

1. Misli si, de bi spet bila na kakim prostornim travniki, sama s svojim angeljam, in poleg sebe bi vidila fatana, sedezhiga na prav visokim troni od trum pekenških duhov obdaniga, okolj in okolj njega bi pa stalo velika mnoshiza posvetnjakov s' odkrito glavo, ki bi mu sdaj fkos ta, sdaj fkos uni greh vstrezhi jiskali. Glej na obrase vsih nesfrezhnih dvornikov tega gnusobniga kralja. ,Stekli od sovrashtva, nevosfhljivosti in jese se penijo eni; drugi endrusiga vbijajo. Hrepenezhi in premishlajozhi drugi gorijo bogastva na kup spravljati; uni, vsi nezhimurnosti vdani, zelo nobeniga drusiga veselja ne posnajo, ko le neumno in nepridno. ,She drugi so vsi v' meseno poshelejenje samishljeni, in gnijejo od shivinskih shelj. Glej, kako so vsi bres miru, bres reda, bres modre umnosti. Glej, kako vsi endrusiga zhertijo, in se le posunanje, na golufiv vides med sebo ljubijo. Nesfrezhno, ino od tega prekletiga kralja stiskano kraljestvo vidish, ki te k' pomilovanju gine.

2. Na desnim poglej nasproti Jesufa krishaniga, ki s' preferzhno ljubeshjo sa te revne fushne fatanove sdihuje, de bi bili odklenjeni is te velike stiske, in ki jih ljubeshjive k' sebi klizhe. Glej, truma poboshnih dufh s' svojimi angeli je okoli njega. Premisli lepoto tega kraljestva poboshnosti. Oj koliko prijeten je pogled téh divishkih dufh obojiga spola, poglej jih, sale trume blishezhe zhes lilije, poglej te drufhne vdovskih!, ki so se posvetile fkos shivljenje polno satajevanja in ponishnosti. Glej verste tolikanj fkos sakrament svesanih sakonskih, ki toliko mirno in v' nasprotnim sposhtovanju med sebo shivijo, kar bi bres velike djaufke ljubeshni mogozhe ne bilo. Glej, kako te poboshne dufhe fkerbnost sa zhasno hisho

s' fkerbnosti sa snotrajni tempel, ljubesen do sosa-konfkiga s' ljubesnjo do nebeshkiga shenina fklepajo. Poglej, kamor koli hozhesf, vidila bofh vse v' svetim, pohlevnim in prijasnim dershanji, kako Jesufa svojiga sapovedvavza poslusfajo, kteriga vsak v' svoje ferze vsaditi sheli.

Tudi se veselijo, pa v' mirnim, ljubetni polnim in modrim veselji, ljubijo se med seboj, pa v' sveti, bresmadeshni ljubetni. Kdor je smed tega brumniga ljudstva s' teshavami obloshen, ni prevezh otoshen, in ne sgubi ferzhnosti. Glej sadnizh ozhi Svelizharja, ki jih tolashi, in kako vsi po njem hrepnijo.

3. Sapustila si dones fizer fkos poboshne in terdne fklepe fatana in njegovo nefrezhno derhal, vendar fhe nifi do kralja Jesufa prifhla, tudi se fhe ne s' njegovo frezhno in sveto drushno poboshnih dufh fklenila, sakaj smeraj se fhe mesifh v' fredi med obema.

4. Prezhestita Diviza, sveti Joshef, sveti Ludovik, sveta Monika, in jeser in jeser drusih, ki so nek-daj na sveti shiveli, te vabijo, in ti ferze dajajo.

5. Krishani kralj te klizhe po tvojim imeni: „Bali, o preljubjena dufha! pridi, de te bom kronal.“

S v o l i t u v.

1. O svét! o flepa mnoshiza! Ne, nikdar vezh me nimafh pod svojim banderjam viditi! Sa vselaj fim se tvoji neumnosti in tvoji slepoti odpovedala. Ti kralj prevsetnosti; kralj vse nefrezhe, peklenfski duh, odpovém se ti s' vsim tvojim napuham, prekolnem te s' vsim tvojim djanjami.

2. K' tebi se obernem, o sladki Jesus! kralj svelizhanja in vézhne zhasi! tebe objamem s' vsimi mozhmi svoje dufhe; tebe molim is zeliga svojiga ferza; tebe isvolim sa sdaj ino sa vselaj svojiga kralja ino ediniga Gespoda. Tebi prifeshem stanovitno

sveštobo, tebi se sa vŕelaj podvershem, zhiŕto se podám pod pokorŕhino tvojih ŕvetih poŕtav in narédbo.

3. O preŕveta Deviza! moja ljubesniva Goŕpa! isvolim te sa ŕvoje vodilo, se vŕtopim pod tvoŕ ban-der, in ti obljubim poŕebno zheŕbenŕj.

4. O ŕvoti angelj varh! vpelaj me v' to ŕveto sbiralishe, in ne ŕapuŕti me, dokler ne perhodim do te frezhne mnoshize, ŕ' ktero sdaj ino vekomaj ho-
zhem klizati: Naj shivi Jeŕuf! Naj shivi Jeŕuf!

DEVETNAJSTA POŕTAVA.

**Kako ŕe ŕpoved zheŕ zelo shiv-
lenje opravi.**

Te ŕo tedaj, ljuba Filoteja! k' naŕhimu namenu poŕrebne premisŕhlovanja; ŕi jŕh ŕkonzhala, ŕerzhno ino v' duhu ponishnoŕti ŕe podaj k' ŕpovedi zheŕ zelo shivlenje; in na ŕerze ti poŕoŕhim, ne puŕti ŕe od-nobeniga ŕtraha ali bojezhnoŕti motiti. „Shkorpijan je, zhe naŕ pikne, ŕtrupen; zhe je pa v' olji raŕtajen, po tem je dobro ŕdravilo ŕoper njega laŕtni ŕtrup. Gréh je le tedaj gerd, kedar ga ŕtorimo, zhe ga pa v' ŕpoved ino pokoro ŕpremenimo, po tém je ŕpodoben ino ŕvelizhaven (to ŕe pravi, de nam ne more vezh ŕukodvati). Grivenga ino ŕpoved ŕte tako lepe, in toliko prijetniga duhá, de greh v' kraj ŕpravite, in njegov ŕmrad odpodite. „Shimon, gobovi, Magdálenu ŕove greŕhnizo; boŕhji Odreŕheník govorí pa ravno naŕproti ter le prijetne diŕhave v' miŕli vsame, ktero je raŕlila, ino le od velikosŕti njene ljubezni govori. Zhe ŕmo v' reŕnizi ponishni, o moja Filoteja! take nam bo naŕh gréh nesrezheno ŕoper, ker je Bog ŕkos njego raŕhaljen; obtoshba naŕhih grehov nam bo

pa sladka in veselja, ker se skos njo Bog zhaſil, tudi obzhutimo neko polajſhanje, zhé sdravniku ſvojo boleſen raſlozhno odkrijemo, ki naſ ſtiſka. Kedar ſe ſvojimu dñhovnimu ozhetu bliſhaſh, miſli te zhaſ, de ſe na grizhu Golgata, pred nogami Jeſuſa Krifluſa krishaniga ſnajdeſh, kteriga predraga kri te od vſih ſtrani roſi, de bi te od tvojih grehov omila. Sakaj, de ſi ni prav ſa prav prava kri Odreſhenika, tako je vender ſafluſhenje njegove prelite kervi, ktera ſpokorive duſhe okoli ſpovednize obilno ſhkropi. Odpri torej reſnizhno ſvoje ſerze, de boſh ſvoje grehe, ſkos mezh ſpovedi iſ njega iſgnala; ſakaj po méri, kakor grehi ſginjajo, gre ſafluſhenje boſhjiga terplenja v' naſhe ſerze, ga ſ' ſvojimi blagodarì polniti.

Povéj pa vſe po reſnizi, bres ovinkov in bres ſvijazh, in ſpravi ſvojo véſt k' reſnizhnimu pokoju. Potém poſluſhaj opomine in vkaſila boſhiga fluſhabnika, in rezi v' ſvojim ſerzi: „Govori, Goſpod, ſakaj tvoj blapez (tvoja dekla) poſluſha.“ V' reſnizi, vezhniga Boga ſamiga ſliſhiſh, moja Filoteja! ki je k' ſvojim fluſhabnikom rekel: „Kdor vaſ poſluſha, mene poſluſha.“ Vſemi torej naſledno, viſoko poterjenje v' roke, in ſkleni ſ' njim ſvojo grivengo. Vender ga poprej preberi in premiſli. Preberi ga paſno, in kar ſe da, ſ' ſerzam.

DVAI,STA PO,STAVA.

Viſoko poterjenje, ſ' kterim ſe ſklepi *Bogu fluſhiti* duſhi vtisne in pokora ſtoriti ſklene.

„Ker ſim jeſ ſpodaj podpifaſna duſha v' prizho vezhniga Boga in zeliga nebeſhkiga dvora premiſlila

nesméno vsmilenje boshje dobrete proti meni, svoji nar nevrédniši in poredniši stvar, ktero je is nezh stvaril, obdershal, obvarval, is tolikih nevarnosti rešil in s' tolikimi dobrotami obdaroval; — ker sim dalej sosebno nesapopadljivo poterpeshljivo pretehtala, s' ktero me je dobrotlivi Bog zelo v' nojih hudobijah prenefil, me tolikokrat in tako prijasno rafvetil, k' spreobernenju vabil, in me noter do tega, ... — tiga leta mojiga shivlenja f' toliko poterpeshljivostjo na grivengo in pokoro zhakal, de sim si ravno skos preveliko nehvaleshnost, svijazhnost in nesvestobo svoje spreobernenje od dneva do dneva odlagala, in njegovo gnado sanizhovaje, tako neumno shalila; — ker sim dalej najdla, de sim dan svojiga svetiga kersta svojimu Bogu tako sa vsm darovana in posvezhena bila, de bi bila njegova hzher, in sim vender, pri vsi obljudi, ki je bila tisti dan v' mojim imeni dana, svoje ferze tolikokrat, tako nefrezhno in tako ofudno ogerdila, omadeshovala, in ga boshjimu velizhastvu nasproti vsdigvala in spridila, — se sdaj poslednizh spet fama v' sebe vbernem; in ker se s' zelim ferzam pred tron boshje pravize vershem, sposnam, de sim hudobije rashaleniga velizhastva boshjiga satoshena, preprizhana, in skos svoje grehe, sa ktere je Jesus Kristus na krishi vmerl, kriva njegoviga terplenja ino njegove smerti, in de sim toraj saflushila, na vezhno saver-shena in pogubljená biti.

Vender vse grehe svojiga pretezheniga shivlenja is ze le dushe in is vsih mozhi, obshalovaje, se spet k' tronu milosti ravno tajistiga vezhniga Boga povernem, in prosim sa gnado, odpushtanje ino vsmilenje, kakor tudi sa popolno odveso vsiga mojiga dolgá, in to sa voljo terplenja ino smerti ravno tega Gospoda in Odrešenika moje dushe, na kteriga se, kakor na možno podlogo svojiga vupanja vpiram, ino tisto, vezhnimu Bogu v' mojim imeni obljudljeno, pri svetim kersti sklenjeno saveso prave svastobe ponovim, se hudizhu, svetu ino mesu odpovém, ino vse peklenfke vdajanja,

nezhimurnosti ino mešene fladi sa zhaš in vezhnoš
sovrashim.

In k' svojimu milosti in ljubesi polnima Bogu se
uvernem, ter sheljim, isvolim in sklenem sa včelaj:
ga sdaj in vekomaj ljubiti in mu flushiti; mu toraj
isrozhim, posvetim in darujem svoj um s' vsim' njego-
vim' mozhmi, svojo dušo s' vsim' njenim premoshen-
jam, svoje telo s' vsimi njegovimi pozhutki; in pri-
zham, de ne bom sdaj in nikdar nobeniga dela svoji-
ga bitja soper njegovo voljo in njegovo narvikšho ve-
lizhaštvo obrazhala, ter se volji beshji v' duhu daru-
jem ino v' lašt dam, de bi vékomaj njéj vdana, po-
korna in svesta stvar bila: tudi nozhem tega svojiga
terdniga fklepa nikdar in nikoli vezh rasdreti ali ob-
shalovati. Pa, oh! ko bi se meni fkos vdajanje sov-
rashnika, ali is zhloveshke flabosti kdaj pergodilo, de
bi timu svojimu fklepu in tej vdaji, kakor si bodi,
nesvesta poštala, tako sklenem ino obljudim, fkos mozh
gnade svetiga Duha, se kar hitro vsdigniti, kakor hi-
tro bom svoj padez sagledala, in se bres odloga v'
boshjo milost obrniti. To je moja volja, moja misel
in moj nespremenliv ino terden fklep, kteriga bres vsi-
ga sadershka in raslozhke štorim in poterdim, in sizer
v' presveti prizhejozhnosti svojiga Boga in v' oblizhji
premagavke in vojskovavke svete zerkve, svoje mate-
re, ktera po svojim flushabniku to mojo visoko oblju-
bo poslušha ino sprejme. O vezhni, vsigamogozhni
in predobrotlivi Bog, Ozhe, Sin no šveti Duh!
krepzhaj me v' tim mojim fklepu, in daj to mojo
ferzhno in snotranje darituv v' prijetni dišhavi k' febi
gori puhteti. In kér si me v' svoji milosti rafvetil, in
mi volje k' timu fklepu dodelil, dodeli mi še mozh
in guado, ga frezhno spelati. O Bog, ti si moj Bog,
Bog mojga ferza, Bog moje dušhe, Bog mojiga du-
há; takiga te sposnam ino molim sdaj ino vekoma.
Naj shivi Jesuf!

ENINDVAJ, STA PO, STAVA.

Konzhava tega perviga zhi- fhenja.

Po le tej visoki obljubi zhakaj pasno, in odpri ozhi svojiga ferza, de bosh besede svoje odvese saflishala, ktere sam Odreshenik tvoje dushe is sedesha svoje milosti, gori v' nebesah, pred vsimi angelji ino svetniki sgovori, med tim, de tebi v' njegovim imeni masnik na semli odveso delijo. In glej! v' veselji zhes tvojo frezho vsdigne v' nesrezheni radosti zela truma nebeskih duhov, vesele, duhovne hvalnize, in voshi tvojimu posvezhenimu ferzu, ki je gnadi spet vdano po bratovsko ljubi mir.

O moja Filoteja! kako zhudna pogodba je to, po kateri toliko frezhuo saveso s' vezhnim Bogam fklenesh, in ker se mu vdash, njega in sebe vezhnimu shivlenju perdobish! Po tim drusiga ni storiti, kakor de pero vsamefh, to sa obljubo voljno podpishefh in po tem stopish pred altar, kjer bo nasproti Bog tvojo odveso in tebi dano obljubo paradiska podpisal, in jo fkos svoj Sakrament, kakor presveto snamuje, na tvoje ferze poloshil in sapezhatil. Po tim takim bo, ljubljena Filoteja! po mojih mislah, tvoje ferze od greha, in od vsake ljubesni do greha ozhisheno. Ker se pa vender, savolj nashe slabosti ino pregreshne moljnosti, ktera se, dokler tukaj shivimo, sizer premagati, pa nikdar sa vsm satreti ne da, ti nagibi toliko lahko v' nasi dushi spet vzimijo, ti hozhem tukaj she nektere svete podeliti, ki bojo, ako jih dopolnish, tvojo dusho v' prihodnje od smertniga greha in vsake ljubesni do tajistiga, obvarvali, de ne bo nik-

dar vezh proſtora v' tvojim ſerzi najdel. In kjér tudi ravno ti ſvéti k' popolnemu zhiſhovanju vodijo, ho-
zhem, poprěj, ko tebi jih podelim, ti nekaj od tega viſhiga zhiſhovanja povedati, h' katerimu te ſhelim napeljati.

DVEJNDVAJ,STA PO,STAVA.

**De ſe je tudi od nagnenja do odpuſt-
livih grehov zhiſtiti potreba.**

Jafnejiko je dan bolj raslozhno nam kaſhe ſer-
kalo (ſhpegel) vſe madeshe na naſhim obrasi; ravno
tako tudi, bolj ſvetlo ko ljuzh ſvetiga Duha naſho
veſt rafveti, raslozhniſhi vidimo vſe gréhe nagnenja
ino ſlaboſti, ki naſhe ſtopinje od prave pobošnoſti
sadershavajo. In ravno ta ljuzh, ki nam te pre-
gréfhke in ſlaboſti kaſhe, tudi ſheljo v' naſ vſhge, de
jih zhiſtimo ino odpravljamo.

Najdla boſh torej, ljubljena Filoteja, de raſen
ſmertnih grehov in nagnenja k' tajiſtim, od katerih ſi
ſe ſkos sgorej raſloshene vadbe ozhiſtila, ſhe marſke-
ro nagnenje in nagib do odpuſtljivih grehov v' tvoji du-
ſhi tezhí. Sa voljo tega pa ne rezhem, de boſh prave
odpuſtlive grehe, vender pa, de boſh nagibe in nagnen-
ja do tajiſtih najdla. Sakaj, prav velik raslozhék
je per tem: zhiſto in ſa vſim bres odpuſtlivih grehov
biti! nemoremo, vſaj ne bomo dolgo ſa vſim bres njih
oſtali, vender pa ſamoremo bres ljubezni do odpuſtlí-
vih grehov biti. In ſaréf je velik raslozhék med tim,
ali kdo enkrat ali dvekrat iſ veſeliga ſerza, in le v'
majhnih rezhéh laſhe, ali pa dopadenje nad laſhmi
imá, ino v' ſerzi vedno nagnenje do tega greha redi.

Torej pravim de se mora dusha od vsake ljubesni do opušljivih grehov zhišiti, to se pravi; nikdar ne smemo is naprejšetja hoteti, v' kakšnim grehu si bodi, oštati, in ga s'he dopernafhati. Zhes vse to, bi bila velika lenoba, védno kaj Bogu tako soperniga, kakor je volja, njemu ne dopasti, v' vesti ohraniti. Opušilivi greh, naj bo majhin kakor hozhe, je vselej sopern Gospod - Bogu; de si ravno ne tako slo, de bi naša to vekoma pogubiti hotel. Zhe mu je pa opušiliv greh sopern, tako volja in ljubesen do opušiliviga greha drusiga niste, kakor naprejšetje, se boshjimu velizhastvu sameriti hoteti. Ali je pa mogozhe, de bi se dobra dusha ne le Bogu samerit' hotla, ampak de bi zlo vefelje nad tim iméla, se mu sameriti?

To dopadjenje nad opušljivim graham se poboshnosti ravno tako vstavlja, kakor se dopadenje nad smertnim graham ljubesni vstavljá; flabi mozhi dushe, odganja boshje tolashbe, odpre duri fkufhnjavam, in de si ravno dusha od njega ne vmerje, vender prav slo bolana postane. „Vmirjozhe mufhize spridijo prijetnost shlahtniga masila,“ velí moder. „Skos te befede kashe, de mufhize, ki dolgo na masili ne oftanejo, ampak le zhes leté, nekaj od njá vsamejo, pa nezh vezh ne spridijo, ko to, kar vsamejo, ker drugo zelo oftane; zhe pa v' masili vmerjejo, mu vrednost vsamejo, in ga spridijo. Ravno tako je s' opušljivimi grehi. Zhe se vlesejo v' dusho, bres, de bi dolgo v' njej oftali, tako jo ne poshkodvajo prevezh; zhe se pa skos dopadjenje, ktero dusha nad njimi imá, dolgo v' njej dershijo, tako jo obropajo prijetnosti lepiga duha, namrezh svete poboshnosti.“

Pajki sizer zhebel ne vmorijo, vender poshkodvajo njihovo med, in s' svojimi mreshami medne zelize tako omotajo, de zhe dolgo ondi oftanejo, zhebele svojiga dela dokonzhati ne morejo. Tako tudi opušilivi greh nafhe dushe ne vmori, vender ji pa brumnost spridi, in omoti skos flabe navade in nagnenja mozhi dushe tako slo, de se hitre ljubesni, v'

kteri poboshnost obstoji, vezh dershati ne more; to se namrezh sgodi, zhe fkos dopadenje, kteriga nad odpušljivim greham imamo, tajisti (odpuštlivi greh) v' nafhi vesti saštaja. Malo ima v' sebi, moja Filoteja! zhe kako majhino lash isrezhemo, ali zhe se v' bese-dah, djanjah, pogledah, oblazhilah, v' snagi, igraino rajah nekoliko prevsamemo, zhe lete duhovne pajke, kakor v' vesti sajdejo sopet ispodimo ino odshénemo, kakor zhebele s' natornimi pajki pozhnejo. Jim pa perpuštimo, se v' nafhim ferzi saploditi, in fhe povérh nad tim dopadenje imamo, jih podershavati in mnoshiti, kmalo bomo svoj véstni med s'panjam vred ves ostrupnjen in rasdjan vidili. She ponovim: Ali je mogozhe, de bi dobra, ferzhna dufha popadenje v' tim najfhla, svojimu Bogu biti soperna; de bi ljubesen redila, mu neprijetna biti, in de bi hotla, kar njegovim ozhém ostudno sposna?

TRINODVAJSTA POSTAVA.

De se je od nagnenja do nepridnih in nevarnih rezhi zhístiti potreba.

Igre, rajanje, goštarije, igrokasi (komedie) ino lihpi ni famo na sebi nezh hudiga, so le rezhi, ktere postanejo dobre ali hude po tem, kakor se jih poslušimo; nevarne so pa vender le, in fhe nevarnihi je, nagnenje do njih iméti. Rezhem ti torej, Filoteja! de je ako je ravno dopušheno, igrati, rajati, se lihpati, spodobne igrokase gledati, goštarije napravljati, ali poleg biti, vender poboshnosti nasproti in slo nevarno ino fhkodljivo, dopadjenje nad tém imeti. Ni

nezh hudiga, to storiti, ampak, sastopi me dobro, dopadenje nad tim iméti je hudo. Je k'fhkodi, zhe njivo svojiga ferza s' takofhnim prasnim in neumnim nagnenji posejemo, ker svelizhanskim vtiskam prostor vsamejo, in foke nafhe dufhe vstavljajo, se v' zhednostne nagnenja spremeniti.

Tako se nekdej Nazarenzi niso kar vsiga sder-shali, kar vpjani, ampak tudi grosdja, in she zeló nesreliga; ne kakor de bi se od grosdja vpijanili, ampak kar bi bili, nesrele jagode sobáje, v' nevarnost prifhli, grosdje jesti, in po grosdji pa narbersh novo ali staro vino posheljéli. Torej ne pravim, de bi se unih nevarnih rezhi zeló poslushiti ne sméli, vender pa rezhem, de ferza nikdar na-nje obéfiti ne smemo, zhe nozhemo poboshnost raniti. Kedar se jeleni prevezh trave nadérsajo, se v' gosti lesfkrijejo, ker zhutijo, de jim je debelost na poti, isbéshti, ko bi kjé preganjani bili. Ravno tako, zhé se ferze zhloveka prevezh s' unim prasnim in nevarnim nagnenjam obrésha, potem ne more hitro, lahko in ferzhno proti svojimu Bogu, pravimu konzu poboshnosti tehati. Mali otrozi letajo, de jim vrozhe postane, sa metulami, in nihzhe, jim ne saméri, ali pa ni sméshno, ali veliko vezh, shalofino, zhe odrafheni ljudje kopernijo s' ferzhno sheljo po toliko porednih igrazhah, kakor sim jih góri imenoval, in se she v' nevarnost postavijo, se pri njih spazbiti in pogubiti? Torej ti rezhem, ljubljena Filoteja! de le je treba od takfhnih nagnenj zhistiti, in de si ravno tiste djanja niso vselej poboshnosti nasproti, tako vender veselje do njih vselaj fhkodo pernese.

,SHTIRNODVAJ,STA PO,STAVA.

De se je od slabosti zhišiti potreba.

Rasen tega, imamo, moja Filoteja! še nekatere natorne nagnenja, ktere prav sa prav niso ne smertni, ne odpušljivi grehi, ker ne is-hajajo is nobenih djanfkil grehov. Imenujemo jih nepopolnosti, in njih djanjam rezhemo pogresfhke in slabosti. Tako je bila, kakor pové sv. Hironim, sveta Pavla tako slo k' shalosti in otoshnosti nagnjena, de je ob smerti svojiga mosha ino svojih otrok bila v' nevarnosti vmreti. To je bila nepopolnost, in nobeden greh, ker je to nagnenje soper svojo voljo v' febi zhutila. So ljudjé, ki so od natore lahkoferzhni; drugi so k' prepiru nagnjeni, še drugi so fvojoglavni, kedar bi menili drusih misel poterčiti; ti so k' nevolji, uni k' jesi, drugi k' ljubeshni nagneni, in sploh jih je filno malo, v' kterih bi se ne najshla, kakshna, nepopolnost. De si pa ravno so takshni pogresfhki vsakimu kakor per-rojeni in lastni, tako se vender le dajo fkos fkerb-nost in nasprotne nagnenja boljshati in manjshati, in zelo is poti spraviti ino pregnati. Praviti posihmal ti hozhem, ljuba Filoteja! kaj nam je treba v' ta na-men storiti. Se je vender pomozh najdla, drevesa, ki grenke mandelne rodé, sboljshati, de sladke nosi-jo, zhe se namrezh pri korenini toliko prevertajo, de sok is njih istezhe; sakaj bi ne bilo nam mogo-zhe, tudi svoje napzhne nagnenja is dushe pregnati in boljshi postati? Obeniga natora ni tako dobra, de bi fkos flabe navade ne mogla hudobna postati, pa tudi nobeniga tako hudobna, de bi se ne dala

nar pervlje fkos gnado boshjo in potem fkos prid-
nost in persadevanje vkrotiti ino premagati. Ho-
zhem ti torej nektore nauke in vadbe popisati s'
kterimi bosh svojo dušo od nevarnih nagnenj, ne-
popolnost in od vfiga dopadenja do odpustljivih gre-
hov oszhišiti, in tako svojo vest zhedalje bolj pred
vsakim smertnim greham okovariti samogla. Bog ti
podeli gnado, jih dobro obrniti.

PERVA POSTAVA.

Prvi poglavje.

Prva postava.

Prva postava.

Prva postava.

Prva postava.

Prva postava.

Prva postava.

Prva postava.

Prva postava.

Prva postava.

Prva postava.

Prva postava.

Dr u g e b u k v e.

Nekteri nauki škos molituv, ino svete
Sakramente dušho k' Bogu vsdigniti.

P E R V A P O , S T A V A .

O d p o t r e b n o s t i m o l i t v e . }

1. Ni rezhi, de bi našh um od njegove nevednosti, ino našho voljo od njenih pregresnih nagibov tako gotovo ozhičila, kakor molituv, ki našho sastopnost s' svetlobo boshje ljuzhi rasveti in našho voljo s' ognjam nebeshke ljubeshni vshge. Ona je voda obilniga blagoslóva, s' ktero oroseni-fadeshni našhih dobrih shelj, selenijo ino zvetijo, ki našho dušho od njenih nepopolnosti opere, in kalne strašni našhiga ferza posufhi.

2. Pred všim drugim ti pa priporozhím snotranje molituv ferza, sosebno tisto, ki shivljenje in terplenje našhiga Gospoda in Svelizharja sadene. Ako ga velikokrat v' premishlovanji gledash, bo tvoja dušha zhisto od njega napolnena: njegovo shivljenje se ti bo odperlo, de bosh lahko njegov isgled posnémal. On je ljuzh svetá, v' njemu torej, škos njega in sa voljo njega mormo rasvetleni biti. On je drevó

posheljenja, v' kteriga fenzi se naj krepzhamo. On je shivi fludenž Jakoba, v' kterim se morjo vsi nafhi madeshi oprati. Ker otrozi smeraj svoje matere posflafhajo in sa njimi besede isrekati fkuafhajo, se navuzhijo njihovi jesik govoriti.. Tako mo tudi mi fkos premifhlovanje, bliso svojiga Odreshenika ofta-jaje, in njegove svete besede, djanja in nagnenja premifhlovaje, fkos mozh njegove gnade, kakor on, govoriti, floriti, ino sheleti se uzhili. Tu moramo ofta-jati, in veruj mi, Filoteja! le fkos te vrate samoremo priti k' Ozhetu. Sa kaj, kakor nam steklo alj ogle-dalo nizhefar vidniga ne pokashe, zhe ni od sadej s' listam zina ali svinza oblosheno, tako bi tudi mi boshanstva ne samogli tukaj gledati, ko bi ne bilo s' presvetim zhloveshtvam odreshenika fklenjeno, kte-riga shivlenje ino smert je nar priloshnifhi, prijet-nifhi in svelizhavnifhi rezh, ki si jo k' navadnimu premifhlovanju isvoliti samoremo. Ni se saftonj Sve-lizhar kruh imenoval, ki je is nebéf prifhel; sakaj, kakor v'fakofhno jed s' kruham jesti moramo, tako mo-ramo tudi svojiga Svelizharja v' v'fih svojih molitvah in djanjah premifhlovati, pregledovati in ifkati. Nje-govo shivlenje ino smert je bilo od mnogiterih du-hovnih vuzhenikov popisano in v' déle sa premifhlo-vanje rasdelêno; ino katire ti fosebno priporozhim, fo: (Sv. Bonaventura, Belintani, Bruno, Campilia, Ludovik Granafhki in du Pont.*)

3. Oberni v'faki dan eno uro k' timu premifhlo-vanju,**) in zhe je mogozhe pervo juterno, ker ob tim zhafu fhe tvoje ferze ni rasneseno, in je sa vol-jo nozhniga pozhitka bolj urno in mirno, ko druga-

*) Ti fhe niso posflovenjeni. Do sdaj imamo od zeli-ga shivlenja Jesufoviga le ene bukve: Sgodbe sve-tiga pisma od G. Mat. Ravnikerja, od nje-goviga terplenja krishove pote, in raslaganje od G. Veriti; ter postne pridge G. Pekeza.

**) Redar ti dolshností stanu pripustijo,

zhi. Pa tudi vezh ne obrni na to, ko eno uro, zhe ti tvoj duhovni ozhe na ravnost drugazhi ne sapovéjo.

4. Ako to premišlovanje v' zerkvi opravi samorefš, in tamkaj vezh miru najdefš, ti bo to prav prirozhuo, ker te nemorejo ne ozhe, ne mati, ne sakoufki tovarfš in tudi tovarfhiza, nihzher drugi po pravizi nasaj dershati, eno uro v' zerkvi ofšati; ker doma, zhe pod pokorfšino fšojfš, teshko eno tako priloshno uro najdefš.

5. Sazhni vfako, alj snotrajno alj sunajno molituv s' spominam na prizhejozhnost boshjo, in to vselej; in zhes kratko bofš sposnala, h' kolikimn pridu ti bo ta navada.

6. Zhe mi hozhefš verjeti in me vbogati moli Ozhe nafš, Zhefhena fi Marija ino Vero po latinško,*) vendar se pa vadi vfako besedo v' fšojim maternim jesiku dobro saštopiti, de, zhe jih ravno v' fšplohnm zerkvenim jesiku molifš, vender prezhudni fladki pomén tih fšvetih molituv s' ušfmi fšvojiga ferza okufiti samorefš. Prav pasno befede sgovarjaj, in obrazhaj vse obzhutleje na tajifših saštopik. Tudi nikar hititi, de bi jih velikokrat omolida, ampak ifhi, kar molifš, is dna ferza moliti; sakaj eu fam Ozhe nafš, poboshno smolen, je mozhnejfšhi, kakor veliko hitro, bres premifšlika s' - shebranih.

7. Molituv fšv. roshnigakranza ti bo k' velikimu pridu, zhe ga prav moliti saštopifš; torej bi bilo dobro, ene tifših bukviz imeti, ktere uzhijo, kako se moliti mora. Tudi litanije od nafhiga Svelizharja, od prezhišfe Divize, od fšvetnikov in druge ušfne molitve, ktere se v' molitnih bukvah od duhovnih pafširjov priporozhenih snajdejo, fo k' velikimu pridu. Zhe ti je pa dar snotrajne molitve dodelen, tako daj tej molitvi sméráj pervo mešto; in ko bi ti po tajifšti savolj prevelikih opravkov tvojiga štanu ali savolj

*) To fšvetovanje je le sa tifše, ki vfaj nekoliki sapopadek od latinfhine imajo, ali Franzosam, Laham idt. terdim, Slovenzam se pa ne more priporozhiti.

kaj drusiga ne ostalo dhe zhasa sa ufino molituv, naj te to ne shrafhi; dofti je, de pred premishlovanjam ali po tajistim Gospodovo molituv, angeljsko zhefhenje ino vero molish. *)

8. Zhutish med ufino molitvo svoje serze k' snotrajni molitvi ganjeno alj klizano, ne vstavljaj se timu klizanju ino obrazhaj po zhasi svoje serze k' snotrajni molitvi, in ne boj se, de ufina molituv ni dopolnena, ktero si moliti sklenila; sakaj snotrajna molituv, katero si namesto ufine opravila, je Bogu dopadljivshi in tvoji dushi bolj k' pridu; tega vender od opravila duhovnih ur ne mislim; sakaj zhe si jih po svojim stanu opravljati dolshna, jih ne smesh opufhati.

9. Ko bi se sa voljo mnogih opravil ali savoljo kaj drusiga perpetilo, de bi zel tvoj dopoldan bres obudbe snotrajne molitve pretekkel, (zhefar se moresh pa vender, kar je mogozhe, varvati), tako glej to opufhbo po poldne ob kakshni uri, ki je she nekaj dalej po kosilu, domestiti; sakaj ko bi snotrajne molituv kmalo po kosilu, dokler dhe vshita jed ni rasdjana, sazheti hotla, bi nar bersh sraven sadremala; tudi bi bilo tvojimu sdravju fhkodljivo.

Ko bi pa zel dan zhasa k' timu ne najshla, tako domesti to sgubo fkos vezhe fhtevilo kratkih in ognjenih molitviz ali fkos branje poboshnih bukuv', ino sdrushi kakshno delo pokore s' tajistim, ktero nastopik tiga pogreshka popravi; in skleni terdno, prihoden dan svoje poboshne opravila s' novo go-rezhoshjo sopet sazheti.

*) Zhe te tvoj stan, ali ojskra obljuba k' fosebnim molitvam ne veshe.

D R U G A P O , S T A V A .

Kratko napelovanje k' premishlovanju, in pervizh od prizhejozhnosti boshje, kar je k' pripravi per-
vo potrebno.

Lehko je pa, moja Filoteja! de nobeniga sapopadka od snotrajne molitve nimash, ker jih je, k' shalosti, dan danashni malo, ki bi kaj od nje vedli. Torej ti pokashem tukaj nekaj od nje, dokler se fkos branje she vezh lepih od nje spisanih bukuv, fosebno pa fkos lastno fkušnjo vezh navuzhish. Govorim nar pervlje od priprave, ki obstoji v' dveh delih, kterih prvi je: se v' prizhejozhnost beshjo misliti, drugi pa, Boga sa pomózh klizati.

De se samoresh v' boshjo prizhejozhnost postaviti, ti pokashem fhtir pripomozhke, kterih se lahko v' sazhetki poslushish.

Pervi obstoji v' shivim in paslivim sapopadki prizhejozhnosti boshje; to je: v' premishlovanju, de je Bog v' vsih rezheh in povsodi prizhejozh, de ni kraja ne stvari na zelim sveti, kjér bi on s' svojo refnizhno prizhejozhnostjo ne bil. Kakor ptize, kamor kolj letijo, povsodi srak najdejo, tako najdemo tudi mi, kamor kolj se oberremo ali smo, Boga prizhejozhiga. Vsak sposna to resnizo, vender si vsak ne persadene, jo sapopasti. „Slépmi ne vidijo kralja, ki jim je prizhejozh, vender stojijo s' vsm sposhtovanjam pred njim, kakor hitro jim kdo pové, de so pred njim. Kér ga pa ne vidijo, tudi lahko posabijo, de je prizhejozh, in she bersh, mu spodobno zhasht fkasati.

Moja Filoteja! ne vidimo fizer Bogá, ki je pri nas, in de si nas ravno vera opomni na njegovo prizhejozhnost, tako vender posabimo, kér ga s' lastnim ozhmi ne vidimo na njega, in se nosimo, kakor de bi on prav delezh od nas bil. De si tudi vémo, de je vsaki rezhi popolno prizhejozh, pa na to ne mislimo, tako je ravno toljko, kakor de bi tega ne vedli. Torej moramo pred molitvo, svojo dusho veselej h' globoki paslivošti in pomislenju te boshje prizhejozhnosti ganiti. Dobro sapopadel je pa kraljevi prerok David to resnizo, ko je savpil: „Zhe stopim gorj v' nebefa, sitam, in zhe stopim dolj do pekla: si tudi tam.“ Na to moramo tudi besede Jakoba obrniti, ki je leštvizo (lojtro) gledaje sakriknil: „O, kako strashen je ta kraj! v' resnizi, tukaj je Bog, in jes nisem tega vedel!“ Rezhi je le hotel: jes nisem na to mislil; sakaj ni mu samoglo nesnano biti, de se Bog povfodi snajde. „Se podash toraj k' molitvi, rezi k' svojimu ferzu: O moje ferze, ferze moje! v' resnizi Bog je tukaj!

Drugi pripomozhik, se v' boshjo prizhejozhnost misliti, je misel, de Bog ni kar na mestu, kjer se snajdesth, ampak, de je zhisto fosebno v' tvojim ferzu, v' dnu tvojiga duha, kteriga s' svojo boshjo prizhejozhnostjo oshivlja, kar je tam kakor ferze tvojiga ferza, duh tvojiga duha. Kér, kakor je dusha fkos zele teló raslita, ino v' vsih udah prizhejozha, vender pa fosebni sedesh v' ferzi ima, tako je Bog, zhe ravno v'lim rezhém popolnoma prizhejozh, vender je prizhejozh zhisto posebno nashimu duhu. Torej je imenoval David Boga „Boga svojiga ferza,“ in sv. Pavel pravi: „V' njemu shivimo, se mesimo ino smo.“

Ako tedej to resnizo prav premislilh, sadobish veliko spofhtovanje do Boga v' svoje ferze, ki mu je tako popolnoma prizhejozh.

Tretji pripomozhik je: nashiga Svelizharja premisliti, kako is nebeshkih vishin na vsakiga zhloveka, fosebno na krishjane, svoje otroke, in zelo fosebno na te ki molijo, doli gleda, ino na njih djanje

ino sadershanje pasi. In to ni kako prasno domishlenje, ampak gola refniza; sakaj, zhê ga ravna mi ne vidimo, tako vender on od sgorj pasno na nas gleda. Tako ga je vidil sv. Shtefan v' svoji muki. Prav torej samoremo s' nevesto v' visoki pesmi rezhi: „On stoji sa steno, vidi fkos okno in gleda fkos omreshje.“

Zheterti pripomozhik obstoji v' priprosti misli, s' ktero si svojiga Gospoda v' vjegovim presvetim zhloveshtvu bliso mislimo, kakor si kaziga prijatela naprêj postavimo, in po navadi rezhemo: „Mislim si tega ali uniga, kako to alj uno déla; se mi sdi, kakor de bi ga vidil, i. t. d.“ Zhe je pa presveti Sakrament altarja pred nami, tedej prizhejozhnost Jesufa ni le naprêj postavljena, ampak je refnizhna; sakaj podobe kruha so kakor sagrainalo, is sa kateriga nash ljubopoln Odrefhenik, v' refnizi prizhejozh, nas vidi ino gleda, de si ga ravno v' njegovi pravi podobi ne vidimo. Oberni tedej enga tih shtirih pripomozhkov k' timu, de svojo dusho pred molitvo v' prizhejozhnost boshjo postavish; vsih shtirih ni treba na enkrat, eno je dosti sa enkrat, in tega oberni prav kratko in priprosto v' ta namén.

T R E T J A P O , S T A V A .

Od klizhanja v' pomozh, kar je k' pripravi drugo potrebno.

Vpomozhklizanje se tako le opravi. De se dnsha v' prizhejozhnosti boshji zhuti, se naj v' nar nishnim sposhhtovanji pred njega vershe, in se naj zelo nevredno sposna, pred nar vikshim velizhastvam pre-

bivati; vender pa tudi naj ne posabi, če ravno ta neškonžna Dobrota sheli; de bi ga dušha sa milost profila, v' tim premišhlovanji mu prav flushiti in ga moliti. Ako hozbesh, smésh tudi kake ognjene besede k' timu oberiti, postavim besede Davida: „Ne saversi me o Bog! spred svojiga oblizhja, in gnaš svojiga svetiga Duha mi ne odvsemi. Naj sveti ljuzh tvojiga oblizhja zhes tvojo flushabnizo, in premišhlovati hozhem tvoje zhudeshe. Daj mi umetnost, in premišhlovati hozhem tvojo postavo, in jo v' serzi ohraniti,“ in druge enakofhne besede. Tudi ti bo hasnilo, svojiga angelja zhuvaja, kakor tudi svetnike v' pomozh klizati, ki se v' skrivnosti snajdejo, ktero si namenjena premišhlovati, tako samoresh v' premišhlovanji od smerti nashiga Svelizharja divishko Mater, svetiga Janesa, sveto Magdaleno, brunniga rasbojnika v' pomozh klizati, de bi ti bilo snotranje ganenje, kteriga so ori obzhutili, podeleno; ravno tako samoresh v' premišhlovanji od svoje smerti svojiga svetiga angelja varba v' pomozh klizati, ki ti bo prizhejzhi, de bi ti k' timu namenu flushne misli vdal. To sadene tudi vsako drugo skrivnost.

S H T E R T A P O S T A V A.

Od prédpostavé skrivnosti, kar je k' pripravi tretizh potrebno.

Po tih dveh delih premišhlovanja je sbe tretji, ki pa ni sa vsako premišhlovanje, in kteriga nekteri domishljenje kraja, drugi snotranjo nálogo imenujejo; ki v' tim obstoji, de si skrivnost, ktero premišhlovati

hozhemo, tako pred svojiga duha postavimo, kakor de bi se v' refnizi ravno pred nami godila. Ako postavim, Jesusa na krishi premishlovati hozhesi, si snasi predpostaviti, kakor de bi na grizhu Golgate fama bila prizhejozha, in bi gledala s' ozhmi, kar se je dan krishanja tam godilo; alj zhe ti je ljubshe (sakaj oboje je eno ino tajisto), kakor de bi se na mestu, kjér si, Gospodovo krishanje godilo, kakor so ga evangelisti popisali. Ravno to veljá, zhe smert premishlujesh, kakor sim te she v' premishlovanju od nje opomnil, kakor tudi v' premishlovanju od pekla ino enakih fkrivnosti, kjer vidne in obzhutne rezhi sraven pridejo; sakaj pri drugih fkrivnostih, postavim, od visokosti boshje, od imenitosti zhednosti, od konza, k' ktirimu smo stvarjeni, in vsih drugih, ki nevidne rezhi v' sebi sapopadejo, se od tiga vmishlenja ne more govoriti. Res je fizer, de nam je k' povsdignenju do kake fkrivnosti, kakshna predpostavka ali prilika korisna, vender jo je vezokrat teshko najti; in moj namen je le, tebe po priprostim poti voditi, de se tvoja dushna mozh zhes potrebo ne vpéha. ,Skos to predpostavo tedej sagradimo svojiga duha med mejnike fkrivnosti, ktero shelimo premishlovati, de si ne bo sdaj sem, sdaj kje sajshel, kakor tizo v' klepko saprejo, ali sokola v' jermen denejo, de sokolniku ne vjide. Rekli ti bodo fizer nekteri, de je boljshhe, se skos priprosto misel vere, alj skos kako podoba pameti ino duha se v' premishlovanje tih fkrivnosti povsdigniti, alj si naprej postaviti, de se te fkrivnosti v' nasim lastnim snotranjim godijo; vender je to v' sazhetku vse preteshko; in dokler te Bog vishe ne vsdigne, ti svetujem, Filoteja, de v' niskim doli ostanesi, kateriga ti jes kashem.

P E T A P O , S T A V A .

Od prevdarjenja, kar je drugi del premislovanja.

Po domislenju pride delo sastopnosti, kar premislovanje imenujemo, in katero v' tim obstoji, de skrivnost en - alj vezhkrat premislimo, de obzhutleje svoje ljubescni k' Bogu ino boshjim rezhem oberujemo; in v' tim se premislovanje od vuzhenja in drugih misel in prevdarjenj razlozhi, de te nimajo zhednost ali ljubescen boshjo, ampak kak drug namen sa svoj zil in konez; postavim, si vuzhenost perdobiti, zhes hakshuo rezh pifati, alj se od nje prepirati. Kedar si tedaj svojiga duha po danim nauku v' mejo kake rezhi, katero premislovati shelish, alj skos mozh domislenja, zhe je tajista obzhutna, ali skos priposto misel, zhe je nevidna, ostavila, sazheni zhes njo misliti; k' zhimur v' sgoraj pokasanih premislovanjah zelo izdelane ogléde najdesih. Ako tvoj duh v' katerim deli premislovanja dosti ljuzhi, dopadenja in hafua najde, ostani pri njemu, in ne hiti naprej; zhebelam enako, ki ne sapustilo zvetize, dokler kaj medu v' njej najdejo, Zhe ti pa en del premislovanja odrezhe, kar jishesh, po tem se podej po nekterih poskusnjah k' drugimu; vse to pa opravljaj po versii, priposto in bres vsiga prenaglenja.

,S H E ,S T A P O ,S T A V A.

Od obzhutlejev ino fklepov, kar je tretji del premishlovanja.

Premishlovanje budi svelizhanske ganjenja v' nafi volji, alj v' obzhutnih delih nafhe dufhe. Tu sem flifhijo: Ljubesen do Bogá ino do blishniga, shelja po nebefih in po vezhnim svelizhanji, gorezhnost sa dufh svelizhanje, posnemanje shivlenja nafhiga Svelizharja, vsmilenje, obzhudenje, veselje, strah pred sgubo dopadenja boshjiga, pred fodbo ino peklam, foverashtvo greha, savupanje na dobroto ino miloft boshjo, framota zhes nafho pretezheno flabo shivlenje; in v' te obzhutleje bi se moral nafh duh rasliti in rashiriti; kolikor samore. Shelish k' timu kako pomozh, poglej v' prvi del premishlovanja Gospoda Andreja Kapilia, *) in beri predgovor; sakaj vuzhi, svoje obzhutleje rashiriti; fhe rasloshnifhi kashhe to P. Aria v' nauku od snotranje molitve. **)

Vender, moja Filoteja! ni toliko treba, dolgo pri tih fplofhnih ganjenjah se sadershavati, kakor jih veliko bolj v' posamne in posebne fklepe fprebrazhati. Tako bo, postavim, perva beseda, ktero Kristuf iskrisha govori, tvojo dufhó gotovo k' svelizhanskimu posnemanju, namrezh k' shelji ganila, svojim foverashnikam odpustiti, ino jih ljubiti. Vender ti rezhem, de ima to malo v' sebi, zhe ne florifh posebniga fklepa, postavim, takiga: „Posihmal se no-

*) **) She nifta poslovenjena. V' dele rasdelene premishlovanja imamo doslej le od 4 poslednih rezhi v' bukvh: Pogled v' vezhnost imenovanih.

zhem zhes bodezhe besede nízhevzh jesiti, ki ta alj uni, moj sofed alj moja sofeda, moj hlapez alj dekla zhes me govori, alj zhes sanizhovanje, s' kterim me ta alj un navdaja; nasproti hozhem to ali uno storiti, de si ga perdobim alj vtolashim. In tako v' drugih rezhéh. Tako bosh, Filoteja! svoje pogreshke v' kratkim od sebe odpravla; ker bi drugazhi le po splošnih ganjenjah she le zhes dolgo ino teshko tako dalezh prishla.

,S E D M A P O , S T A V A.

**Od premishlovavniga skonzhanja ino
snopka duhovnih zvetiz.**

Sadnizh se skonzhá premishlovanje skos trójno opravilo, ktero se s' nar vezho ponishnostjo, ki se da, storiti mora. Pervo je sahvala, s' ktero Bogá sa vse dobre ganjenja ino fklepe, ki jih je v' nas obudil, in pa tudi sa njegovo dobroto ino milost sahvalimo, ktero smo v' premishleni fkrivnosti najdlji. Drugo je darovanje, s' kterim Bogu njegovo lastno dobroto ino milost, smert, kri ino zhednosti njegoviga ,Sina s' nashimi obzhutleji ino fklépi vréd darujemo.

Tretjo opravilo obstoi v' prošnji, s' ktero Boga is dna serza prosimo, de bi nas milosti in zhednosti svojiga ,Sina vdeleshil, in nashe obzhutleje in fklepe blagoflovil, de bi tajiste svešto spolniti samogli. Po tem molimo tudi sa zerkuv, sa nashe pafirje, sa shlahito, prijatle in druge, ino klizhemu vméf preblasheno Divizo, angelje ino svetnike sa

njihovo priproshnjo. Sadnizh, sim she opomnil, de se imá Gospodova molituv ino angeljsko zheshenje, kakor sploshne in potrebne molitve vsih kristjanvo moliti.

K' vsm tim she pristavim, de se imá snopek zvetiz poboshnosti nabrati, in kar pod njim sastopim, bom kar rasloshil. Kdor je lepi vert ras-hodil, nerad is njega gré, de bi si kakih shtir ali pet zvetiz ne vtergal, jih obdershati in zhes dán vezhkrat poduhati. Tako moramo tudi mi, zhe se je skos premishlovanje nash duh po vertu káke skrivnosti prehajal, vselej dve ali tri misli sbrati, ktire so nash nar bolje vnele in so nashimu boljshanju nar bolj priloshne, de se jih zhes dan vezhkrat spomnimo, in se njihove duhovne dihave naduhamo. To se mora pa kar na mestu sgoditi, kjer smo premishlovali, kjer se she lahko nekoliko pomudimo alj sem ter tje hodimo.

O ,S M A P O ,S T A V A.

,She nektire svelizhavne opombe od premishlovanja.

Pred vsm drugim, moresh, moja Filoteja! po spolnenim premishlovanju svoje dobre fklepe ino misli v' spominu obdershati, de jih bosh zhes dan v' djanje spreobernila; sakaj to je prav sa prav sad premishlovanja, bres kteriga bi premishlovanje ne bilo le bres vsiga prida, ampak she le k' fhkodi. Sakaj premishlene, pa ne spolnene zhednosti vzhasi ferze in dusho napihnejo, in mislimo na sadnje, de smo she, kar smo sklenili; de bomo, kar se fizer sgodi, zhe so nashi fhlepi shivi ino terdni; to pa niso nikdar, ampak le nezhimurni ino nevarni, ako

se v' djanje ne spremené. Vse nam toraj mora na tim leshozhe biti, jih v' djanjah spolniti, in v' ta namen priloshnosti iskati, in ne le te imenitnisthi ampak tudi nar te manjshe v' to obrniti. Ako sim postavim sklenil, skos krotkost si tajshte perdobiti, ki mi naganjajo, jih bom tisti dan iskal frezhati in jih prijasno posdraviti; in zhe jih ne frezham, vsaj dobro od njih govoriti, in sa nje moliti.

Po spolnenju te serzhne molitve fkerbno pasi, de se tvoje serze kjé slo ne sadéne, drugazhi bi se ti difhava rasilila, ktero si v' molitvi sebi nabrala; to se pravi: dershi se fhe enzhaf, zhe je mogozhe, v' svetim pokoji, saoberni pozhasi serze od molitve k' delu, in obdershi, kar se nar dalej da, obzhutek in duha poboshnosti. Kdor bi v' dragi ftekleni (glashevati) posodvi tekozhno rezh velike vrednosti dobil, de bi jo domu nesel, bi gotovo varno stopal, se kar ne oserl, ampak bi sdaj pred-se gledal, de bi se v' kak kamen ne sadél alj sderknil, sdaj sopet na posodno pogledal, de bi kje kaj ne raslival. Tako se moresh, moja Filoteja! po premishlovanju nositi. Glej in pasi, de se prezej v' druge rezhi ne sgubish, ampak priprosto pred se glej, zhe te pa kdo frezha, de s' kom govoriti alj ga poslushati morash, in se mu segniti ne moresh, no, tako se pazh podaj fili, vender tako, de na svoje serze smeraj gledash, de se ti ne bo kaj difhave, svete motitve, alj nar manj ko mogozhe raslilo.

Morash se tudi navaditi, se od molitve k' vsakému delu, kteriga kolj tvoj stan in poklíz po pravizi od tebe tirja, podati, ko bi se ti ravno sdelo, de sta to delo in pa obzhutleji, ktere si v' molitvi iméla, fhe tako dalez v'ak sebi. Tako mora pravdnik (advokat) od molitve k' sdelavanju pravde, barantavez h' kupzhiji, gospodinja k' dolshnostim svojiga stanu in hishnim opravilam toliko pohlevno ino mirno prestopiti snati, de se njeno, serze zeló ne skáli; sakaj kér je eno kakor drugo po naredbi previdnosti

boshje, se mora v' duhu penishnosti ino poboshnosti od eniga k' drugimu prestopiti.

Tudi se bo perpetilo, de se bo kar po pripravi tvoje serze k' Bogu vlezheno in slo ganjeno zhutilo. Tez, moja Filoteja! se zhísto timu obzhutku prepusti, in ne gledaj na vodbo, ktero ti jes dajam. Sakaj, de si ravno obzhutleji ino fklepi splošno she le po premishlovanju pridejo, tako vender ne smésh, zhe ti sveti Duh te obzhutleje pred premishlovanjam podeli, dalej zhes to rezh premishlovati, ker zil in konec premishlovanja obedn drugi ni, kakor obzhutenje obuditi.

V' kratkim; kolikokrat se bode obzhutenje v' tebi sbudilo, se vdaj obzhutlejam, in naredi jim profit, naj pridejo pred premishlovanjam, alj she le po tém. Sakaj, de sim ravno obzhutlejam njihovo lastno mesto she le po premishlovanju odkasal, tako se je to vender le sa to sgodilo, de sim posamne dele snotrane molitve bolj raslozhno raskasal, ker je fizer splošni nauk, de se ti obzhutleji nikdar ne smejo vstavljati, ampak de se njim njihov tek dopustiti mora, kakor hitro se sbudijo. In to ni kar od drugih dobrih obzhutlejev, ampak tudi od sahvale, darovanja ino od prošnje rezheno kteri se smejo tudi med premishlovanjam storiti, in kteri se ravno tako malo, kakor drugi vkrajshati sméjo, zhe jih ravno na kraji premishlovanja ponoviti moramo. Kar pa vender fklepe sadene, se morajo vselej she le po obzhutlejih delati, in fizer na konzi zeliga premishlovanja, sosebno, ker si tedej posamne in snane rezhi pred duha postavljamo, ktire bi nam drugazhi nevarnost prinesle, se rastresti, ko bi jih popréd storili.

Pri obzhutlejih ino fklepih je dobro, se pogovarjati in sdaj Svelizharja, sdaj svetnike, ki v' fkrivnost slislijo, sdaj sama sebe, svoje serze ali gresnike sdaj tudi bres-shivne stvarí nagovoriti, kakor tudi vidimo, de so, David ino drugi svetniki, v' svojih molitvah storili.

DEVETA POŠTAVA.

Od suhote serza med premišlovanjam.

Ko bi se ti pergodilo, Filoteja! de bi ne obzhutila ne veselja, ne tolashbe v' premišlovanju, tako te preferzhno prosim, ne pusti se sa voljo tega motiti, ampak podaj se vzhafi k' molitvi, obtoshi se pri svojim Svelizharji zhes samo sebe, sposnaj svojo nevrednost, prosi ga sa pomozh, kufhni njegovo podobost, zhe jo imafh pred sebo, in rezi k' njemu tiste besede Jakoba: „Gospod! ne spustim te, dokler me ne shegnafh.“ Alj une, ktire je kananejska shena isgovorila: „Ref Gospod! sim pfizhek, pa tudi pfji jedó drobtine, ki is mise gospodove padejo.“

Drugokrat vseni kake bukve v' roke, in pasno beri, dokler se ti serze sbudi ino sbrihta, podshívi tudi vzhafi svoje serze fkos kako sunajno opravilo poboshnosti; vershi se, postavim, na obras, fkljeni roke krisham na perfi, alj objemi britko martro, zhe si na samim. Ko bi pa po všim tim obene snotrajne tolashbe ne obzhutila, tudi she serza ne sgubi, naj si bo serze she toliko sapusheno, ampak perzhakaj v' kaki poboshni postavi pred svojim Bogam. Koliko je dvornikov, ki po stokrat v' leti v' prebivalnizo kralja pridejo, bres upanja, de bi jih ogovoril, le, de bi se na-nje oserl, in de mu samorejo svojo podloshnost iskasati. Tako moramo tudi mi, moja ljuba Filoteja! le v' namenu, svojo dolshnost dopolnit, ia svetlobo fkasati, se k' fveti molitvi podati.

Ako naf boshja Svetlost po svoji milosti fkos svete nagibe in snotranje talashenja ogovorí, tako je

to saref nar vezha zhaft in pa nar sladkejšha radoſt sa naſ; zhe nam pa te miloſti ne podeſi, in naſ puſti zhakati, bres de bi naſ ogovorila, enako, kakor de bi naſ ne vidila, in kakor de bi v' njeni prizhejzhoſti ne bili, tako vendar ne oďſtopimo, ampak ſtanovitni oſtanimo v' mirni in pobošni poſtavi pred to nar viſſho Dobroto; in gotovo ſe bo na naſho poterpeshljivoſt miloſtlivo oserla, naſho ſtanovitnoſt v' njeni ſluſhbi pogledala, in kedar ſopet pred njo pridemo, naſ gotovo miloſtlivo ſprijeſla, in ſkos ſladko tolashenje s' nami govorivſhi, nam obzhutiti puſtila prijetnoſt ſvete molitve. Ko bi ſe pa tudi to ne ſgodilo, tako ſe s' tim potolashimo, moja Filoteja! (kar je ſa naſ tudi ſilno velika zhaft) de ſmo pri Njemu in pred njegovim ſvetim oblizhjam.

D E , S E T A P O , S T A V A .

J u t e r n e v a d b e .

Rasen le te ſnotranje molitve, ki ſama ſa ſe obſtoji, in drusih uſtnih molituv, ktire vſaki dan opraviti moramo, je ſhe pet drujih krajſhjih molituv, ktire ſo ko ſraſliki in veje une vezhe ſnotranje molitve. Med temi ima, kakor priprava ſa vſe dele zeliga dué, juterna molitev prvo meſto. Ta molitev ſe imá tako le opraviti:

1. Moli Boga ſvojiga Goſpoda is dnu ſvojiga ſerza, in ſahvali ſe mu, de te je pretezheno nozh ohranil; in ko bi bila v' tajiſti kakſhen greh ſtorila, proſi ga ponishno ſa odpuſhanje.

2. Premišli. de ti je danafſhni dan bil podelen, de bi ſi ſa vezhoſt kej perdobila, in ſkleni terdno tek zeliga dueva v' ta namén obrniti.

3. Oberni svoj pogled, na opravila, drushno ino perloshnosti, katire se lahko doneš perpetijo, de bi Bogu flushila, in okovari se dobro pred skufhnjavami, v' ktire bi lahko prifhla, in bi Boga alj fkos jeso, alj napuh, alj fkos kako drugo napzhnost rashalila. Po tém se perpravi fkos sveti fklép, vse perpomozhke, ktire v' svoji oblasti imafh, v' boshjo flushbo ino v' svoje boljshanje v' duhovnim shivlenji obrniti in obudi nasproti terdni fklép, vse to opufhati, satirati, in premagovati, karkolj bi se ti snalo soper tvoje svelizhanje in zhašt boshjo pergoditi. Tudi je she premalo, le kar fklepe delati, ampak perpravi si tudi perpomozhke, jih izpolniti. Zhe namrezh she napréj vidim, de se bom moral s' zhloyekam pezhati, ki je nagel in togoten, ne bom kar fklenil, se ne rasjesiti dati, in ga rashaliti, ampak she napréj bom mislil na krotke besede, de mu sh'jimi naproti pridem, ali si bom koga pojiskal, ktermi ga vtolashiti pomaga. Ako previdim, de samorem kakiga bolnika obiskati, hozhem na priloshno uro, na tolashlive besede in na druge okoljshine misliti, kako bi mu samogel pomagati. Ravno to veljá od drusih priloshnosti.

4. Potém se ponishaj pred Bogam, ino sposnaj, de fama od sebe nizhefar od vsiga tega speljati ne samorefh, kar si dobro prevdarila ino fklenila, alj, se hudiga ogibati, alj dobro dopernafhati.

In kakor bi svoje ferze v' rokah imela, ga darúj s' všimi dobrimi fklepi vred boshj svetlosti, in profi jo gorezbe, de ga naj v' svoje varstvo vsame, ino podpera, de bo njeno flushbo svešto dopolnovalo; in sdi-huj s' timi alj enakimi besedami k' Bogu: „O Gospod! poglej to vbogo ino slabo ferze, ki je po tvoji milosti s' tolikimi dobrimi sheljami napolneno, pa ah! pre-slabo ino prerevno, to dobro speljati, po kterim kopeni, zhe mu ti svojiga nebeshkiga blagoslova ne podelish, sa kteriga te, o ti Ozhe všmilenja! fkos sa-flushenje terplenja tvojiga „Sina, profi, kterimu v' zhašt danafhni dan in vse dni svojiga shivlenja po-

sveti,“ Klizhi she dalej preblasheno Divizo, svojigi angelja zhuvaja ino svetnike sa njihovo priproshnja.

Vender morjo vse te vadbe kratko ino s' shivimi obzhutki storjene biti, in zhe se da, she préj, ko is hifhe stopish, de bode fkos mozh te vadbe delo zeliga dné od boshjih blagrov ofhkropljeno. In tega, preljuba Filoteja! ja nikdar ne opuſti.

ENAJSTA POŠTAVA.

Od vezherne vadbe, in ſpraſhovanja veſti.

Kakor je potreba pred teleſnim koſilam fkos premifhlovanje, duhovno koſilo derſhati, ravno tako je potreba pred vezherjo kratko, poboshno ino duhovno vezherjo imeti, ſaj malo juſhno ſavſhiti. Perdobodi ſi nekoliko zhaſt pred vezherjo, verſi ſe pred Boga ino ſberi svojiga duha pred krishanim Jeſuſam, kteriga ſi fkos ſnotranji pogled predpoſtavi, oſhivi v' ſvojim ſerzi ogenj svojiga ſjutranjiga premifhlovanja fkos nektare ſhive ſdihleje ponishovanja in fkos ljubſnipoln pogléd k' Svelizharju tvoje duſhe; alj prehodi ſhe enkrat tajſte dele tvojiga ſjutranjiga premifhlovanja, ki ſo te nar boljſe ganili, alj oſerzhi ſe kak drugazhi, kakor ti nar bolj dopade.

Kako ſe ima veſt ſpraſhovati, kar je vſaki vezher pred ſpanjam potreba, je takó vſakimu ſnano. Potrébno je namrezh:

1. De ſe Bogu ſahvalimo, ki naſ je zheſ dan v' ſvoji miloſti ohranil.

2. De prejiſhemo, kako ſmo ſe vſako uro pretezheniga dneva noſili; in de bomo to loſhej opravili,

je treba pomisliti; kjé, s' kom, in v' kakšnih družnih in opravilah de smo bili.

3. Ako po tim takim najdemo, de smo kaj do-
briga storili, se sa to Bogu zahválamo; ako bi se pa
nasproti najhlo, de smo se kjé v' milih, besedah ino
djanjih pregresili, moramo boshjo „Svetlost sa odpu-
šhanje profiti, s' terdnim sklepan, se ob prvi prilosh-
nosti savoljo tega v' spovedi obtoshiti, in se skerbno
poboljšhati.

4. Potém perporozhimo boshji previdnosti svoje
telo ino dushe, zérkev, shlahto ino prijatele: prís-
mo prezahstato Divizo, svete angelje zhuvaje ino svet-
nike, de bi sa nas ino zhes nas zhuli, ino vsbivamo
s' boshjim blagoslovom ino milostjo sdrav pozhitek,
kteriga nam je ljubi Bog potrebniga sposnal.

Nikdar se ne smé ta vadba opuštiti, tako malo,
kakor juterna. Sakaj skos juterno vadbo odpramo
okna svoje dushe „Sonzu pravize; skos vezherno vad-
bo jih pa nasproti temam pekla saklenemo.

DVANAJSTA POSTAVA.

Od duhovne famoite.

Tu te, ljuba Filoteja, posebno nagnjeno shelim,
moj svet poslušhati, sakaj v' tim nauku obstoji eden
nar gotovskih perpomozhkov k' rasti v' duhovnim
shivlenji.

„Spomni se zhes dan, koljkor je mogozhe, na
prizhejozhnost boshjo, in oberni k' timu eniga tih
shtirih pripomozhkov, ktire fim ti sgorej pokasal;
premisli, kaj ti Bog stori, in kaj ti storish, in vidi-
la bosh, de je njegovo oblizhje neprenehama k' tebi
obernjeno, in de te s' ozhmí nesrezhene ljubosni
gleda.

O Bog! bi morala klizati, sakaj ne gledam vedno na tebe, kakor ti na me gledaš? Sakaj se ti na me tolikokrat spomniš, in sakaj se jes na te tako redko kdaj spomnim, o Gospod? Kje si, o duša moja! Bog je najno pravo felo, in kje si midve!

Kakor imajo ptize gnesde na drevji, de se, zhe je potreba, v' nje podajo, in jeleni svoje germje in gosho, kamor se skrivajo in okovarijo, ino ob vrozhini sonza senzhni hlad jifhejo: tako si morjo, moja Filoteja! tudi nashe ferza, vsaki dan prebivašhe isbrati, in alj she na grizhu Golgate alj v' ranah našhiga Svelizharja, alj na drugim mešči bliso njega savetje jiskati, si tam od sunajnih opravil pozhiti in odahniti, in se, kakor v' možnim gradi soper skušnjave okovariti. Blagor duhi, ki v' resnizi rezhi samore k' svojimu Svelizharju: „Ti si kraj mojiga perbeshalisha, ti moj dobro okovarjen grad, ti moja šreha pred desham in senza pred vrozhino sonza!“

Ne posabi torej, moja Filoteja; vezhkrat v' samoto svojiga ferza sbeshati, med tim, de se po svunajnim s' ljudmi in delam pezhah. Mnoshiza, od ktire si obdana, te ne more is snotrajne samote pregnati, kér je le okolj tvojiga trupla in ne okolj tvojiga ferza; ferze ostane smeraj samo, in fizer pri samim Bogu. Po tim se je ravnal kralj David de si je bil ravno od sunajnih opravkov ves obsút, kakor sam rasodeva v' premnogih krajih svojih pfalmov. Tako pravi, postavim: „O Gospod, vsikdar sim pri tebi, vedno vidim svojiga Boga pred sebo; k' tebi sim povsdignil svoje ozhi, o Bog, ki prebivaš v' nebesih. Moje ozhi so smeraj k' Bogu obrnjene.“

Zhes vse to so našhi pogovori malokdaj tako resni, de bi jim ne samogli v' meš ferza odtergati, in ga v' to boshjo samoto vpeljati.

Ko so starifhi svete Katarine is „Siene svoji hzheri zhaš in kraj odvseli, moliti ino premishlovati, ji je Gospod v' misel dal, molitven hramizh v' fredi njeniga ferza narediti, v' kteriga po duhovno sbeshaje, se je v' fredi vsih svojih opravilov ti sveti in ferzhni samo-

ti prepustiti samogla. In kedar je po tim svet vojsko zhes njo vsdignil, ji to karnizh ni bilo soperno, ker se je, kakor je imela v' navadi rezhti, v' snotrjni hramizh saklenila, kjer se je s' svojim nebeskim she-
ninam tolashila. Tudi je v' zhasi svojim duhovnim
hzheram svetovala, fkrto stanizo v' svojih ferzih li
sesidati in v' nji prebivati.

Saklizhi torej svojo dusho vezhkrat v' nar sno-
tranje svojiga ferza nasaj, kjer bosh, dalezh od vsih
ljudi is ferza k' ferzu s' Bogam od svoje dushe govo-
riti, in s' Davidam k' njemu rezhi samogla: „Zhula
fim, in fim pelikanu v' pushavi enaka postala. Enaka
fim bila ponozhni vrani, ali sovi v' njenim fhotori, in
samotnemu vrabzhu na firehi.“ Katere besede nam po-
verh njihove besedne sastopnosti (ktera nam kashe, de
je ta veliki kralj v' navadi imel, si ene ure perterga-
ti, in jih v' samoti premishlovanju duhovnih rezhi po-
svetiti), fhe v' trojnim duhovnim raslaganjih trojno sa-
moto, kakor tri pushavfke ute kashejo, po kterih se
samoremo po sgledi nashiga Svelizharja samotno spre-
hajati, ki je na Golgati, enak pelikanu v' pushavi, s'
svojo kervjo svojim mertvim otrozhizham novo shiv-
lenje dal. V' svojim rojstvi, ko je tam v' samotnim
blevi nashie grehe in hudobije objiskoval, je bil enak
ponozhni sovi; in sadnizh v' svojim vnebohodi vrab-
zhu, ker se je lozhil, in se k' nebesam vsdignil, ki
so kakor fireha tiga sveta. V' tih treh felah samore-
mo tedaj v' fredi pertiskanja sunajnih opravkov svoje
pushavfhnize postaviti. Ko je poboshni (pokojuj)
Eleazar, knes v' Ariani na Franzoskim dolgo bil da-
lezh od svoje zhishe gospe-shene, in je ona nekoga
do njega poslala, svediti, kako se mu kaj godi, ji je
pisal: „Ljuba shena! prav dobro se pozhutim; zhe
me pa viditi shelish, tak me ishi v' franški rani na-
shiga premiliga Jesusa; tam je moja prebivavniza,
tam me vselaj najdesh. Kje drosi (drugde) bi me sa-
stonj ifkala.“ Te je v'refnizi kershanfski vites bil.

TRINAJSTA POSTAVA.

Od svetih sdihlejev, kratkih gorezhih molitviz in poboshnih misli.

Pertekamo k' Bogu, ker po njem hrepenimo, po njem pa sato hrepenimo, de bi se per njem skrili; podajajo si toraj nafhi ognjeni sdihleji in pa duhovna samota eden drugim roké, oboje pa is-haja is-poboshnih misli.

Hrepeni torej, moja Filoteja! pogosto s' kratkimi ino ognjenimi sdihleji svojiga serza po Bogu. Obzhu-duj njegovo lepoto, klizhi po njegovi pomozhi; versi se v' duhu pod njegov krish, moli njegovo dobroto, posvetuj se sh' njim savoljo svojiga svelizhanja, daruj mu po tavshentkrat na dan svojo dusho, oberni svoje snotranjo oko na njegovo prijetnost, ponudi mu svojo roko, kakor malo dete svojimu ozhetu, de bi te vodil, poloshi si ga, kakor dushezhi roshui snopek na perfi; vfadi si ga, kakor bander v' svojo dusho, obudi tavshent obzhutlejev v' svojim serzi de se k' ljubeshni boshji k' preferzhni ljubeshni tiga nebeshkiga shenina ushgesh.

Kratke ognjene molitvize se imajo buditi, kakor veliki sveti Avgushtin poboshni sheni Probi svetje. Ako se nafho serze, moja Filoteja! sladki drushbi in prijasnosti s' svojim Bogam vdá, bo s' dishavo njegovih popolnosti napolneno. Ta vadba ni teshka, ker se k' vsm nafhim opravilam in delam pertifne, in jih kar nezh ne vstavlja, sosebno, ker se v' tej snotranji samoti, v' tim snotranjim posdigvanju dolgo ne mudimo; in tak nafho delo ne savstaja, ampak she le gré

urnej od rok. Popotnik, ki svoje serze okrepzhati in svoje uſta izzhifiti, nekoliko vina pije, ne bodi dalje, deſi ravno nekaj zhaſa poſtoji, ampak ſi novih mozhi nabere, de ſvoj pot po tim urnej in loſhej dohodi, in ſe le ſato nekoliko pomudi, de po t m hitreji ſtopa.

Nekteri ſo ſi lepo rezh uſtnih sdihlejev ljubeshi nabrali, ki ſo v' reſnizi k' velikimu pridu: alj po mojih miſlih ſe ne derſhi ravno tih alj unih beſed, ampak govori ſ' ſerzam alj jeſikam, kar ti ravno ljubeshi vda, ſakaj vdala ti bo beſed, kolikor jih hozeheſh. Pri vſim tim je pa vender doſti isrek zelo ſoſebne mozhi, ſerze vtolaſhiti; med te grejo ognjeni sdihleji, kterih ſo Davidovi pſalmi polni, poboshno ſgovorjenje imena Jeſuf, kakor tudi vezh isrek gorezhe ljubeshi v' viſoki peſmi. Tudi duhovne peſme ſo ſa to dobre, ako ſe paſno poj .

Sadnizh, kakor tiſti, ki od zhloveſhke ino natorne ljubeshi gorijo, ſkoraj vſe svoje miſli na ljubleno rezh obrazhajo; kakor je njihovo ſerze vedno gorezhih obzhutlejev polno ino njihove uſte polne hvale ſa njo, in zhe niſo per nj , obene priloshnoſt, ne ſamud , svoje ljubeshi po piſmih ſkaſovati in komaj drevo puſtijo, de bi v' njegovo ſhkorjo imena svoje ljubeshi ne vresali: tako tudi duſhe, ktere Boga ljubijo, ne morejo nehati, na-nj miſliti, po njem sdihovati, in od-nj govoriti. Radi bi, ko bi bilo mogozhe, ſladko in preſveto ime Jeſuf globecko v' ſerze vſih ljudi ſapiſali.

Vſe ſtari jih v' to vabijo, in ni jo rezhi, ktera bi jim hvale njihoviga preljubeniga ne oſnanovala; in kakor ſa ſvetim Antonam ſveti Avguſhtin isrekuje, vſe kar je na ſemlji, govori, ſizer ſ' mozhezhim, pa vender njim ſaſtoplivim jeſikam, od njihove ljubeshi ſ' njimi. Vſe rezhi jih ganejo k' brumnim miſlam, is kterih po tim mnogo ſhteвило gorezhih sdihlejev in ſerzhnih is-tekov pride. Tukej le nekteri ſgledi od tiga. Ko je ſv. Gregor, Nazjanſhki ſhkof, kakor je ſam ſvojimu ljudſtvu pravil, enkrat na brodu morja

gorj in dolj hodil, je gledal na igranje valov, kako so, se perblishaje brodu, ojštrige ino male polsne, stebke morske trave ino druge drobne rezhi, ktere morje ismetuje, na fuhim pufili, in kako so drugi, nastopni valovi nekaj tih rezhi spet pobrali ino posherli, med tim, de so skale okolj smeraj terdno in nepremakljivo stale, zhe so ravno valovi s' vso silo v' nje bili. Zhes to je to lepo misel isgovoril, de se slabi tako, kakor ojštrige, morski polshi ino morska trava sdaj od teshav, sdaj od tolashb, po tem, ko si valovi frezhe s' njimi igrajo, posiliti pufijo, med tim, de mozhne dushe terdno ino nepremakljivo vfako jiho prestojijo. Ino is takih misli se je njemu vnelo Davidovo sdihoвање: „Gospod reshi me, sakaj valovi so do moje dushe perderli; Gospod odreshi me is globozhine vode: v' globozhino morja sim se vtopil, in vihar me je posherl.“ Sakaj v' veliki stiski je tezhav bil, ko je trinog Maksim njegovo fhkofijo na se potegnil. — Ko je sv. Fulgenzi, fhkof v' Rushipi, pred sbrane Rimске shlabtno stopil, (pred kterimi je Teodorik, kralj zhes Gote nagovor dershal), in je svitlobo in zhastitost toljko mogozhnih vidil, ki so po verski svoje vrednosti sbrani sedeli, je rekel sam par sebi: „O Bog, kak lep mora nebeshki Jerusalem biti, ker se she posemekski Rim od takfhne svitlobe lishí! Zhe se svetlijo zhastlivzi nezhimernosti tiga svetá v' takfhni zhasti, kakfhna zhast she le na unim sveti tiste zhaka, ki resnizo gledajo.“ — Perpoveduje se od svetiga Anselma, Kanterburfhkiga fhkofa (kteriga god se je nekdej v' nashih hribih prezhastito obhajal) de je zhudoviti dar posedel, od vsakdanjshnih perpetilj se k' poboshnim mislim vsdigniti. Ko je ta svetnik enkrat po desheli jesdil, je mlad sajiz, od pšov naganjan, pod konja tiga svetiga fhkofa sbeshal, kakor v' samo edino savetje, kteriga mu je ozhitna smertna nevarnost pokazala. Ko si pfji okolj konja nad njim lajajozhi, niso upali nad-nj pastí, so se vsi sazheli nad to zhudno pergodbo smejati. „Sv. Anselm se je nasprot pa jokaj, ino je sdihovaje rekal: „Oh, vi se smejite, vboga shi-

val se pa ne smeji. Tako se nastavljafo sovrashniki dufhe, ki fo jo po mnogih svijazhah motili ino v' greh napeljali, okolj nje ob smertni uri, de bi njo v' svojo oblast dobili ino posherli; ona nasprot se trefe ino trepezhe, ino povsod pomozhi ino svetja ishe, in postane, zhe ga ne najde, v' oframotenje svojih sovrashnikov.“ Tako je rekel, in je jesdil sdihovaje naprėj. — Ko je veliki Konstantin svetimu Antonu prav zhashtljivo pifal, fo se vuzhenzi tiga svetnika, okolj njega stojezhi slo nad tim zhudili. On jim je pa rekel: „Kaj se zhudite, de kralj zhloveku pifhe? veliko bolj she zhudite, de vezhni Bog, ni le kar svojo postavo vmirjozhim ljudem pifal, ampak de je tudi po svojim edinorojenim, Sini s' njimi govoril.“ — Ko je sveti Franzifhko nekda eno jagnje famo med zhedo koslov sagledal, je rekel k' svojim tovarsham: „Glejte kako se to jagnje krotko med kosli sprehaja! tako krotek ino ponishen je nekda nash Gospod med fari-seji hodil.“ In ko je drugokrat vidil, kako je lizhno jagnizhe od fvineta bila raftergano, je jokaje sakriknil: „O majzeno jagnizhe, kak v' shivo me na smert mojiga Svelizharja opomnish.“

Veliki mosh, Franzifhko Borgia, ko je she vajvoda v' Kandii bil, je na lovih jeser poboshnih misli obudil. „Zhudil sim se, je rekel posnej de se fekolizhi na roko fekolizharja tako hitro nasaj podajo, si ozhi sakriti, in se na kol perpeti pustijo, ljudje se pa tako vstavljajo boshjimu glasu!“ „Sveti Basili je rekel, de zvetliza v' fredi ternja ljudem ta le nauk daje: „Vejte vmérjozhi! nar prijetnishi rezh tiga sve-ta je s' shalofijo sdrushena, nizh ni tukaj bres bridkosti; vedno je zhalost radosti, vdovstvo sakonu, sanizhovanje zhashti, fkerb rodovitnosti, potrata visokosti, navelizhanje veselju, bolesen sdravju perdrushena.“ „Lepa zvetliza je vertniza, pravi ravno ta svetnik, pa prav shalofniga me dela, ker me na moj greh opomina, savoljo kteriga je semlja bila prekleta, ternje nositi.“ Ko je v' jasni polnozhi neka dufha v' mali potok gledala, in je lepo nebo s'

svesdami v' njem vidilo, je savpila: „O moj Bog! ravno te svesde bojo enkrat pod mojim nogami, kadar mi bodešh v' svojih svetih shotorih prebivalšhe napravil! In kakor se svesde na semlji v' podoblejo, tako se v' podoblejo v' nebesih posemški ljudje v' shivih vodah boshje ljubeshni.“ Drug, ki je vidil, kako so se vode potoka napréj valile, je savpil: „Ne bo pozhivala vezh dusha moja, dokler se ne vtezhe v' morje boshanšva, svoj sazhetek.“ In sveta Franzishka, ki je lizhen potozhizh premishlovala, na kteriga brodu je k' molitvi pokleknila, je bila tam v' duhu samaknjena, in je vezh krat s' rahlim glafam te besede ponovila: „Milost mojiga Boga vteka mirno in prijetno ko ta potozhizh.“ Ko je nekdo drugi zvetezho drevje vidil, je rekel sdihovaje: Oh! sakaj šim le kar jes bres zvetja v' zerkvi boshji?“ „She drugi je sdihihil, ko je pišheta pod peruti kokle sbráne sagledal, in je savpil: „Ohrani naš, o Gospod! pod senzo svojih perut.“ In špet drugi je rekel, sonzhuizo premishlovaje: „Kdaj, o moj Bog! kdaj bo moja dusha fhla sa glafam tvoje milosti?“ in ko se je oserl na neke zelo lizhne roshize, pa bres vse dišhave, je rekel: „Tako so moje misli v' lepe besede oblezhene, pa bres vřiga šadu ino ispolnenja.“

Vidišh, ljuba Filoteja! kako vse, kar se nam v' tim vmirjozhim shivlenju v' toljkanj perloshnostih pokashe, svelizhavne misli ino svete sdihteje obuditi samore. Gorjé jim, ki šivari od njihoviga „Stvarnika odvrazhajo ino v' greh obrazhajo; blagor pa unim, ki šivari v' šlavo njihoviga „Stvarnika, ino njih nezhimernost v' zhašt rešniže obrazhujejo. „Obrazham, je rekel sv. Gregor Nazjaufski, vse rezhí v' svoj duhovni prid.“ Beri poboshno grobapiš, kteriga je sveti Hironim v' zhašt svete Pavle sloshil; prijetno je viditi, kak polna je gorezhnih sdihlejev in svetih misli, ktere je vedno obudovala.

V' tej vadbi duhovne šamote in kratkih ognjenih molitviz obštoji veliko opravilo brumnosti, Te domešhijo opušhbo vřih drugih molituv; njih opušhanje

pa se ne daškos nikake druge perpomozhke domesti-
ti. Bres njih pazh kar ni snotraniga premishlovavniga
shivlenja; in le flabo se bomo bres njih v' djanfskim
shivlenji snafhali. Bres njih je pozhitik le
postopanje, in deló le sapotikanje. Torej ti prav na
ferze naveshem, de se tej vadbi is zele dushe vdash,
in nikar kdaj od nje ne odstopenih.

,SHTIRNAJ, STA PO, STAVA.

**Od svete mashe, in kak se imá
flifhati.**

1. „She ti nisem nizeh povedal od sonza vsih du-
hovnih vadb poboshnosti, od presvete, previseke ino
boshje daritve ino sakramenta svete mashe, oferzhja
svete kerfhanfske vére, ferza poboshnosti, dushe brum-
nosti nesrezhene, bresen boshje ljubesen obfeshajo-
zhe fkrivnosti, po kateri se Bog v' djanju s' nami fkle-
ne, ino nam svoje nar imenitnifhi darove in guade
podeh.

2. Molituv, tej presveti daritvi perdrushena imá
mozh, ki se ne dá isgovoriti. Sakaj, kakor na svo-
jim ljubku flonezha, dobiva dusha obilnost nebesfhkih
gnad od njega, ki jo s' toliko prijetno difhavo in du-
hovno fladkostíjo navdaja, de stebrizu preprijetnih di-
fhav mire, kadila in vsih dragih masil enaka perhaja,
kakor jo visoka pesém ljubezni popéva.

3. „Skerbi torej, kar le premorefh, vsak dan
pri sveti masfi biti, in s' masfhnikam darituv Odresheni-
ka, Bogu njegovimu Ozhetu, sa-te in zelo zerkuv
pernesti. „Vselej je ondi,“ govori sveti Janes Kri-
softom „angeljov truma, to presveto fkrivnost zhafiti-
ti; in zhe se v' enakim nameni poleg snajdemo, tak

ni mogozhe, de bi skos njihovo prizhejozhnost potoka nebeskih gnad ne postali deleshni. Kori premagavne ino vojskovavne zerkve se v tej presveti daritvi Kristusu Gospodu perdrushijo, de bi si s' njim, v' njén ino po njem serza Boga, nebeshkiga Ozheta perdobili in njegovo vsnitljenje na nas obernili. Kakshen pridorej sa dusho, ki s' svojimi poboshnimi obzhutleji si to drago in toljko posheljenja vredno blago osvojiti persadeva.

4. Zhe ti kak nevstaviven sadershek ne perpušti, to previfoko darituv tudi s' telefam obhajati, tak saj svoje serze kje poshli, de bosh saj v' duhu tam prizhejozha. Podaj se torej v' kaki juterni uri, zhe ne drugazhi, saj po duhu v' zerkuv; sdrushi svoj namén s' namenam vsih kristjanov, in stori na mestu, kjer si, snotranjo, kar bi storila, ko bi v' zerkvi refnizho pri daritvi svete mashe bila.

De bosh torej sveto mashe, tako v' djanju, kakor po duhovno slifhala, se 1) od sazhetka do perstopa s' masnikam perpravljaj. Ta perprava v' tim obstoji, de se v' prizhejozhnost boshjo mislih, svojo nevrednost sposnash, in savoljo svojih grehov sa odpuhanje profish. 2) Od tiga, de masnik k' altarju stopi, noter do evangelja premishluj priprosto in splošno prihod in shivljenje nashiga Odreshenika na tim sveti. 3) Od Evangelja noter zhes Kredo premishluj pridigarfko opravilo nashiga Svelizharja, in poterdi, de v' veri ino drushbi svete katolfhke zérkve shiveti ino vmreti hozhefh. 4) Od Kredo do Pater noster si vravnaj serze ino misli, svete skrivnosti terplenja ino smerti nashiga boshjiga Jsvelizharja premishlovati, ki se v' ti sveti daritvi po bitju ino v' refnizi predpostavijo; te daruj s' masnikam ino vsm ljudstvam Bogu Ozhetu k' njegovi zhasi ino svojimu svelizhanju. 5) Od Pater noster do svetiga Obhajila povsdigni svoje serze skos sveto hrepenenje, in imej ognjene shelje, s' nashim boshjim Odreshenikam skos saveso vezhne ljubesni sklenjena biti. 6) Od Obhajila do konza se vezhnimu Bogu sahvali sa njegovo

zhloveshko postajenje, sa njegovo shivljenje, terplenje ino smert, in sa ljubesen, ktero nam je v' tej presveti daritvi skasal, in ga profi is dnu svojiga serza, de bi savoljo tiga tebi tvoji shlahti ino prijatelam ino zeli zerkvi, vekomaj milosliv bil, ino prejmi, se is zeliga serza ponishovaje, poboshno blagoslov, kteriga ti Gospod po svojim flushabniku podeli.

Ako pa vender hozhefh med sveto mafho svoje premishlovanje zhes svete skrivnosti po vsakdanjim redi dershati, tak ni ravno potrebno, de bi se po, vsakim tukaj imenovanim delu ravnati morala; sadosti bo, zhe kar od sazhetka svoj namen na to obernefh, skos svoje premishlovanje ino svojo molituv to presveto darituv moliti ino darovati, ker so v' zelim premishlovanji vse tiste opravila ali na ravnost ali le po sastopnosti sapopadene.

PETNAJSTA POSTAVA.

Od ozhitnih ino sploshnih vadb poboshnosti.

Rasen tiga morafh, moja Filoteja! ob nedelah ino prasniki, kolikor ti okolishine perpuštijo, zerkvenim uram, ako se v' kori opravljajo in pa vezhernizam biti prizhejozha; sakaj, ker so ti dnevi Bogu fosebno posvezheni, tak mormo ob njih tudi vezh k' njegovi zhasti ino hvali storiti, kakor druge dni. Skos to bosh obilno fladkost poboshnosti obzhutila, kakor nekdej sveti Augushtin, ki v' svoji ozhitni spovedi sprizhuje, de, ko je v' sazhetku svojiga preobernjenja zerkvene ure prepevati poslusbal, se mu je ferze od prijetnosti tajalo, ozhi pa v' salsah plavale. Zhes to, — in to naj bo sa vselej rezhen, — zhlo-

veku smeraj vikfhi prid in tolashba is ozhitne flush-be boshje svete zerkve, kakor samoveljnih brumnih opravil isvira, ker je sam Bog sapovedal, de je sdrushenje s' zerkvo zhes vse samoveljne vadbe brumnost povikfhovati.

,Stopi rada v' bratovfhine svojiga domazhiga kraja, fosebno v' tajiste, kterih brumne opravila k' vezhimu duhovnimu dobizhku in duhnimu pridu flushijo; fkos to se bosh nekaki Bogu dopadljivi pokorfhini podvergla. Sakaj, zhe ravno zerkuv bratovfhin na ravnost ne sapove, tak jih vender perporozha, ker jim, de bi svoje dopadjenje nad njihovim pomnoshenjam na snanje dala, odpustike in druge dobrote podeluje. Rasen tega je smeraj delo ljubeshi, v' družini s' blishnim kaj dobriga opravljati, in njegovim dobrim namenjam rast perhajati. In ko bi vender sami sa se posebej ravno tak dobre dela opravljali, in ko bi jih raji sami sa se opravljali, tak se vender fkos sdrushenje in dodavik nafbih dobrih del k' dobrim delam nafbih bratov ino blishnih boshja zhaft veliko bolj mnoshi.

Ravno to sadene vse druge ozhitne molitve in svete opravila, h' katerim bi mogli, kolikor samoremo; svoj lastni sgled k' rasti blishniga, in svojo ljubeshen k' povelizhanju boshjimu in k' splofhnimu dobrimu namenu s' sebo pernefti.

,SHE,STNAJ,STA PO,STAVA.

De imamo svetnike zhaftiti in v' pomozh klizati.

Ker nam Bog svoje ras-svetljenje vezhkrat fkos svoje angelje podeli, mormo tudi mi fkos nje vezhkrat svoje poboshne sdihleje k' njemu poslati. ,Svete

dushe vernih rajnih, ki so v' nebesih s' angelji, in kakor naš Svelizhar pravi, angeljam enake, storijo tudi to sa naš, ker nam svelizhavne misli vstavajo, in skos svojo sveto molituv per Bogu sa naš profijo. Sdrushimo torej, moja Filoteja! svoje serza s' timi nebeshkimi duhovi ino svelizhanimi dushami. Kakor se mali flaviziki s' velikimi peti vuzhijo, tak bomo tudi mi po tej sveti drushni s' svetniki kmalo tak delezh prifali, de bomo veliko bolje moliti in boshj: hvalnize prepevati snali. „Hvalnize bom prepeval,“ je rekel David, „pred oblizhjam tvojih angeljov.“

Zhaſti, ſpoſhtuj ino ljuſi s' ſoſebno ljubeſnjo prezhaſtito in viſoko hvaleno Divizo Marijo, ki je kakor mati naſhiga narviſhiga Brata, naſha prava mati. K' njěj torej moramo perbėjſhati, ino per vſaki perloſhnoſti, kakor njeni otrozhizhi s' popolnim ſavupanjam v' njeno narozhje pertezhi; ſdihujmo pogoſto k' tej ſladki materi, klizhimo njeno materno ljubeſen v' pomozh, perſadevajmo ſi! njene viſoke zhednoſti poſnemati, ino redimo reſnizhno otrozhje obzhutenje proti njej v' ſvojim ſerzi.

„Seſnani ſe tudi prav pridno s' ſvetimi angelji; doſtikrat jih poglej, kako ſo ti, zhe ravno nevidni v' ſhivlenju prizhejzhi; ſoſebno pa angelja fhkoſije, v' kateri ſhiviſh, kakor tudi angelje zhuvaje tajſtiſh, s' kterimi ſi, zeló poſebno pa ſvojiga laſtniga. Sdihuj pogoſto k' njim, hvali njih, ino ſazhni s' njihovo pomozhjo vſako duhovno in tudi zhaſno opravilo. de bodo tvojimu dobrimu namenu dobro raſt podelili.

Ko je imenitni Peter Faber, prvi maſhnik, prvi pridgar, prvi vuzhenik boshjiga ſnauja is poſoſhne drushbe Jeſuſove, in prvi ſpremovavez ſvetiga Jgnazja, ſazhetnika te drushbe, enkrat is Nemſhiga naſaj priſhel, kjer je k' zhaſti naſhiga Goſpoda Jeſuſa velike dela opravil, in je ſkos naſho (Genevéſhko) fhkoſijo, v' kateri je rojen bil, fhel, je pravil, de je ſkos mnoge krivoveri vdane kraje potovaje, neisrezheno tolaſhenje obzhutil, ker je v' vſaki ſari

angelje zhuvaje tajiste fare posdravil, in kako je njih varvanje ino pomozh ozhitno sposnal, ker se ga pred salesovanjam edftoplenzov (krivoverzov) varvali, in mu mnoge voljne ino besedi svelizhanja odperte ferza perpeljali. On je tudi perporozhal to brumno vadbo s' tako gorezhnostjo, de je neka tedaj she mlada gospodizbna, ki je to is njegovih lastnih ust slifhala, she pred fhtirimi leti*) to je, vezh ko 60 let po njegovi smerti s' velikim ganjenjam od tega perpovedovala. Jest sam sim fosebno veselje obzhutil, ko sim lansko leto, v' majhini, med hudimi hribi leshezhi vafi Vilarét, v' kateri je ta veliki flushabnik boshji rojen bil; en altar posvetil.

Svoli si ti v' fosebno nektare fvetnike kterih shivrenje te nar bolj nagovarja ino k' posnemanju spodbada, ino v' kterih priproshajo fosebno savupanje stavish. „Svetnik tvojiga imena ti je she per kersti odkasan bil;

,SEDEMN AJ,STA POSTAVA.

**Kako se ima boshja beseda poslu-
shati ino brati.**

„Sprejemaj boshjo besedo s' sposhtovanjam, alj jo she v' prijasnih pogovorih od svojih duhovnih prijatelov, alj v' pridigi savsamesh. Poslufhaj jo smeraj paslivo ino spodobno; obrni si jo vselej s' vso fkerbjjo k' dobrimu, in ne perpušti; de bi na-tla padla, ampak kakor shlahtni palsam jo vsemi v' svoje ferze, in posnemaj s' tim prezhashto Divizo, ki je s' nar vezho fkerbjjo v' svojim ferzi vsako besedo ohranila, ki je bila k' zhasti njeniga Deteta sgovorjena. „Spomni se

*) 4 lete prēj, ko je „S. Franzishk te bukve sloshil.

tudi, de Bog besede, ktere na njega obrazhamo, po ti? meri sprejema, po kateri mi sprejemamo njegove besede ki nam jih po pridgarjevih ustah govori.

Imej smeraj kake lepe bukve brunnosti bliso sebe. Med te slisbijo bukve svetiga Bonaventura, Garsona, Dionisia Kartusiana, Ludovika Blossia, Ludovika Granafhkiga, „Shteleta, Ariasa, Pineleta, du Ponta, Duhovna vojska, „Spovedi svetiga Avgustina, pisme svetiga Hironima, in druge takšne. *) Beri vsaki dan nekaj prav poboshno is njih, in dershi te bukve sa pisme, ktire so ti svetniki is nebes poslali, de bi ti pot kje pokasali, in te oferzhili, se k' njim na pot podati. Beri tudi sgodbe ino shivljenje svetnikov, v' kterih bosh kakor v' serkali (shpegli) podobokershaufkiga shivljenja sagledala, in obernji si njihove dela po svojim stani v' prid. Sakaj, desi ravno nektore dela svetnikov sa ljudi, ki v' sveti shivijo, niso fkos in fkos sa posnemati, tak se vender dajo vezh alj manj v' prid obrazhati. Tako samoresh, postavim, samotoperviga svetiga pufhavnika Pavla v' svoje duhovni ino resnizhni samoti posnemati, od ktore lim shé govoril, in she bom. Tako tudi preveliko vbofhtvo svetiga Franzifhka v' vadbi vbofhtva, kakor bo dalej sadi raskasana, in tako she vezh drugih zhednosti. Nektero popisovanje shivljenja ref dá vezh ljuzhi sa naprave nashiga shivljenja, kakor drugo.

Naukov polno je, kar to sadene shivljenje serafufke matere Teresje, kakor ne manj popisovanje shivljenja prvih poboshnih moshov is sdrushbe Jesusove, shivljenje svetiga Karelna Boromeja velikiga fhkofa v' Milani, svetiga Ludovika, perpovedi reda svetiga Franzifhka in vezh takiga. Nasproti, so she

*) Do sdaj so she le bukve od svete vojske v' nashim jesiki; vse druge tih pa she niso poslovenjene; vender branje Kempensarja, Baragove ino Veritetove bukve vsakimu „Srezhni pot“ pa mladenzham in „Divishtvo“ deklizham veliko k' poboshnosti perpomore. Prestavla vez.

pa drugi, ki naš bolj k' obzhudovanju nagnejo kakor k' posnemanju serzbijo; postavim shivljenje svete Marie is Egipta, obeh svetih Katarin, ene is ,Siene, druge is Genove, svete Angele, ino enazih, ki pa per všim tim veliko veselje do boshje ljubeshni podelijo.

O, SEMNAJ, STA PO, STAVA.

Kako se boshje vdihnjenja sprejeti morajo.

Pod besedo vdihnjenje sastopimo vse snotrajne nagibe, ganjenja, ozhitanja, kakor tudi grivengo, ras-svetljenje ino sposnanje, ktero Bog v' naš dela, ki v' svojih blagodarjih po ozhni fkerbnošti ljubeshni naše serza nagovarja, de bi jih obudil, spodbódil ino k' svetím zhednoštim, k' nebesški ljubeshni, k' dobrim fklepam, sploh k' všimu timu oferzhil ino ushgál, kar naš na poti vezhniga svelizhanja naprèj spravlja. To imenuje v' visoki pesmi nebesški shenin: „pred durmi stati ino terkati; k' serzu neveste govoriti, jo sbuditi, zhe spí; jo klizati ino jiskati, zhe je od-dóma; jo k' svojimu medu vabiti, ino ji pomigniti, de bi jabelka ino zvetlize v' njegovim verti tergala, péla in svoj blagi glaf v' njegovih ufhesah flifhati pufšila.“ Treba mi je prilike, to sastopnišhi rasloshiti.

Sakon savšim fkleniti, so tri rezhi od nevestine firani potrebne. Pervizh, se ji mora volja rasodeti, drugizh mora ona to voljo sa dobro sposnati, in tretjizh, v' njo pervoljiti. Tako tudi, zhe Bog v' naš, fkos naš, ino s' nami kako veliko delo ljubeshni speljati sheli, nam pervizh fkos ras-svetljenje svojo voljo ra-

sodene, drugizh mi tajisto sa dobro sposnamo, in tretjizh v' njo pervolimo. Sakaj, kakor so, v' greh stopiti tri stopnje navdol: skufhnjava, veselje, ino pervoljenje; tak so tudi tri stopnje k' zhednosti navsgor stopiti: vdahenje, ki je skufhnjavi navsproti postavljeno; veselje, ki veselju nad skufhnjavo navsproti stoji; in pervoljenje v' gnado, ki je pervoljenju v' greh navsproti.

Naj bi si vdahenje zelo nasho shivljenje naprēj terpelo, vender bi mi Bogu nikdar ne dopadli, ko bi nas tajisto s' veseljam ne napolnilo, nasproti bi pa boshja, Svetlost bila skos to ras-shalena, kakor je bila od Jsraelzov, s' kterim je, kakor fama pravi, fhtirdefet let bila, njih ganjala, bres de bi oni to nagovarjanje umeti hotli, savoljo kar se je tudi v' svoji jesi sopersegla, de oni ne bodo nikdar v' njeni pokoj došli. Ravno tako bi shlahtnik, ki bi bil dolgo gospodizhne snubil, po pravizi nad njo nevoljen ko bi nikdar notla v' ponujeno sarozhenje pervoljiti.

Vesetje nad boshjim vdahenjam je she nekoljka stopinja k' boshji zhafti, in skos to she sazhenjamo boshji, Svetlosti dopasti; sakaj de si ravno, to veselje obeno popolno pervoljenje ni, tak je to vender fhegurna pripravnost k' tajistinu, in zhe je dobro snamnje, in sploh silno svelizhavno, boshjo besedo, ki je kakor-sunajno vdihenje, s' veseljam poslušhati, tak je tudi silno svelizhavno, in Bogu prijetno, snotranje vdihenje s' veseljam sprejemati. To je veselje, od kteriga nevesta v' visoki pesmi govori: „Moja dufha se je od radosti v' meni rastopila, ko je moj ljubik govoril.“

Tak je tudi shlahtnik zhes gospodizhno, kteri sfreshe, prav vesel, in dershi sa snamnje njene ljubeshni, zhe vidi, de ji njegove flushbe dopadejo.

Vender pa le samo pervoljenje svelizhavno delo k' spolnenju perpelja, sakaj zhe nas gnada nagovarja, in se mi tiga nagovarjanja veselimo, per vsm tim pa vender svoje pervoljenje Gospod-Bogu odrezhemo, smo v' resnizi silo nehvaleshni, in rashalimo skos to boshjo, Svetlost neisrezheno slo, ker je sanizhovanje

toljko vézhe. To se je sgodilo nevésti v' visoki pesmi; sakaj de si je ravno prijetni glas njeniga preljubiga njeno serze s' sveto radostjo ushgal, tak mu vender ni duri odperla, ampak se mu je prasno isgovarjala, savoljo kar je tudi shenín v' pravizhni nevolji naprej shel, in jo sapustil. Ravno tako bi bil shlahtnik, ki je gospodizhuo dolgo snubil, in kteriga snubivo je ona rada vidila, bolj po pravizi nevoljen, kakor ko bi ne bilo njegovo snubenje rado videno in dobro sprijeto bilo. Torej skleni, moja Filoteja, vsako boshjo vdihnjenje s' veselim serzam sprijeti, in ga sprejmi, kedar pride, kakor poslanza nebeskiga kralja ki saroke s' tebo obhajati hozhe. Poslufháj mirno njegove svetovanja, premisluj ljubesen, s' katero to vdihnjenje tvoje serze gane, in ljubkuj to svetovanje.

Vdaj se pa vender s' popolnim ljubézhim ino stanovitnim pervoljenjam timu svetimu vdihnjenju, in Bog, kteriga si nemorešh sa dolshnika storiti, se bo savoljo tiga ljubezhiga vdajanja sa dolshnika dershal. Vender pa, poprėj ko v' imenitnih ino nenavadnih rezhéh v' te nagibe pervolish, posveti se, de ne bosh kjé goljsana, s' tvojim dushnim vodnikom, de bo prejskal, ali je to vdahnenje resnizhuo ali golufno, fofebno, ker sovrashnik, zhe dusho sapasi, ki je rozhuo k' pervoljenju perpravljena, rad ji golufije podá, de jo smoti, kar se pa ne bo nikdar sgodilo, dokler je svojimu vodniku v' ponishnosti pokorna.

Je pervoljenje dano, po tem je vse fkerbí ino persadevanja treba, ga izpolniti, in se k' izpolnenju vdahnenja opafati, kar je nar vekshi stopnja prave zhednosti; sakaj pervoljenje v' serzi rediti, in ga ne izpolniti, bi se reklo nograd obdelovati, in ne hoteti, de bi sad pernesel.

K' vsimu timu zhudne perpomoro, zhe se v' juternim premislovanji ino snotranji samoti, kakor sim jih spredi popisal, dobro vadimo, sakaj s' tim se pripravne storimo ne le k' sploshni, ampak tudi k' posebni pripravi, vsako dobro delo spolniti.

DEVETNAJSTA POSTAVA.

Od svetle spovedi.

Nash Svelizhar je sapustil svoji zerkvi sveti Sakrament pokore ino spovedi, de bi se mi v' tajistim od vsih hudobij ozhistili, naj bomo s' njimi s'he toliko krat in s'he tako ognusnjeni. Ne daj torej, moja Filoteja! nikdar, de bi tvoje serze dolgo zhafa v' grehu ostalo, ker perpomozhek, tako blishen in tako mozhen imash, se ozhistiti. Levina, ki se je risatu (leopardu) perdrushila, se hitro kopat tezhe, de bi se od smradu ofnashila, ki se jo je v' drushni s' to shivalo prijel, de bi ne bil lev ras-shalen ino rasferden, kedar nasaj k' nj-j pride. Tako se raj dusha, zhe je v' greh pervolila, fama sebe prestrašhi, ino savoljo spofhtovanja, kteriga je ozhém boshje, Svetlosti dolshna, hitro ozhisti. O sakaj vmerjemo dushne smerti, ker tak možno sdravilo nasproti imamo.

Spověj se v' ponishnosti ino brumnosti vsaki osmi dan*) in zhe je mozhi, vselej, kedar k' svetimu obhajilu gresh, de bi si ti ravno tvoja vest obeniga smertniga greha ne ozhitala; sakaj po ti spovedi ne sado-bish kar odpufhanje vsih odpustljivih grehov, kterih se obtoshish, ampak poverh tiga s'he veliko mozh, se tajistih v' prihodnje ogibati, veliko ras-svetlenje, jih sposnati, ino obilno gnado, vso fhkodo domestiti, ktero so ti naredili. Vadila se bosh tudi v' zhedno-

*) To je sa tiste rezheni, kterim stan dopusti, ino jim spovednik dovolijo.

stih ponishnosti, pokorshine, priprostiti ino ljubeshni, ino v' samim djanji spovedi vezh zhednost ispolnila, ko v' vsakim drugim. Imej vselej veliko gnusenje nad grehi, kterih se spovesh, naj si bodo she tako majhini, ino terdno naprejšetje, se v' prihodnje poboljšhati.

Mnogiteri, ki se odpustljivih grehov le tako poverhi in le is navade spovedujejo, bres misli, se savoljo tiga poboljšhati, ostanejo zelo shivljenje s' njimi oblosheni, in se savoljo tiga ob veliko fadu ino gnad spravijo.

Se torej obtoshish, de si légala, zhe ravno nifi nikomur s' tim shkodovala, alj de si kako nespodobno besedo isrekla, alj predolgo igrala: tak obudi grivengo zhes vse to, in skleni, se v' tim poboljšhati, sakaj ref se s' spovedjo slabo ravná, zhe bi se velikih alj odpustljivih grehov obtoshili, pa ne imeli volje, se njih ozhifiti, ker spoved vender nima drusiga konza, ko nasho zhifhenje.

Sdershi se tudi tistih shervavnih in prasnih obtoshb, ktere marskteri is navade napréj perneso. Ne rezi: Nifim Boga tako ljubila, kakor bi ga bila iméla: nifim s' toljko serzhnostjo molila, kakor se spodobi, nifim svetih Sakramentov s' spodobno poboshnostjo prejela, i. t. d.; sakaj fkes to nizhefar posamesniga ne povesi, is zhefar bi spovednik sposnati samogel, kakshna, de je tvoja vést, ko ni zhloveka na semlji, she svetnika v' nebesih ne, ki bi ne samogel ravno to rezhi. Pojšhi torej, kaj te napeljava, de se tak toshish, in zhe si najdla, potim sposnaj svoje grehe priprosto ino na ravnost. Tak se, postavim, obtoshish, de nifi blishniga tako ljubila, kakor bi ga mogla: alj pride to kjé is tiga, de si vbogiga v' veliki fili vidila, kterimu bi bila lahko pomagala, in ga potolashila, in se ga vender nifi vsmilila? Zhe je ti mu takó, obtoshi se po samesnim in rezi: Vidila sim vbogiga v' veliki fili, kterimu nifim perpomogla, desi bi mu ravno bila lahko, in sim ta greh storila is neskerbnosti, is terdobe serza, alj is sanizhovanja,

po tim, kakor te veš preprizha. Tuli se ne obtoshi famo, de nisi s' spodobno poboshnostjo molila; ampak ali si bila prostovoljno v' molitvi rastresena; ali zhe nisi is neskerbnosti se na zhas; kraj ino stavo spomnila, ktere so k' premishleni molitvi potrebne, in se potém zelo prosto obtoshi, kakor si svoj greh sposnala, in ne padi v' tajisto splošnost, ktera v' spovedi k' nizhefarju ne peljá.

Ne bodi ti sadosi, de svoje odpustljíve grehe povéšb, kakor so sami na sebi, ampak potoshi se tudi zhes nagib, kter te je v' nje napeljal. Tak ti ne bodi dosi obtoshba, de si legala, bres de bi bilo komu kaj shkodovalo; ampak she perlosi, ali se je sgodilo sato, de bi se hvalila ali sagovarjala, ali is obotniga veselja ali is lastnomisli. Si se per igrah pregresihla, tak raslosi, ali se je is dobizhkarije ali is veselja nad kratkim zhasam sgodilo, i. t. d. Rasstavi she, alj si dolgo zhafa sapored v' hudim saostala, ker dolgošt zhafa po navadi greh slo poviksha; ker je prav velik raslozhik med hitro nezhimurnostjo, ki je kje shtertizo ure nashe misli vnemala, ino med drugo, ki je nasho serze kje zel dan, ali dva, tri dni madeshovala. Rasodeti se mora tedaj djanje, vsrok in dolgota grehov; sakaj de si ravno nismo dolshni, v' obtoshenju odpustljivih grehov bojezhi biti, in zló ne vesani, se jih spovedovati, tak vender naj tisti, kteri shelijo, svoje dushe prav izzhistiti, de bi se s' tim vislje h' kerstanski poboshnosti vsdignili, fkerbijo, dushnimu sdravniku tudi majhino bolesen dobro rasloshiti, od ktere shelijo osdraviti.

Ne spregleduj si tudi rasodevanja tistih okoljstainj, ki so rasloshiti potrebne, de se bo tvoj dolg bolj raslozhno pokasal, in povej postavim vsrok, ki te je v' jeso do koga perpravil. Mi sna kje en zhlovek, ki mi je sopern, besedo is shale povedáti, in slo mu samerim, in se nad tim jesím, ker bi mi bil drugi, ki mi je vshezh, smel bolj kaj ojstriga rezhi, bres, de bi mu bil sameril. Torej se bom zhres to tako ob-

toshil: Dal sim se od jese premagati, tako, de sim proti nekomu sanizhlive besede vsdignil, ker sim mu sameril, kar mi je rekel, ne toljko savoljo besed, ktere je sgovoril, kakor veliko bolj sato, ker ga nisem terpeti mogel. In ker je k' saftopnimu rasloshenjũ potrebno, tudi besede raskladati, tak jes mislim, de bi dobro bilo, povedati, ktere besede so bile, sakaj zhe se tako bres vfiga sadershka obtoshimo, tak ne odkrijemo kar storjenih grehov, ampak tudi hude nagnenja, navade ino druge korenine grehov, in tako si spovednik popolno snanjenafhiga serza perdobĩ, kteriga poravnava, kakor tudi, s' kterimi sdravili bi se osdraviti dalo. Vender pa mormo, koljkor je te mogozhe, smeraj tistiga sakrivati, ki je kaj k' nafhimu grehu permogel.

Tudi posi na marfktore grehe, ki zhisto na fkrivoma v' vesti tizhijo ino gospodarijo, de se jih spovesh ino od njih ozhistish; in beri v' ta namen lepo pasno 6. 27. 28. 29. 35. ino 36. postavo v' tretjih, ino 8. postavo v' shtertih bukvah. Zhres vse to si tudi ne smesh sa kar bodi drugiga spovednika iskati, ampak, si si enkrat eniga isvolila, tak bodi stanovitua, ino odgrinjay mu v' odshtetih dnevih svojo vest; odkrij mu storjene grehe bres vfakiga sadershka, ino od zhafa do zhafa, kje vfaki mesez, alj vfaka dva mesza enkrat, mu odkrij rasen grehov tudi svoje nagnjenja, zhe te ravno niso v' greh perpravile, postavim, ali te kjeshalost mika, ali kje otoshnost na tvojim serzu gloda, ali mikanje k' veselju, ali k' perdoblenji zhasniga blaga v' sebi ofledish i. t. d.

DVAJ, STA PO, STA VA.

Od pogostiga sv. Obhajila.

Se perpoveduje, de je Mitridates, kralj v' Pontu, ki je sdravilo, po njem Mitridat imenovano, is-najshel, svojo teló s' tajitím tako možno okrepzha, de, ko je posneje si hotel s' širupam sam shivljenje vseti, de bi se rimške sushnosti reshil, to speljati ni samogel. Nafh ljubesi poln Odreshenik je previfo-ki Sakrament altaja vpostavil, ki njegovo presveto meso ino kri v' resnizi v' sebi sapopade, de bi vsak, ki ga vshiva, vekomaj shivel; torej tudi vsak, ki ga pogosto s' poboshnostjo prejme, sdravje ino shivljenje svoje dushe tako oterdí, de je fkoraj nemogozhe, de bi ga, kaka si bodi fkušnjava ostrupila; sakaj ni mogozhe, od tiga mesá shivljenja shiveti, ino na du-shi vmirati; in kakor sta v' semljiskim paradishi per-va zhloveka fkos mozh sadu shivljenja, kteriga je Bog v' fredo paradisha vladil, na telesu bila nevmérjozha, tako tudi uni, fkos mozh tiga presvetiga Sakramen-ta shivljenja, nikdar duhovne smerti vmreti ne more-jo. Ako se narmehkeji ino gnilobi narbolj podvershen sad, kakor zhresnje, flive ino jagode, lahko zelo leto obdershijo ako se s' sladkorjam (zukram) ali medam povrejejo tako, se sa res ni zhuditi, de se na-fhe serza, tako flabe ino revne ko so, gnilobe gre-ha obvarjejo, ako se s' netrohlivim mesam ino kervjo ,Sina boshjiga prezukrajo ino preflajshajo. O moja Filoteja! kaj drujiga, ko omolknuti bodo morli krist-jani, kí bodo v' pogubljenje pahnjeni, kedar jim bo pravizhen sodnik pokasal, kako nepotrebno jim je bilo, po dushi vmreti, ker jim je fkos jéd njegovi-ga presvetiga Telefa, kteriga je ravno sato sapustil,

tak lahko bilo, shívljenje ino sdravje obderhati! „Sakaj ste vmerli, o nefrezhni,“ jim porezho, „ker sta sad ino shivesh shivljenja v' vasbi oblasti stala?“

„Sveto obhajílo vfaki dan prejeti, nozhem ne hvaliti, ne odgovarjati; vfako nedelo k' obhajílu perstopiti, pa svetujem, ino opominam vfakiga, zhe le drugazhi ferze obeniga nagnjenja h' grehu nima.“ To so lastne besede svetiga Avgushtina, s' katerim tudi jes ne hvalim in ne odgovarjam, vfaki dan sveto Obhajílo prejeti; to prepustim modrimu ras-fodku duhovniga ozheta, tistiga, ki to storiti misli; sakaj kér je k' tako pogostimu obhajílu velika svetost dushe potrebna, tak ni varno, ga vsm sploh perporozhiti, ker se pa ta svetost, de si ravno kaj silno visokiga, permarfkateri brumni dusbi najde, tudi ni dobro, vfakimu ga odrezhi ino prepovedati; tukaj se mora nar snotrajni stan vfakiga posebej gledati, in nemodro bi bilo, pogostno vshivanje presvetiga Sakramenta vfakimu bres raslozhka perporozhiti, nasproti pa ravno tako nemodro, vfakiga sa to grajati, sosebno, zhe se po svetu svestiga ino svuzheniga spovednika ravná. Silno lép je bil odgovor, kteriga je sveta Katarina is Siene tistim dala, ki so ji pogosto sveto obhajílo ozhitale, ter rekli, de sveti Avgushtin ne hvali in ne graja (odgovarja) vfakdanjiga obhajila. „Prav,“ je odgovorila, „zhe ga sveti Avgushtin ne graja, ga tudi vi ne grajajte: in s' tim sim sadovoljua.“

Ti pa vidish, Filoteja! de sveti Avgushtin slo mozhno opomina ino svetuje, vfako nedelo k' sveti-mu Obhajílu perstopiti; stori tedaj to, koljkor ti je mogozhe. Sakaj, ker nikakshne ljubesni do velikiga, in she do majhniga greha nimash, kakor biti mora, tak si ravno v' takshnim stanu, kakor sveti Avgushtin hozhe, in she v' imenitnishim, ker nimash le nobeniga nagnjenja greshiti, ampak tudi obene ljubesni do greha, tako de bi she vezhkrat, ko vfako nedelo smela k' pridu svoje dushe sveto Obhajílo prejeti, ako bi se tvojimu dushnimu vodniku koristno vidilo.

Per vřim tim, bi pa vender lehko, zhe ne od tvoje strani, tak pa od strani tajřih, s' kterimi řhivřh, nekteri pravizhni sadershki v' mēh priřhli, ki bi tvojiga modriga řpovednika napeljali, ti to pogostno obhajilo prepovedati. Ako ři, pořtavim, pod kako pokorřhino, ljudjē pa, kterim ři pokorřhino in řposhtovanje dolřhna, bi tak řlabo pōduzheni ali tako zhudni bili, de ře nad tim řpotaknejo ino pohujřhajo, zhe te toljkorat per řvetim obhajilu vid jo, tak je, vře prav prevdariti, dobro, nekoljko ře njhovi řlabořti vdati, in jo tim takim le vřake řhtirnajřti dui k' řvetimu obhajilu perřtopiti; to je, zhe ře ta sopeřnořti s' nobeno rezhjo premagati ne da. In řploh ře, kar to sadene, ne da nezh gotoviga sa vřakiga naprej piřati, in ravnati ře je le po tim, kar duhovni ozhe sā dobro řposnā; de ři ravno sa gotovo rezhi samorem, de tiřti, ki Bogu poboshno řlushiti hozhje, řvetiga obhajila nikdar dalej, ko od meřza do meřza odlořhiti ne řirejejo.

Zhe ře modro vēdeřh, tak te ne bodo, ne ozhe ne mati, ne mosh ne řhena od pogostiga obhajila nasaj dershali. Sakaj, ker dan řvojiga obhajila dolřhnořti řvojiga řtanu s' obeno manjřho řkerbnořti ne opravljajřh, in tudi niři manj pōhlevna ino perjasna proti njim, in jim tudi obene dolřhnořti, naj ři bo kakřhna hozhje, ne odrezheřh, tak bo nar bersh, de to od tiga řvetiga opravila ne bodo nasaj dershali, ktero jim nikake řhkōde ne perneře, drugazhi, zhe ře zhes vezh řpazheni ino neumni, v' kteri okoljřhini bi ře jim ře morala, kakor řim ře rekel, na řvetovanje duhovniga vodnika nekoljko podati.

Tukaj ře morem eno beředo sa řavesane alj řakonske govoriti. Bog je prepovedal v' řtari řavesi pōřodovavzam, obprasnikih dolg tirjati, vender pa dolřhnikam ni prepovedal, de bi ne řmeli řvojiga dolga tajřtim plazhati, ki ga tako dan tirjajo. De ři ravno ni kak velik greh, je pa vender neřpodobno, dan řvetiga obhajila dolřhnořti řavesi tirjati, ni pa neřpodobna, ampak ře k' sařlushenju, tirjanju ře podati.

Toraj savoljo izpolnenja te dolžnosti nihzhe ne sme svetiga Obhajila obropan biti, zhe ga drugazhi njegova poboshnost k' timu vshiga. V' sazhetku zerkve so bili Kristjani vsaki dan per svetim obhajilu, de si so bili ravno savesani ino s' sadam savese oblagodarijeni. Torej sim rekel, de pogostno obhajilo ne pernese obene nadleshnosti, ne ozhetam, ne shenam ne moshem, ako se drugazhi dusha, ki sv. Obhajilo prejema, modro ino pametno vede, Dajej tudi med telesnimi bolesni nobene ni, ki bi to sveto opravilo vstavljala, drugazhi, ko bi se komu prevelikokrat vsdigovale.

Vsaki osmi dan k' svetimu Obhajilu vredno pristopiti, je bres isvsetja potrebno, de je dusha smertniga greha zhista, ino vsakiga nagnjenja k' odpustljivimu grehu prosta, in de she poverh veliko sheljo po svetim obhajilu v' sebi obzhuti; vsaki dan pristopiti, pa morajo zhres vse to vse hude nagnjenja vezhi del she premagane biti, tudi se to sme le na besedo duhovniga Ozheta sgoditi.

ENAJNODVAJ, STA PO, STAVA.

K a k o s e j e o b h a j a t i . }

Vezherko pred svetim Obhajilam sazhni svojo pravo s' sdihleji svete ljubesni ino s' povsdigovanjam svojiga duha: podaj se nekaj poprej k' pozhitku, de bi samogla bolj sarano vstati, in zhe se prebudish po nozhi, o tak si napolni serze ino usta s' blagodushezimi besedi poboshnosti, de se bo tvoja dusha s' dihavo napolnila. nebeskiga shenina prejeti. Povsdigni se sijutraj s' visokim veseljam zhres frezho svo-

jiga savupanja, in stopi po spovedi, s' velike sanefhli-
voſtjo pa tudi v' globoki ponishnoſti kje, in prejemi
tiſto nebefhko jed, ki te k' nevmirjozhnoſti redi. „Si
sgovorila ſvete beſede: „Gospod!“ niſim vreden
(vredna) i. t. d. po tém ne ſmeſi vezh ne glave
ne jeſika ne k' molitvi ne k' ſdihovanju, am-
pak ſpodobno ino ſmerno odpri ſvoje vſta, Tvojo
glavo pa toľko povſdigni, koľkor je potreba, de bo
maſhnik lahko videl, kaj opravlja, prejmi polna ve-
re, vupanja jno ljubesni Tiſtiga, v' kateriga verujeſh,
v' kateriga vupaſh, in kateriga ljubieſh. Omoja Filo-
teja; miſli ſi, de, kakor zhebeliza, ki ſi roſo nebef
ino ſhlahtni ſok ſemlje is roſhiz nabéra, in ga v'
med ſpreobernivſhi v' lizhno poſodvizo neſe, maſhnik
Odreſhenika ſveta, praviga „Sinú boſhjiga, ki je ka-
kor roſa is nebéf perſhel, ino ſkupej pravi ſin Divi-
ze, kakor roſha is ſemlje naſhiga zhloveſhtva iz-
zvedel, is altarja, vſame, in ga — narpijetniſhi jed
v' tvoje uſta poloſhi.

In ſi ga prejela, o tak oſerzhi ſvojiga duha, de
ſe vſdigne, ino kralja ſvelizhanja povelizhuje! Po-
govarjaj ſe s' njim od tvojiga ſnotranjiga ſtanu, in
premiſhluj ga v' ſvojim ſnotrajnim, ki ſe je ſavoljo
tvojiga ſvelizhanja kjekej podal. Poſdravi ga s'
lepſho pobošhnoſtjo, ko ti je mogozhe, ino v' vſim
ſvojim vedenji ſe tako ravnaj, de ſe bo vidilo, Bog je
s' tebo.

„Se pa ſreže, v' reſnizi obhajati, per ſveti
maſhi ne moreſh vdeleſhiti, tak ſe obhajaj pa ſaj v'
duhu, ino s - edini ſe v' gorezhih ſheljah s' poſhiviv-
nim meſam Odreſhenika.

Tvoj poſledni namen per ſvetim obhajilu ti bo-
di, v' ljubesni boſhji raſti, in ſe v' njéji krep-
zhati ino tolaſhiti; ſakaj v' obzhutji ljubesni moraſh
ſprejeti; kar ti edina Ljubesen deli. Pazh v' no-
benim ſvojih delj ſe nemore ſvelizhar toľko ljubes-
niv ino perſerzhen ſkaſati, kakor v' tim, v' kterim
ſe kakor v' nezh dene ino v' jed ſpreoberne, de bi

nam dušbo prešhinil, in se s' ferzam ino truplam vernih na tenko fklenil.

Te prashajo otrozi svetá (Kristjani le po imenu) sakaj se tolikokrat sveti misi perblishash, rezi jim de to storish, se svojih napak zhistiti, svoje revshine snebiti, v' svojih teshavah tolashiti, v' svoji slabosti podpirati. Povej jim, de dvojnim ljudem je pogostniga obhajila potreba; po polnim, ki bi toljko dobro perpravljeni, zhres vse nespametno ravnali, ko bi se isvirku ino študenzu vse popolnosti ne perblishovali; ino nepopolnim, de bi sa prav popolnost iskali; krepkim (mozhnim) de ne oflabé, slabim, de se okrepzhajo; bolanim, de osdravijo; sdravim de ne sbolijo; de torej ti, ker si nepopolna, slaba ino bolna, filno potrebuješh, se mnogokrat s' svojo Popolnostjo, svojo Mozhjo ino s' svojim Sdravnikom fkleniti; rezi jim, de se tisti, ki niso prevezh s' posvetnimi opravki oblosheni, naj veliko krat k' sveti misi perblishajo, ker jih delo ne vstavlja, in de pa tudi tisti, ki so v' mnoge posvetne rezhi samotani, to sato naj storijo, ker jim je filno slo potrebno, sato, ker tisti, ki veliko dela in se slo s' delam obija, tudi bolj tezhne jedi, ino vezhkrat ko drugi vshivati mora. Rezi jim, de previfoko sveti Sakrament sato prejemašh, de bi se ga prav prejeti navuzhila, ker se le redko kdaj delo dobro opravi, v' katerim se vadili nismo.

Obhajaj se mnogokrat, moja Filoteja! koljkor krat ti je le mogozhe, vender le vselej s' pervoljenjam svojiga duhovniga ozheta, in veruj mi, de kakor v' nashih hribih (okolj Geneve) sajzi po simi belo dlako dobijo, ker drugiga ne vidijo in ne vshivajo (sa pijazho) ko sneg, tak bosh tudi ti po vednim zhefshenju ino vshivanju Lepote, Dobrote ino Zhistote vfa lepa, vfa dobra ino vfa zhistá postala.

Tretje bukve.

Mnogiteri nauki sa vadbo
v' zhednostih.

PERVA POSTAVA.

Od sverstenja zhednost.

Zhebeljska matiza se nikdar na ogred ne spu-
sti, de bi jo zel roj ne spremljal, tako se tudi del-
javna ljubesen nikdar ferza ne poloti, de bi s' zelo
tovarshijo vsih drugih zhednosti v' na-nj ne stopila,
in bi jih v' njem, kakor vajvoda svoje podloshne voj-
fhake, ne vadila ino jim opravlka ne dajala. Ven-
der jim pa opravlka ne daja, ne vsm na enkrat, ne
vsm enakiga, ne ob vsakim zhasu, ne na vsakim me-
stu. Pravizhen je podoben drevesu, ob dravah rek
(per odtekanju vode) safajenimu, ki sad ob svojim
zhasu perrodi, ker ljubesen, zhe dusho ofhkropi, sad-
je zhednosti, in fizer vsake ob njenim zhasu pernese.
„Musika“ veli modri, „desi je fama na sebi prijetna,
je ob zhasu shalovanja nadlesna.“

Velika popaka je, v' ktero jih dosti pade, ki so eno alj drugo posamesno zhednost zhišlati fklenili, ino od nje per vsaki perloshnosti, she prav po svoji termi, sad is-shuliti, in se kakor tisti stari modrivzi ali ob enim jokati, alj ob enim smejati hoté. „She hujšhi je ta sleg, zhe druge grajjo ino krivo sodijo, ki se ne dershijo, kakor oni bres preneha ravno tajšite zhednosti. „Veselite se s' veselimi, ino jozhite se s' jokajozhimi,“ je nauk apostelna, „sakaj ljubesen je poterpeshljiva, dobrotliva, radodarna, modra ino perpravna.“

Vender so pa nektare zhednosti take, de se fkoraj vedno ino povsod opravljati morjo, in de niso kar same na sebi vse prijetne, ampak tudi sad vsih drugih zhednost polepšhati morjo. Le po redkim se perloshnost nakljuzhi, visokodushnost, serzhnost ino radodarnost fkasati; drugazhi je pa s' krotkostjo, smernostjo, spodobnostjo ino ponishnostjo, sakaj to so zhednosti, od kterih se vsakonašhkih djanj svetiti mora. „So réf nektare zhednosti, ki so bolj imenitne, ko té, vender je pa bolj potrebno, te ispolnovati. Tak je fladkor shlahtnejšhi ko solpa vezhkrat ino bolj sploh je solipotreba. Torej moramo tih zhednost vedno lepo rezh perpravljenih ino smeraj per redi imeti, ker jih je fkoraj smeraj ino povsod treba.

Med zhednostmi si moramo sa vadbo tiste pred vsimi drugimi odbrati, ki ispolnovanje našhkih dolshnost sadenejo, ne pa tiste, ktere so našhimu serzu zhes vse vfhezhe. „Sveta Pavla je bila sosebno vlézhena, svojo telo s' veliko ojstrostjo pokoriti, de bi fkos to fladkosti duhovniga shivlenja toljko vezh obzhutila. Potrebnišhi ji je pa bila pokorshina proti predpostavlenim. Torej jo je sveti Hironim grajal, de je soper svetovanje svojiga fhkosa fkos nesmerne pokorila svoje telo flabila. Nasproti so pa aposteljni, poklizani, sveti evangelj osnanovati, ino dušham nebesfhki kruh deliti, prav modro sodili, de bi ne storili prav, ko bi svoj sveti pokliz sanemaršhi, se s' fkerbjo sa vboge

pezhali, de si je ravno ta zhednost sama na sebi vsa imenitna. Vsakimu stanu je potreba kake posebne zhednosti; sakaj drugakrsne zhednosti se jisejo per duhovnim vikrsim pastirji, drugakrsne per deshetnim oblastniku, drugakrsne per sholnirji, drugakrsne per sakonki, in spet drugakrsne per vdovi; in de si ravno vsak vsako zhednost imeti mora, tak vender vsak ne sme vsako enako ispolnovati, ampak vsak naj vse posebno tisto zhednost ispolnuje, ki je v' stanu, v' kateriga je poklizan, narpotrebnihi.

Med zhednostmi, ki ne slisijo sosebno k' nashtimu stanu, se morajo narsoljshe, ne narsimenitnihi isbrati. Tiste svesde, ki se le vzhasi vse posebne vidijo, ino se repazhe ali kometi imenujejo, se nam sploh sdijo vezhe, kakor stanovitne svesde, vender pa stanovitnih svesd ne dojdejo ne v' velikosti, ne v' vrednosti, in vidijo se velike le sato, ker je njih stesa blishej nas, in ker so is bolj porednih rezhi storjene. Ravno tako je nekaj zhednosti, ki so savoljo tiga, ker so blishej, bolj vidne in fkoraj sa prijeti, od ljudstva visoko, ino vse bolj obrajtane, kakor te druge. Tak ljudstvo polaga fkoraj vselj vezho vrednost na telesno kakor na dusšno milosšno (almoshno), vezho na oblazhila pokore, poste, nagoto, bizhanje ino drugo pokorjenje shivota, kakor na krotkost, dobroto, spodobnost ino drugo pokorjenje ferza, ki so vender vse boljshhe ino shlahtnihe. Sberi si torej, moja Filoteja! narsoljshe, in ne narsolj flovezhe, narsshlahtnihe, in ne narvidnihe, korisnihe (nuznihe) in ne narzhudnihe zhednosti.

Dobro je tudi, de si vsak eno sosebno zhednost odbere, in se v' nji vadi; ne, de bi savoljo tiga druge opustil, ampak de loshej svojiga duha prav ravna, in ga mlazhnosti prevarje.

Perkasalo se je enkrat svetimu Janesu, Aleksandrijskimu shkofu prelepa ino zhes vse prijetna diviza, svetlejsi ko sonze, kraljevo oblezhena ino obzirana, s' venzam is oljinih verhizov opladena, in

je k' njemu tako rekla: „Jes sim naristarišhi hzhi kralja, me hozhesi si prijazlizo isvoljiti, tak te bom pred njegovo oblizhje pelala.“ In svetnik je sposnal, de je milost do vbogih, ki mu je od Boga perporozhena, in vdal se je tej zhednosti tako savsim, de je savolje tiga po zeli zerkvi perimik „Janes milostnik, to je almoshnik“ dobil. Ko je sveti Evlogi is Aleksandrije mazhno sheljo v' sebi obzhutil, Bogu sofebnno flushiti, in ni sadosti mozhi v' sebi najdel, ne po pushavnishko shivéti, ne pod pokorshino drujiga zhloveka se podati, je vbogiga, sapusheniga, ino od gob vfiga firateniga zhloveka k' febi vsél, de bi se per njem v' ljubeshni ino satajevanji samiga sebe vadil. In de bi to delo ljubeshni bolj popolnoma opravljal, se je s' oblubo savesal, revesha, kakor hlapez svojiga gospoda sposhtovati, zhediti ino postrezhi. Ko sta pa posneje obadva, gobov namrezh ino Evlogi bila fkuhana, eden drujiga sapustiti, sta se obadva s' svetim Antonam savoljo tiga posvetovala. On jima je pa djal: „Nikarta, moja deteta! de bi eden drujiga supustila; sakaj, ko sta she obadva bliso kraja, bi se v' nevarnost postavila, svoje venze sgubiti, ko bi vaj Gospodov angelj sdrushena ne najdel.“

„Sveti Ludovik, franzofhki kralj, je bolnishnize objiskaval, ino bolnikam s' lastno roko streget, kakor de bi se bil k' timu ponishovanju s' pismam saperfegel.“

„Sveti Franzishk (Seraffhki) je pa vboshnost zhes vse zhislal, tak, de jo je svojo Gospo imenoval; ravno tako je bil sveti Dominik v' pridgovanje ves saljubljen, tak je njegova tovarshija (red, orden) perimik pridgarska tovarshija dobila. „Sveti Gregor Veliki je v' tim imel sofebnno veselje, de je po sgledu velikiga ozhaka Abrahama popotnike sprejemal, in je frezhe deleshen postal, kralja zhasil, v' podobi popotnika postrezhi. Tobija je opravljal delo ljubeshni, merlizhe pokopati, „Sveta Elisabet, tak visoka gospa ko je bila, je po tim kopernela, kak bi se samogla bolj ponishati. Ko je sveta Katarina is Genove vdova

pošlala, se je savišim šureshbi po bolnišhizah vdala. Kasjân perpoveduje, de je bila neka Bogu vdana diviza, ki se je polna shelj, se v' poterpeshlivosti vaditi, k' svetimu Atanasju podala, in de ji je on na njeno prošnjo neko vbogo, svaven tiga pa reshozho, ferditno, soperno ino vso neljudno vdovo v' hišo pošlal, ki je poboshniga dekleta na eno drashila, in ji tako mnogo perloshnosti dala, se v' krotkosti ino pohlevnosti popoluama sbrihtati. Tak se eni timu vda-jo, de bolnikam šureshejo, drugi, de vboge preskerblajo, drugi, de male otroke keršhanskiga nauka uzhijo, drugi, de smotene ino sgublene ovzbize v' krilo svete zérkve nasaj spravljajo, šhe drugi, de zerkve ino altarje kinzhajo (zirajo), drugi sadnizh, de mir ino lepo saštopnost med ljudmi delajo. In v' tim vshivavze (šhtikarje) posnemajo; ki na mnoge dna ino v' prijetni raslizhnosti svilo (shido), slato ino frebro vshivavajo ino ene ino druge roshe v' nja spravijo, sakaj enaka tako se vda-jo une poboshne dušhe eni lašni ino sošebni zhednosti, in jo imajo sa dno svojiga duhovniga vshivavanja (šhtikanja) na kteriga v' prijetni raslizhnosti vse druge zhednosti vshivavajo, ker tako svoje opravila ino obzhutleje na sošebni namen svoje perve ino pglavitne zhednosti obrazhajo, in jih tak lizhnishi sverštijo ino soštavijo, ino svojiga sbrihtaniga duha v' opravljanju vsake zhednosti škos to rasodevajo,

„De lizhno vse štoji v' obleki svatovški,

In roshza roshizi švetlobo podeli.“

Zhe nam kako pregreha slo naganja', tak se mormo, koljkor je kolj mogozhe, v' nasprotni zhednosti vaditi, druge zhednosti pa tako opravljati, de vse na to zhednost obrazhamo, tak se bo šgodilo, de bomo sovrashnika premagali, sraven pa tudi v' drugih zhednostih lép pot naprej peršhli. Zhe šim, pošlavim k' napušu ali jesi škufšan, se moram v' vsh rezhek k' ponishnosti ino krotkosti nagibati, ino k' timu vse poboshne opravila, kakor so, molituv, šveti sakramenti,

modrost, ferzhnost ino sdershnost obrazhati, sakaj kakor divji prafhizhi, si popadavne sobe obojsriti, tajiste na drugih sobeh glodajo ino brusijo, in si tako she une druge sobe ojsire ino reshéze storijo, ravno tak tudi pobashna dusha, ki je terdno sklenila, popolna postati v' eni zhednosti: ktere kakor mozhniga orodja potrebuje, naj tajisto skos skerbno vadbo na drugih zhednostih gloda ino brusi, katire bodo ravno skos to, de uno pervo brusijo, same bolj popolnoma ino lishezhe postale. To se je sgodilo s' Jobam, ki je, se sosebno v' poterpeshlivosti soper toljkanjshe skushnje, ki so od vsih strani nad-nj pertiskale, vadiishi, popolnoma svet, in vsih zhednosti bogat postal, Tak se je, kakor sveti Gregor Nazjanski perpoveduje, neka dusha, ki se je v' fami eni zhednosti resnizhno ino popolnoma vadila, verh kerfhanfke popolnosti vsdignila.

V' to napelja on sgléd Rahabe, ki je, popotnike s' veliko ljubesnjo sprejemavshi v' zhafiti fluv perfhla. Vender, se tak vé, de se takshno posamesno dobro delo pazh vse posebno ino s' veliko gorezhnostjo ino ljubesnjo opravljati mora.

DRUGA POSTAVA.

Dalje ravno tiga nauka od isbiranja zhednost.

Zhes vse lepo pravi sveti Avgustin, de sazhetniiki v' poboshnosti nektire pogresbke storijo, ki so, zhe jih ojtiro po postavah popolnosti sodimo, sa savrezhi, vender pa hvalo saflushijo, ker so napovedovavzi velike poboshnosti, kateri she pot napravljajo. Tak je tista poredna in hlapzhovska plashnost, ki nesmérno bojezhnost v' dushah tajistih naredi, ki so she le pred nekaj zhasa pregreshuo fleso sapustili, v' tim sazhetku vsiga perporozhenja vredna zhednost in gotovo snamnje prihodne zhistote vesti; pa ravno tista bojezhnost bi se morala na tistih grajati, ki so she dober zhas na pravim potu, in v' kterih se bi ljubesen morla gospodariti, ki ta hlapzhovski strah fzhasama odpravi.

,Sveti Bernard je bil od kraja ves hud ino ojster proti tajistim, ki so se njegovi vodbi podvergli, in jim je poprej, ko je kaj s' njimi sazhél, napovedal, de morajo shivot islezhi, in kar s' duham k' njemu priti. Zhe je njih spoved sprejél, tak jim je s' neisrezhenosti ojtirostijo vse njihove slabosti ozhital, zhe so she tako majhine bile, in je te vboge sazhetniike s' toljko filo k' popolnosti spodbadal, de jih je, namesto, de bi jih bil njéj blishe perpeljal, le od nje odplafil: sakaj vsa serzhnost in mozh jim je vpadla, ker so se po toljko voski ino stermiti poti s' toljko filo perganjane vidili. Moja Filoteja! ognena gorezhnost k'

popolni zhištoti je tiga velikiga svetnika k' takšnimu ravnanju nagnila, in saref je bila ta gorezhnoſt velika zhednoſt, pa vender taka zhednoſt, ki sa hvalliti ni. Tudi ga je ſam Bog v' ſveti perkaſni od tiga osdravil, in je v' njegovo ſerze toljko pohlevniga, perjaſniga in prijetniga duha vlil, de je ſkos to veſ drugazhen poſtal, in ſe je v' veliki ſhaloſti zhes ſvojo preveliko reſnoſt ino oſtiroſt obtoshi; in toljko vſniſlen ino ljubezni je poſtal, proti vſakimu, de je vſim vſe bil, de bi vſe Bogu perdobil.

Potim, ko je ſveti Hironim povedal, de je njegova ljubezni duhovna bzhi Pavla, ne le v' teléſnim pokorjenji zhes vezh oſtra, ampak ſhe tako vſa ſvoje terme bila, de ſe ſhe naſprotnimu ſvetovanju ſvojiga ſhkofa, ſvetiga Epifanja podati ni hotla, in de ſe je zhes vſe to od ſhaloſti zhes ſmert ſvoje ſhlajte tako ſlo premagati puſtila, de bi bila ſkoraj od njé vmerla ſklene ſadnihz s' timi beſedami: „Lehko bi kdo miſlil, de nameſto hvalo te ſvetnize popiſati, kar njene popake ino ſlaboſti popiſujem; pa Jeſufa, kterimu je ona ſluſhila, in kterimu jeſ ſluſhiti ſhelim, ſa prizho poklizhem, de v' tim ino unim nezh ne rezhem, kar bi reſ ne bilo, ampak priproſto, kakor kriſtjan od kriſtjane perpovedujem, kar je od nje povedati, popiſujem njeno ſhivljenje, in jo ne povſdigujem zhes reſnizo, in ſkaſujem, de bi njene popake bile zhednoſti per kakim drugim zhloveku.“ S' timi beſedami rezhe, de bi bile ſlaboſti ino popake ſvete Pavle v' manj popolni duſhi imé viſoke zhednoſti ſaſluſhile; kakor je tudi v' reſnizi marſkako djanje, ki je per polnih nepopolnoſt, ki bi pa per nepopolnih ſa viſoko popolnoſt velalo. Dobro ſnamuje je ſa bolnika, zhe mu proti iſkonzhavanju bolesni noge otekajo, ſakaj to prizha, de ſe pokrepzhana natura preobilnih mokrot in ſhlés iſprasnuje; ravno ta nakljuzhba bi pa per sdravim ſhivotu bila ſlo huda; prizhala bi namrezh, de natura nima doſti mozhi, mokrote in ſhleſe raſdeliti ino raſdjati.

Moja Filoteja! dobro misel moramo imeti od ljudi, ktire vidimo, se v' zhednostih, de si ravno nepopolnoma vaditi, ker so sami svetniki vezhkrat ravno v' takih okoljshinah bili; ti bodi pa le neprenehama v'fa skerbna, se v' zhednostih ne le s' v'fo sveštobo, ampak tudi s' modrim premislikam vaditi, in se torej savsim podvershi svetovanju modriga, in se ne vpiraj na modrost lasne glave, ampak na sastopnost tistih, ktore ti je Bog sa vodnike dal.

So tudi nektire rezhi, ktire marskdo med zhednostih fhteje, ki pa nikake zhednosti niso; in od tih ti tudi moram nekaj povedati. Med te flishijo: samaknenje, neobzhutnost shivota, prostost v'figa terplenja, sklenituv dufhe s' Bogam, odsdignenje shivota od semlje, spremenenje in druge takshne visoke rezhi, od kterih nektire bukve govorijo, obetaje, dusho do sgol vidivniga premishlovanja, k' resnizhnumu perblishanju duha ino k' prev'isokimu zhesnaternimu shivlenju perpeljati. Te visoke rezhi, moja Filoteja! niso nobene zhednosti: so le sgol plazhila, ktire Bog sa ispolnjene zhednosti deli, alj fhe bolj prav rezhi, se okuski sladkost prihodniga shivlenja, ktire Bog zhlovekcu vzhafi pokashe, de bi njegove shelje po dosegi zeliga svelizhanja vshgal, ki mu je v' nebesah perpravleno. Pa nihzher naj takshnih gnad ne ishe ino ne posheli, ker jih zeló nizh ni potreba, Bogu dopadejzhe flushiti ino ga ljubiti, kar je samo edino ji kati.

Tudi so te gnade vezhkrat take, de se fkoz zhloveshko persadevanje perdobiti ne dajo, in se zhloveka same od f'eb' polotijo, tak de jih pa sam v' sebi sbuditi ne samore. K' v'fimu timu fhe perstavim, de smo le sklenili, pravizhni, poboshni ino brumni ljudje biti, in de se, ta namén dosezhbi, slo gnati moramo; naf pa hozhe Bog do tiste angeljske popolnosti vsdigniti, prav: potim bomo she tudi dobri angelji; sa tazhaf se pa vadimo lepo priprosto, ponishno ino poboshno v' majhnih zhednostih, kterih si perdobiti, je Bog nashimu persadevanju isrozhlil, namreza

v' poterpeshlivoſti, krotkoſti, pokorjenji ſerza, ponishnoſti, pokorſhini, vboſhtvu, zhiſtoſti, vſmilenji do vbogiga bliſhniga, persaneſlivoſti njegovih ſlaboſti, ſkerbnoſti ino ſveti gorezhnoſti. Prepustiſmo tiſte nad ſemeljske popolnoſti duſham, ki ſo nad ſemljo povſdignjene, mi ne ſafluſhimo nobene tako viſoke ſtopnje v' boſhji fluſhbi, in ſhe to ſa viſoko zhaſt derſhimo, de mu v' kuhini ino kruharſtvi ſtrezbi, ino njegovi hlapzi, ſtreſheti ino vratarji biti ſmemo; per njemu je po tim leſhozhe, alj naſ hozhe ſhe viſhje povſdigniti, ino v' ſvojo laſtno prebivaſſhe, ino k' ſvojimu ſkrivnihu poſvetovanji perpuſtiti. In to ſe tudi lahko ſgodí; moja Filoteja ſa ſakaj ta kralj zhaſti ne plazhuje ſvojih fluſhabnikov po imenitnoſti fluſhbe, v' kateri ſtojiſjo, ampak po ljubezni ino ponishnoſti, po kateri ſvojo fluſhbo opravljajo. Ko je Savel ofle ſvojiga ozheta iſkal, je naiſhel iſraelfko kraljeſtvo. Ko je Rebeka Abrahamove velblude (kamele) napajala, je ſhena njegoviga ſina poſtala; ko je Ruta ſa ſhenjzami Boza klaſje poberala, in ſe pred njegove noge ſpuſtila, je bila nanjegovo ſtran vſeta ino ſa njegovo ſheno iſvoljena. Je gotova reſniza, de tiſti, ki napuhnjeno ino predersno po tiſtih viſokih ino poſebnih gnadah hrepenijo, ſilno lahko v' ſmotnjave, ino ſleparije ſabredejo; in ne pergodí ſe redko, de taki, ki ſe angeljze domiſhljujejo, ſhe pridni ljudje niſo, in de ſe po vſih ſtraneh vezh imenitnoſti v' njihovih srekaſ ino beſedah, kakor pa v' njihovim obzhutku ino djanji ſnajde. Vender pa ne ſmemo nikogar ſanizhovati, tudi ne predersno ſoditi; ampak moramo ſe Boga ſavoljo viſokih zhednoſti drugih ljudi hvaliti, ino v' ponishnoſti po ſvoji poredni ſteſi naprej iti, ki je ſizer niſhiſha pa bolj varna, ne tako imenitna, pa ſa naſhe ſlabe mozhí ino naſho revſhino bolj pripravna, ino iſ katire naſ bo Bog na imenitne viſhave perpeljal, zhe drugazhi v' ponishnoſti ino ſveſtobi naprej gremo.

T R E T J A P O S T A V A

O d p o t e r p e s h l j i v o s t i

„Potreba vam je poterpeshlivoſti, de boſhjo voljo dopolnivſhi, oblubo dofeſhete.“ Tako go-
vori apoſtelj, ino prav tako je kakor je tudi
naſh Iſvelizhar govoril: „V' ſvoji poterpeshlji-
voſti bodete ſvoje duſhe ohranili.“ Velika je zhl-
vekova frezha, moja Filoteja! de ſvojo duſho oh-
rani, in popolnivſhi, ko je naſhe poterpeshlji-
voſt, tolj-ko popolnivſhi ohranimo ſvoje duſhe. Prevdari, de
naſ je naſh Svelizhar terplenje ino bolezhine odre-
ſhil, de torej ravno tako tudi mi ſvoje svelizhanje v'
terplenji ino teshavah kovarili, ino ras-shalenje
vſtavljanje ino vſe ſoperno s' nar vezho krotkoſtjo,
ko ſamoremo, preneſti moramo.

Tvoja poterpeshlji-voſt ne obſegaj kar voljao pre-
neſenje tiga alj uniga ras-shalenja, té alj une te-
ſhave, ampak raſtegni ſe na vſako, kakorſhna ſi bo-
di, ſopernoſt, ktero ti Bog poſhle. alj perpuſti, de te
ſadene. „So nekteri, ki ſo le takih teshav voljni,
katere ſo s' zhaſtjo ſklenjene. Radi preneſejo, de ſo v'
vojſki ranjeni ali vlovleni, de ſavoljo ſvete vere pr-
ganjanje terpé, alj v' pravdi obſhaje, de jo le ne
sgubijo; taki ne ljubijo teshave, ampak le zhaſt, ki
iſ teshave iſ-haja.

Pravi flushabnik boſhji pa vſako teshavo mirno
preneſe, naj bo s' njo oframotenje alj zhaſt ſklenjena.
Veſelje naredi ſerzhnimu zhloveku, de ga hudobni
ſanizhujejo, grajajo ino ſlabo ſodijo, pa grajanje, ſlaba
ſodbe ino preganjanje od pobošnih s' mirn.m ſerzom
preneſti, k' timu ſliſhi duſha, ki je v' reſnizi velika.
ſa vezh derſhim krotkoſt; s' ktero je veliki ſv. Karel

Baromej ozhično grajanje nekiga prigarja is filno ojstriga reda, is kanzeljne prenefil, kakor vse, kar je od drugih prenefil moral. Sakaj kakor veliko bolj boli, zhe zhebela pikne, kakor de komar vbode, ravno tako naf vse huje vterne, zhe naf poboshni ljudje sanizhujejo ino nam nasprot govorijo, kakor vse, kar nam kdo drugi stori. Ni nezah kaj redkiga, zhe dva zhloveka, ki obadva eden in dober namen, pa vsak svojo misel imata, ojstro eden drugimu nasprot stopita ino se med sebo griseta.

Bodi poterpeshljiva, ne le, kar narhujsho teshavo sadene, ampak tudi, kar sadene okoljshine ino doletke, ki so s' teshavo sklenjeni. Marškdó bi she rad kaj terpel, ko bi se le bres sitnob samoglo sgaditi. Ne déne mi teshko, de sim oboshal, pravi eden, le to mi teshko pride, de mi savoljo tiga ni mogozhe, svojim prijatlam širezhi. Svoje otroke dobro oskerbeti, ino spodobno shivéti. En drugi bo pa rekel: Sa to se malo smenim, le to me pozhe, de bojo ljudje te misli, de sim si sam tiga kriv. „She drugi bi bil prav vesel, de ga obrekujejo, ko bi le nihzher besedazham ne verjel.

„So she drugi, ki pravijo, kakor se jim sdi, de bi she radi prenefil nekaj tiga, kar terpijo, le zelo terplenje jim je soperno. Tiga niso nevoljni, pravijo, de so bolani, le to jim hudo dé, de dnarjov nimajo, se sdravití dati, alj de so ljudém nadlesni, ki so per njih. Jes ti pa pravim, moja Filoteja! de moremo, ne le v' bolesni sploh, ampak tudi ravno v' tej bolesni, v' kateri Bog hozhe, ravno ondi, kjer on hozhe, med ljudmi, med kterimi on hozhe, ino s' vsimi sopernostmi, s' katerimi on hozhe, sadovoljni biti. Ravno to se rezhe od drugih britkost. Ti doleti kaka teshava, tak si jishi po boshji volji skerbno nasprotne perpomozhke; sakaj drugazhi ravnati, je boshjo velizhastvo skufhati; je pa to storjeno, po tim perzhakuj s' popolnim vdanjam, kaj bo Bog naredil. Je njegova volja, de najdena pomozh teshavo premaga, tak se sahvali Bogu s' narvezho ponishi-

nošijo; je pa njemu dopadljivo, de teshava perpomozhek premaga, tak hvali Boga v' poterpeshljivosti.

,Svetujem ti, kar sv. Gregor svetuje: „Te po pravizi kakiga pregresihka obdolshijo, kteriga si v' refnizi storil, tak se globoko ponishaj, ino sposnaj, de vezh kakor to obdolshenje saflushish. Je pa obdolshenje krivizhno, tak se isgovori v' kratkosti, in odkritoferzhno pové, de si nedolshen, sakaj toljko spofhtevanja si refnizi ino pa dobrimu sgledu blishniga dolshen; te pa po tvojim refnizhnim ino pravizhnim isgovori she le naprej dolshijo, potim ostani pa mirn, in ne persadevaj si, de bi tvoj isgovor bil, poterdjen; sakaj zhe si dolshnost do refnize dopolnil, tak jo dopolni sdaj do ponishnosti. Tako ne shkodjesh ne svojimu dobrimu imenu, pa tudi ne lepi shelji, ktiro morde po pokeju, krotkosti ino ponishnosti ferza imash.“

Pertoshi se manj ko je mogozhe, zhes krivizo, ktero ti je kdo storil; sakaj gotovo je, de kdor toshuje, tudi sploh grefhi; sofebno, ker nam nafha lastna ljubesen ras-shalenje vselej vezho ino obzhutnisthi kashe, kakor je v' refnizi; narbolj se pa vari, svojo toshovanje pred ulhesa takshnih ljudí pernehti, ktire lahko jesa prime, in radi hudo mislijo. Zhe vupash, de se s' toshovanjam slega snebish alj potolashish, tak se pertoshi per mirnih dufshah, ki ferzhno ljubesen do Boga imajo, sakaj drugi bi, namesto tvoje ferze potolashiti, ga she le bolj rasdrashili, in namesto tern, ki te bôde, ispo-tegniti, ti ga she le globokeje v' nogo vtisnili.

Nekteri bolniki, shalofni ali ras-shaleni se fkerbno varjejo toshovati ino svoje flabo ferze pokasati; sakaj to bi v' njihovih ozhéh (kakor je tudi v' refnizi) ozhitno veliko flabost, ino pomanjkanje mozhi ino ferzhnosti na snanje dalo, vender pa prav slo shelijo, ino s' vsimi umetnimi ovinki besedo tako oberniti jifhejo, de bi jih vsak prav is ferza pomiloval, in jih, ne le sa slo pobite ampak tudi sa poterpeshlive ino ferzhne dershal. To je saref poterpeshljivost, pa slozhefta poterpeshljivost, ki drujiga

ni, kakor silno slo premetena ino islishpana hyalesheljnost ino prevsetnost. „Imajo zhasi,“ pravi Apostelj, „to de ne pred Bogam.“ Pravi poterpeshljivez ne toshi zhes svojo terplenje, ne sheli, de bi ga kdo pomiloval, bres ovink, resnizhno ino priprosto od nje-ga govori, in sraven ne sdihuje, ne toshuje, in terplenja vezhiga ne kashe, kakor je, prenese fizer voljno, zhe ga kdo pomiluje, to pa ne, de bi ga kdo zhes krish pomiloval, ki ga ne fiska; sakaj v' tim kar na ravnost pove, de tiga krisha nima, in ostane tako miren med resnizo ino poterpeshljivostjo, ker svojo teshavo sposna, vender pa zhes njo ne toshuje.

Per sesikanji, ki se te per poboshnih opravilah ne bo sognilo, se spomni besed nashiga Gospoda Jesusa: „Shena v' porodi ima shalost, zhe je pa porodila, posabi na njo, savoljo veselja, de je en zhlovek na svet rojen.“ Sakaj v' svoji dushi si nar zhasitlivshi dete zeliga sveta, Jesusa Kristusa spozhela. Prej ko se razsveti ino vleshe, bosh gotovo teshave ino bolezhine terpela, pa ferzhna bodi, sakaj so enkrat te bolezhine prestane, potim te zhaka vezhna radoft (narvezho veselje), ker si takshniga zhloveka na svet porodila. Savsim ti bo pa porojen, zhe si ga zhisto v' svojim ferzi ino v' svojih djanjih fkos posnemanje njegoviga shivlenja isobrasila.

„Si bolna,“ tak daruj vse svoje bolezhine ino teshave v' hoshjo flushbo, in ga prosti, de bi jih s' velikim terplenjam sdrushil, ktero je On sam sa te prestal. Vbogaj sdravnika, jemli rada sdravila, jedi ino druge perpomozhke savolj Boga, in spomni se na sholzh, kteriga je on is ljubeshni do tebe pil. Sheli osdraviti, de bi mu flushila, ne brani se terpeti, de bi mu pokorshnost fkasala, in perpravi se, zhe je tako njegova volja, vmreti, de bi ga hvalila ino vshivala. „Spomni se, de zhebele, ob zhasu, ko med delajo, od slo britkih selish svoj shivesh dobivajo, in de tako tudi mi nikdar delov vezhe krotkosti ino poterpeshljivosti opravljati, in tudi medu

-zhaftilivih zhednosti bolj delati ne samoremo, kakor zhe kruh britkosti vshivamo ino v' teshavah shivimo. In kakor je med is timijana (timesa) majbniga pa gorjupiga selifha, narbolj med vsimi, tako je tudi zhednost, ki se v' britkosti nar ponishavnishih teshav opravlja, nar imenitnishi med vsimi.

Premishluj vezhkrat s' snotranjimi ozhmi svojiga duha Jesufa, krishaniga, goliga, preklinjaniga, opravljaniga, sapushheniga, ino od vsakoshne teshave, shalosti ino bolezhine stiskaniga, in premisli, de vse tvoje terplenje ni njegovimu nasproti dershati ne po velikosti, ne po shtevilu; in de vse, kar le sa njega kdaj terpeti samoresh, v' nobeno shtevilo ne pride, preti teshavam, ktere je on sa te preterpel.

Premisli, de so muke (martre) ktire so nekdej muzhenzi prestali, ino teshave, ktere premnogi ljudje prestajijo, bres vsiga tehtanja vezhi, ko vse, kar ti terpish, ino rezi: Oh! moje terplenje je tolashba, moje bolezhine so roshe, zhe jih terplanju ino bolezhinam tajistih nasproti dershim, ki bres pomozhi, bres tolashenja, bres polajshanja od nefkonzhno vezbih teshav stiskani v' vedni smerti vsahnjujejo.

,SHTERTA POSTAVA.

Od ponishnosti v' sunanjim.

„Idi,“ je rekel prerok Elisej k' neki vbogi vdovi, „vsemi na posedvo veliko prasnih posodvi, ino vlij olja v' nje.“ Milost boshjo v' nashe serza sprejeti, moramo tajiste prasne od vse nezhimarue

hvalesheljnosti imeti. Zhe sidovni sekolizh druge roparske tizhe sapasi tak slo savreshí, ino jih oplasí s' neko njemu lastno ino skrito mozho, toraj ga golobjizhes vse tize ljubijo, ino shivijo bres vse skerbi bliso njega. Tako isplashi ponishnost satana, in ohrani gnade ino darove svetiga Duha v' nashih serzih, satoraj so tudi vsi svetniki, sosebuo pa kralj vsih svetnikov ino njegova prezhasita mati to imenitno zhednost zeló posebno spofhtovali, ino pred vsimi drugimi zhednostmi ljubili.

Nezhimerno imenujem hvalo, ktero sam sebi kdo lasti, ali savoljo zhesar, kar ni v' nas, ali savoljo zhesar, kar je fizer v' nas, pa vender od nas ni; ali sadnizh savoljo zhesar, kar je fizér v' nas ino nashe, pa nesaflushi, de bi se tiga kdo hvalil. Shlahtnost imenitniga rodu, veliko velanje per imenitnéh ljudih, spofhtovanje ljudi, so rezhi, ki niso v' nas, ampak ki v' nashih dedzih alj v' spofhtovanji drugih ljudi leshé. Eni se napihujejo, de je grosa, ko na salim konji sedijo, verl kóp (perushko, pushliz) is pisaniga perja sa klobukam imajo, ino so prav fhtimano oblezheni. Pa kjé je she kdo, de bi to sa golo neumnost ne sposnal? sakaj ko bi she per tim kaj zhasí bilo, tak gotovo nikomuri, ne slisí, ko konju, tizhu ino shnidarju. In kaj je drugiga ko beba, ki si zhasí od konja, tizha alj shivanke posodi? Drugi mislijo, kdo vé, kaj so, ker imajo silne berke, gesto ino salo raszhesano brado, zhedno israhlane lasé, bele ino mehke roke, urnost ino spodobnost v' plesu, snajdenost v' igri alj petji; alj pa niso ti vsi navdarjeni in slo persmojeni, de s' toljko prasnimi rezhmi svojo serzhnost povsdigniti ino svojo zhasí pomnoshiti ishejo? Drugi hozhejo, de bi jih savoljo nekoljko plitviga snanja ves svet spofhtoval ino zhasíl, kakor de bi moral vsak se od njih uzhati, in jih sa svoje mojstre dershati; in prav po provizi jih sholjske lesjake imenujejo. Drugi se shopirijo savoljo svoje lepote, kakor pavi; in menijo, de ga ni, ki bi se v' nje ne saljubil. Vse to je prav neflano, prav

neumno, ino prevsetno, ino zhaft, ktere si kdo savoljo toljko minjozhih ino porednih rezhi pervlasti, se imenuje nezhimerna, prasna ino nespametna zhaft.

Kar je v' refuizi dobro, se sposná kakor dober palsam. Palsam se poskusha, ali je dober, ako se po kaplizah v' vodo spusha; pade po tim takim na dnu, in se tankje vsede, tak ga sa narboljshiga in narshlahtnishiga dershimo.

Ravno tak se da sposnati, ali je en zhlovek v' refuizi moder, vuzhen, visokodashen ino dober; pogleda se namrezh na to, alj se njegove dobre lastnosti na ponishnost ino podloshnost obrazhajo; sakaj v' refuizi dobre so, zhe se tako najde; zhe pa poverh plavajo, in se hozhejo ozhém kasati, po tim so toljko porednishhi, koljkor bolj sunanjiga lispa ishejo. Bifari (perlai) ki se ob vetru alj gromenju strijo, nimajo drujiga, kakor sunanjo lupino bifarja, snotraja so pa prasni, in nimajo nezhi v' sebi; ravno tak imajo zhlovefshke zhednosti, ki is napuha, prevsetnosti ino nezhimernosti is-hajajo, le sunanjo lishebo dobriga, so pa bres jedra, bres musga ino bres terdnosti.

Zhaftljíve flushbe, visok stan ino imenitnost so kakor safran, ki lepshi israfte, bolj ko je teptán. Ni vezhi zhaft, lép biti, zhe se kdo sato sam sebe ogleduje ino baha, lepota le dopade, zhe se ne kinzhi (zira); suanje tudi tistima obene zhafti ne pernese, ki je savoljo nje napihujen ino se v' sholjskiga lesjaka spridi.

Kdor je lahko ras-shalen, zhe se mu savoljo njegoviga stanu dosti velika zhaft ne fkashe, si le napravi, de je on s' svojo zhaftjo vred sanizhovan ino safnehovan; poverh she pa rado pride, de ljudje poprafshkujejo, fodijo ino naganjajo (kljubjejo), spodobno spofatovanje pa odrezhejo; sakaj tak lepa, ko je zhaft, zhe se kakor dar dobi, tak gerda je, zhe se ishe, tirja, ino persiliti hozhe. Kedar se pav ras-shopiri, de bi se gledal, se vshrafhi; med tim, de svoje lepo perje rasprostri ino kashe, nad drugimi

deli svojiga trupla, in tak od vseh firani pokashe, karkolj gerdiga na svojim truplu ima. Roshe so lepe dokler v' semlji korenino imajo, pa ofahnejo, ako v' roko pridejo. In kakor se tisti, ki spavne jabuke le memo gredé ino od delezih dubajo, od prijetniga duha oshivijo, drugi pa, ki ravno to jabuko od blishej ino dolgo vohajo, omoteni, suspani ino belehni postanejo: tak rasveselijo zhašti tudi tajiste prav prijetno, ki jih le od delezih ino le memo gredé vohajo, bres de bi se sraven mudili, alj se sa nje gnali, ker si nasproti tajisti, kdor svoje ferze na-nje navéshe in se na njih pase, le oframotenja ino grajanja na njih nashanje.

S' ljubesnjo do zhednosti ino hrepenenjam po nji se nasha zhednost sazhne, in s' ljubesnjo po zhašti ino hrepenenjam po nji se sazhne nasha porednost ino malopridnost. Dufhe, ki so v' resuizi shlahtne, ne bodo dragi zhas tratile s' nezhimernim jiskanjam visokiga stanu, zhašti ino sunajne visokosti; one druge opravke imajo, sa uni prasen blishe se le postopazhi tergati samogo. Kdor si samore bifarov navlastiti, se ne bo po ostrigah saganjal; in kdor po zhednosti hrepení, ne bo zhašti jiskal: Res je sizer, de si samore vsak svojo posvetno imenitnost okovariti, in se v' nji ohraniti, bres de bi ponishnost le kolzhkaj ofkrunil, zhe le to vse priprosto ino bres prepira fiori.

Sakaj, kakor tisti bogati barantavzi, ki se is Peruanške deshele nasaj v' Europo uvernejo, rasen slata ino frebra, kteriga so si tamkje perdobili, tudi she kako opizo (merkevzo) ali papigo s' sebó perpelajo, sato ker je taka rezh tam dober kup, in tudi barko malo obteshí, ravno tako tudi tistim, ki po zhednosti hrepenijo, ni prepovedano, de bi ne smeli svoje posvetne imenitnosti, ino zhašti, ktera jim sa tega voljo flisli, s' sebó vseti, zhe jih le drugazhi te rezhi prevezh ne mudijo ino motijo, in zhe jim obene prevsetnosti, obeniga nepokoja, prepíra ino krega ne naredijo. Vender jes ne govorim tukaj od moshov, kterih imenitnost deshelo sadeva, tudi ne od

nekterih posebnih okoljstih, ki velike nastopke imajo; sakaj v' tih okoljstih mora vsak kovariti, kar mu flisli, in se mora s' modrostjo, s' premisljam, pa tudi s' ljubesnjo ino perljudnostjo vesti.

P E T A P O , S T A V A .

O d s n o t r a j n e p o n i s h n o s t i .

Vender pa hozhefi, moja Filoteja! de bi te jes na poti ponishnosti she dalej naprej spravil; sakaj kar fim ti do sdaj od njé povedal, je bolj posvetni prekanjenosti kaker ponishnosti podobno. Eni so, ki nekaj nezhejo, nekaj si pa ne upajo milost (gnado) prevdariti, ktere jim je Bog sosebno podelil, de bi kjé po tim ne postali prevsetni alj sami seb sebi dopadljivi; alj v' tim se silno slo motijo. Sakaj, ker po besedah angeljskiga uzhenika (svetiga Tamasha Akv.) nargotovishi perpomozh, se k' boshji ljubesni vsdigniti, v' premishlovanji boshjih dobrot obstoji, tak bomo tudi Boga toljko serzhnishi ljubili, koljkor bolj njegove dobrote sposnamo; in ker nas verh tiga posebne dobrote bolj spodbodejo, kakor sploshne, tak jih moramo tudi teljko pasnishi premishlovati. Gotovo, de nas pred boshjim vsmiljenjam nizhefar toljko ne ponisha, ko preveliko shtevilo boshjih dobrot, pa tudi pred boshjo pravizo nizh toljko ne oframoti, ko veliko shtevilo nashih hudobij. Premisljimo, kaj je on sa nas, in kaj sno mi proti njemu storili; in ker mi svoje grehe po samim premishljujemo, spreglejmo she po samim njegove dobrote. Ne bojmo se,

de naf bo sposnanje boshjih dobrot k' napuhu spod-
 bodlo; de le drugazhi reknize spred ozhi ne sgubi-
 mo, de dobro, kar je v' naf, ni od naf. Alj so mu-
 le sato manj lene ino smradlive shivali, ker drago
 ino dufhezhe orodje kralja tavorijo (nefejo)? „Kaj
 pa imamo dobriga, de bi ne bili prejeli, in ako smo
 prejeli, sakaj bi se hotli s' tim prevsetiti?“ Nasprot
 naf she le shivo spregledanje prijetih gnad k' ponish-
 nosti spodbada; sakaj sposnanje stori, de smo hvalesh-
 ni. Ko bi naf pa vender, zhe gnade boshje spregle-
 dujemo, kakshna prevsetnost navdala, tak bo kmalo
 po nji, zhe se osremo na svojo nehvaleshnost ino na
 svoje grehe in slabosti. Zhe spregledamo, kaj smo
 stori, ako Bog s' nami ni bil, tak nam bo zelo leh-
 ko sposnati, de dobro, kar dopernefemo, niti ne isvira
 od naf, niti nafhe ni; in tako bo perfhlo, de se bo-
 mo fizer svojiga dobriga veselili, to dobro veselo
 vshivali, per vsm tim pa le Bogu zhaft dajali, ker
 je On sam sazhetnik vsiga dobriga.

Tak sposna preblashena Diviza, de je Bog ve-
 like rezhi nad njo stori, te sposnanje jo pa vender
 le kje saoverne, de samo sebe ponisha, in Boga po-
 velizhuje. „Moja dufha,“ sapoje, „povelizhuje Go-
 spoda, sakaj velike rezhi je stori s' meno.“

Toljkokrat rezhemo, de smo golo nizh, de naf
 ni drujiga, ko revfhina, de smo smet svetà; kak bi
 naf pa vfhinilo, ko bi naf ljudje per besedi obder-
 shali, in povfod rasglafili, de smo v' reknizi tak po-
 redni, kakor sami pravimo, de smo. Pazh tak rav-
 namo, kakor de bi béshali ino se poskrili, pa le sa
 to, de bi ljudje sa nami tekli, in naf pojiskali; se
 spakamo, kakor bi hotli narsadnji biti, in na sadnim
 konzi mise sedeti, sato, de bi s' toljko vezho zhaft-
 jo na spredni konez bili posadeni. Prava ponishnost
 se ne napové kakor ponishnost, in ponishnih besed
 nima v' ustah; sakaj ona ni le fkerbna, druge zhed-
 nosti skriti, ampak samo sebe bi rada skrila, in ko
 bi sméla legati, se hliniti, alj blishniga pohujshovati,
 tak bi she napuhnjeno ino gisdavo delala, de bi se le

med takimi deli bolj dobro skrila, ino zelo nesnana ino shegnuna shivela. Jes toraj tako le mislim, moja Filoteja; ali ne govorimo zelo nobenih ponishnih besed, alj jih pa govorimo s' pravim snotrajnim obzhtkam, ki se s' našimi besedi zhifto sedini. Ne ponishajmo nikdar czhi, zhe ne ponishamo s' njimi tudi serza, in ne delajmo se nikdar, kakor bi hotli nar sadnifhi biti, zhe v' resnizi biti nozhemo.

Po tim nauku se je tako sploh ravnati, de po moji misli obeniga isvsetja ni, drugazhi ko bi savoljo perljudnosti bilo, is katire vzhasi komu zhasi pred sebo ponudimo, de si ravno vemo, de jo sprejeli ne bo. V' tim pa ni ne svijazhe ne hinavške ponishnosti; sakaj v' tej okoljshini je priprosta ponudba spredne zhasi le sazhetek zhasi, in ker mu zeze zhasi dati ne moremo, ne storimo flabo, zhe mu njen sazhetek damo. Ravno taka je s' nekterimi besedi is spofhtovanja, ktire, zhe ravno prav sa prav niso videti resnizhne, si vender dosti na resnizi mejijo, zhe ta, ki jih isgovori, vender resnizhni namén ima, tajistiga spofhtovati, h' hterimu jih je govoril; sakaj, de si ravno takshne besede vezh v' sebi imajo, kakor rezhi hozhemo, tak vender s' njimi nezh kriviga, zhe je shega, sploh tako govoriti.

Réf bi pa jes silno rad, de bi naše besede našim mislam bile, koljkor mogozhe, enake, sato, de bi se mi povsod ino v' vsih rezhéh po priprosti ino ljubi ravnoferzhnosti ravnali. Zhlovek, ki je v' resnizi ponishen, bi rajshi, de bi mu kdo drug rekel, de je reven ino poreden, kakor de se sam pravi; saj besede ne odbija, zhe vé, de ljudje ref tako pravijo, ampak s' zelim serzam poterdi, sakaj, ker sam to terdno vérje, je vesel, de drugi ravno tako od njega mislijo. Koljko jih je, ki pravijo, de snotrajno molituv tim prepustijo, ki so bolj popolni, ker oni niso vredni, se një dershati, she drugi so, ki terdijo, de si ne upajo, pogosto k' svetimu obhajilu hoditi, ker se ne sposnajo sa dosti vredne, ti pravijo, de se bojijo brumnost ofkruniti, ko bi tudi oni,

toljko poredni ino flabi ljudjé, hotli brumni biti, ino uni se branijo, svoj talent k' flushbi boshji ino svoji-ga blishniga obrniti, ker, kakor pravijo, svojo flabosti dobro posnajo, in se prevseti bojijo, ko bi postali orodje sa eno alj drugo dobro, in de bi kje, ker druge ras-svetijo, fami ne bili pogubljeni. Vse to je svijazhnost ino taka ponishnost, ki ni le kar lashniva, ampak tudi hudobna; skos katero se podstopijo sprivno in prav svito boshje darove sanizhovati alj saj pod kasanjam ponishnosti sosebno ljubesen sa svoje lastne dosdevke, alj svojo lenobo sakrivajo.

„Posheli snamnje od Boga, ali v' vishini nebes, ali v' globozhini morja,“ je rekel prerok k' malopridnemu Ahazu; ta mu je pa odgevoril: „Jes ne poshelim obeniga, in nozhem skuhati Gospoda.“ Oj ga hudobnesha! ali se ne dela, kakor bi narvezho sposhtovanje do Boga imel, in vender se brani, kakor, de bi ponishen bil, se sa gnado persadevati, h' kteri ga boshja milost vabi. Ali ne ume, de, ako naf hozhe Bog s' blagri obdarovati je gotova prevsetnost; zhe se jim odpovemo; de naf boshji darovi k' sprejetju saveshejo, in de je ponishnost, se temu, kar Bog sheli, koljkor samoremo, podvrézhi? Sheli je nafhiga Boga je pa ta, de bi mi bili popolni, de bi se s' njimi sklenili, in ga posnemali, koljkor se samoremo. Prevsetnesh, ki sam na-se savupa, ima refnizhno dosti vsrokov, se bati, kaj sazheti; alj ponishen toljko ferzhnishi, bolj ko se flabiga sposna, in po tej meri, ko sam sebe malo obrajta, ferzhnej postane, ker je zelo svojo savupanje na Boga postavil, kterimu dopade, svojo vfigamogozhnost v' nafhi flabosti povelizhati, ino svojo vsmilenje zhes nafho revfhino povikhati. Torej smemo v' ponishnosti ino svetosti s' savupanjem vse sazheti, kar kolj tajisti, ki nafhe dafhe vedijo, sa nafh dufhni prid korishniga sposnajo.

„Se modrovati, de to vemo, kar ne vemo, je ozhitna neumnost; in ako se kdo v' kaki rezbi vuzheniga dela, od katere je dobro preprizhan, de je ne

sastopi, tak je to prevsetnost, de ni sa prenesti; kar mene sadene, bi se sbe notel v' rezbeh vuzheniga delati, ktire vém, nasprot bi se pa tudi notel nevedniga delati. Ako ljubesen tako hozhe, ni le kar to nafha dolshnost: de odkrito ino ljubesnjivo blishnimu povemo, kar mu je k' poduzhenju potrebniga, ampak tudi to, kar mu sa potolashik prav dojde. Sakaj ponishnost, ktira zhednost skriva de bi si jih perhranila, jih rada pusti svetiti, kakor hitro ljubesen sapove, de se tako pomnoshijo, povikshajo in bolj popolne postanejo. In v' tim je enaka drevesu, ki na otoku Tilos raste, ki zhes nozh svoje lépe, vertnizam enake roshe sapre, in jih le juternimu sonzu odpre, tak, de prebivavzi tistiga kraja pravijo, de te roshe po nozhi spijo. Sakaj, ravno tak sakriva ino sapira ponishnost nafhe zhednosti ino zhloveshke popolnosti, in jih odpera le fami ljubesni, ktira se lesni, ne kakor zhloveshka, ampak kakor nebeshka, ne kakor sadershanška ampak kakor boshja zhednost, ino je pravo sonze vsih zhednost, ktira jih veslejš gospodiniti mora nasprot pa ponishnost, ktira ljubesen sadershuje, nikdar ni prava ponishnost.

Jes bi se notel nevedniga pa tudi ne modriga delati, sakaj; zhe mi ponishnost ne perpusti, se modriga kasati, tak mi priprosti ino ravnoserzhnost brani, se nevedniga delati; in zhe je prevsetnost ponishnosti nasproti, tak je svijazha, saroblenost ino pazhenje priprosti ino ravnodusshnosti ravne tak nasproti. In so se tudi nekteri veliki flushavniki boshji nespametne kasali, de bi v' ozhéh sveta sanizhlivi bili, tak jih moramo vender le obzhudovati, pa nikar posnemati; sakaj, gotovo so imeli svoje vsroke, po tako nenavadnih potih hoditi, kteri so jim toljko lastni bili, in so tako zhisto posebni, de si jih nizhe v' isgled oberiniti ne smé. David je plefal ino skakal pred fhkrinjo savese bolj kakor se je po sploh sbegi spodobilo, ino sbe mislil ni, de bi se bil nespametniga delal; sakaj ravnal je tako v' vsi priprosti ino bres vsiga kriviga namena, in njegovo

sunajno gibanje je le nesmerno veselje njegoviga serza snanilo. Ko mu je toraj Mihola, njegova shena te sadershanje kakor neumno ravnanje ozhitala, ni bil ras-shalen, zhe se je ravno sanizhovaniga videl ampak je kar naprej svojo resnizhno ino serzhno veselje na snanje daval; in she veseliga se je skasal, de je savolj svojiga Boga nekoliko sanizhovanja prenesti smel.

Ko bi toraj preslilo, de bi te savoljo del prave ino serzhne brumnosti sa neumno alj sanizhливо der-shali, bo ponishnost v' tebi storila, de se bosh zhes to sanizhovanje veselila, kteriga nisi ti kriva, ampak tajisti, ki te sanizhujejo.

,S H E ,S T A P O ,S T A V A.

**Ponishnost stori, de svojo lastno
niskost ljubimo.**

,She naprój grém ino ti rezhem, moja Filot ja! de v' vsih rezheh ino po vsih krajih svojo lastno niskost ljubish. Me kjé vprashash, kaj se pravi, svojo lastno niskost ljubiti, tak ti odgovorim, de Latinzi pravijo niskosti ponishnost, ponishnosti pa niskost. Zhe torej preblashena Diviza v' svoji boshji hvaljni pesmi pravi, de je Gospod na ponishnost svo-je dekle ogledal, in de bode ona sa to od vsih narodov ko blashena hvalena, tak hozhe s' timi besedi rezhi, de je Gospod s' milostjo na njeno ponishanje, njeno majhino ino niskost pogledal, de bi jo s' gnadami ino nebeshkimi blagrij napolnil.

Vender je pa zhednost ponishnosti zhisto kaj drugiga kakor niskost. Sakaj niskost ni drugiga, kakor majhnost ino nevrednost, ki v' nas tezhi, bres de na to mislimo; zhednost ponishnosti je pa nasproti pravo sposnanje ino prostovoljno obstojenje nashe navrednosti. Visoki verh ponishnosti obstoji po tim takim v' tim, de svojo niskost ne le prostovoljno obstojimo, ampak, de jo she poverh ljubimo, ino si v' nji dopademo, in to ne kje sato, ker nimamo serzhnosti ino sposnave, kaj je imenitno, ampak, le samo sa to, de bi boshjo svetlost toljko vishe povelizhovali ino blishniga vse vezh ko same sebe obrajtali. In k' timu te nagovarjam; in de me bosh bolj sastopila, tak vedi, de jih je med teshavami, ki nas sadevajo, nekaj takih, ki nas ponishajo, nekaj pa takih, ki nas storé flavovite.

Kdor svetiga pushavnika sagleda v' ras-stergani obleki, ki od mrasú dergezhe, tak zhasti njegovo obleko, in njegovo terplenje gré v' serze; naj pa kdo vbogiga rokodeljza, sboshaniga shlahtnika, revno gospodizhno v' taki obleki sagleda, tak ga sanizhuje ino sasmehuje; in tako vboshtvo ponisha. Ako menih od svojiga vikshiga, ali otrok od svojiga ozheta ojstro grajanje poboshno ino pohlevno poslusha, tak to vsak satajenje, pokorshino ino modrost imenuje; naj se pa kak shlahtnik alj kaka visoka gospa proti komu drugimu, ki ji take besede rezhe, ravno tak nosi, tak ne bo te poterpeshljivosti, de si ravno is sgol ljubeshni do Boga pride, nihzhe drugazhi klizal, ko plashnost ino bres-serzhnost. In to je spet terplenje, ki zhloveka ponisha.

Eniga rak je na rami! koga drugiga pa na obrasi; un je kar reven; ta pa reven in she poverh sanizhován, sasmihovan ino ponishován. Pravim torej, de nimamo kar revshino sa ljubo imeti, kar se s' poterpeshljivostjo stori, ampak de imamo poverh revshine she ponishanje ljubiti, in to stori zhednost ponishnosti. Dalej so med zhednostmi ene take, de ponishajo, druge pa, de k' zhasti perpomorejo.

Tak so poterpesljivoſt, krotkoſt, priproſtoſt ino ſama ponishnoſt, zhednoſti ktire otrozi tiga ſveta ſa poredne ino ſanizhlive derſhijo, naſproti pa modroſt, ſerzhnoſt ino radodarnoſt zelo viſoko zenijo. „So tudi djanja ene ino tajiſte zhednoſti, od kterih ſo ene ſanizhovane, druge zhiſlane. Milodariti ino rasha- lenje odpuſhati grejo med take djanja. Pervo djanje vſak povſdiguje, drugo pa ſvet ſanizhuje. Mlad ſhlahtnik alj kako mlada goſpa ſi naj bodeta ſveſta, de bodeta od ljudi ſvojiga ſtanu ſanizhovana ino ſla- bo opravljana, ako ſe od rasvujsdanih druſhinj ne daſta v' napzhnoſt ſapeljati, ne k' pjanzhovanju, k' ihtimani noſhi ino pleſu perpraviti; ſaj bojo ſhe nji- hovo lepo ſadershanje s' imenam hinavſhine ali hlin- ljivoſti ogerdili; to krivizo ljubiti, ſe pravi ſvoje po- niſhanje ljubiti. Alj pa poſtavim: Dolſhni ſmo bol- nike objiſkovati, poſhlejo me pa k' bolniku, ki je nar- revniſhi, po miſli ſveta je to nekako ponishanje ſa me, in to ponishanje bom ljubil; me pa poſhlejo k' bolniku imenitniga ſtanu, tak je to le ponishanje po duhu, ker ſraven ni, ne toljko zhednoſti, ne toljko ſafluſhenja, in ljubil bom torej tudi to ponishanje. Kdor v' freſi ſela pade, ima raſen ſhkode ſhe ſaſramovanje, in to ponishanje imamo ljubiti. „Saj ſhe pogreſhkov je nekaj takih, per kterih ni druge ſhkode, ko ponishanje, in ponishnoſt nam ſizer ne nalaga dolſhnoſti, de bi nalafh v' take pogreſhke padali; to dolſhnoſt pa nalaga, de nimamo zhes vezh ſhalovati, zhe ſmo jih vender ſtorili. Med take po- greſhke ſhtejem neke nepremiſhlenoſti, neperljudno- ſti ino opuſhenja, kterih ſe is modroſti ino perljud- noſti varvati moramo. „Smo ſe pa vender prenag- lili, ino v' eniga takih pogreſhkov padli, tak ſe mo- ramo tudi v' ponishanje, ktero is njega iſvira, vda- ti, ino ga ſavoljo ſvete ponishnoſti poterpesljivo preneſti. „She vezh rezhem: ko bi ſe jes bil v' jes i ali v' rasmiſhlenji tako dalezh ſpoſabil, de bi bil kaj neſpodobniga rekel tako, de bi bil Boga ino bliſhniga raſſhalil, tak bom to ſizer ſerzhno ſgrival, ino tesh-

ko mi bo ta greh padel, tuli si bom persadjal, kolj-
kôr bom le samogel, to hudo popraviti; pa ravno
tako bom ponishanje, ktero me bo savorlo tiga sa-
délo, s' ljubesnjo sprejél, in ko se to dvoje lo-
zhiti dalo, tak bi greh is ferza sgrival, ponishanje
pa v' ponishnosti prenesel.

De si pa ravno ponishanje ljubimo, ki is - haja
is pogresška, vender ne smemo sraven opustiti, po-
greshek vrazhati, ki je ponishanje napravil, in fizer
s' perpomozhki, ki so pravizhni eno po pameti, so-
sebnó, ako bi is tiga pogresška hudi nastopki is-
virali. Ako bi jes na obrasi kako zhudno rano
imel, bom gledal, jo osdraviti, pa vender ne tako,
de bi sraven na svoje poprejshno ponishanje posabil.
Sim kaj napzhniga storil, kar pa nikogar ni shali-
lo, se tudi isgovarjal ne bom; sakaj, de si je ravno
kaj napzhniga, pa kmalo samo od séb' mine; torej
bi per tim isgovarjanji drujiga namena imeti ne
mogel, kakor de bi svoje ponishanje isgovarjal, to
pa ponishnosti nikdar perpuštiti ne more; drugazhi je
pa, ako sim is nepasnosti alj nepremishlenosti koga
ras - shalil alj pohujshal, tedaj moram shkodo s' res-
nizhnim isgovoram popraviti, sosebnó ako pogreshek
dolge naslopke imá, in me sapoved ljubesni veshe,
pogreshek satreti. Po všim tím naf pa tudi vzhafi
ljubesen veshe, de v' prid blishniga katerimu je
nafhe dobro imé potrebno, vzhafi ponishanje odpra-
viti ishemo; kedar je pa tako, pa moramo med tim,
de ponishanje spred ozhi spravimo, tajisto v' lastno
duhovno raft v' svoje ferze sakleniti ino skriti.

Ali hozhefh vediti, moja Filoteja! ktero po-
nishanje je narboljshe? Tisto je, ti prav raslozhno
povém, sa nafho dušho k' nar vezhnimu pridu, Bo-
gu pa nar bolj dopadljivo, ki naf sadene, de na nja
ne mislimo, alj ktero je she s' nafhim stanam sklen-
jeno; kër si ga nimmo sami isbrali, ampak ga preje-
li, kakor nam ga je Bog poslal, ki vselej vse bolj
isbere, kakor mi. Ko bi pa mi sami imeli sa is-
birati, tak je narvezho smeraj narboljshe; tisto je

pa sa narvezho dershati, ki je nashimu nagnenju narbolj nasproti, zhe je drugazhi po nashim pokli-
zu; sakaj (de enkrat sa vsekrat povém): nasho
lastno isbranje pokasi ino pomaujsiha fkoraj vse na-
she zhednosti. O kdo nam bo milost podelil, de bi
vender enkrat s' tistim velikim kraljam rezhi samo-
gli: „Svolil sim si, rajshi v' gospodovi hishi sanizh-
liv biti, kakor v' fhotarih gresnikov prebivati.“
Nihzher tiga ne samore ljublena Filoteja! rasen tisti-
ga, ki je, de bi nas povikshal, tako shivel ino
vmerl, de je v' sanizhovanje ljudi; ino v' sasmeho-
vanje ljudstva postal. Povedal sim ti sdaj eno ino
drugo, kar se ti bo teshko sdelo, ako vse prav prev-
darish; pa le verjami mi, slajshi ti bo, ko sladkor
ino med, ako bofh sazhela tako ravnati.

,S E D M A P O , S T A V A.

**Kako se v' ponishovanji dobro imé
o hraniti imá.**

Hvala, zhaft ino fluv ne bo zhloveku savoljo
kake priproste, ampak le savoljo kake imenitne zhed-
nosti. Sakaj s' lvalo hozhemo koga s' visokim sa-
popadkam od imenitnosti kakiga posamesniga dobri-
ga dela navdati, s' zhaftjo mu na snanje damo, de
ga tudi mi visoko obrajtamo, fluv pa po moji misli,
druziga ni, kakor neki lish dobriga imena, ki se is-
vliga spofhtovanja ino povikshovanja skupej svéti,
ker sta spofhtovanje ino povikshovanje enaka sblah-
nim kamnjam visoke vrednosti, is kterih, zhe se

sklenejo, fluv kakor slitek is-haja. Ker pa ponishnost tiga ne prenese, de bi sami od sebe kaj veliki-ga mislili, alj de bi hotli kaj vezh biti, kakor kdo drugi, tak tudi ne bo dovolila, de bi bili hvale, zhasi ino fluva lakomaf, ki le imenitnosti, flifhijo. Vender se pa vda nauku modriga, ki nas opomina, de naj sa svoje dobro ime fkerbimo, ker dobro ime ni sposhtovanje savoljo ene alj druge imenitnosti, ampak le savoljo navadne poshtenosti ino pridnosti, ktire nam ponishnost ne prepoveduje na sebi sposnati, tudi ne, savoljo njih dober fluv sheljeti. Ref bi se ponishnost sa dobro ime malo menila, ko bi ljubesen bres njega obfati samogla; ker je pa dobro ime lepa podpera zhloveshke drushine, tako de bi ji bres njega ne le v' noben prid ne bli, ampak bi ji bili poverh she savoljo pohujshanja fhkodljivi, tak hozhe ljubesen, ino ponishnost perpuhti, de dobro ime shelimo, in de ga fkerbno kovarimo.

In po tim, kakor perje drevja, ki famo na sebi malo velja, vender veliko perpomore, ne le drevje lepfhati ampak tudi njegovo mlado sadizhe kovariti ravno tak tudi dobro ime, ki famo na sebi nima toljko v' sebi, veliko sadene ne le sa lepfhanje shivlenja, ampak tudi sa kovarstvo nafhih zhednost, in she zeló, ako so she majzine ino rahle. Dolshnost svoje dobro ime ohraniti, ino biti, kar drugi od nas mislijo, spodbada salo ferze mozhno ino s' prijetno filo k' vsimu dobrimu. Ohraniva, najne zhednosti, ljuba Filoteja! ker so Bogu, velikimu ino narvikshimu zilu vsh nafhih del dopadljive. Kakor pa ljudje, ki sad perhraniti shelé, nimajo s' tim sadovolj, de ga v' sladkorji ovrejejo, ampak ga she povérh v' posodve saprejo, ki so sa branjenje prilizhne, tak samoremo tudi mi, de si je ravno boshja ljubesen narperva zhuvarka nafhih zhednost, vender tudi dobro ime, ker je k' temu slo hasnovito ino prilizhno, oberniti.

,Se pa tak sastopi, de se v' ti rezhi ne smemo zhes vezh gnati, siliti, ino preskerbui biti; sakaj kdor je sa obranjenje svojiga dobriga imena preobzhutliv

ino preskerben, je tistim enak, ki savorlo narmanjshe bolesnize sdravila pijejo, ter menijo sdravje kovariti, ker ga vender le ravno s' tim kvarijo, ino do kraja podkoplejo. Ravno tako tajisti, ki s' vso prevetliko fkerbjo svoje dobro imé obraniti ishejo, poslednizh ob vso zhaft zhisto ino zeló pridejo. Sakaj ta preskerbna obzhtnost stori, de so polni prepira, lastne terme, in de niso sa prenesti, in tak sami podkurijo hudobijo obrekovavzov.

,Spre gledanje ino sanizhovanje ras-shalenja ino obrekovanja je sploh vse boljše vrazhilo, kakor obzhtnost, prepir ino mshhovanje: sanizhovanje zeló potlazhi sopernika, jesa ga she pa le oferzhi. Krokodili fhkodjejo le tistim, ki strah pred njimi imajo, in v' refnizi tudi obrekovanje le tistim fhkodje, ki se ga bojé.

Nesmerni strah, svoje dobro imé sgubiti, osnauje, de se na njegovo terdnost malo sanesimo, namrezh, de se nam samim nasho shivljenje dobriga imena vredno ne sdi. Mesta, ki zhes velike reke le lesene moste imajo, so vedno v' strahi, de jim jih bo perva povodnja pobrala; mesta pa, ki so s' sidanimi mostmi previdene, se le nenavadno velikih povodni bojijo. Tako tudi kerfhanfke v' zhednosti dobro vterjene dushe vse napadke hudobnih jesikov sanizhujejo; ki pa same svojo malovrednost obzhtijo, per vsakim doletku nepokojne postanejo. Kdor, moja Filoteja! to ishe, de bi per tebi v' zhafti stal, bo gotovo ob njo pershel; pa, kdor svojo zhaft per ljudéh isberazhiti sheli, kterim je pregreha zhaft no poshtenje vséla, po pravizi saflushi, do kraja vso zhaft sgubiti.

Dobro imé se ima le sa sunajni napif dershati, ki iskasuje, kjé zhednost prebiva; zhednost mora torej smeraj perva zhaft imeti. Rezhe torej kdo, de si hinavez, ker poboshno shivish alj de si shléva, ker ras-shalenje odpushash, tak ni drujiga treba, ko smejati se. Sakaj, rasen tiga, de takshne sodbe le od neumnih ino malopridnih jesikov pridejo, tudi

zhednosti zelo nikdar opustiti, ino od njene fiese odstopiti ne smemo, de bi se ravno sraven dobro ime sgubilo, fosebno, ker sal smeraj pred perjam, to je, snotrajno, duhovno blago pred vsakim sunajnim blagam vsakokrat zhišlati moramo. Veliko nam mora sa nafhe dobre ime biti, malika pa vender ne smemo is nja narediti; in kakor ne smemo ozhefa dobriga zhloveka ras-shaliti, tak si tudi nikolj ne smemo persadevati, de bi ozhefu hudobnesha sfregli. Brada je lepota na obrasu mosha, ino lasji na glavi shene, naj se pa brada is podbradka, in lasje is glave is korenine populijo, in teshko bodo kdaj vezh na novo israflizhe se pale poreshejo alj postrishejo, kmalo se bodo spet obrafli, in she le terdneji ino gosteji; kakor poprej.

Ako nam tedej jesiki opravljivzov, ki so po befedah Davida sbrufhenim fhkarjam enaki, dobro ime poreshejo alj zhisto postrishejo, bodimo bres fkerbi; sakaj kmalo bo spet vnovizh, in ne le kar tako lepo kakor poprej, ampak shlahtnilhi ino terdneji israflo. Ako nam pa nafhe pregrehe, nafha lenoba ino nafhe flabo shivlenje dobro ime odvsamejo, potim bo pazh teshko kdaj vezh vnovizh israflo, ker je is korenine isruto. Korenina pa dobriga imena je dobrotà ino poshtenje, ktera, dokler se v' refuizi v' naf snajde, gotovo zhast, ktera se ji spodobi, isroditi samore.

Sapustiti moramo tisto nezhimerno tovarshijo, tiste nepridne shege, tisto neumno prijasnost, kakor hitro bi nafhimu dobrimo imenu fhkodvati samogle; sakaj boljše je dobro ime, ko jesero prasnih krotkozhasov. Zhe naf pa kdo savoljo opravljanja poboshnih del, savoljo vifhiga persadjenja po brumnosti ino savoljo pota proti vezhnim sakladam foverashi, obrekuje, alj savoljo tiga gondrà in nam kljubje, po tim le pustimo, naj ti psje nad mezfam lajajo, in zhe bodo tudi samogli, flabe mifli od nafhiga dobriga imena narediti, ino tako lafe ino brado nafhiga dobriga flutja poresati ino postrizhi, sej se bo vnovizh spet obrafla, in fhkarje obrekovanja bodo nafhi zhasti rav-

no tako dobro pomagale, kakor vinjek vinski terti, ktera savoljo njega dober in mnogi sad obilno poshene.

Le vselej se na Jesufa Krishaniga obrnimo, in hodimo v' savupanju ino priprosti, vender pa modro ino s' premisljam, v' njegovi sveti flushbi; on bo varh nashiga dobriga imena; in naj tudi perpušti, de nam dobro imé vsamejo, tak nam bo namesto njega she boljshiga dal; pa tudi savoljo tiga perpušti, de v' sveti ponishnosti rafemo, od ktire je en sam lot vezh vréden, ko jesero liber zhasti. Naš kdo krivizhno obrezhe, tak obrekovanju mirno resnizo nasprot postavimo, zhe po tim obrekovanje pa le napréj gré, pa tudi mi ostanimo v' lastnim ponishovanji, in nikdar ne bomo dobriga imena bolj okovarili, kakor, de ga tako s' našho dufho v' boshje roke poloshimo. „Slushimo Gospodu v' dobrim ino slabim slutji, de bomo po tim s' Davidam rezhi samogli: „Moj Bog! savoljo tebe se je sgodilo, de sim bil saframovan, in de je osramotenje moje oblizhje pokrilo.“

Od tiga pa vender odvsamem nektire gerde ino nemarne pregrehe, kterih obdalshenja nihzher terpeti ne smé, ako se ga le snebiti samore, kakor tudi nektire perfhone, kterih dobro imé je mnogim ljudém k' rasti v' dobrim potrebno. Sakaj v' takshni okoljshini se mora po nauku svetih uzhenikov povernjenje dobriga imena mirno iskati ino tirjati.

O, S M A P O, S T A V A.

Od krotkosti proti blishnimu, ino od
vrazhb soper jeso.

„Sveta krisma, ktero po apostolskim isrozhili sveta zerkuv per sveti birmi ino per drugim blagoflovenji imeti mora, obstoji is oljkiniga olja ino palsama, ktire dve rezhi med drugim dve preljube zhednosti pomenite, ki ste se v' presveti zhlovezhnosti. Jesusa Kristusa svetile, in ktire je nam zelo posebno perporozhil, kakor de bi moralo nashe serze narbolj fkos tajiste njegovi flushbi posvezhenno ino njegovimu nasledovanju darovano biti. „Uzhite se od mene,“ je rekel, „sakaj krotek sim ino is serza ponishen.“ Popolne nas stori ponishnost proti Bogu, popolne krotkost proti blishnim; palsam, kater kakor sim she rekel, med drugimi mokrotami vselej na dnu pade, pomeni ponishnosti; ino oljkinno olje, ki smeraj poverh plava, pomeni prijasnost ino krotkost, ki vse preмага ino vse zhednosti presvetli, ker je rosha ljubeshni, ktira, kakor sveti Bernard govori, v' svoji popolnosti zveti, zhe ni le poterpeshljiva, ampak tudi krotka ino prijasna.

Dobro glej, moja Filoteja! de bo ti fkrivni, is krotkosti ino ponishnosti obstojezhi palsam resnizhno v' tvojim serzu; sakaj ena nar vezhih smotnjav sovrasnika je ta, de jih dosti le v' besedah ino na lizu te dve zhednosti ima, snotrajnih nagibov pa ne prejiskujejo, in se sa ponishne ino krotke fhtejejo, de si ravno nikak niso. To se sposna is tega, de se per vsi svoji sladkasti krotkosti ino ponishnosti, ki se lepe

kashete, vender na enkrat strašlino napuhirjeni po konzi vsdignejo, ako le na bodezho besedizo alj narmanjše rasshalenje sadenejo. Pravijo, de kdor vrazhbo sa sirup, masilo svetiga Pavla imenovano, v' se vsame, ne otezhe, ako je od gada piknjen, zle je le drugazhi to masilo shlahtno; tak naf tudi krotkost ino ponishnost, zhe so drugazhi te zhednosti shlahtne, pred otokam ino vrozhino, ktire rasshalenje rado v' serzi naredi, obvarjete. Ako otezhemo, kedar naf jesiki opravlivzov ino sopernikov piknejo, od jese, nevolje ino napuha, tak je to snamnje, de nafha ponishnost ino krotkost niste shlahtne, ampak vmishlene ino poblinjene.

Ko je sveti ino kraljevi ozhak Joshef svoje brate domu k' svojimu ozhetu nasaj ispuštil, jim je le ti nauk na pot dal: „Ne jesite se na poti.“ To tudi jes tebi, moja Filoteja! pravim. To otoshno shivljenje je le popotovanje proti vezhno — frezhnimu; ne jesimo se torej med sebo po poti; hodimo krotko, mirno ino perjasno s' mnoshizo svojih bratov ino spremljavzov. In prav raslozhno ino bres vfiga isvsetja ti povém: Nikolj se ne jesi, zhe je le koljkanj mogozhe, in nikdar se ne daj pregovoriti, de bi jesi duri svojiga serza odperla; sakaj vse priprosto ino bres vfiga sadershka govori sveti Jakob, „de jesa zhloveka ne opravlja boshje pravi-ze.“ Res se je treba hudimu vstavljati, ino pregrehe podloshnih stanovitno, serzhno, pa vender tudi krotko ino mirno odganjati.

Nizhefar ne vkroti ferditiga flona toljko, kakor pogled jagneta, in nizhefar mozh strela toljko ne vstavlja ko ovna. Nikdar ne bo svarjenje, ki je fizer po pameti, pa vender tudi s' jeso dano, toljko opravilo, kakor svarjenje, ki le is same pameti is-haja. Sakaj, ker je umna dufha po svoji naturi pameti podloshna, tak si jo jesa le po fili samore podvrezhi: ako se torej pamet v' tovarfhiji s' jeso dufhe loti, tako stori samo sebe soperno, sato ker pride v'

slabi družbini tiraniva nad njo. V' veliko zhaft ino pa tolashbo si ljudstva shitejejo, ako njihovi vajvodi s' mirno drushbo h' njim pridejo; ako jih pa obishejo v' drushbi armad, naj so armade she töljko potrebne sa frezho deshele, tak je njihov prihod neprijeten, ino shkodliv; sakaj, naj she tako fkerbno na poshteno sadershanje vojakov gledajo, tak vender ne bodo samogli prevarvati, de bi se kaj napzhniga ne permerilo, kar ljudem teshko dé. Ravno takisto bo, dokler dolgo bo pamet sama gospodarila, ino svoje kasne, svarila ino ozhitbe, de si ravno ojsfro ino natanzhno, pa vender mirno delila, vsak bo tajiste s' dobrim serzam sprejel ino sa pravizhne terdil; naj pa s' sebo kreg, jeso ino togoto perpelja, ktire sv. Augushtin njene vojshake sove, potim se je bodo fizerbali, pa ne jo ljubili, ino njeno lastno ferze bo s' tim slo stiskano ino tlazheno. Boljsfi je, pishe ravno tajisti sveti Augushtin Profuturu, pravizhni ino drugazhi perpusheni jesi nastop vbraniti, kakor ji ga, naj bo she tako majzena, dovoljiti, ker se, zhe je enkrat snotraj, sa kar bodi isgnati ne da, ker, kakor zeló majzen fadeshzhék nastopi, kmafo pa korenine dobi, in préj, ko na to mislimo, v' veljko drevo israfte. Samore jesa le eno famo nozh per nas oftati, in zhe zhes njo sonze doli gre (kar nam apostel prepové), kmalo se bo v' sovrashtvo sprevergla, in hudo bo po tim, se je snebiti; sakaj jesero podpihavzov se bo k' nji perdrushilo, ki ji bodo mozh in rast dajali, ker ferditen zhlovek nikdar svoje jese ne dersfi sa krivizhno.

Boljsfi je tedaj, persadevati si, de bres jese shivimo, kakor de bi se je smerno ino modro poslushili; ako se nas pa vender le savoljo nashe nepopolnosti ino slabosti tvegama loti, tak je boljsfi, jo na enkrat odpoditi, kakor se en zhas s' njo modrovati; sakaj, ona je she taka, de si, zhe ji le prostorzhek damo, kmalo zel sagrađ posvoji, enaka kazhi, ki je kmalo s' zelim truplam fkos, kjer je enkrat s' glavo prebôdla. Kako jo bom pa ispodila? me morde v-

prafhafh. — Morafh, moja Filoteja! hitro, kakor se smesi, vender ne nepokojno, in tudi ne s' filo, ampak krotko, vender pa refno fvoje dufhne mozhi sbrati, fakaj kakor ob s-hodeh ni nizh redkiga take viditi, ki s' mozhnim krizham: „Per miru!“ vezhi hrufh naredijo, ko ljudje, kterim tihoto vkasujejo, tak fe tudi vezhkrat pergodi, de mi, ko fitno jeso pofiliti ifhemo, vezhi nepokoj v' nafhim ferzi sproshimo, kakor bi ga fama jesa bila raredila; in ferze, v' tak nepokoj poflavleno, ni v' ftani, vezh febe pregofpodariti.

Po tim mirnim persadjanji ftori, kar je v' fvoji vifoki ftarofiti fveti Augufhtin mladimu fhkofu Avkfiliju fvetoval: „Stori, kar fe mofhu ftoriti fpodobu.“ Ko bi fe ti pa permerilo, kar fe je mofhu po ferzu boshjim pergodilo, ki v' fvojih pfalmih tako govori: „Moje oko je favoljo file moje jese okalneno,“ perbeshi k' Bogu, ino rezi: „Vfmili fe me, o Gofpod!“ de bo fvojo defnizo istegn timer, in tvojo jeso vkrotil. Boga moramo tedej v' pomozh klizati, zhe nam jesa naganja, kakor fo ga apoftelni v' valovih burje ino vetrov klizali; in fapovedal bo valovam nafhiga ferza, de fe bodo vlegli, ino velika tihota bo pofiala. „She enkrat te pa opomnim, de molituv foper prizhejozho fitno jeso pohlevna ino mirna, nikdar pa nepokojna biti mora; in to velja od vfih vrazhb, ktire foper ta sleg obrazhamo.

Zhes vfe to, kakor hitro fe favéfih, de fi kaj v' jesi pozhela, hitro popravi ta pregreffhk s' kakim djanjam krotkofiti proti zhloveku, zhes kteriga fi fe rafjesila; fakaj, kakor foper lash vfelej pomaga, ako hitro befedo nafaj vsamemo, kakor hitro fagledamo, de nifmo refnize govorili, tak bo tudi foper jeso vfelej pomagalo, ako na enkrat fkos nafprotno krotkofit ta pregreffhek popravimo, ker fe kakor prigovor pravi, nove rane loshej sdravijo, (ko faftarane).

Rafen tiga fi tudi ob zhafu mirniga pokoja, v' kterim nikakiga mika k' jesi v' febi ne obzhutifh,

lep saloshik krotkoſti ino dobre te ferza naberi, ino vse ſvoje dela, majhine ko velike s' narvezho mirnoſtjo opravljaj. Spomni ſe sraven, de neveſta v' viſoki peſmi nima medú kar na jeſiku, ampak tudi pod jeſikam, to je v' perſah; ino, de nima ſam med ampak tudi mleko; ſakaj ravno tak ni doſti, de bi kar naſh jeſik, to je naſha beſeda ſladka proti bliſhnimu bila, ampak ſladke morajo biti tudi naſhe ze le perſi, to je. zelo ſnotranje naſhe duſhe. In ni doſti, de imamo ſladkoſt medu, ki je veſ duſhezh; to je prijaſnoſt, kedar ſmo v' druſhini s' ptujimi ljudmi, ampak moramo tudi imeti prijetnoſt mleka do naſhih domazhih ino bliſhnih ſoſedov; zheſ kar ſe vſi tajiſti groſno pregreſhijo, ki ſo po drugoti angelji-zi viditi, doma pa ko ſhivi ſlodeji.

DE V E T A P O , S T A V A .

Od krotkoſti do ſamiga ſebe.

Narlepſhi pa s' krotkoſtjo ravnamo, ako jo na ſami ſebe obrazhamo, de nikdar zheſ naſ ſame, in zheſ naſhe nepopolnoſti ne reſhimo; ſakaj, de ſi ravno pamet tirja, de moramo zheſ ſtorjene grehe grivengo ino ſovraſhtvo iméti, tak ſe vender ta grivenga nikdar ne ſmé v' raſkazhenje, britkoſt, ſerd ino jeſo prevrezhi. In v' ti rezhi jih doſti napzhno ravná, ki ſe po ſvoji jeſi jeſijo, de ſo ſe raſjeſili, ki ſo nevoljni, de ſo nevoljni bili, ino gondrajo, de ſo gondrali, ſakaj ravno s' tim redijo ino obdershujejo v' ſvojim ferzi jeſo; in zhe ſe ravno vidi, de

druga jesa prvo jeso isganja, tak vender ta druga jesa sa drujiga ni, kakor, de per nar pervi perloshnosti novi jesi duri odpre in ji pot narayna, de nizh od tiga ne rezhem, de ta jesa, ta togota ino raskazhnast samiga do sebe le napuh sa svoj zilj ino lastno ljubesen sa svoj sazhetek ima, ki je nepokojna ino huda, de nas she nepopolne vidi.

Nashe sovrashtvo do storjenih grehov mora torej mirno, pokojno ino terdno biti, 'sakaj, kakor sodnik hudobne vse bolj prav shtrafa, ako pametno ino mirno sodbo zhes nje sklene, kakor de bi jih v' jesi ino togoti obfodil, ker, zhe v' jesi sodi, ne shtrafa hudobijo kakorshna je, ampak kakorshen je on sam, tako tudi mi sami sebe vse bolj prav shtrafamo skos mirno ino stanovitno grivengo, kakor skos bridko, togotno ino serdito ksanje, kteriga ne obudavljamo toljko po velikosti greha, kakor po nagibu svojiga nagnjenja. Tak se bo postavim, tajisti, ki zhistost sosebno ljubi, savoljo narmanjshiga pregreshka, ki se mu je zhes to zhednost permeril, neisrezhen sam zhes sebe jesil, nad velikim opravljanjam, s' kterim se je soper blishniga pregreshil, se bo pa le smejal. Nasproti se bo pa tisti, ki opravljanje sovrashti, zhes narmanjshe godernjanje proti blishnimu jesil, pa nezah porajtal na veliko prelomljenje soper zhistost. Takshnih perpetilj je dosti. Vse to pa od tod pride, de taki ljudje ne sodijo svoje vesti po pameti, ampak po naklonu svojiga serza.

Verjami mi, moja Filoteja! de kakor pohlevno ino preferzhno opominvanje ozheta veliko vezh zhes otroka samore, in ga vse bolj k' poboljshanju spodbode, kakor njegova jesa ino togota, tako tudi nashe serze, oko se je pregreshilo, ino mu mi njegov pogreshek s' krotkostjo ino pohlevnostjo ozhitamo, mu vezh pomilovanja kakor jese pokashemo, vse vezho grivengo obzhutilo ino bolj globoko presunjeno bo, kakor bi raskazhena, serdita ino nagla grivenga kedaj storiti samogla.

Ko bi jes, postavim, ljubezho sheljo imel, ne v' pregreshek nezhimernosti pasti, in bi bil vender le globoko padel, bi ne ozhital svojimu serzu nja pregreho s' tim le besedami: Ali nisi gerdo ino nemarno, de si se po toljkih fklepih vender pustilo v' nezhimernost sapotegniti! Vsemi konez v' svoji framoti, in ne povsdigni mi vezh kdaj svojih ozhi proti nebesam, ti slepo, neumao, golufno ino svojimu Bogu nesvésto serze! — alj s' zhem drugim takim; ampak jes bi ga s' pametnimi besedi in kakor s' pomilovanjam tako le nagovoril: Vsdigni se, revno serze moje! glej v' jamo sva padla, ktere sva toljkokrat fklenuila, se isogibati. O, vsdigniva se, sapustiva jo na vlelej! sdiujva k' boshji milosti, ino imejva terdno savupanje, de nama bo pomagala, v' prihodno bolj stanovitnim' biti; in podajva se spet na fteso ponishnosti nasaj. Le serzhno! bolj fkerbna bodiva odslej; Bog naj bo podpiral, ino terdna bova; — in po tim ozhitanji bi jes refnizhni ino terdni fklep storil, nikdar vezh v' ta pregreshek pasti, in bi k' timu prave perpomozhke, in tudi svetovanje svojiga duhovniga vodnika obrazhal.

Bi pa vender kdo najdel, de s' tim krotkim ozhitanjem svojiga serza dosti ne omezha, tak sna fizer ojstreje ozhitanje ino mozhneje opominvanje v' to obrniti, de bi svoje serze k' vezhimu framovanju nagnil, vender pa naj po tim ojstrim ravnanji s' krotkejim opominanjem fklene, ino naj svojo shaloft in serd s' ljubesnivim ino fladkim savupanjem na Boga iskonzhá, kakor tisti velik spokornik, ki je, veliko shaloft svoje dushe gledáje, jo s' timi besedi pokrepzhal: „Sakaj si shaloftna, mója dusha! in sakaj me motish? Savupaj na Boga, sakaj, she ga bom hvalil, njega veselje mojiga obljižhja, svojiga Boga!“ Vsdigni torej svoje serze, ako je padlo, mirno ino krotko, ino se ponishuj savoljo sposnanja svoje revfhine globoko pred Bogam; in se zhes svoj padez, kar nizh ne zhudi; sakaj per tim se ni nizh zhuditi, de je bolesen bolana, flaboft flába, ino

revščina revna; vender pa obshaluj is vse mozhi rasshaleenje, kteriga si Bogu storila; obudi veliko terzhnost ino savupanje na njegovo milost, in stopi vnovizh na steso zhednosti, od ktire si odstopila.

D E , S E T A P O , S T A V A .

De svoje dela s' fkerbnostjo, vender bres prenagljivosti ino bo-
[jezhnosti opravljati moramo.

,Skerbnost ino pridnost, s' kterimi svoje dela opravljati moramo, se od fkerbi, bojezhnosti ino prenagljivosti zhisto raslozhte. Angelji fkerbijo sa nashche svelizhanje ino to fkerbnost s' veliko pridnostjo opravljajo, pa vender savoljo tiga uiso ne v' fkerbi, ne bojezhi, ne prenagljivi, sakaj fkerbnost in pridnost slishijo k' njihovi ljubesni, fkerbi pa, bojezhnost ino prenagljivost bi bile njihovimu svelizhanju zhisto nasproti, ker se fkerbnost ino pridnost s' miram ino pokojam duha sdrushiti daste; ne pa tako fkerb ino bojezhnost, she manj prenagljivost.

Bodi torej fkerbna ino pridna v' vsih delih svojiga pokliza, moja Filoteja! sakaj Bog, ki ti jih je isporozhil, hozehe, de jih s' veliko fkerbnostjo opravljash; vender pa zhe je drugazhi mogozhe, ne bodi bojezha ino preskerbna, to se pravi, ne sazhi jih s' nepokojam, bojezhnostjo ino s' naglizo, ino ne presheni se v' delu, ker vsako prenagljenje pamet ino

presodik moti, ino nas vstavlja, rezh, ktire smo se s' prenaflenjam perjeli, dobro iskonzhati.

Ko je naš Gospod Marti ozhital, ji je rekel: „Marta, Marta, ti si fkerbna, in se shenesh sa veliko rezhi.“ Vidish! ko bi bila kar fkerbna, bi se ne bila gnala; ker je bila pa bojezha ino nepokojna, se je prenačila in je smotena pošala. In savoljo tiga jo je Gospod kregal. Vode, ki pohlevno po ravninah tezhejo, nesejo velike ladje ino dosti blaga, in desh, ki pohlevno na travnike pada, jih štori rodovitne na travi in jagodih; reke pa ino derezhe vode, ki v' velikih valovih hrafhijo, pokonzhajo blishue okoljze, in ne veljajo sa kupzhovanje, de bi po njih vosili, ravno tak nalivi ino plohe hudo fhkodo po polji ino po travnikih naredé. Nikdar ni delo, ki se prenašlo opravlja, dobro ofkerbleno.

„Se sheni, pa se ne presheni (Tezi pozhasi)“ je star pregovor. „Kdor jo vliiva,“ pravi „Salomon, „je v' nevarnosti pasti ali se sadeti.“ Dosti hitro delamo, zhe dobro delamo. Zamerli vse vézhi hrup napravijo, ino so veliko naglišhi ko zhebele, vender le kar vojšk naredé ne pa medu; tako tudi tajisti, ki s' fklezhimi fkerbmí ino s' hrupezho delavnostjo delajo, ne opravijo, ne dobro ne veliko. Komarji nam niso nadlesni savoljo njih mozhi, ampak le savoljo njihove mnogosti; tak nas tudi velike opravila ne motijo toljko, ko male, zhe jih je veliko. „Sprejmi torej dela, po versti, kakor nastopijo, mirno, ino ishi jih po versti, kakor pridejo, opraviti. Sakaj, ko bi ti hotla vse na enkrat, alj vse krisham ofkerbeti, potim bi se toljko s' njimi trudila, de bi se vpehala ino pod njih tesho opefhala, bres de bi kaj opravila.

V' vseh svojih delih se vpiraj le na boshjo previdnost, in le fkos njo se naj vse fkonzhá, kar si sazhela; ravno tako si pa tudi persadevaj, de bosh v' vseh krotkosti tudi štorila, koljkor samoresh; po tim si pa bodi svesta, de, zhe je bilo tvoje savupanje

terdno, tudi sa tebe vse dobro istezhe; naj se tebi dobro alj slabo dosdeva.

Majhinim otrokam enako, ki se s' eno roko sa svojiga ozheta dershijo, med tim de s' drugo per germovizhjih jagode alj malino tergajo, primi tudi ti, med tim, de si s' eno roko blago tiga sveta sberašh alj ofkerblujesh, s' drugo roko vselej nebeshkiga Ozheta, in vzhafi gorj k' njemu poglej, jeli mu je tvoj opravik dopadljiv. In le varí se, de njegove roke ino njegove brambe ne ispuštish, ali menish, de bi bres njega vezh nabrala alj samogla. Sakaj, zhe te ispušti, she stopinje ne bošh vezh štorila, de bi se ne sadela alj padla. Alj, de s' drugimí beledi rezhem, moja Filoteja! ako imašh navadne opravila alj dela ofkerbeti, per kterih ni posebne pashke ino vpehanja treba, tedaj glej vezh na Boga kakor na delo. „So pa opravila bolj imenitne, tako de vso tvojo pashko potrebujejo, tedaj pa le vzhafi vmes povsdigni svoj pogled k' Bogu, kakor ladjárji na morji, ki, de bi spet na suho prifhli, vezhkrat na nebo ko na morje pogledajo, po kterim se vosijo; in tak bo Bog s' tebó, v' tebi ino sa tebe delal; ino tolashba te bode po delu krepzhala.

EDNAJ, STA PO, STAVA.

Od pokorshine.

Le ljubesen je., ki popolnomaft došeske, pa pokorshina, zhiftoft ino vbofhtvo fo te prave tri pomagavke, ki jo dosezhi pomagajo; pokorshina daruje nafhe ferze, zhiftoft nafho telo, in vbofhtvo nafho premoshenje ljubesni ino flushbi boshji. To fo tri mladike duhovniga krisha, vzeplene vender vse tri na fhterti, ki je sveta pouishnoft. Ne rezhem tukaj nizhefar od tih treh zhednoft, kar obljuho sadene, s' ktero se jim saveshemo, ker to le ofebe (perfhone) kakiga reda (ordna) sadene., tudi ne, kar sadene priprofte obljuje od njih; sakaj, de fi ravno obljuje vfm zhednoftam obilnifhi gnade ino saflushenja peridobi, tak vender ni potrebno, de bi se jim fkos obljuje savesali, zhe smo jim le drugazhi vdani. In zhe ravno, posebno po zhaftitlivi (ozhitni) oblubi, zhloveka na pot popolnofti spravijo, tak je vender, sa dofego popolnofti she dofti, de jih spleh ispolnujemo, ker je med potam k' popolnofti ino famoj popolnoftjo velik velik raslozhek; tak je vsak, ki v' duhoven ftan alj duhoven red flifhi, na poti popolnofti, sa to fhe pa ne popolnoma, kakor fe, de bi tak ne, vezhkrat viditi samore. Persadevajva fi torej, moja Filoteja! de te tri zhednofti, po tim, ko najin pokliz perpufti, dobro dopolniva, sakaj zhe naj ravno na pot popolnofti ne poftavijo, tak naj vender peljajo k' fami popolnofti; po vfm tim smo tuli vfi od kraja dolshni, te tri zhednofti ispolno-

vati, de si jih ravno niso vsi enako izpolnovati dolžni.

Dvojna je pokorshina, ena je potrebna; druga je prostovoljna. Po potrebni pokorshini si dolžna svojim duhovnim naprejpostavljenim, papesu, škofu, fajmoštru, ino njihovim namestnikom pokorna biti, kakor tudi desheľkim naprejpostavljenim, svojimu vajvodu (zesarju) ino gosposkam, ktere oni zhes desheľo postavijo, pokorna biti morash sadnizh hiľhni gosposki, svojimu ozhetu, svoji materi, svojimu gospodarju, svoji gospodinji. To pokorshino imenujemo potrebno, ker se nihzher ti dolshnosti, svojim naprejpostavljenim pokoren biti, odrezhi ne smé, ker jim je sam Bog po raslozhnosti stanu oblast dal, nam vkasovati ino sapovedovati. Vbogaj torej vsako njihovih povelj, sakaj to je dolshnost ino potrebnost, vbogaj pa, zhe hozheľh popolna biti, tudi njihove svéte, ino zhe ljubesen ino modrost drugazhi ne svetujete, tudi njihove sheľje ino nagnjenja. Vbogaj jih, zhe ti sapovejo jesti, alj si kak kratek zhaľ narediti, sakaj, zhe se tudi vidi, de bi ne bila kaka posebna zhednost v' takih rezheh vbogati, bi bil pa vender velik pogreshek, ako bi ne vbogala.

Vbogaj v' rezheh, ki veljajo vse eno; ako ti postavim, sapovejo, to alj uno opravo oblezhi, po tim alj unim potu iti, peti alj molzhati; in velike hvale vredna je ta pokorshina. Vbogaj v' teshkih, neprijetnih ino teshavnih rezheh, in tvoja pokorshina je popolnoma. Vbogaj poslednizh s' krotkostjo bres vsiga isgovarjenja, hitro bres odlashka, veselo bres zhmernosti ino is ljubezni do tistiga, ki je is ljubezni do nas pokorn postal do smerti krisha, in ki je, kakor sveti Bernard govori, „raj hotel shivljenje kakor pokorshino sgubiti.“

De se bosh navadila, lahko svojim rapréjpostavljenim pokorna biti, podavaj se rada v' voljo tajistih, ki so tebi enaki, ino vdaj se njihovim dosdevkam v' vsih rezheh, ki niso hudobne, in fizer bres vsiga prepíra ino lastne terme; stori tudi rada to, kar tvoji

podlošni shelijo, dele pamet perpušil, in vari se, jih s' oblaſtijo goſpedariti, dokler dolgo ſo dobri.

Slo ſe moti, kdor méni, de bi kakor menih alj nuna lehkó pokorn bil, ako ſe brani, tiſtim pokorſhino ſkaſati, ktire je Bog mu naprejpoſtavil.

Proſtovoljno pokorſhino pa tiſto ſovemo, v' ktero ſe kdo is laſniga iſvolenja ſavéſhe, in ktire nam nihzher ne nalaga. „Sploh ſi nihzhe ne iſvolji ſvojiga vajvoda (zefarja), tudi ne ſhkofa, tudi ne ozheta ino mater, in ſhe vſelej ne ſvojiga ſoſakonſkiga; s' iſvolimo ſi pa ſami ſvojiga ſpovednika ino duſhniga vodnika. Alj ſe pa kdo, kedar ſi ga iſvoli, s' oblubo mu v' pokorſhino ſaveshe, (kakor beremo, de ſe je ſveta Teresija raſen ozhitno obljublene pokorſhine do viſſhij ſvojiga reda (ordna) ſhe s' priproſtoj obluboj k' pokorſhini do patra Graſjana ſavesala), alj ſe bres oblube pod pokorſhino kakiga zhloveka podá, tak ſe ti pokorſhini pravi, de je proſtovoljna, ker is naſhe proſte volje, is naſhiga laſniga iſvolenja is-haja.

„Sploh moramo vſakimu naprójpoſtavlenimu, kar oblaſt ſadene nam ſapovedovati, pokorni biti. Pokorni moramo biti vajvodu v' vſij rezheh, ktire derſhanje deſhelne ſhegurnoſti ino druge ozhitne naredbe ſadenejo, duhovnim naprójpoſtavlenim v' vſim, kar duhovno vladanje ſadéne; ſtarifham, goſpedarjam, ſoſakonſkim v' vſij hiſhnih opravilih; ſpovedniku ino duſhnimu vodniku v' poſebni vodbi naſhe duſhe.

Puſti ſi vſe dela pobošnoſti, ktire imah opravljati, od ſvojiga duhovniga ozheta naprójpiſati; to bo ſtorilo, de bodo vſe vezh vredne, ino s' dvojnoj dobrotoj ino gnadoj obdelene; eno ſhe imajo ſame v' ſebi, ker ſo brumne, drugo dobijo ſkos pokorſhinoſt, ktera jih je nalošila, ino ſkos ktire mozh ſe bodo opravljale. Blagor pokornim; ſakaj nikdar ne bo Bog perpuſtil, de bi ſi ſajſhli.

D V A N A J, S T A P O, S T A V A.

D e j e z h i s t o f t p o t r e b n a.

Zhistoft je lilija vseh zhednosti, ino povsdigne zhloveka skoraj do angeljov; nizh ni lepiga, ko le savoljo snage, snaga zhloveka je pa zhistoft. Pravi se tudi zhistofti, de je poshtenost, ino njeno ohranjenje se imenuje zhaft; tudi ji pravimo, de je bresmadeshnost, in njej nasprotni pregrehi, popaka. S' kratkoma, ima to vso posebno flavo, de je nar lepshi ino nar svetlejshi zhednost dushe ino telefa.

Nikdar in nikolj ni perpusheno nafhe teló v' kaj si bodi sa eno nezhisto veselje oberiniti, kakor v' pravizhni sakonfski savesi, ktire svetost po pravizhnim povrazhili pogreshek popravi, ki is fladnosti is-haja. Pa zeló v'sakoni se mora zhisti misel ohraniti, de, zhe ravno v' ispolnovanji tajiste kaj nespodobniga lesshi, vender volja zhisti ino snashna oflane.

Zhisto serze je kakor bifariza, ki niti kaple vode ne sprejme, ako ne pade od neba; obeniga meseniga veselja ne samore vshiti, rasen v' sakonfski savesi, ktira je is nebes isporozhena. Sunaj savese mu she ni perpusheno v' prostovoljnih ino postajozhkih mesenih mislih na to misliti.

Kar sadene primo stopnjo te zhednosti, tak se varji, moja Filoteja! pred vsako prepovedano fladnostjo, naj si bo, ktira hozhe; prepovedana je pa vsaka sunaj sakona, ino zeló v' savesi sakonfski ako je sapovedam sakonfskim nasproti.

Kar sadene drugo stopnjo, si prepověj, koljkor je kolj mogozhe, vsako nepotrebno rasveselenje, zhe je tudi perpusheno.

Kar sadene tretjo stopnjo, tak si ne naveshi svojih obzhtkov na sporozhene ino vstvarjene fladi v' sakonu; sakaj, de si ravno so v' zilj in konez svetiga sakona potrebne, tak se vender ferze in misel na nje nikdar navesati ne smé.

Po tim pa tudi nikogarja ni, de bi mu ta zhednost filno slo potrebna ne bila; ki v' vdovskim stanu shivijo, potrebujejo možno serzhne zhifosti, ki ne sovrashi kar prizhejozhnih ino prihodnih perloshnost, ampak ki se tudi mislam vstavlja, ki se lahko savoljo spomina na perpushero veselje pretezheniga sakona v' glavo vsadijo; in torej so takshni sa nezhiste nagibe bolj pripralni. Satorej obzhuduje sveti Augushin zhifoto svojiga ljubleniga Alipa tako slo, ki je mense fladi sovrashil in si jih popolnoma is misli spravil, de si mu ravno v' njegovi mladosti niso nesnane ostale. In ref., kakor se popolnoma sdravo ino srelo sadje v' flami, v' pesku, tudi v' svojim lastnim perji ohraniti da, ofskrunjeno sadje se pa fkoraj nikak ne obvarje, ako se ne povreje v' fladkorji ino medu, tako se tudi zhifto nepokvarjena zhifost da lahko ohraniti s' enim ino drugim perpomozhkam; nizhefarja pa ni, kar bi pokvarjeno ino ofskrunjeno zhifost obvarvati samoglo, rasen brumnosti, ki pa prav velika mora biti, in ki je, kakor sim she vezhkrat rekel, fladkor ino med ferza.

Mladini je priproste ino prav natanzhne zhifosti potreba, tako, de vfako radovedno misel is svojiga ferza odshene ino s' resnim sovrashtvam vfako nezhisto veselje sanizhuje, ki v' resnizi vredno ni, de bi ga ljudje posheleli, ker so ofli ino svinje bolj pripravne sa-nj, kakor oni. Varvati se torej morajo le té zhifte dushe, de ne bodo nikdar dvojile, de je zhifost vse in vse boljshi, kakor vse, kar ji je nasproti. „Sakaj sovrashnik,“ pravi veliki sveti Hironim, „drashī divishke ljudi slo slo k' poshelenju, flad okusiti, ino jim jo vse boljshi ino veselfhi naprej postavlja, kakor je, kar jim veliko nepokoja napravi, ker si nesnano rezh toljko prijetno mislijo.“ Kakor

pa vefha, plamen sagledàje, radovedno okolj nja léta, okusiti, ali je tudi fladek, ker je tak lep, ino od te misli guana, ne neha, dokler se v' nja spuši, in se per pervim naletu osmodi: tak se tudi vezhkrat pufi mladina od golufne ino hudobne shelje po plamenu mesene fladi prijeti, de po mnogoterih radovednih mislih sadnizh svojo pogubo v' nji najde; v' katerim pa bolj neumno ravna ko vefha, sakaj vefhe si lahko mislijo, de je ogenj fladek in prijeten, ker vidiyo, de je lep in svétel, mladina pa vé, de je to, kar jifhe, nespodobno in neposhteno, in per vřim tim vender ne nehà visoko vrednost na neumno ino shivinsko fladnost polagati.

Kar sakonske posebej sadene, tak jim je, (kar se pa, de bi tak ne, vse premalo prevdari) zhiftoft slo slo potrebna; ker njihova zhiftoft ne obftoji v' popolnim sdershanji, ampak le v' pravizhni smernofci. Kakor je pa, po moji misli, sapoved: Jesite se, pa nikar ne greshtite, veliko teshji, kakor zelo nezh se ne jesite; in je loshej, se jese sa vřim sdershati, kakor ji prave menike vřtavljati, tak je tudi loshej, se mesene fladi savřim sdershati, kakor jo med meniki smérnostu ohraniti. Ref imà posvezhena proftost sakonskiga stanu fosebno mozh, ogenj posheljenja pogasiti; pa flabost tih, katerim je dana, lahko od perpuřhenja v' rasvusdanje, ino od pravize v' krivizo sajde.

In kakor se bogatini najdejo, ki ne kradejo is potrebe, ampak is lakomnosti, tak tudi sakonskih ni malo, ki se s' famo nesmérnostjo ino s' greshtnim posheljenjam pregreshtijo, de si ravno po pravizhnim perpuřhenji sebi savesaniga imajo, s' katerim bi samogli ino morajo sadovoljni biti; ker je njih posheljenje hitrimu plamenu enako, ki femtertje divja, vse poshgé, in nikjer ne obftoji.

Smeraj nevarna rézh oftane, mozhne sdravila piti, sakaj zhe se vezh vsame, kakor je treba, in zhe niso prav napravlene, tak ne bo nikolj bres velike fhkode. Savesa sakonska je bila sapovedana,

in nekaj tudi sa perpomožhek soper hotivnost namenjena, in ref je prav dober perpomožhek soper njo, per všim tim pa vender možno sdravilo, ki torej lahko fhkodje, ako se s' njim prav pametno ne ravna.

Rasen tiga se dostikrat nakljuzhi, de savoljo marfkakiga opravka alj savoljo dolgih bolesni savesani vsak sebe biti morajo. Torej je savesanim dvojne zhifosti potreba, ene savoljo popolne sdershnoſti, ako so, kakor sim rekel, eden od drugiga; druge, smernost med sebo imeti, ako so po navadno fkupej. Sveta Katarina is Siéne je med pogubljenimi veliko duſh vidila, ki so grosne muke (martre) terpéle, ker so svetost sakona ofkrunile, in fizer ne savoljo velikosti greha, pravi ta svetniza, ker ste vbijanje ino preklinjanje Boga fhe vse huje pregrehe, ampak savolj tiga, ker tiſti, ki take grehe délajo, ſi obene vesti is tiga ne ſtorijo, ino dolgo v' njih oſtanejo.

Vidiſh tedej, de je zhifost všim ſtanovam potrebna. „Imejte mir s' vsakim,“ pravi apostel, „ino svetost, bres ktire nihzher Boga gledal ne bo.“

Pod svetostjo se pa po raslaganji svetih zerkvenih ozhetov Hironima ino Krisoftoma, zhifost saſtopi. Ne, ne, moja Fílotēja! bres zhifosti nihzher ne bo Boga gledal, nihzher ne bo v' njegovih svetih fhotorih prebival, kdor zhiftiga ferza nima, in kakor Isvelizhar ſam govori: „Pſi in nezhiſtniki bodo is njega ſaperti.“ Blagor njim ki so zhiftiga ferza, sakaj oni bodo Boga gledali.

TRINAJSTA POŠTAVA.

Nauki, zhištof ohraniti.

Bodi prav slo urna, se vsake perloshnosti, ktira k' meseni fladnosti vabi, isogniti, sakaj ta sleg se poloti zhloveka, de ne misli na-nj, in sazhetek, ki zeló malo v' sebi imá, imá hude hude nastopke. Smeraj loshej se mu je isogniti, kakor se kdaj sá-všim od njega íssdraviti.

Zhlovefhke telefa so posodvam is ftekla (glasha) narejenim slo enake, kterih ne mormo nositi, de bi se ena v' drugo sadevale, zhe nozhemo, de bi se nam ne pobile, enake tudi sadju, ki, zhe je ravno bres vse rane, kmalo madesh dobi, ako se eno drugiga dotika. „Saj she voda, naj bo zhišta kakor ho-zhe v' kaki posodvi, ne bo vezh sa piti, kakor hi-trokika shivad do njé pride. Ne perpušti nikdar, moja Filoteja! de bi se te kdo alj is nerodnosti, alj kar is fhale (shpasa) alj le is prijasnosti, doteknil, sakaj ko bi ravno ref s' takim pezhanjem, ki je bolj nespametno kakor hudobno, zhištof zeló nepokvarje-na ofiala, tak je vender le fhkodlivo, ino roshi zhi-fštofi njeno shivnost ino prah zveta odvsame, nespo-dobno se pa dotikati pustiti, se pravi, zhištof do kra-ja podkopati.

Zhištof stanuje v' ferzi, imá pa telo sa svojo vlast. Satorej se samore sgubiti fkos vse sunajine pozhutke telefa, kakor tudi fkos vse misli ino shelje ferza. Nezhištof je, nezhište rezhi gledati, poslu-shati, govoriti, duhati ino tipati, ako se ferze tiga veseli. Apostel to vuzhí s' kratkimi besedi: „Nezhi-fštof se med vami she imenovati ne smé.“ Zhebele

se ne le merhe ne dotaknejo, ampak she pred vsakim smradam beshijo, ki od ondod pride, in ga slo sovrashijo.

Nevesta v' visoki pesmi imà roke, is ktirih mira kaple, ki strohnenja ino gujilosti prevarje; nje ustinize so s' sveskam sklenjene, lepoto ino framoshlivošt v' njenih besedah pomenivši; njene ozhi so gelobizhne ozhi savoljo njihove snashnosti, njene ushesa s' slatimi trakzi prepletene, v' snamnje njene zhistote, njenin nos je Libanonskimu zedru podoben, kteriga les nikdar ne strohni. Taka mora biti zhistà dusha, snashna ino framoshлива v' rokah, ustinizah, ushesah, ozhéh ino na zelim shivoti.

,Semkaj slisli tudi beseda, od ktere stari uzhenik Kasijan perpoveduje, ino ktero je is uft fvetiga Basilija slisbal, ki je sam od sebe perpovedaje enkrat tako le djal: „Nevém, kaj je shenfka, pa vender nisim divishki.“ Ref se zhistost toljkostno sna sgučiti, koljkorshna je nezhistost, ktira, po tim, ko je vezha alj manjši, zhistost oslabi, orani alj vmori.

,So nektire nepremishlene, neumne ino mesene prijasnosti ino perpushtenja, ktire sizer prav sa prav zhistosti ne rasranijo, ki jo pa vender oslabijo, omaknejo ino njeni lepi belôti listh odvsamejo. ,So she tudi druge prijasnosti ino perpushtenja, ki niso le kar nepremishlene, ampak pregreshtne, ne le kar neumne, ampak nespodobne, ne le telesne ampak tudi mesene; in s' timi se zhistost vsaj slo orani ino pokvari, pravim vsaj, ker tudi vmerje in popoluama konez vsame, zhe te hudobne neumnosti sadno mozh mesene fladi v' telesu obudijo; in zhistost she nevrednishi, gershi ino nesrezhnishi s' tim konez vsame, kakor fkos kurbanje, preshestvo ino kervone framnost, ker so te sdaj imenovane gnusobe le grehi, une pa, kakor Tertuljan v' bukvah od zhistosti govori, poshafishi, hudobije ino pregrehe. In take misli je Kasijan ravno tako, kakor jes, de fveti Basili, od take poshafishi méni, ker sdihuje, de divishki ni; sakaj jes mislim, de on s' tim besedi le hude ino fladne misli

méni, ktere, de si mu ravno niso telefa omadeshovale, so pa vender mu serze ofkrunile, nad kateriga zhistostjo lepe dushe toljko fkerbno zhujejo.

Ne prijasni se nikdar s' nezhistimi ljudmi, fosebno zhe fo tudi neframni, kokor fo fkoraj vselej, tsakaj, kakor kosli, ako se fladkih jedrov s' svojim jesikam dotaknejo, njih fladkost v' grenkobo spremenijo, tako tudi tisti nezhisti ino smradlivi ljudje fkoraj s' obenim zhlovekam ne govorijo, naj bo fvojga alj drugiga spola, de bi njegovo zhistost kakor si she bodi, ne flabili; basiliskam enako imajo strup v' svojih ozhéh, she zeló, njih fapa je strupna.

Nasproti se pa rada dershi ljudi, ki zhistost in zhednost ljubijo, beri ino premishluj velikokrat poboshne ino brumne rezhi, sakaj beseda boshja je zhista, in stori zhiste tajiste, ki imajo dopadenje nad njo; satorej jo David pergliha to pasu, shlahtnimu kamenu, ki ima lastnost, plamen poshelenja satreti.

Sklepaj se vedno, po duhovno fkos premishlovanje, ino v' resnizi fkos sveto obhajilo s' krishanim Jesusam. Pravijo, de kdor na selishu, agnus kastus (zhisto jague) imenovanim, leshi, zhist in framoshliv postane, gotovshi bosh pa ti, ako tvoje serze na nafhim Svelizharji pozhivalo, ki je pravo ino neomadeshano jague, isvedla, de se bota tvoja dusha in tvoje serze fkoraj od vliga blata nefnashnosti ino nezhistosti ozhedila.

„SHTIRNAJ, STA PO, STAVA.

Kako se vbošhtvo v' duhu v' fre-
di bogastva ohraniti da.

„Blagor jim vbogim v' duhu, sakaj njih je ne-
beško kraljestvó.“ Gorjé torej bogatim v' duhu,
sakaj njihov je pekel. Bogat v' duhu je, kdor svo-
je bogastvo v' ferzi, alj svoje ferze v' svojim bogast-
vi imá; vbog v' duhu je, kdor nobenga blaga v' svo-
jim ferzi, in tudi svojiga ferza v' bogastvu ni-
ma. Tize, simorodzi imenovane, si delajo gnesde, de
so jabelki podobne, ino pustijo na njih le èno samo
majzeno odpertino proti sgoraj, in potim jih spravijo
na breg morja, in jih drugazhi tako mozhne in ne-
premozhivne, napravijo, de zhe valovi perderejo,
kaplize vode v' nje ne pride. Smeraj plavajo po-
verh, ino morje gospodarijo na morji ino v' morji.
Tako, moja Filoteja! mora tvoje ferze smeraj nebe-
sam odperto, bogastvu ino minjozhim rezhém pa sa-
perto biti. „Si bogata, tak obvari svoje ferze fkerb-
no pred vso ljubesnjo do bogastva, smeraj mora per-
vo oblast obdershati, in v' fredi bogastva bres bogast-
va, in gospod bogastva biti. O ne fili svojiga duha,
ki je is nebéš, pod bogastvo semlje, smeraj mora
nad njim, nikdar pa v' njim biti.

„Strup imeti, ino s' strupam savdan biti so dve
zhisto raslozhne rezhi. Mende kolj vsi sdravílzharji
(apotekarji) imajo strupe, de jih v' eni alj drugi nak-
ljuzhbi v' prid oberiniti samorejo; pa savoljo tiga ni-
so s' strupam savdani, ker strupa nimajo v' telefonu am-

pak v' f-hrambi; tak samorefsh tudi ti bogastvo imeti, bres, de bi bila od njega savdána, zhe ga namrezh imash v' svoji bifhi, alj v' svoji mofhni, pa ne v'ferzi. V' refnizi bogat, sraven pa vbog v' duhu biti, je prava frezha sa kristjana, sakaj tako ima frezho bogastva sa ta svét, in saflushenje vbofhtva sa uni svet'

Moja Filoteja! nihzher nebo kdaj obftal, de je lakomen; vsak odriva to porednost ino vmasilo ferza od sebe; eni se isgovarjajo s' potrebno fkerbjo sa mnogo otrok, s' modrostjo, ktera svetuje, de naj nekaj premoshenja imamo, in de ga nikdar prevezh ni, ker smeraj kake potrebshine nastopijo, ki potrebo storijo, fhe vezh iméti: in zelo tajisti, ki so zhes vse fkopi, fhe ne verjamejo, de bi lakomni bili, in fhe v' svoji vesti ne mislijo, de so; sakaj lakomnost je mozhua, mozhna ognenza (léger) ki zhloveka zhe dalje bolj neobzhutniga stori, vezha in bolj vrozha ko je.

Shelish stanovitno, gorezhe ino nepokojno blago, kteriga nimash, tak pravish saftonj, de ga ne shelish krivizhno: sakaj savoljo tiga nifi nizhesar manj lakomna. Kdor stanovitno, gorezhe ino s' nepokojo piti shelí, zhe ravno drujiga ne, ko vodo, saftopuo kashé, de vrozhinfsko bolesen imà.

O moja Filoteja! v' refnizi nevém; ali bi bila pravizhna shelja, ako bi bogastva po pravizi posefti somogli, ktire so po pravizi koga drujiga; sakaj sdi se, de bi mi fkos neprirozhuofst blishniga prirozho radi imeli. Ali tifti, ki kaj po pravizi posede, nima vezh pravize, to kar imá, po pravizi obdershati, ko mi, po pravizi sheléti? sakaj sdaljschamo nafho sheljo noter do njegove prirozhnosti, ob ktero bi ga radi spravili? To poshelenje, ko bi se she dalo rezhi, de je po pravizi, faj ni po ljubesni; sakaj mi sami bi nikak ne hotli, de bi kdo, zhe tudi po pravizi, blago shelel, ktero mi po pravizi obdershati hozhemo. To je bil greh Ahaba, ki je Nabotov vinograd po pravizi imeti shelel, ko ga je ta fhe po pravizi ob-

dershati hotel; uni ga je shelel gorezhe, stanovitno ino s' nepokojam, in s' tim je Gospoda rasshalil.

Satéri, svoje shelja po blagu blishniga tako dolgo v' svojim ferzi, moja Fitoteja! de bo on sam sazhel sheleti, se ga snebiti, sakaj tako njegova shelja ne bo le kar tvoje shelje opravizhila, ampak jo tudi v' djanje kerfhanfke ljubeshni spremenila. Rad perpuštim, de svoje blago ino premoshenje pomnoshish, zhe ga le drugazhi ne le po pravizi, ampak tudi krotko in po ljubeshni pomnoshish. Zhe na posestvi svojiga blaga prevezh višish, zhe si slo skerbna sa-nj; svoje ferze in svoje misli na-nj obeshish, in le s' trepetanjam na to mislish, de bi ga snala sgubiti, po tim mi pa gotovo verjami, de na vrozhnizi bolehash; sakaj ki so vrozhnizhni, pijejo vodo, ki se jim podà, s' nekoj goltnostjo, urnostjo ino sadovoljnostjo, ki se per sdravih ne najde sa kar bodi. Ni mogozhe, de bi komu kova rezh dopadla, de bi ljubeshni do njé ne dobil. Ako ob svoje blago pridešh, in tvoje ferze savolje tiga slo shaluje, in se otolashiti ne da, potim, verji mi, moja Filoteja! slo na njem višish; sakaj nizhefar ne prizha toljko od nagnenja do sgublene rezhi, kakor shalošt zhes njeno sgubo,

Ne posheli torej nikdar s' velikim poshelenjam blagá, kteriga nimash, ne obesh tudi prevezh svojiga ferza na tisto, ktero imash; ne bodi nevtolashliiva nad shkodoj ino sguboj, in po tim snash vupati, de si per resnizhnim bogastvi vboga v' duhu, in torej frezhua, kër je nebeshko kraljestve tvoje.

PETNAJSTA POŠTAVA.

Kako se v' pravim bogastvi ref-
nizhno vboshno shivi.

Obrasnik (malar) Parasi je popisal Aténsko ljudstvo prav v' shivo, kakor ljudi ne enake in ne stanovitne nature: jesne, krivizhne, spremenlive, perljudne, dobrotljive, vsmilene, prevsetne ino ponishne, serzhne ino bojezhe fkupej. Jes, moja Filoteja! bi ti ravno tako rad bogastvo in vboštvo, veliko fkerbnost sa zhasno blago ino ravno tako veliko sanizhovanje tajistiga na serze poloshil.

Bodi bolj fkerbna, ko posvetni ljudjé, s' svojim blagam dobro ino pridno obrazhati; sakaj, povej mi, ali niso vertnarji kraljov ino velikih gospodov veliko bolj fkerbni ino pridni v' ofkerblenji ino lepshnji njim isrozhenih vertov, kakor, de bi njim v' last fli-fhali? Sakaj to? Ref sato, ker si te verte kakor verte svojih kraljov ino gospodov mislijo, per kterih se fkos te flushbe vstrezhi sheliyo. Moja Filoteja! blago, kteriga mi posedemo, ni nashe; Bog nam ga je isrozhil, de ga ofkerbimo, in hozhe, de sad in prid is njega dobimo; torej mu s' to fkerbnostjo dopadlivo flushbo storimo.

Bolj velika in bolj resna mora torej nasha fkerbnost biti, kakor je fkerbnost posvetnih ljudi sa njih pofestva, sakaj oni si persadevajo le is ljubesni do samih sebe, mi pa moramo is lubesni do Boga delati. Kakor je pa ljubesen do samiga sebe ljubesen polna nepokoja ino file, tak je tudi fkerb, ki is te ljubesni isvira, nepokojna ino presilena; in kakor je na-

proti ljubesen boshja krotka, mirna ino pokojna, tak je tudi ljubesen, ki is nje is-haja, krotka, mirna ino prijasna. Imejmo torej to ljubezni polno fkerbnoft sa ohranenje, ju zeló tudi sa pomnoshenje svojiga zhasniga blaga, ako se k'timu perloshnoft nakljuzhi, in ako nafh ftan to dopufti, sakaj Bog hozhe, de is ljubezni do njega tako ravnamo.

Glej pa tudi, de te lastna ljubesen ne ogoljufà; sakaj velikokrat se v' podobo boshje ljubezni tako slo enako prevershe, de jo je teshko od nje raslozhiti. De te tedej ta smota ne vname, in se fkerb sa zhasno v' lakomnoft ne prevershe, morafh rasen tiga, zhesar fim te v' posledni postavi opomnil, vezhkrat v' fredi refnizhniga premoshenja ino bogaftva shivlenje refnizhniga vboshtva peljati.

Odlozhi tedaj smeraj en del svojiga premoshenja, ino ga daj s' ferzhno ljubeshjo vbogim, sakaj od poseftva tigaprozh dati, kar je nafhe, se pravi, sa ravno toljko vboshnifhi postati, in vezh ko dafh, vboshnifhi bosh. „Sizer ti Bog ne bo le na unim, ampak she na tim svetu povernil, sakaj nizhesar ne pernefe zhasnimu blagu toljko blagoslova (shegna), ko Bogi v' imé dajati; pa do zhafa, de ti Bog poverne, postanesf toljko vboshnifhi. Oj ga, sveto ino bogato vboshanje, ktero miloshna pripelja!

Ljubi vboge ino vboshtvo, sakaj s' to ljubeshjo bosh v' refnizi vboga postala, „ker fim“ kakor svetó písmo pravi, „enaki rezhém, ktire ljubimo.“ Ljubesen fi firi ljubezhe enake. „Kdo je bolen de bi tudi jes s' njim ne sbolel?“ Klizhe narodov apostel. Rezhi je pa tudi samogel: Kdo je vbog, de bi tudi jes s' njim vboshen ne bil? sakaj enakiga ga je ftorila ljubesen tiftim, ktire je ljubil.

Ljubifh torej vboge, tak bosh njihoviga vboshtva deleshna, in vboshna, kakor oni.

Ljubifh pa vboge, tak se vezhkrat spravi med nje, sprejmi jih rada, ino obifhi jih rada: govori rada s' njimi, in bodi vesela, ako se ti v' zérkvi, na poti, alj drugde kjé perblishajo. Bodi vboshna s' jesikam

proti njim, to je: govori s' njimi, kakor bi med nje filifhala; bodi pa bogata s' rokami, in podeli jim, kakor bogatejšha, svojiga premoshenja.

Hozhefh fhe vezh storiti, moja Filoteja! tak ti ne bodi dofti, de fi vboshna, ko vboshni, bodi vboshnifhi, ko vboshni. Kako to? „Slushàbnik je manj ko gospod; bodi tedej dekla vbogih, postreshi njim v' njihovih postelah, ako so bolni, in fizer, s' lastnimi rokami, bodi jim kuhariza, in fizer s' lastnimi istrofhki; bodi njihova fhivila (mufhkra) ino periza. O moja Filoteja! flavnifhi je takfhna flushba, ko oblast zhes zelo kraljestvo. Nikdar se ne morem nazhuditi zhes gorezhnost, s' ktero je sveti Ludovik, eden narvezhih kraljov pod souzam, in fizer v' vsih imenitnih rezheh, ta svèt dopolnil. Velikokrat je stregel per misi vbogim, ktire je preredit, in fkoraj vsaki dan jih je nekaj k' svoji lastni misi vsél; vezhkrat je fhe s' ljubesnjo, de je teshko verjéti, jedel, kar je njim ostalo. Ako je bolnifhnize (shpitale) objifkal (kar se je velikrat sgodilo), tok je navadno tistim bolnikom stregel, ki so bili s' nargrosovitnifhimi bolesni, s' gohami, ranami ino enakimi slegi navdani, ino Svelizharja svetà v' njih sposhtovàje, jim je stregel klezhé, odkrit, in je ravnal s' njimi s' toljko fladko ljubesnjo, ko komaj narboljšha mati s' svojim perferzhno ljublením otrokam ravná.

„Svèta Elisabet, hzhér vogerfkiga kralja Andreja, se je velikokrat vbogim perdrushila, se je vezhkrat v' fredí med sovjimi gospodizhnami kakor kakfhna vboga shena oblekla, ino jim je rekla: „ko bi jes bila vboshna, bi se tak le nosila.“ O moja Filoteja! kako vboga fta bila ta kralj in ta vajvodnja v' svojim bogastvi, in kako bogata v' svojim vboshtvu!

Blagor tistim, ki so tako vboshni; sakaj njihovo je nebesfko kraljestvo. „Jes fim bil lazhen, in nasitili ste me, fim bil nag, in vi ste me oblekli; posedite kraljestvo, ki vam je bilo pripravleno od sazhetka svetá.“ Tak bo veliki dan sodbe kralj vbogih ino kraljov rekel.

Nikogar ni, de bi ga per marfkaki prilo-shnosti, kakfhno pomanjkanje alj fitnoba ne sadéla. Vzhafi pride kak gôft, kterimu bi radi lepo postregli; in kar bi tudi dolshnost bila, pa ravno tedaj nimamo s' zhem. Snamo imeti kjé prashno oblazhilo; pa bi ga kje drosi morali iméti, kjer se spodobno oblezheni perkasati moramo. „Se pergodi, de vse dobro vino v' kleti flaj spremení in sahne, in le to flabo ino kifeló she oftane. Lehko smo v' kakim ptujim kraji, alj na kaki prístovi, kjer vsiga pomanjka, in kjer ne najdemo, ne postele, ne prebivalnize, ne mise, ne postreshbe. „Sploh, vezhkrat pride, de nam je zhesar treba, ko bi drugazhi she tak premoshni bili. Tedaj smo v' refnizi vboshni v' tim, kar nam je potreba. Veseli se takfhnih nakljuzhib, moja Filoteja! sprejmi jih s' pripravnostjo, in prenesi jih s' veselim ferzam.

'Te sadenejo nesrezhe, fkos ktire vezh alj manj oboshafh, postavim, hudo vreme, ogenj, povodnje, sufha, tatvine alj kriviza, tedaj je pravi shetuvni zhaf vbofhtva, zhe tako manjshanje svojiga premoshenje pohlevno prenesesh, in se potérpeshljivo ino ferzhno v' to vboshanje vdafh.

Esav je stopil pred svojiga ozheta s' kosmatimi ino dlakaftimi rokami, tak je storil tudi Jakob, ker pa dlake na Jakobovih rokah niso v' koshi, ampak kar v' rokavizah tizhale, so se mu lahko dlake ispulile, bres de bi ga bilo kaj sabolelo alj vrasilo; Esavove dlake so nasproti bile njegovi koshi prirafhene, která mu je debela in kosmata she prirojena bila, in kdor bi mu jih bil puliti hotel, bi ga bil gotovo slo vrasil, in slo bi bil on vpil se, jesilino branil. Zhe nam je nafhe blagó kakor na ferze perrafheno, in nam hudo vreme, tolovaj ali kak goljuf kaj od nje-ga odterga, tak toshovanja ino nevolje ne bo noben konez. Zhe pa blago, kar na fkerbi lesi, ktero nam je Bog naloshil, ne pa na nafhim ferzi, potim s' njim ne sgubimo, zhe nam je vseto, ne ferza ne rasuma. To je, kar obiazhilo sadene, raslozhek med ljudmi ino shivino, de je shivini obla-

zhilo perrafheno, zhloveku pa kar od sunaj na telefi leshi, de ga po svoji volji oblezhi alj iflezhí samorejo.

,SHE,STNAJ,STA PO,STAVA.

Od duha bogastva v' refnizhnim vbofhtvi.

,Si pa v' refnizi vboshna, oj potim tudi vboshna bodi po duhu. Naredi is file zhednost, ino oberni si ta shlahten bifar vbofhtva po njegovi zeli vrednosti. Njegova svetloba se ne sveti bres sagrinala na tim svetu, pa sato ni nizh manj neisrezhenó lép in shlahten.

Poterpi, sakaj v' dobri drushini shivish; nash Isvelizhar, preblashena Diviza, apostelni in premnogi svetniki obojiga spola so bili vboshni, in so blago sanizhovali, de bi si ravno lahko bogati bili. Koljko imenitnih tíga sveta je bilo, ki so v' narvezhim bogastvi rojeni, vender s' narvezho fkerbjo sveto vbofhtvo jiskali po klofhtrih ino bolnifhnizah, de si se njim je ravno vse vstavljalo! Veliko so si persadeli, de bi ga najdli; prizhe te refnize so: sveti Aleksh, sveta Pavla, sveti Pavlin, sveta Angela, ino toljko drugih. In glej, moja Filoteja! vboshtvo tebe bolj ljubi, ko une, ker je famo k' tebi perfhlo, de ga ni bilo treba jiskati, in bres vfiga persadevanja si ga najfhla: o tak objami ga kakor dragigaprijatela Kristusa, ki je

v' boshtvi rojen bil, v' boshtvi shivel ino vmerl, in ga je zelo shivljenje sa tovarfha ino rednika imel.

Dvoje pa je, moja Filoteja! kar tvojo oboshtvo posebno dobriga v' sebi imá, in kar te lahko k' veliki mu saflushenju perpeljá. Pervo, de te ni is svojiga lastniga isvoljenja, ampak po famim perpuštenju boshjim sadélo, de te je tedaj Bog, bres, de bi bila ti s' svojo voljo le kolzhkanj perdjala, v' boshtvo postavil. Kar pa mi po sami volji boshji prejmemo, mu je vselej slo slo dopadljivo, de le tajisto s' voljnim ferzam ino is ljubesni do njegove svete volje sprejmemo. Kjer je manj nashiga, tam je vezh boshjiga; in priprosto ino voljno sprijetje kakiga terplenja, ker nam ga boshja volja poshle, tajisto nesrežno dobro stori.

Drugo posebno dobro tvojiga vboshtva je pa to, de je v' refnizi vbogo vboshtvo. Vboshtvo, kteriga hvalijo, povsdigujejo, spofhtujejo, podpirajo, in skos perpomozh manjshajo, imá marskaj nad sebó, kar po bogastvi dahue, saj ni zeló vbogo; alj vboshtvo, ki je sanizhovano, sametovano, ozhitano ino sapufteno je pazh v' refnizi vbogo vboshtvo imenovati. In takfno je vboshtvo tistih, ki sunaj klofhtrov shivijo; sakaj ker si ga niso sami isvoljili, jim ga tudi nihzher sa kaj ne sarajta. In ravno sato, ker jim ga nihzher sa kaj ne sarajta, je oboshnisthi, ko vboshtvo Klofhtarfskih, de si ravno klofhtarfsko visoko vrednost imá; in savoljo oblube ino naména, is kteriga je isvoljeno, vse hvale vredno je.

Ne toshi toraj zhes svojo vboshtvo, ljublena Filoteja! sakaj mi le toshimo zhes kaj takiga, kar nam je soperno, in zhe ti je vboshtvo soperno, potim nifi vezh vboga ampak bogata v' duhu. Ne toshi, de nimash potrebne pemozhi, sakaj, ravno v' tim obstoji imenitnost vboshtva. Kdor bi vboshen fizer rad bil, do bi le nobene fitnobe v' tim ne obzhutil, bi bil slo napuhnjen, sakaj, kaj drujiga hozhe, ko zhaft vboshtva in dobroto bogastva.

Ne framuj se, vboshna biti, tudi ne Bogi v' ime profiti. Sprejmi, kar se ti da, s' ponishnostjo, in prenesi s' krotkostjo, zhe te prasno odpravijo. Spomni se gostokrat pota, kteriga je naša ljuba Mati, presveta Diviza s' svojim ljubim Detetam v' Egipt storila: in koljko sanizhovanja, vboshtva in teshav si je tamkaj vshila! Zhe tako shivish, bofh v' svojim vboshtvi neisrezhen bogata.

,SEDEMNAJSTA POSTAVA.

Od prijateljstvom, in pervizh od hudobnih.

Med nagibi dushe stoji ljubesen na pervim mestu; ona je kraljiza vsih gibljejev serza, vse jih prestvari po svoji lastni podobi, in nas stori enake tisti rezbi, ktero ljubimo. Glej torej dobro, moja Filoteja! de tvoja ljubesen ne bo hula, sakaj, kmalo bi ti sama bila vsa huda. Ni jo pa ljubeshi, ki bi toljko nevarna bila, kakor je perjatelstvo, sakaj vsaka druga ljubesen samore bres nasprotniga podelenja obstati, perjatelstvo je pa na samo nasprotno podlenje sasi-dano, in torej se skoraj nikdar perjatelstvo s' kom imeti ne da, de bi se nagnjenja ne sprijele (sedinile.)

1) Vsaka ljubeshi ni perjatelstvo, sakaj lahko koga ljubimo; ki nas nasprot ne ljubi, ino tukaj se namhimu obzhutku pravi ljubeshi, in ne perjatelstvo, ker perjatelstvo v' nasprotni ljubeshi obstoji, in perjatelstvo ni perjatelstvo zhe ni ljubeshi nasprotna. 2.) Tudi she ni sadosi, de je ljubeshi nasprotna; perjatehi, ki

en drugiga ljubijo, si morajo tudi nasprotniga nagnjenja svesti biti, in zhe si ga niso, tak je le ljubesen, pa ne perjateljstvo. In zhes vse to mora 3) kakšna drushba med njimi biti, na kateri dno njihoviga perjateljstva pozhiva.

Po tim pa, kakor so drushbe mnogitere, so tudi perjateljstva same mnogitere, te drushbe se pa raslozhijo po mnogiterih rezheh alj lastnostih, ktire se nasproti podelijo. So leté krive ino nezhimerne, potim je perjateljstvo samo krivo ino nezhimerno, so pa prave ino resnizhne, tak je tudi perjateljstvo pravo ino resnizhno, in boljše ko so te rezhi, boljše je tudi samo perjateljstvo. Sakaj kakor je med, is zvetja narboljših rosh nabran, boljshi ko vsak drugi, tak je tudi ljubesen, ki is dobre drushbe ishaja, silno dobra. In kakor je (v' Heraklii na' Ponti) nek med, ki je strupen, de tisti, ki ga vshijejo obdivjajo, ker se is strupniga selisha, volzhji koren alj lisjak imenovaniga nabira, ki v' tistim kraji slo raste, tak je tudi perjateljstvo, ki je na nasprotno podelenje krivih ino hudobnih rezhi sa-fajeno, skos in skos krivo ino hudobno.

Sdrushenje mesenih slad je nasprotni nagib in shivinski spodbadik, ki imé perjateljstva ravno toljko saflushi, kakor obzhina konjov ino oflov v' enakih okoljšinah, in ko bi v' sakonski savesi ne bilo druge drushbe, ko taka, tak bi v' nji tudi obeniga perjateljstva ne bilo, ker je pa v' nji tudi sdrusheno shivljenje, sdrushena pridnost, sdrusheno blago ino nagnjenje in pa neraslomeljiva svestoba, tak je sakon pravo ino sveto perjateljstvo.

Perjateljstvo, ki je na podelenje posvetniga veselja sasidano, je vselej neobtesano, ino ne saflushi imena perjateljstvo, ravno tak perjateljstvo, ki je sasidano na popolnosti, ki so nezhimerne, ino v' resnizi popolnosti niso; ker le od sunajnih pozhutkov svojo vrednost dobivajo. Posvetno veselje imenujem jes tajišto, ki na ravnost in posebno sunajne pozhutke sadeva; kakor veselje, lepoto gledati, prijetno zhlovesh-

ko gerlo flifhati, potipanje i. t. d. Nezhimerne popolnosti, in take, ki v' resnizi popolnosti niso, imenujem neke urnosti ino nezhimerne lastnosti, ktire flaba pamet popolnosti imenuje.

Le poslušhajmo vezho fhtevilo dekliz, shen ino mladih ljudi, ne sakrivajo in ozhitno rezhejo: ta mlad zhlovek je filno popolnoma, dobro pleshe, igra vsko igro prav prebrifano, hodi verlo oblezhen, pôle, de je kaj; je poln fhalj (norzov) in se salo vêde. In vrefhakí dershijo narvezhe perfmode sa narpopolnifhi ljudi. Ker vse té lastnosti le pozhutke sadevajo, tak perjatelfva, ki is njih is - hajajo, posvetne, nezhimerne, minljíve imenujemo, in bolj prav bi se jim reklo, de so neumnosti, ko perjatelfva.

Takfhne so vezhi del perjatelfva mladih ljudi, ki imajo svoje veselje nad refasto, neobrito (mustazhafto) brado, nad konjmi, nad saljubljenimi pogledi, nad oblazhili, nad salim vêdenjam, ino nad bedaftim zhenzhanjam; pazh nikomur ne flifhi takfhno perjatelfvo kakor med mladost, ktire zhednost se she ozimila ni, in kterih rasum she v' zimi leshi; tudi so take perjatelfva minljive ko flana ki se raszedí, ko le sonze perfije.

O, SEMNAJ, STA PO, STAVA.

Od nezhimerniga ljubovanja.

Ako se take neumne perjateljstva med perfhona mi nasprotniga spola sazhejo, ki se ne mislijo vseti, tak se imenuje nezhimerno ljubovanje (nesframna ljubesen), sakaj ker so le nesrel sad, alj she bolj prav senza perjateljstva, tak jih savoljo njihove prevelike nezhimernosti ino nepopolnosti nemoremo ne perjateljstvo ne ljubesen imenovati. Serza moshkih ino shenskih so fkos nje vnete, premreshene in med se b6 sapletene v' nezhimernih ino neumnih nagnjenjah, ki so vse na tiste neumne drushbe ino mialive prijetnosti sasidane, od katerih je bilo popr6j govorjeno. In de si ravno vse to neumno ljubovanje s' nesframnostjo ino gerdo loternijo nehá tak vender v' sazhetki to ni bila misel tistih, ki so se v' enako perjateljstvo podali; drugazhi bi se nikdar ne bilo ljubovanje (vesovanje), ampak gola nezhistost ino gnusoba imenovalo. In vzhasi ze le leta pretezhejo, pr6j de taki, ki so fkos to neumnost oflepleni, kaj sazhejo, kar bi zhistost trupla savsim ofkrunilo; ker jim je dosti, de si ferza le s' sheljami, sdiho vanjam, ljubovanjam in drugim takimi neumnostmi, in sizer is mnogiterih namenov nasitijo.

Eni namrezh nimajo obeniga drujiga namena, kakor de si volzhjo lakoto svojih serz s' ljubesnjo ino nasprotno ljubesnjo potolashijo, in taki per isvoljenji svoji ljubesni ne gledajo na drujiga, kakor na svoje pozhutke, in se spustijo, kakor hitro s' kako prijetno vsebo (perfhono) vkup pridejo, s' tajisto v'

tako ljubovanje, bres, de bi njeno serze alj sader-shanje prejiskovali, in se potim v' te nefrezhne sanjke tako hudo samotajo, de se posnej le s' tesha-vo isvosljati samorejo. Drugi se dajo is same prevsetnosti v' take rezhi sapeljati, in menijo; de je velika zhaft sa nje, ako serza s' ljubesnjo vjamejo ino sakujejo. Ker takshni per svojim isvolenji le zhaft sa svoj namén imajo, tak nastavijo svoje mreshe ino sanjke na imenitne, visoke ino flovezhe kraje. „She druge goni saljubljeno nagnjenje ino prevsetnost skupej; in, de si je ravno tudi njihovo serze k' ljubezni nagnjeno, tak so vender ne dajo v' ljubesen sapeljati, zhe se tudi kaka zhaft sraven ne perdobi.

Vse take perjateljiva so savsim hudobne, neumne ino nezhimerne: ker se s' greham soper zhiftoft konzahajo, in po tim takim svoje serze Bogu, sheni alj moshu vkradejo, kterim po pravizi flifhi; neumne: ker so bres pametniga sazhetka ino vsroka; nezhimerne: ker ni sraven ne dobizhka, ne zhafti ino vtolashenja. Nasprot pokvarijo zhaft, podkop-lejo dobro ime, in ne pernesó drugiga veselja, kakor neko tifhanje, nekaj hoteti ino vupati, bres, de bi se prav vedilo, kaj se hozhe, in kaj se sheli. Vedno se dosdéva tim smotenim firotam, kakor de bi v' rasodevanji nasprotne ljubezni; ktira se jim iskazuje, kaj fkrivniga, vfiga posheljenja vredniga skrito leshalo; in vender prav sa prav nikdar povedati ne mogo, kaj njihove shelja bres konza shive obdershi, in njihovo serze vedno s' nesavuplivostjo, straham pred sgubo nasprotne ljubezni in nepokojam greni.

„Sveti Gregor pishe v' enim spisu soper prevsetne shene zhudno lepo od te rezhi. Tukaj ene besede, ki zhe so ravno na shene pisane, vender tudi moshém v' prid biti samorejo. „Lepota, kakor ti jo je Bog dal, je sadofti sa tvojiga mosha, ako she pa shelifh, de bi tudi drugim dopadla, in jo hozhes, kakor rasprostreno mresho sa vlovlenje ptizhov nastaviti, kaj bo pa perfhlo is tiga? Dopadel bo tebi

tajisti, katerim bo tvoja lepota dopadla, saljublene poglede bošh s' saljubljenimi pogledi povrazhovala; potim se perdrushi od kraja neko perjasno nasmejanje, potim na fkrivnim besede ljubeshi; pa fskorej bo nasprotna ljubeshen saneflivfhi, in se prevershe v' bolj sastopno ljubovanje. Vari se, moj besedliv jesik per-povedovati, kaj potim pride; vender fhe pa moram te le besede pervrezhi: Nezh kar mladi ljudjé ino shene v' takim neumnim ljubovanji pozhuo, ni bres velikiga napeljovanja v' greh. Vse to hudobno ljubovanje se dershi fkupej, alj eno drugo na se vle-zhe, kakor sheleso, ki je bilo od magneta na se po-tegnjeno, fhe vezh drujiga shelesa na se vlézhe."

O kako prav govori ta veliki fhkof! Kaj mislilsh sazheti? K' ljubeshi vnéti? — Poslufhaj me: Nihzhe ne vname koga s' ljubeshjo, ki bi poslednizh sam od ljubeshi vnet ne bil. Kdor v' tej igri lovi, se vloví. Selifhe Aprokfis prime ogenj, kakor ga bliso sebe obzhuti, in je v' tim prava podobna nafhih ferz, ki so tudi kakor hitro obzhutijo, de kdo od ljubeshi do njih gorí, kmaio od enakiga plamena k' nasprotni ljubeshi perjete. Kaj pa je she, sna kdo rezhi, zhe tudi ta plamen en trenlje obzhutim, de se le od njega prijeti ne dam? O kako slo se motifh! ta ogenj ljubeshi je mozhnejí ino vse globokeje feshe, ko ti misliti samorefsh: le eno ifkro mislilsh ti v' ferze sprejeti, pa se zhudivfha bošh sagledala, kako se na enkrat zeliga tvojiga ferza poloti, vse tvoje fklepe v' pepel spremeni, in tvoje dobro ime savfim v' dim rasshene (raskadi). „Kdo bo pomiloval fleparja,“ pravi modri, „kteriga je kazha piknila?“ In sa njim vpijem jes: O neumni tepzi! alí kje mislite, de ljubeshen tako sarotiti samorete, de bi s' njo storiti samogli, kar se vam ljubi? Igrati si hozhete s' njo, pa nevarno vas bo piknila ino vgrisnila. In veste, kaj bodo ljudje k' timu rekli? Vsfak vas bo saframoval ino safmihoval, de fte ljubeshen sarotiti hotli, in de fte is bedafstiga savupanja

v' nederje nevarno kazbo vseli, ki vaf je ranila, ter ob duſho ino zhaſt ſpravila.

O Bog! koljka ſlepota je venler, narſhlahtniſhi blago naſhe duſhe tako bres ſkerbi v' igro poſtaviti, in ſa toljko minljive ſaſtave ga v' nevarnoſt ſgube djati? Pazh v' reſnizi, moja Filoteja! ſakaj Bog ho-zhe zhloveka le ſavoljo duſhe, duſho pa ſavoljo|vo-lje, in voljo le ſamuzh ſavoljo ljubezni

Joj! koljko manj imamo ljubezni, kakor nam jo je treba, neſkonzhno vezh bi je ſhe imeti morli, de bi ſamogli Bogo tako ljubiti, kakor ga je ljubiti dolſhnoſt, in, kakor bi je imeli preobilno, ſapravimo ino ſametujemo mi neumni ljudjé ſvojo ljubesen ſa minljive ino nevredne rezhi! Pazh bo ta veliki Bog, ki ſi je edino ljubesen naſhih duſh, v' hvalo in ſahvalo ſa njeno ſtvarjenje, ohranjenje ino odreſhenje perdershal, enkrat ojſtro rajtengo od tiga neumniga perterganja ljubezni od naſ tirjal, kteriga ſmo na toljko nezhimerne rezhi ſapravili: in zhe bo ſhe vſako nepotrebno beſedo v' ojſtro rajtengo vsél, kak bo ſhe le tiſte neſpametne, neſpodobne, neumne in ſhkodljive perjatelſtva ſodil?

Oreh vinogradam ino poljam ſilno ſlo ſhkoduje; ſakaj, ker ſe delezh ras-ſhiri, ino veliko proſtora vsame, ſemlji veſ ſok odvſame, in ona potim ne more vezh drugiga ſeliſha doſti preſhiveti. Verh tiga je tudi njegovo liſtje tako goſto, de ſhi-roko ino možhno ſenzo napravi, ſadnizh tudi vmem gredožhe vabi, ki, njegovo ſadje dobiti ino iſklatiti, vſe okolj njega pokvarijo ino pomandrajo. Ravno tak ſhkodljivo je tiſto ljubovanje duſhi, ſakaj tako možhno ſe je poloti, ino vſe njene ſvete pozhutleje tako do zhiſtiga iſpije, de je njena mozh po tim k' vſakimu dobrimu delu preſlaba; liſtja pa, to je, zhenzhanja, drushovanja, ino ſaljubljeniga ſhalobarjenja je tako ſhteвило, de ji veſ dragi zhaſ poſhre, potim je toljko ſkuſhujav, raſtréſenja, neumnih miſli ino drugih ſhkodljivih naſtopkov, ktire vedno k'

sebi klizhe ino vabi, de se od njih zelo ferze firati ino pomandrá. „Skratkoma, to ljubovanje prepodi ne le kar nebeshko ljubesen, ampak tudi firah boshji, oflabi ferze, in potere dobro imé, je igrazha postopazha, pa kuga ferza.

DEVETNAJSTA POSTAVA.

Od praviga perjateljstva.

O moja Filoteja! ljubi vsakiga zhloveka s' veliko, s' ferzhnoljubesnjo; pa le s' tistimi perjateljko drushino fkljeni, s' katerim se posvetovati samorefh od tiga, kar k' zhednosti pomaga; in vezhe, ko so zhednosti, kí se v' ti drushini opravljati samogo, bolj popolno bo tudi perjateljstvo.

Ako se uzhene snanosti nasprot delijo, tak je perjateljstvo ref hvale vredno; pa she vezho hvalo saflushi, ako eden drugiga k' zhednostam', k' modrosti, ponishnosti, ferzhnosti ino pravizhnosti ferzhite. Ako se v' ti tovarshiji od svete ljubeshni, od poboshnosti, od kerfhanfke popolnosti pogovarjate, o kak shlahtno je potim vashe perjateljstvo! Visoko je, ker od Boga pride; visoko, ker je njegova fklenitva v' Bogu fklenjena; visoko, ker bo vekomaj v' Bogu obstalo. O kak dobro je, she tukaj ljubiti, kakor se v' nebeshah ljubi; she tukaj na tim sveti eden drugiga sa ljubo iméti, kakor se bomo gori na drugim svetu vekomaj sa ljubo iméli! Jes ne govorim tukaj od kerfhanfke ljubeshni sploh, ktero smo de vsakiga zhloveka imeti dolshni, le du-

hovno perjateljstvo sadene, kteriga tukaj menim, po kterim si dvě alj tri, alj vezh dufh svojo poboshnost, svoje brumne obzhutleje nasprot delijo, in kakor eno ferze, kakor ena dufha med seboj postanejo. Kak po pravizi samorejo takfhne dufhe s' pfalmistam péti: „Glej, kak dobro, kak prijetno je, kjer brati vkup prebivajo.“ Pazh ref, sakaj shlahten palsam poboshnosti tezhe po vednim nasprotnim podelenji is eniga ferza v' drugo, in v' resnizi se da rezhi, de je Bog svoj blagoslov ino svoje shivljenje sa vezhne zhase zhes to perjateljstvo rasil.

Vse druge perjateljstva so, po moji misli, le senzé proti letim, ino njihove vesí proti veliki vse slati vési svete brumnosti le šteklaste (glashovne) alj gipfaste verige (ketne).

Ne fklepaj nikdar drugazhniga perjateljstva, ako ga fklepati mislish; sakaj perjateljstva, v' ktire te natura ino poprejshna dolshnost véshete, postavim, periatelske savese s' shlahto, forejenzi, dobrotniki, fosedí ino drugimi se nimajo savoljo tiga nikdar ne savrezhi ne povegrati. Tukaj se govori le od perjateljstvom, ktere ti sama fklepash.

Sual bi ti kdo rezhi, de nimamo zeló nobeniga posebníga nagnjenja alj perjateljstva do koga posebej imeti, ker to prevezh ferze nadlegje, duha rastrefe, in vezhkrat tudi vmés she nevosfhlihost obudi. Alj tiga svéta se ni prijati; sakaj, ker so takfhni v' pisimih nekterih svetih ino brumnih moshov brali, de je posebno perjateljstvo ino nenavadno nagnjenje klofkterskim slo fhkodljivo, tak fklenejo, de je ravno taka tudi sa druge ljudi. Pa velik raslozhhek je tukaj. Sakaj v' dobro vredenim klofhtri, kjer je vsih eden in tajisti zilj ino konez le brumnost, ni obenih posebnih drushb potreba: drugazhi bi se lahko, ker bi se to, kar vse sadene, posebej ifkalo, od odlezhjenja v' rasdertje sajfhlo.

'Tim dufham pa, ki med svetam shivijo, in po pravi zhednosti hrepenijo, je bres raslozhka potrebno, de se v' brumnim ino svetim perjateljstvi med se-

bó fklenejo, in tako ferzhijo, podpirajo ino naspr k' vsimu dobrimu spodbadajo. In kakor popotnikam, ki po ravnini fkupej gredo, ni ravno potrebno eden drugiga sa roke dershati, de bi manj nevarno naprej fhli; potrebno pa tistim, ki po ftermih ino polskih potah potujejo; tak tudi tistim, ki so po klofhtrih, obeniga perjatelfiva posebej ni potreba; alj potreba ga je tistim brumnim, ki v' fredi svéta shiveti morajo, de po mnogih ftermih ino polskih potah, po kterih hoditi morajo, eden drugiga kovarijo, ino eden drugimu naprej pomagajo. Na sveti ne hrepenijo vsi po enim in tajistim zili; tudi nimajo vsi enakiga nagnjenja; torej se je treba odlozhiti, in si posebne perjatelfiva po svojim nameni delati; in to je v' resnizi odlozhenje, pa sveto odlozhenje, ki obeniga rasedertja ne napravi rasen tiga, dobriga od hudobniga, ovz od koslov, zhebelj od of, kar je gotovo slo potrebno.

Ne da se nikak tajiti de je nash Isvelizhar fvetiga Janesa, Lazarja, Marto ino Magdaleno s' bolj ferzhno ino posebno ljubesnjo ljubil; sakaj famo sveto pismo naf tiga preprizha. Tudi vemo, de je sveti Peter fvetiga Marka ino sveto Petronilo perferzhno ljubil, in ravno tak sveti Pavel fvojiga Timoteja ino sveto Teklo. Vezh ko ftokrat se hvali sveti Gregor Nazijanzhan fvojiga perferzhuiga perjatelfiva s' velikim fvetim Basilijam, ino tajisto s' tim le besedami popisuje: „Je bilo, kakor de bi bila v' nama obéh le ena dusha, ki bi dvoje truplo shivila. In, de si ravno tistim nimamo verjeti, ki pravijo, de je vse v' vsim, tak se ima vender nama verjéti, de fva bila oba v' enim, ino vfak v' drugim; obedva fva imela edin namen, po zhednosti shiveti, hrepenjenje najniga shivlenja v' savupanji prihodniga bogastva ravnati, in se tako fhe pred najno smertjo od tiga vmirjozhiga shivlenja lozhiti.“ Sveti Avgufhtin sprizhuje, de je sveti Ambrosh sveto Moniko savoljo posebno imenitnih zhednosti, ktire

je na nji vidil, zelo fosebno ljubil, in de je tudi ona njega kakor angelja boshjiga ljubila.

Pa bres potrebe se sadershujem tak dolgo iper ti rezhi, ktira je sama na febi tak sastopliva. „Sveti Hironim, fveti Avgushtin, fveti Gregor, fveti Bernard in nar vezhi flushabniki boshji so imeli bres vfiga perterganja svoje popolnosti, zelo posebne perjatelfiva. „Sveti Pavel, ki ajdam njihovo raslozhenje ozhita, jih dolshi, de so ljudje bres vse perferzhnosti, to je, bres vse pripravnosti sa perjatelfivo; in fveti Tomash dershi, kakor vřak dober modrijan, perjatelfivo sa zhednost. On govori pa od posebni-ga perjatelfiva, ker, kakor on sam pravi, popolno perjatelfivo le majhino fhteвило ljudi obsezhi samore. Popolnost po tim takim, ne obřtoji v' tim, de obeniga perjatelfiva nimamo, ampak, de obeniga drujiga, ko dobro, brumno ino fřeto perjatelfivo imamo.

DVAJ,STA PO,STAVA.

**Od raslozhka med pravimi ino
krivimi perjatelfvi.**

Poflufhaj sdaj, moja Filoteja! prav potrebno opombo. Med is Heraklee, ki je toljko řrupen, je na vides sdravimu medu enak; preslo nevarno je pa, eniga nameřto drujiga alj obojiga vkup vřeti, sakaj dobrota eniga ne odvřame drugimu řrupa. Vřano se moramo v' takřhnih perjatelfvah vřeti, so-

sežno, ako so bile is kakeršhniga si bodi namena med osebam (peršhonami) nasprotniga spola vpeljane; saka marikrat ogolufa ozhe lashí serza ljubezhih. Sazhne se s' ljubesnjo zhednosti, ako pa ni varnost velika, se bo kmalo neumna ljubesen sraven permetla, ki potim v' posvetno in poslednizh v' meseno ljubesen isdivjà; faj she zeló duhovna ljubesen ni bres vse nevarnosti; ako se dosti ne okovari; de si se ravno smota tukej ne mora tako lahko vdrushiti, ker zhistôta in belôta te ljubesni vfako marogo in vfak madesh raslozhuifhi pokashete, ktere satanova svijazhnost permêtiti hozhe. Ako misli kaj takiga sazheti, se zhes zhuda svito véde, in skusha sirup nesnage prav fkrivaj; de fkoraj ni posnati, vmêf spraviti.

Posvetno perjateljstvo samoresb od svetiga perjateljstva, in ki je po zhednosti, s' tim raslozhiti, s' zhim se méd is Heraklee od sdraviga medu raslozhi. Heraklejski méd je slajshi na jesiki kakor navadni méd, ker ga volzhji korén preslají, in posvetno perjateljstvo je s' premnogimi medenimi besedami, s' sreki saljubljenih obzhutlejev ino s' prehvalenjam lepote, prijetnosti in drugih lastnost, ki v' ozhi padejo, preslajeno; sveto perjateljstvo je nasprot v' besedi priprosto ino resnizhno, in ne more drugiga hvaliti, ko zhednost ino gnado boshjo, edino podpero, na kateri pozhiva.

Heraklejski méd naredi, ako se vshije, omotizo v' glavi: krivo perjateljstvo naredi omotizo duha, po kateri se omoten v' zhistosti ino brumnosti omahovati sazhe, si nezhiste, saljubljene ino rasvujsdaue pogledu perpufti, se od ljubovanja vname, se tihim sdihoivanju po nasprotni ljubesni prepufí, svoje truplo nekaj posebno napravlja, s' katerim v' ljubesen vabi, se v' saljublene pogovore, kushovanje in druge grešne perjasnosti potegniti da, ki so gotove snamnja ino resnizhni nepovedovavzi blishne smerti predrage zhistosti. „Sveto parjateljstvo imé le priproste ino framoshlive ozhi, le zhisto ino resnizhno rasodevanje

dopadenja, le sdihleje sa nebefa, le skrivnosti sa lepoto v' duhu, le sdihtovanje savoljo premajhine ljubesni do Bogá; same gotove snamnja zhistosti.

Heraklejski méd temni oko telest, posvetno perjateljstvo pa oko duhá, in fizer tako slo, de ti, ki se v' nja podajo, dobro délati menijo, med tim de hudo delajo, ino svoje isgovore, sagovore ino nezghimerne besede sa refnizhne vsroke imajo. „Se sogibajo lju-zhi, in ljnbijo temo; sveto perjateljstvo je pa nasprot bistriga ozhefa, in se ne skriva, ampak se rado pred brunnimi ljudmi pokashe. Poslednazh heraklejski méd veliko grenkobo v' ustah pusti, ravno tako se skon-zhajo krive perjateljstva s' nezhistimi besedami ino sheljami, alj per odreki, s' rasshalenjam, opravljanjam, golufijo, shalostjo, oframotenjam ino straham savoljo nesvestobe; ktero se vse vezhkrat s' shivinskó divjostjo ino raskazhenjam dodeluje; zhisto perjateljstvo je pa vedno enako spodobno, enako perljudno ino perjasno, in se nikdar v' kaj drugiga ne spremeni, kakor v' zhedalje popolnishi ino zhistishi fklenitvo ferz; lepa shiva podoba presrezhuiga perjateljstva med nebeshkimi prebivavzi.

Sveti Gregor is Nazijanzen pravi, de pav, kedar svoje perute prevsetno rasprostí ino vreshi, pavize, ki ga poslufhajo, slo k' posheljnosti alj hotivnosti nagiba.

Ravno tak zhlovek, ki se kakor pav shopiri ino lepótizhi, in bres framoshlivoosti s' kako shensko ljubuje in shepta bres namena, v' spodoben sakon s' njo stopiti, gotovo druge misli nimá, kakor jo v' kako nezhistost sapeljati. Shenska, kteri ni zhasi prasno imé, si bo ufhefa samashila, de ne bo vrésh tiga pava poslufhala, ne glasu zopernjaka sastopila, ki jo svito omotiti ishe; ga pa poslufha, potim gorjé! sakaj, v' refnizi je to hudo predsnamnje blishne porate njeniga ferza.

Mladi ljudjé, ki se tako védejo, napravljajo, ljubujejo ino pogovarjajo, de bi si ne upali, v' tim od svojih starishov, moshov, shen alj svojih spovednikov

sapaseni biti, dosti na suanje dajo, de nobene rezhí tako malo med sebé imajo, kakor spodobnosti ino poboshnosti. Presveta Diviza je osterméla, ko je angelja v' zhloveshki podobi sagledala, ker je bila sama, in jo je angelj s' preveliko, de si ravno nebeshko hvalo povsdignil. O Svelizhar svétá! zhíftota ostermi pred angeljam v' zhloveshki podobi, in nezhištota bi se zhloveka ne bala, ki jo, naj bi se tudi v' podobi angelja perkasal, s' posvetno ino zbloveshko hvalo povsdiguje?

ENINDVAJ,STA PO,STAVA.

**,Svaríla in vrazhíla soper hudo
perjateljvo.**

Ktire vrazhila so pa soper mergolivo ljuljko tiga nespametniga vesovanja ino nezhištiga neumovanja? Hitro ko se te lotiti hozhe, oberni svoje serze na drugo stran, in beshí, to nezhimernost refnizhno sanizhováje, h' krishu, Odrefhenika, vsemi njegovo ternjovo krono in si spleti is nje, po besedah svetiga písná, ograjo okolj svojiga serza, de tiste male lesize ne bodo do-nj mogle. Bodi varna, in se ja nikak ne pusti v' kako barantijo s' tim sovrašnikam.

Ne rezi: poslušhala ga bom fizer, pa nezhi vli-ga tiga ne bom štorila, kar mi porezhe; uho mu she odprem, serze mu bom pa terdno saklenila, O moja Filoteja! okovari se sa boshjo voljo, s' ojštrotjo v' takih nakljuzhbah; serze in uho šta prevezh med seba saresana; in kakor je vse saštonj, reko vštano-

viti, ki je zhes odvisle (na vdol) kake gore svoj ték vsela, tak je tudi zhes vse teshko vbraniti, de bi ljubesen, ki je fkos ufhesa perderla, v' ferze ne vtekla. Kose sopijo, kakor vuzhen Alemeon terdi, fkos ufhesa in ne fkos nosnize; ker pa Aristoteles to ne poterdi, tak ne vé, kater imá prav. To pazh dobro vem, de nashe ferze fapo fkos ufhesa dobiva, in kakor svoje misli s' jesikam ven veja, tak fapo fkos ufhesa dobiva, fkos ktire se mu misli drugih ljudi dopeljavajo. Varvajmo torej svoje ufhesa pred fapo nespodobnih besedi, sakaj kmalo bi bilo nashe ferze od njih ostrupjeno. Nikdar in nikak ne vse, kake nespodobne ponudve (vabe), le v' ti edini sami okoljshini ti je perpusheno, de smesh neljudna, zhudna in groba biti.

Spomni se, de si svoje ferze Bogu darovala, in svoje ferze njemu v' dar pernesla. *) Boshji rop bi bil, mu ga nar manjshi del sadershati. Daruj mu garaji s' jesero fklepami ino naprevsetjami v' novizh, in se dershi v' njih, kaker jelen v' gosfavi; klizhi Boga v' pomozh, in pomagaj ti bo, in bo tvojo ljubesen varval, de bo le v' njem in sa njega gorela.

,Si pa she v' mresho te nespamétne ljubesni samotana; o Bog! kak teshko se bosh premagala ino isfuula! ,Stopi kje pred svetlost boshjo; sposnaj pred njoj velikost svoje revshine, svoje slabosti ino nezhi-mernosti, in s' narvezhim persadetjam, kteriga tvoje ferze samore, sanizhuj sazhetek tiga ljubovanja; odroti se jím, odpovej se vsaki oblubi, ktera ti je v' ta namén dana bila, in stori terdni fklep, se nikdar vezh v' tako tovarshijo spustiti.

*) Ali s' oblubo, vedno nesavesana (diviza) ofati, ali s' mislijo, poshteno ino kerfhanfko v' sakon stopiti, ali zhe si v' sakoni, tajistiga v' edini save-si s' svojim sosakonfkom, poshteno peljati.

Kar ti narbolj svetujem, je to, da kraj sapustih, ako je le kolj kanjmogozhe, sakajkakor pravijo, da se tisti, ktire je gad pizhil, teshko dajo v' prizho tistih osdraviti, ki so zhe tudi kdaj od njega piknjeni bili, tak bo tudi, kdor je od ljubeshni ranjen, teshko od te bolesni osdravil, dokler dolgo je bliso tistiga, ki je s' enakim piknenjam ranjen bil. „Spremenenje kraja slo perpomore, ogenj in fkerb alj bolezhine alj ljubeshni pregnati. Mladenzh, od kteriga sveti Ambrosh v' drugih bukvh od pokore govori, je pershel po dolgem popotvanji, ki ga je storil, od neumne ljubeshni, v' kteri je poprej samotan bil, ves osdravljen ino prost in tako spremenjen nasaj, da, ko ga je njegova nespametna ljubka frezhala, ino vprashala: Alj me ne posnash? glej, smiraj sim she ta perva; ji odgovoril je: „Ref, da bi tak ne! jes pa vezh nisim ta prvi.“ Oddalshanje od svojiga kraja je takshno frezhno spremenjenje v' njem naredilo. Tudi sveti Avgustin sprizhuje, da, si shalost zhes smert svojiga ljubiga perjatela vkrotiti, je Tegaste sapustil, kjer je perjatel vmerl, in se v' Kartago podal.

Kaj ima tisti storiti, kter prozh ne more? Sogibati se mora zelo vsakiga posebniga pogovarjenja, vsakiga fkrivniga zhenzhanja, vsakiga saljubljeniga pogleda, vsakiga nasmejanja, in sploh vsake drushbe in vsakiga napeljvanja, ki bi ta smrdiv in sopazhen ogenj ohraniti alj podpihati samoglo; alj zhe je pershjen, s' nekajnim tovarsham pregrehe govoriti, tak mu naj k' vezhim s' kratkimi, serzhnimi ino resnimi besedi na vekomaj sklenjeno slovo napove. Glasno klizhem vsm, kj so v' tih nefrezhnih sadergah samotani: rasreshite, ras - sekajte, rasdrobite jih! Ne pozhasi narasen parati se morajo take neumne sklenitve; rastergati se morajo; ne pozhasi odpenjati se sase, ampak raszesniti alj rasresati se morajo, ker so traki in vesi sa nizh, Ne sme se rahlo ravnati s' tako ljubeshno, ki je boshji ljubeshni tako slo nasproti.

„De si pa ravno po takim vervi te framotne sushnosti raslomim, tak mi she vender nek pozhutek

saoštane, in fledi in maroge bodo sbe smeraj mi na nogah, to je v' spominu vtisnjene ostale!“ Ne, ne, moja Filoteja! tiga ne bo, ako toljkšhino grivengo zhes svoj dolg obudish, koljkorfhne saflushi; sakaj potim te ne bo obeden obzhutek spodbadal rasen velikiga gnusenja nad to gerdo ljubesnjo, in na vřim, kar k' nji flish, in prořta bořh ořtala od vřakiga nagnjenja do sapuřheniga tovarřharasen de ga is gole zhiřte kerřhanske ljubesni savoljo Boga ljubish.

Zhe pa savoljo nepopolnosti tvoje grivenge řhe kaki hudi nagibi v' tebi savřtanejo, tak peli svojo duřho v' duhovno samoto, tak kakor řim te řpredi uzhil, in dershi se v' nji, kakor dolgo le samoreřh, in se odpověj s' řtć-ino řtokratnimi povřdigovanji svojiga duha vřřinu svojimu nagnjenju, sataji jih is vře mozhĩ! beri vezhkrat, ko po navadi, duhovne bukve, idi pogofřto k' řveti řpovedi ino obhajilu, se pogovarjaj ponishno ino odkrito s' řvojim duhovnim voditelam, alj zhe to ni mogozhe, řaj s' kako drugo řveřto in modro duřho zhes řvoje řnotranje ganjenja ino řkuřhnjave. Ne boj ře; Bog te bo gotovo od vřake řtrařti řeřhil, ako le drugazhi řveřta in řtanovitna v' vadbi tih zhednořti ořřanesh.

Alj pa ni nehvaleshnořt, mi morde nařproti rezhesh, tak naglo in tako nevřmileno řnanje řasřreti? O jo blago nehvaleshnořt, ki perřdobi boshjo dopadjenje! Ne, ne, moja Filoteja! ni ne nehvaleshnořt, (Bog je moja priřza, de řeřnizo řgovorim) ampak le dobrota je, ktiro řvojimu tovarřřhu podelish; sakaj řvoje veři řaslomivřhi, řaslomish njegove, ker řo bile oběh, in zhe tudi řvoje řrezhe na enkrat ne řposnā, je bo pa kmalo po řim řposnal, ino s' tebo, s' hvaleshnim řerzam pěl: „O Gospod! řasřjal ři moje veři, řaritve hvale ři bom řaroval, in v' tvoje řveto imė klizal.“

DVEINDVAJ, STA PO, STAVA.

,She nektiri nauki od perjateljstva.

,She ti moram od perjateljstva eno potrebno svarilo podeliti. Perjateljstvo potrebuje med ljubezhim terdno sdrushbo, drugazhi se ne more, ne sazheti, ne obdershati. Torej se velikokrat pergodi, de s' nasprotnim perjateljstvom, po nasprotnim odpiranji serza, ino samenjanji obzhutlejov, nagnjenj ino vtiskov tudi she kaj drugiga is serza v' serze prestopi. ,Sosebno se to tedaj rado permeri: zhe tistiga tudi visoke obrajtamo, kateriga ljubimo; sakaj odpremo njegovimu perjateljstvu serze tako slo, de s' perjateljstvom tudi njegove misli ino nagnjenja, ravno take kakorfhne so, jeli dobre ali hudobne v' serze pertisnejo. Zhebele, ki heraklejski med berejo, ishejo ref le med, pa, de ne sprevidijo, sesajo ob enim tugi strupne lastnosti volzhjiga korena v' sebe, ker na njem medeno roso berejo. Tukaj, moja Filoteja! moramo sosebno besedo pred ozhmí obdershati, ktiro je Svelizhar nashih duh toljkokrat v' ustah imel: Bodite modri menjavzi in barantavzi; to je: ne vseinite s' dobrim dnarjam tudi takiga, ki nezh ne velja, tudi ne s' shlahtnim slatam poredno slato isberite vselaj le dobro ismed slabiga; sakaj, kolj redek je, ki bi kakfhne nepopolnosti na sebi ne imel. In sakaj bi morli pogreshke in slabosti svojiga perjatela s' perjateljstvom vred hranjevati? Ljubiti ga saref moramo per vsih njegovih slabostah, slabosti pa ne smemo ne ljubiti, ne prevseti; sakaj perjateljstvo ref hozhe podelenje dobriga,

ne pa hudiga; Kaker tisti, ki is reke, Tajo imenovane, pések lovijo, slato is peska odberejo ino s' sebé vsamejo, pesek pa na brodi pušijo, tak tudi tisti, ki drushbo dobra perjateljstva vshivajo, naj pesek nepopolnosti odberejo, in nikdar de perpušijo, de bi se jim v' serze vtisnil. Sveti Gregor Nazijanski perpoveduje med drugim, de so nekteri, ki so svetiga Basilija ljubili ino obzhudovali, v' posnemanji tako delezh shli, de so ga zeló tudi v' njegovih sunanjih nepopolnostah, v' pozhasnim govorjenji, per katerim je globoko mislil, v' podobi njegove brade, ino v' njegovih hoji posnemali. Tako vidimo tudi sakonske otroke, ino perjatele, ki veliko spofhtovanje do svojih perjatelov, starishov, ino sosakonskih imévshi, jeli is perjasnosti ali is posnemavavnosti bres - shitevilne majhine nepopolnosti v' nasprotnim perjateljstvu eden od drugiga na se vsamejo.

To se nikak ne smé sgoditi. Sakaj, vsak she imá dosti svoje lastne nepopolnosti nositi, pokaj si bo she ptuje slabosti nalagal? in perjateljstvo ne le kar tuga ne tirja, ampak nas she savesuje, eden drugimu pomagati, de bi eden drugiga od vsakoshne nepopolnosti rešili. Moramo res s' nepopolnostmi perjatelya poterplenje imeti, pa ne jih zhišlati alj zeló posnemovati.

Jes govorim tukaj le od nepopolnost, sakaj grehov ne smemo na perjatelyu ne zhišlati ne terpeti. Slabo in hudobno je perjateljstvo, ki vidi perjatelya konez jemati, in mu ne pomága; ga na rani vmirati vidi, in se britve svarjenja boji, ga rešhiti. Pravo ino shivo perjateljstvo ne more s' graham obstati. Pravijo, de mazharád ogenj vgasne, ako se v' nja vleshe; gotovo pa gréh perjateljstvo rasdere, med ktero prebivaljshe postavi. Zhe greh hitro prejde, tak ga perjateljstvo s' svarjenjam splasli, de se ne uverne nasaj; ako se pa sazhne sadershavati, in si hozhe prebivaljshe postaviti, tak bo perjateljstvo gotovo nehalo, sakaj nikdar ne more bres prave zhednosti obstati. Koljko manj je she le perpušeno, is ljubesni do perjatelya

greshtiti? Ni vezh perjatel, ampak sovrashnik, ako naf hozhe v' gréh napeljati, ako perjatela spazhiti in v' pogubljenje spraviti ifhe; ino nargotovski snamnje hudiga perjateljstva je, ako vidimo, de se s' kakim zhlovekam dershi, ki je kaki pregrehi vdàn, naj bo kakorshna si hozhe. Ako je tisti, kteriga ljubimo, pregrehi vdàn, je gotovo tudi nafho perjateljstvo pregreshtno; sakaj ker perjateljstvo le na pravi zhednosti pozhivati samore, mora tukaj gotovo kako neumno le dosdevavno zhednost alj pa kako posvetno lastnost v' ozhesi imeti.

Perjateljstvo, v' kteriga barantavzi med sebo stopijo, je le kar po sunanjim pravimu perjateljstvu podobno, ker ni fklenjeno is ljubeshni do poseb (pershon), ampak is ljubeshni do dobizhka.

Poslednizh ste tiste dve boshje isreke dva terduna stebra, ki kershanfko shivljenje podpirata: ena je isreka modriga, ki pravi: „Kdor se Boga boji, bo dobro perjateljstvo imel.“ Druga pa je beseda svetiga Jakoba: „Perjateljstvo tiga sveta je sovrashtvo boshje.“

TRINODVAJ, STA PO, STAVA.

Od del sunanjiga pokorjenja.

Nekteri, ki so naturne mozhi prejisfkovali ino od kmetijstva pisali, terdijo, de, ako se na zelo in she mlado mandelnovo jederze kaka beseda sapishe, in potim spet v' koshizo poloshi ino dobro saperto v' semljo vsadi, vsi mandelni tistiga drevesa, ki is nja

israſte, tiſto beſedo vpifano ino vtifnjeno imajo. Kar pa jes terdim, je to, moja Filoteja! de niſim nikdar ſa tiſtimi potegnſil, ki, zhloveka ſpreoberniti, ſ' ſunanjim, ſ' vedenjam trupla, oblazhilam ino laſmi ſazhneje.

Veliko vezh, ſe mora, po moji miſli, od ſnotraj ſazheti. „Spreobernite ſe k' meni,“ pravi Bog, „is vſiga ſvojiga ſerza; moje dete, daj mi ſvoje ſerze!“ Sakaj ker je ſerze ſtudenſ vſakiga djanja, tak bo vſako djanje takſhno, kakorſhno je ſerze. Boſhji ſhenin v' viſoki peſmi govori, ker duſho k' ſvoji ljubſni vabi, tako le: „Poloſhi me, kakor pezhad, na ſvoje ſerze, kakor pezhad v' ſvoje narozhje.“ Po pravim govori; ſakaj, kdor kolj Jeſuſa Kriſtuſa v' ſerzi ima, ga bo ſkoraj tudi v' vſih ſunajnih djanjih imel. Torej ſim ti hotel, moja ljublena Filoteja! pred vſimi rezhmi to ſveto ino prezhaſtito beſedo: Jeſuſ naj ſhivi!“ v' ſerze ſapiſati ino vtifniti, ker ſim zelo preprizhan, de bo potim tvoje ſhivlenje, ki is tvojiga ſerza, kakor mandelnova drevo is jederza ishaja, v' vſih ſvojih djanjih, ujevovim ſadu, te beſede ſvelizhanja vpifane ino vtifnjene perneſlo; in, de kakor ſladki Jeſuſ v' tvojim ſerzi ſhivi, tudi v' vſih tvojih djanjih ino v' vſim tvojim ſunajnim vedenji ſhivel, in ſe v' tvojih ozheh, v' tvojih uſtah, v' tvojih rokah, ino zelo na tvojih laſih raſodeval bode, de boſh ſamogla ſ' ſvetim Pavlam rezhſ: „Shivim, pa ne vezh jes, ampak Kriſtuſ ſhivi v' meni.“ „Skratkoma kdor ſi je ſerze zhloveka perdobil, ſi je zeliga zhloveka perdobil. Vender pa tudi potrebuje ſamo to ſerze, ſ' kterim ſazheti hozhemo, de ga poduzhimo, kako ſvoje ſunanje ſadershanje vravnati ino ſverſtiti mora, de ſe ne bo le ſama brumnoſt v' njem perkaſala, ampak tudi velika modroſt in premſhlenoſt. Torej ti hozhem tukej nektre kratke nauke popiſati.

Ako ſamoreſh poſt preneſti, tak boſh prav ſtorila, ako ſe boſh, ne le ſapovedane poſtne dni, am-

pak tudi fhe ob drugih dnéh postila; sakaj rasen navadniga sada, ki duha povsdigne, ino meso vkrotí, zhednost pomnoshi, in veliko plazhilo sa nebesa per-dobi, je tudi lep dobizhek, ako poshreshnost premagamo, ino teló pod postavo duhá spravimo, in zhe se tudi zhes slo ne postimo, se nas vender sovrashnik vse vezh boji, ako vé, de se posliti samoremo. „Sre-de, petki ino sabote so dnevi, ob kterih so si prvi krístjani v' jedi pertergovali. Isberi si torej is tih dnevov nektire sa post, potim, ko te tvoja poboshnost nagiba, in ti moder presodik tvojiga duhovniga vodnika svetuje.

Rad tukaj rezhem, kar je sveti Hironim brum-ni gospéj Leti rekel: „Dolgi in zhesmerni posti mi zhisto nizh ne dopadejo, fosebno per tistih, ki so fhe mladi.“ Is lastne skushnje fim se isvuzbil, de, zhe se mlad osel na poti ispéha, is ftese stopiti ishe; in mladi ljudje, ki si savoljo preojstrijh postov bolehnosti nakoplejo; se radi od ojstrosti na mehkushnost ober-nejo. V' dvéh okoljshinah se jeleni k' teku nepriprav-ne storijo: ako so namrezh savoljo predobre pashe predebeli, ali kedar so savoljo preflabe pashe presu-hi. Narbolj smo od skushnjav nadlegvani, ako teló prevezh redimo, in zhe ga prevezh oflabimo, pervo ga stori prevsetniga, drugo pa savoljo flabiga pozhu-tenja otoshniga; in kakor ga minofiti ne moremo, ako je predebelo, tako telo ne more nas nositi, ako je pre-fuho. Ta nesmernost v' postih, v' bizhanji, v' noshi spokornih oblazhil is shime in v' drugih spokornih de-lih stori, de narboljshe leta marfakteriga brumniga v' flushbo ino ljubesen boshjo nepripravne postanejo, kakor se je svetimu Bernardu sgodílo, ki je shaloval, de je s' svojim truplam tako ojstro ravnal; in ojstreji ko so taki od sazhetka proti svojimu shivotu, bolj so na konzi persileni, mu spregledovati. Ali bi ne bili bolj prav storiili, ko bi bili smeraj enako, kakor se njihovimu poklizu ino njihovi flushbi perleshe, s' njim ravnali.

Post in delo slabita in krotita mesó. Ti je tvoje delo potrebno, alj povikshuje boshjo zhaft, tak mi je ljubhi, de teshavo dela voljno prenasafh, kakor de se s' postam vbijafh. To je tudi misel svete zerkve, ki savoljo opravil ki so Bogu dopadlive, in blishnimu koristne, takshne delovze she od sapovedanih postov proste isgovori.

Teshko enimu pride, se positi, drugimu, bolnikam firezhi, jetnike objiskati, spovedovati, pridgovati, shalofne tolashiti, moliti, in druge takshne dela opravljati; bolj koristno je pa to persadevanje, ko uno; sakaj rasen tiga, de oboje enako vpéha, pernese to bolji sad, kot uno. Torej je, vsplah govoriti, bolj she, truplo bolj, kakor je ravno potrebno, per mozhi obdershati, kakor ga zhes pravizo slabiti; sakaj, mozh mu she smeraj lahko odvsamemo, kedar hozhemo, dodjati mu je pa ne moremo, kedar in kakor bi hotli.

Po moji misli bi morali besede, ktere je nash boshji Odreshenik Jesus Kristus k' svojim vuzhenzam govoril: „Jejte, kar te pred vas postavi,“ v' veliki zhastli dershati. Mislim, de je vezha zhednost, jesti bres vsiga isbirka, kar se pred te postavi, in po versti, po kateri se postavi, naj ti dishi, alj ne, kakor pa, de bi si vselej le narporednisthi jed isbrala. Sakaj, de si te ravno to posleduje vidi, kakor de bi ojstreje bilo, tak je vender per pervim vezh satajenja, ker se ne odpové kar svojimu slaju ampak tudi svojimu isvoljenju; to pa ni majhino pokorjenje, svoj slaj po volji vsakiga oberiniti, in ga per vsaki perloshnosti premagati. Rasen tiga je to tudi takshno pokorjenje, de ga nihzher ne sapasi; ni nikomuri soperno, in se v' shivljenje zhloveshke drushne posebno lepo pertéshe. Eno jed odriniti, po drugi fézhi, vse okusiti ino nazheti, in nikjer kaj najti, de bi dobro napravleno alj dosti snashno bilo, od vsakiga grishleja kaj povédati, je snamnje mehkushnosti, ki je le v' okroshnike (talerje) ino skléde samishljena.

Vezh obrajtam svetiga Bernarda, de je namesta vode alj vina olje pil, kakor de bi bil isnaprejvsetjo

pelinovez pil; sakaj s'tim je na snanje dal, de ni na to mislil, kar je pil. Ino v' ti neskerbnosti na to, kaj bi jedli alj pili, obstoji popolnost izpolnenja tistih svetih besedi: „Jejte, kar se pred vas postavi.“ Med to pa réf jedi ne shtejem, ktere so sdravju shkodlive, alj bi zeló nashiga duhá flabo navdale, kakor se to nekterim pergodi, ako tople, slo dishezhe, okajene ino napihajezhe jedi vshivajo; tako tudi perloshnosti od - isvsamem, v' kterih natura polajshanja ino pomozhi potrebuje, de bo samogla kako vezhe delo k' zhasli boshji prenesti. Stanovitna ino spametna mernost je bolji, kakor dolga posilena sdershnost, ktera se pa vezhkrat s' velikim polajshanjem ino verlim gostovanjam preterga.

Bizh, (gajshla) s' smernostjo v' pokorjenje oberujen, imà prezhudno mozh, hrepenjenje po brumnosti spet oshiveti. Spokorno oblazhilo is shime krofi teló slo, vender sakonfskim ljudem, in takim, ki so bolj flabiga shivota, in tudi tistim, ki teshke dela opravljati imajo, ni perporozhiti. Vender se snajo taki ob nar imenitnifh zhasih pokore s' njim pokoriti, ako moder spovednik k' timu svetuje.

Nozh imámo v' spanje obrazhati, in fizer vsak po potrebi svojiga trupla, in kolikor je potrebno, de se po tim zhes dan bedeti da, in potrebne dela opravljati samorejo. In ker nam sveto pismo v' mnogih krajih, sgled svetnikov, in sdrava pamet juterne ure kakor narbolje in nar rodovitnifhi zeliga dné tako slo perporozhajo, in ker je zeló Kristuf, nash gospod, souze pravize imenován, preblashena Diviza pa juter na daniza svana, tak dershim sa lepo navado, de se svezher sarán spat podamo, de bo mozhi drugi dan svet sarán vstati. Gotovo je ta zhas narperjasnifhi, narprijetnifhi in narpokojnifhi, she zeló tize nas tedaj klizhejo vstati in Bogu hvalo dati. Vsgodaj vstajati ni torej le k' sdravju ampak tudi k' svetofti,

Balaam je na svoji oflizi jesdaril ino kralja Bala-ka ifkal, ker pa ni nizh dobriga v' misli imel, ga je perzhkal angelj boshji na poti s' nagim mezham, de

bi ga vmoril; ofliza pa, ko je angelja sagledala, se je splasbena trikrat nasaj savernila. Alj Balaam jo je nevfmleno s' svojo palizo pretepal in jo je naganjal naprej, tak dolgo, de se je ob tretjim pod Balaamam na tla isdrusnila, in ga po velikim zhudu tak nagovorila: „kaj fim ti storila, de me she v' tretje pretepasth?“ In sdaj so se Balaamu ozhí odperle, in sagledal je angelja, ki ga je tak nagovoril: „Sakaj pretepasth svojo oflizo? ko bi se ne bila meni vmaknila, bi bil tebe vbil, njo pa shiveti pustil.“ Balaam je pa rekel k' angelju: „Gospód! greslíl fim, sakaj nifim vedel, de si se soper mene na pot vstávil.“ Glej, moja Filoteja! Balaam je tiga slega kriv, in pretepa vbogo oflizo, ki je vender v' vřim tim zhiřto nedolřhna. To se mnogokrat v' našim shivlenji najde. Tam je shena, ki vidi svojiga moshá alj svoje dete bolano, in kar se sazhne pořiti, řpokorno oblazhilo nořiti, se bizhati, kakor je nek-daj David v' takřhni okolřřhimi řtoril. Oj perjatelj-za! pokaj tepeřh svojiga vbogiga ofla, pokaj trudifh svoje telo? Saj je nedolřhno nad slegam, řki te je sadél, de je Bog svoj mezh zhes tebe vsdignil; po-bolřřhaj le svoje Serze, ki je tiga moshá kakor ma-lika molilo, ki je timu otroku jesero napzhnořt řpre-gledalo, in ga k' napuhu, nezhimernosti ino prevsét-nořti redilo. Uni mosh řposná, de je vezhkrat v' greh nezhiřtořti hudo padel; njegova veřt se kakor nevfml-jena mařhovavka s' nagim mezham zhes njega vsdig-ne, ga s' řvetim řtraham prebôřti. Hitro se řam v' se oberne, ino řavpije: De bi te, nesveřto meřó! de bi te, řsdajavez od shivota! ti ři me řovrašniku řs-dal! In glej, veř řaskazheu se loti shivota, in ga oř-řiro terpinzhi s' nesméřnim pořtam, s' hudim bizhan-jam s' nepreneřřlivimi řpokornimi oblazbili. O vboga duřha! ako bi řamoglo tvoje meřó govoriti, kakor Balaamova ofliza, reklo bi ti: Sakaj tepeřh mene, vbogiga reveřha? Soper tebe řamo, moja duřha! vsdi-guje Bog svojo mařhovavno roko, ti řama ři prelom-ljivka! Pokáj me vódiřh v' tiřte řlabe řerlořhnořti?

pokaj obrazhah moje ozhi, moje roke, moj jesik k' nezhistosti? pokaj me vmasheh s' nesramnimi misli? Imej dobre misli, in obena hudobna shelja se ne bo v' meni vsdignila. Pajdashi se s' zhistimi ljudmi, in nikdar me moje poshelenje ne bo v' greh fkuhalo. Oj te, ti sama me mezheh v' plamen, in hozheh, de bi ne gorel; mi pihah dim v' ozhi, in hozheh, de bi ne otekle. In gotovo tudi Bog v' ti okoljsini k' tebi govori: Pretepajte, vbijajte ino rasdrobite fosebno svoje serza, sakaj soper nje se je moja jesa vshgala.

Serbenja se snebiti in ga is-sdraviti, ni toljko treba, se vniivati ino kópati, kakor veliko vezh, fi kri in jetre izzhistiti. Ravno tak, ako se hozhemo pregreh refhiti, in jih issdraviti, je fizer dobro, de teló pokorimo, vender je pa fosebno potrebno, de fi serze prav izzhistimo. Satoraj se nikdar ni podati k' pokorjenju telefa, drugazhi, de duhovni vodnik kaj takiga fvetuje.

,SHTIRNODVAJ,STA PO,STAVA.

Od drushne ino samote.

Sa drushnoj tekati, in se je sogibati, nobeno ni pametno nobeno se ne perleshe brumnosti, ki ima dolshnosti zhloveshke drushbe lepo réditi. Drushin se sogibati, kashe neko sanizhovanje ino sametovanje blishniga, jih nalash jiskati je snamuje lenobe in vtraglivosti.

Blishniga moramo ljubiti, kakor samiga sebe; mu to ljubesen fkasati, se ne smemo njegove tovarfhije sogibati, v' snamuje pa, de sami sebe ljubi-

mo, moramo sami per sebi ostati, kedar smo per sebi. Per sebi smo pa, kedar smo sami. „Misli sam na - se“, pravi sveti Bernard, „potim na druge.“ Ako te tedaj nizhefar ne veshe, v' drushino iti, alj drushino sprejeti, tak ostani v' samim sebi, in se pogovarjaj s' svojim serzam. Pride pa drushina k' tebi, alj te kak pametni vsrok vabi, drushino obiskati, potim, moja Filoteja! idi s' Bogam, in gledaj svojiga blishniga s' veselim ozhefam ino serzam.

Slabe drushine se sovejo tiste, v' ktire se s' slabim namenam s - haja, pa tudi, ako so tisti, ki se s - hajajo, hudobni, nepremishleni ino rasvujsdani; in tih se je isogibati, kakor se zhebele of in obadov isogiblejo. Sakaj kakor so put, sapa ino flina tistih ljudi, ki so od isteklih psov vgrisenjeni, sosebno otrokam ino ljudem drobniga shivota nevarne; tak se tudi ne dá s' hudobnimi ino rasvujsdanimi ljudmi pezhati; sosebno naj bodo tisti prav slovarni, kterih zhednost je she rahla ino nevterdena.

So tudi take drushine, ki k' nizhemuri niso, ko le, si po vtrudivnih opravkih oddehniti. In, de se jim ravno ne smemo zhisto ino savsim vdati, tak vender toljko zhasa smemo na nje oberniti, koljkor ga je sa odehniti si, treba.

She druge drushne so, ki nimajo drugiga namena, ko perljudnost. Takshne so obiskovanja ino nekteri s - hodi, ki se blishnimu v' zhasi storé. In zhe nam tudi ni treba, kar to sadene, zhes vezh skerbnim biti, tak vender tudi ne smemo tak neperljudni biti, de bi se nézh sa - nje ne smenili, ampak dolshnost perljudnosti se mora priprosto dopolniti, in varvati se je sraven vse neobtesnosti ino lahkomislenosti.

Sdaj je she govoriti od korisnih drushin, v' ktire se brumne ino poboshne dushe sberajo. O moja Filoteja! sa veliko frezho si shtej, ako v' takshne drushne vezhkrat priti samoresh. Vinske terte, ki med oljkami rastejo, oljuate in po oljki dishezhe grosdje nosejo; in dusha, ki se rada med brumnimi ljudmi sadershuje, mora njihove lastnosti na - se vseti. Troti

fami ne mógo nobeniga medu narediti, pomagajo pa, ga zhebelam napravljati. Ravno tak sadershovanje s' brumaimi dufhami nafhi brumnošči možno k' raſti pomaga.

V' vsaki druſhini mora vse odkrito, priproſto, pohlevno ino ſpodobno biti. „So nekteri, ki nizhefar ne pozhnejo, kar bi ne bilo tako perſileno, de vſa kiga nadlegje. In kakor bi zhlovek, ki bi nikdar drugazhi ne pregovoril alj ne preſtopil, kakor de bi pel ino ſvoje ſlopinje ſhtel, s' tim vſakim ſopern bil, ravno tak ſo tiſti zeli druſbni filno na poti, ki ſe ne ſmeſijo drugazhi, kakor le perſileno, in bi rekel, kakor de bi bili na ſkripze; in kaj jih drujiga tako ravnari, kakor ſkriti napúh! Smer-na dobrovoljnoſt mora smeraj na pervim meſti v' druſhini biti. Svetimu Romualdu ino svetimu Antonu k' veliki zhafſti perpovedujejo, de ſo nju oblizhja per vſi njuni oſtri ſpokórnoſti vedno s' veſeljam, dobro voljo ino perljudnoſtjo olepſhane bil. „Smejajte ſe s' ſmejozhimi, in veſelite ſe s' veſelimi,“ ti ſopet pravim s' apoſtoljnam, „veſeli ſe vedno, to de v' Goſpodu, in tvoja ſpodobnoſt naj bo vſim ljudém snana.“ De ſe v' Goſpodu veſeliſh, mora podloga tvojiga veſelja ne le perpuſhena ampak tudi vſa ſpodobna biti; to rezhem ſato, ker je nekaj rezhi, ki ſo fizer perpuſhene, to de ne ſavſim ſpodobne; in de bo tvoja ſpodobnoſt snana, varj ſe vſake napake, ki nikjér ni perpuſhena. Enimu ſanjko naſtaviti, de bi padel, drujiga ozherniti, tretjiga ſabavljati, neſpametnimu kaj hudiga ſtoriti, jeneumna in divje veſelje, in ſmejati ſe ſavoljo kaj takiga, je veſelej ſlo nerodno.

Rasen ſnotrajne ſamote, v' ktiro ſe tudi is ſrede narglaſniſhi druſhine podati ſamoreſh, kakor ſim te ſhe v' 12. poſtavi drugih bukev vuzhil, ljubi tudi reſnizhno ſamoto; ne de bi morala v' puſhavo béſhati, kakor ſveta Marija Egipzhanka, ſveti Pavel, Anton, Arſeni ino drugi brumni ozhaki, ampak sadershi ſe nekaj zhafa v' ſvoji jiſpi, v' ſvojim verti, alj drusi kjé, kjér ſe v' narsnotranje ſvojiga ſerza podati ino ſvojo

dušno s' brumnimi ino svetimi misli, alj s' pobosnim branjam rasjasniti samorefš; in posnemaj v' tim sgled velikiga svetiga Gregorja is Nazijanža, ki sam od sebe tako perpoveduje: „Proti sonzhnemu sahodu sim se sam s' sebo po brodu morja sprehajal; sakaj treba mi je tiga polajšhanja, de si duha rasjasnim, in butaro navadnih opravkov od - tresem.“ In potim rasklada tisto svelizhavno misel, ktiro sim jes she nekidrusi v' misel vsél. Tudi sveti Avgustin pokashe od tiga en isgled od svetiga Ambrosia, ino rezhe, de je vezhkrat v' prebivavnizo tiga velikiga mosha stopil, (sakaj to je bilo vsakim perpusheno), in de ga je tamkjé premišloval, kak je bral; in de se je zhes nekaj zhasa prav tiho ven podal in mislil, de se ti-mu velikimu dušnemu pastirju ta kratek zhas vseti ne smé, kteriga mu je po pretoljksbinih opravilih potreba, de si duha podshivi ino rasjasni. Tudi Gospod Jesus je enkrat rekel aposteljuam, ki so mu perpovedovali, kak so pridgovali, in kaj so she drugiga opravili: „Pojdite v' samoto, in si eno malo odahnite.“

PETINDVAJ, STA PO, STAVA.

Od spodobnosti v' oblazhilih.

,Sveti Pavel narozha brumnim sheufkam (in to sadene tudi moshke) de bi se spodobno oblazhile in se poshteno, in le kar je prav, lishpale. „Spodobnost v' obleki ino lishpanji se pa ravná po tim, is zhesa, de je, kak je vresana, in potim, kak je snashna. „Snaga mora v' vsakim nashim oblazhili bi-

ti, in na obenim ne smemo, kolikor je le mogozhe, kakšno vmasanje alj nesnashnost terpeti. „Sunajna snaga nekajko odkriva snotrajno zhišoto. Bog sam sapoveduje flushabnikom altarja, in tistim, kterim je prva fkerb sa brumnost isrozhena, telefno snashnost.

Is zhesa, de naj bo oblazhilo, in kak naj bo vresano, to naravnava keršhanska modrost po mnogih okoljshinah, namrezh, po tim, ko je zhas letá, starost ali stan zhloveka, in kakor pernese s' sebo družhina alj perloshnost. Zhasitlivshi se sploh opravljajo ob prasniki, in toljko bolj, ko je prasniki velik ino imeniten. Ob zhasi pokore, kakor v' posli se oblazhijo priprosto, na shenitninah nosijo svatovske oblazhila, in per pokopalishah obleko shalovanja. Na dvori oblastnika se obleka povikšla, ki se doma per svojih spet ponishati mora. Sakonska se smé ino imá, kedar je per moshu, spodobno lishpati, ako se pa lishpa, kedar mosha ni v' prizho, tak bi jo bilo dobro vprashati, komu s' svojim lishpam dopasti sheli. Divizam se smé nekaj vezh lishpanja perpusitili, de ne bojo savoljo sanemarjenja snage v' noshi spregledane, bres mosha ofšale.

Tudi vdovam, ki bi se spet rade omoshile, nihzher ne bo sameril, ako se she nekajko lishpajo, to de ne bodo kake otrozharije na se navešile, ker so she gospodinje bile, in jih she vsak sa bolj refne dershi, ker so she shalost vdovstva pokusile. Vdovam pa, ki niso kar po telefonu ampak tudi po ferzi vdove pošale, se ne spodobi drugo lishpanje, ko ponishnost, spodobnost ino brumnost. Sakaj, niso prave vdove, ako na to grejo, moshé s' ljubeshno navdati; ako pa tiga noto, pokaj pa orodje ljubeshni s' sebo nosijo? Kdor gostov nozhe, naj ofštarijno snamnje is svifli vsame. „Starim ljudém se vsak smeji, ako se lishpajo, ta neumnost se le nad mladim she nekaj prenesli da.

Bodi snashna, moja Filoteja! in nezhesar ne smé v' tvoji obleki rasterganiga alj nespodobnigabiti. Snam-

nje je, de tiste malo obrajtano, s' kterim se drushi-
mo, ako nespodobno pred-nje pridemo; vari se pa
ravno tak, de se ne bošh venzharla, fhopirila ino
gisdavo oblazhila, kakor de bi ti ob pamet fhlo.
Dershi se smeraj, koljkor se kolj da, priprosti ino
spodobnosti, ki v' refuizi narbolj lepoto povsdigne, in
neprilizhen obras narbolj sagovarja.

„Sveti Peter posebno mlade shenske opomina, de
si nimajo lasov ferklati, kroshtati, spletlati, ino kod-
rati. Moshkimki so se tak omekhushili, de to ne-
spametno lishparijo ljubijo, vsak pravi, de so se po-
babili. In ako zhifost shenske, ki se fhopirijo, nih-
zher visoko ne obraja, tak se saj toljko rezhi samo-
re, de jo v' tej lishpariji ino v' tih norostih sagle-
dati ni. „Se fizer isgovarjajo, de nizhefar hudiga ne
mislijo. Jes pa odvisihzham, kakor sin she nekdi
drusi, de pa hudizh vedno kaj hudiga misli. Jes bi
rad, de bi moji brunni, kakor tudi moje brunne sme-
raj, narboljsi, pa ne narbolj imenitno in narbolj
slishpano v' zeli drushini oblezheni, in kakor v' buk-
vah prigovorov stoji, s' prijetnostjo, spodobnostjo ino
zhafitostjo olishpani bili. „Sveti Ludovik pravi s'
kratkimi besedi, de se imamo po svojim stani nositi,
de modri ino brunni ne porezhejo: ti storish prevezh;
pa tudi ne mladi ljudje: ti storish premalo. Ako pa
mladim ljudem s' spodobnostjo ni sadošti, tak se je po
mislih modrih ravnati.

„SHÉ,STINDVAJ,STA PO,STAVA.

Od pogovarjenja, in fizer pervizh, kakor od
Boga govoriti moramo.

„Sdravniki si po spregledanji jesika veliko snanje perdobijo, kak s' sdravjam zhloveka stojí, ravno tak so tudi nashe besede refnizhne kasavke, kak se nasha dufha pozhuti. „Po svojih besedah“, pravi Isvelizhar, „bosh opravizhen, in po svojih besedah bosh pogubljen! Hitro seshe roka po tistim deli telefa, ki nas boli, hitro jesik po rezhi, ktero ljubimo.

Ako torej Boga perferzhno ljubish, moja Filoteja! tak se bosh velikokrat s' svojimi domazhimi, fosedi ino perjateli od nja pogovarjala. Ne dvomim, de bi ne, „sakaj ufta pravizhniga bodo modrosti premishlovale, in njegov jesik bo sodbo osnanoval.“ In kakor se s' svojimi majzhknimi uftimi zhebele le medu dotikajo, tak bo tudi tvoj jesik védno od prevelike fladkosti svojiga Boga oflajen, in nikdar ne bo vezhe fladkosti obzhutil, kakor, ako zhaft ino hvala boshjiga imena zhes tvoje uftnize tezhe; kar se od svetiga Franzihka (,Seraffhkiga) pravi, ki je vedno svoje uftnize is-sesaval ino oblesaval, ako je fladko ime boshjiga Gospoda isrekel, kakor de bi is svojih uftniz narvezhi posemelsko fladkost is-sesal.

Govori pa vselej od Boga, kakor se boshji svetlosti spodobi, to je s' podobnostjo ino s' poboshnostjo in ne s' lastno dopadljivostjo, tudi ne s' glasam pridgarja, ampak v' duhu krotkosti, ljubeshni ino ponishnosti, in rófi, kakor dobro sastopish, (po isgledu neveste v' visoki pesmi) zhudno fladek med poboshnosti ino nebeshkih rezhi, po kaplizah, sdaj v' uho eniga, sdaj drugi-

ga, in proti Boga is dna svojiga serza, de bi to sve-to roso v' serze tajistih vtisnil, ki te poslušhajo.

Zhes vse pa, to angeljsko opravilo krotko ino ljubesnivo opravljaj, ino ne s' hudimi besedi, ampak veliko vezh takofhno, kakor Bog nebeshko prijetne besede dušham vdaja; sakaj zbudno mozh imá ljubesnivošt ino prijasno dopovedovanje dobre rezhi, in silno vabi ino vlezhe serze na se.

Ne govori torej nikdar hitro in le is kratkiga zhafa od Boga ino brumnosti, ampak, ako govorish, tak bodi vsa poboshna, in misli dobro, kaj govorish. To ti rezhem, de se pred neko prevsetnostjo, ktira je nekterim ljudem lastna, ki se med brumne shtejejo, in per vsaki perloshnosti, bres, de bi na to mislili, v' svete ino gorezhe besede is-hopernijo in potim s'he mislijo, de so res takfihni, kakor njihove besede kashejo, kar pa v' resnizi ni tako.

,SEDEMINODVAJ,STA PO,STAVA.

Od spodobnosti v' besedi, ino od spoštovanja, kteriga smo ljudém dolshni.

„Kdor se v' besedah ne pregresihí,“ pravi sveti Jakob, „je popoln zhlovek.“ Bodi slo slo sferbna, de ti nikdar kaka nespodobno beseda is tvojih ust ne ujide; sakaj ko bi jo tudi ti is obeniga hudiga namena ne isgovorila, si jo snajo pa tisti, ki jo flifhijo, vse drugazhi rasloshiti. Nespodobna beseda, ki pade v' flabo serze, se v' njem ras-fhiri ino si proftor perdobi, kakor kapla olja, ki na sukno pade; in vezhkrat se serza tako poloti, de ga s' tav-

shenterimi nemarnimi misli ino skušnjavami napolni. Sakaj, kakor telesni strup škos usta noter pride, tak pride strup ferzà škos uho, in vsmertenja je jesik kriv, ki je strupno besedo isgovoril, in ko bi tudi ispljuvan strup ne bil ferza poslušavzov ostrupil, ker je dobro okovarjeno bilo, tak ni strupu perpifati, de ferza niso bile po njem vmorjene.

Nihzher mi naj nasproti ne rezhe, de v' tim nizhesar hudiga ne misli, sakaj vezhna resniza, kateri so gotovo vse zhloveshke misli snane, na ravnost pravi, „de usta to govorijo, zhesar je ferze poluo.“ In naj bi she mi nezahudigane mislili, pa gotovo sovrashnik nashiga isvelizhanja veliko hudiga misli, in vse fkrivaj te hude besede na to oberne, de ferze zhloveka s' njimi prebôde. Pravijo, de kdor od angelizhnih korenin vezhkrat kaj vshiva, vedno lepo ino dufhezho sapo imá, ravno tak so besede tistih, katerim spodobnost ino zhifost v' ferzi prebivate, vedno spodobne prijasne ino zhifte. Nespodobne ino nerodne rezhi nam she isgovarjati apostelj prepoveduje, in nam pové, de „dobriga sadershanja nizhesar toljko ne popazhi, kakor nespodobno govarjenje.“

Pa vse strupnisthi so le te nespodobne besede, ako se sakrivano, tenko ino, na dvojo stran isgovarjajo; sakaj tenji ko je pfhiza, loshej gré v' telo; in bolj ko je nezhistà beseda isglajena, globokeje se bo v' ferze vtisnila; in kdor meni, de se s' tazimi besedi ko obtesan v' drufhni fkashe, v' resnizi ne vè, sakaj so drufhne. Sakaj drufhne morajo biti zhbelnimu roju enake, ino se morajo sa to fkleniti, de méd prijasniga ino spodobniga pogovarjenja vkup spravljajo, ne pa kakor broj óf, ki se sa to fklenejo, de gnilo merho is-sisájo. Ako ti bedak nespodobne besede blodi, daj mn obzhutiti, de je tvoje ufhesa rasshalil, in se kam drugam oberni, in stôri kaj drujiga, kar te umnost uzhi.

Ena ismed narflabsthih lastnost, s' kterimi samore ferze navdano biti, je lastnost saframovavzov. Bog preslo to pregreho sovrashi, ino jo je she vezh-

krat ojtiro kasnil (shtratal). Nizhefar ni ljubeshi, she vezh po brumnosti tako nasproti, kakor sanizhovanje blishniga. Nikdar pa safmehovanje ino rasframovanje ni profito od tiga sanizhovanja; torej je velik greh, in po pravizi pravijo bogoslovi (to je v boshjih rezheh svuzheni), de je saframovanje narhujshi rasshaljenje, ki se blishnimn s' besedo storiti samore; ker je drugo rasshaljenje she vender s' nekakim spofhtovanjam rasshaleniga spremljano, to se mu pa s' ozhitnim sanizhovanjam naredi.

,Shale (shpasi) ino opletene besede, ktire si drufhina s' spodobno dobrovoljo ino s' veselim ferzam med sebo dovolji, flishijo k' zhednosti, ktero so fiari gerki evtrapelja imenovali, mi bi ji pa vesela kratkozhafnost rezhi samogli; s' njo si kratkozhaf delamo spodobno ino prijasno nad nakljuzhbi, ktire is zhloveshke nepopolnosti is - hajajo. Vender je pa gledati, de to spodobno veselje v' saframovanje ne isdivja. Saframovanje naf namrezh nagiblje, se is sanizhovanja blishniga smejati; dobrovolja pa ino shala napravite prijasno smejanje is dobriga ferza ino is prijasnosti, sdrusheno s' kako snajdeno shaljno besedo. „Sveti Ludovik je rekel svojim duhovnam, ako so po kosilu od visokih rezhi s' njim govoriti hotli. „Sdaj ni zhaf vuzheni govoriti, ampak si fkos kako veselo besedo kratkozhaf narediti, vlak naj spodobno kremlja, kar se mu ljubi.“ To je rekel is prijasnosti do imenitnih gostov, ki so kako veselo besedo is ust svojiga kralja flishati sheleli. Pa, moja Filoteja! dopernesimo ure kratkozhafa vselaj tako, de svete vezhnosti sraven ne sapravimo, ampak si jo s' brumnostjo oko varimo.

O, SE VINODVAJ, STA PO, STAVA.

O d k r i v i z h n i g a s o j e n j a.

„Ne sodite, de ne bote sojeni,“ pravi Odrešhenik naših duš, „ne pogublajte, de ne bote pogubljeni.“ „Ne sodite,“ pravi sveti apostelj, „ne sodite pred zhasam, dokler Gospod pride, ki bo skrivnost teme rasodel, ino svête serz odkril.“ O, kak slo so so- perne Gospod-Bogu predersne sodbe! Predersne so sodbe zhloveshkih otrók, ker obeden ni sodnik drugiga, in ker si s’ svojimi sodbi oblast našiga Go- spoda in nar vikshiga sodnika lastijo. Predersne so dalej njihove sodbe, ker narvezha hudobija greha v’ nameni ino shelji serza teshi, kar je pa sa ref nam popolnoma skrito. Predersne so dalej, ker vsak imá sh tim dosti opraviti, de sam sebe sodi, ni mu torej potrebno si sodbo zhes blishniga po krivizi lastiti. Ako nozhemo enkrat sojeni biti, je ravno tak potreb- no, de drugih ne sodimo, kakor, de sami sebe so- dimo. Sakaj, kokor nam Jesus, naš Isvelizhar, eno prepové, tako nam njegov apostelj drugo sapové s’ tim besedmi: „Ako bi mi sami sebe sodili, bi ne bili enkrat sojeni.“ Pa delamo, de bi tak ne! ravno na- sprót; nikdar ne henjamo delati kar je prepoveda- no, in sodimo svojiga blishniga per vsaki perloshno- sti; in nikdar ne storimo kar nam je sapovedano, nik- dar namrezi sami sebe ne toshimo.

In tako moramo na vsroke gledati, is kterih našhe krivizhne sodbe isvirajo de jih vstavimo. „So ljudjé, kterim je gorupo, britko ino neperljudno ser- ze kakor perrasheno; in takshni ogrenijo vse, kar vidijo ino flishijo, in spremenijo po besedah preroka sodbo v’ pelin, ker od blishniga nikdar drugazbi, ka- kor s’ ojtrosfijo ino grenkostí ne sodijo. Slo potreb- no je takim, de v’ roke dobriga duhovniga sdravni-

ka sdravnika pridejo; sakaj ker jim je ta grenkoba ferza natorna, tok je slo teshko premagati, in de si ravno sa nje ni greh ampak le nepopolnost, tak je vender le nevarna, ker predersno sodbo ino opravlivoft v' dufho vpeljà, in jima gospodarfiva prepusti. Predersno sodijo eni, ne is grenkobe, ampak is napuha, ker mislijo, de svojo zhaft sa toljkor pomno-shijo, sa koljkor zhaft blishniga pomanjshajo. Napuhnjeni predersni duhovi so ti, ki se sami sebe obzhudujejo, ino v' spofhtovanji samiga sebe tako visoko stavijo, de vse kar niso oni, sa majhino ino nezhvredno dershijo. „Jes nisem tak, kakorfhni so drugi ljudje,“ je rekel tista perfmoda od fariseja. „So fhe drugi, ki pa niso tako ozhitno napuhnjeni, ampak kar s' nekim lastnim dopadjenjam hudo na drugih gledajo, tako, de to dobro, ktero mislijo, de na sebi imajo, s' preferzhnim veseljami okushajo ino drugim okushati ponujajo. In ta dopadljivost nad samim sebo je tak skrita in nenajdljiva, de, kdor nima prav bistriga ozhefa, jo ne bo sapasil, in fhe zelo tiste ne vejo sa - njo, ki so od njé vneti, ako jih tiga ne preprizbamo. Eni so, ki se sami sebi perlisujejo, sami sebe isgovarjajo, ino si svojo hudo vést s' tim tolashijo, de sodijo, de imajo drugi ravno tako pregreho nad sebo, alj fhe pa kakfhno vezbi, ko oni, in menijo, de njihov gréh savoljo velikiga fhtevila hudodelnikov ne bo tako hudeben.

Nekteri pa kar savoljo tiga veselja radi predersno sodijo, de bi se modre iskasali, ki sadershanja ino nagnjenje drugih ljudi s' famo sastopnostjo istuh-tati samorejo. Ako vzhafi k' nefrezhi s' svojim sojenjam resnizo sadenejo, potim raste njih predersnost in veselje, se v' ti hudi navadi fhe bolj isbrihtati, tako slo, de je teshko, jim jo vstaviti. Drugi sodijo is hude strafti, in mislijo smeraj dobro od tistih, ktire ljubijo, in smeraj flabo od tistih, ktire sovrashijo, rasen in v' eni sami zhudni od pa vender resnizhni rezhi ne, namrezh, kjer jih preobilna ljubesen k' hudi sodbi zhes rezh napelja, ktero

ljubijo. In to je saref nerodni nastopik [nezhiste, nepopolne, smotene ino bolne ljubesni, namrežh ajfran-ja, ktero, kakor je vsakimu suano, savoljo eniga famiga pogleda, kakiga maliga nasmejanja druge nesvestobe in presheftva obdolshi. Poslednizh tudi bo-jzhnost, zhaftishelnost ino druge dufhne slabosti veliko k' natolzovanju ino predersnim fodbam perpo-morejo.

Vender, kako se da tukaj nasprot[ravnati? Pravijo, de se tistimu, kdor je foka od selishta ofusa pil, ki v' Etiopi rase, sdi, de povsod kazhe ino strasbne poshasti vidi. Tak tudi tisti, ki so sirup napuha, nevoshljivoosti, zhaftishelnosti, ino sovrashtva posherli, obono rezhi ne vidijo, ki bi se jim ne vidila hudobna ino nizh vredna. Ki so un fok pili, morajo potim vino is palmoviga sadja piti, de jim smota prejde, tim poslednim pa naprot vpijem: Pijte, koljkor samorete od vina svete ljubesni, pregual vam bo gerdifok, ki vaf h' kazhjim fodbam napeljuje. Ljubesen se boji, na hudo sadeti, veliko manj ga bo fama iskala, in ako v' njega sadene, tak odverne od nja oblizhje, kakor, de bi ga ne vidila. In she per pervim perkasanji saklene ozhi, poprēj kakor ga she savim vidi, in misli potim v' sveti priprofi, de ni hudo, ampak le kar senza hudiga. Ako je pa vender persiljena, ga sposnati, tak se hitro prozh oberne, in si persadeva, njegovo podobo is spomina spraviti. Ljubesen je gotovo sdravilo sa vsak sleg, posebno pa sa tiga. Slatenizhnimu se vsaka rezh sdi romena, in kdor se te bolesni snebiti sheli, pravijo, de si mora pnšiti na podplate selishte kelidonium imenovano, pervesati in ganekaj zhasa nositi. V' resnizi, navada, predersno foditi je duhovna slateniza, ki ozhém bolnih, ki so s' njo navdani, vse rezhi hudobne predposhavi. In kdor od nje osdraviti sheli, mora sdravilo, ne na ozhi, ne na um, ampak na serze, ki so prave noge dufhe, poloshiti. Je tvojo serze krotko, tak je tudi tvoja fodba polna krotkosti, je ljubesni

polno, tak bo tudi tvoja sodba. Tri prezhedne sglede ti od tuga prejšpovim. Isak je rekel, de je Rebeka njegova sestra. Abimeleh je pa vidil, kak je s' njo prijasno ino preferzhno ravnal, in kmalo je obfodil, de je njegova shena. Hudobno oko bi bilo raji sodilo, de le njegova vlahzuga, alj pa, de zhe je njegova sestra, njuna prijasnost po pravizi ni; Abimeleh je pa vse bolj s' ljubeshjo sodil. Tudi mi, moja Filoteja! moramo smeraj tako ravnati, in koljkor je mogozhe, vse v' prid blishniga raslagati. In ko bi imela ena rezh sto firani, tak jo moramo smeraj od nerlephé strani pogledati. Marija Diviza je bila blagoslovleniga telefa, ni si samogel sveti Jeshaf tuga sakrivati, ker jo je pa od druge strani polno svetosti ino angeljske zhistosti vidil, mu nikak ni bilo mogozhe verjeti, de bi bila ena samogla s' prelomljenjam dolshnosti svoj stan spremeniti, in je fklenil, ko jo je od se ispuštiti hotel, sodbo Gospod-Bogn prepustiti. De si je imel veliko vsrokov slozhesho od presvete Divize mistiti, tak vender ni hotel, sodbo zhes njo fkleniti. Sakaj to? — Ker je bil, kakor sveti Duh od nja prizha, pravizhen. Ako si pravizhen ne more sakrivati ne djanja ne namena kakiga zfhloveka, kteriga drugazhi sa poboshniga posna, tak si vender nikdar sodbe zhes njega ne ofvoji, ampak jo prepusti samimu Bogu. Tak je tudi krishan Isvelizhar, ker pregrehe tistih, ki so ga na krish perbili, ni samogel sagovarjati, vender njihovo hudobijo pomanjshal, in jih je s' nevednostjo isgovarjal.

Ako tedaj greha isgovarjati ne moremo, tak ga vsaj v' pomilovanje saobernimo, in ga perpishimo vsroku, ki je she narloshje prenesti, nevednosti alj pa zhlaveshkki slabosti.

Alj pa zelo nikdar ne smemo svojiga blishniga soditi? — Nak, v' refuizi, nikdar. Bog sam sodi krivizhne v' pravizi. Sizer svojo sodbo tudi skos glas gosposke nashim ushesam snani, gosposke so njegovi flushavniki ino tolmazhi; pa tudi té ne smejo drugazhi

isgovoriti, kakor, kar so se ko njegovi raslagavzi od njega navuzbili. „Sodijo drugazhi, in ravnajo po svojim lastnim nagnjenji tak ref sami sodijo, in bojo torej tudi sami obsojeni. Sakaj zhloveku samimu na sebi je prepovedano, druge soditi.“

Pogledanje alj spoznanje ene rezhi she ni obena sodba, sakaj sodba mora, saj po jesiku svetiga pisma, vselej kak vsrok imeti, ki je majhin alj velik, resnizhen alj le dosdevan, ki se mera popréj prejškati, kakor, de se samore ino smé soditi. Torej tudi sveto pismo pravi: „kdor ne vérje, je shé sojen,“ sato ker zhes njegovo pogubljenje ni obeniga dvoma. Ali torej ni oben greh, ako zhes svojiga blishniga dvomimo? — Ne, sakaj ni prepovedano dvomiti, ampak le soditi je prepovedano, vender patudi ni perpusheno dvomiti ino natolzovati, ako nas ne silijo prav imenitni vsroki ino sprizhanje na to; drugazhi bi bilo dvomenje ino natolzovanje predersno. Ko bi bilo kako hudobno oko Jakoba gledalo, ko se je per shtepihu perljudno s' Rahelo menil, alj vidilo, kako je Rebeka uhalnize ino rozhne vesila od ptujiga Eleazarja v' tishi desheli sprejela, bilo bi gotovo od tih dvéh sgledov zhifosti flabo mislilo, ino vender le bres vsiga vsroka. Sakaj, ako je djanje tako, de samo na sebi nezhi ne pomeni, tak je predersno natolzovanje, kaj hudiga is njega fklez niti, drugazhi, zhe she vezhi takih okoljshinj sraven pride, is kterih se to djanje bolj gotovo isprizha, kakshno, de je. Tud je predersna sodba, ako se is eniga samiga djanja fklepa, kakshen je drugazhi zhlovek. „Skoraj se bom pa zhes to rezhi bolj saftopno isgovoril.“

S' kratkoma, komur je sa lastno vest resnizhna fkerb, se v' predersne sodbe zhes blishniga ne bo lahko ispustil. Sakaj, kakor se zhebele, ako v' megle nim vremeni oblake sagledajo, v' svoje panje nasaj povernejo, ino svoj spravljén med predelavajo, tak se tudi misli brumnih dush ne spuštijo v' kalne ino samotane pravde ino v' meglene djanja svojiga blishniga, ampak, de si svojih ozhi ne nasmetijo, se potegnejo

v' svoje lastne ferza nasaj, de dobre fklepe svojiga lastniga poboljšhanja ofkerbijo ino ispolnujejo.

Le dušha, ki jo ni nezahrida, se s' sodbimi shivlenja drugih pezha. Pa ne smesh misliti, de to tudi tiste sadene, ki imajo dolshnost na svojo hišho, alj pa zeló na zeze okoljze alj deshele gledati, sakaj ena narvezhih dolshnosti, ktire na vesti imajo, jih ojstro véshé, vedno zhujezho oko nad drugimi imeti. Takšni naj svojo dolshnost s' ljubeshjo ino krotkostjo is polnujejo, drugazhi pa naj bodo sami v' sebi saperti.

— DEVETINDVAJSTA POŠTAVA.

O d o p r a v l j a n j a.

Is predersnih sodb is-haja nepokoj, sanizhovanje blishniga, napuh, lastna dopadljivost ino jesero drugih slo slo shkodljivih nastopkov, med kterimi je opravljanje, prava kuga zhloveshkih družin na pervim mestu. O de bi jes imel sherezh ogel od svetiga altarija, de bi se dotaknil s' njim zhloveshkih ust, jim njihovo hudobijo odvset, in njih greho ozhistit, kakor Serafin ki je usta preroka Isaia ozhistil! Kdor bi opravlivoost is semlje spravil, bi vezho shtevilo pregreh krivize odvsel.

Kdorkolj dobri sluv svojiga blishniga po krivizi perkrajsha, je, rasen greha, ki ga flori, k' povernjenju savesan, in to povernjenje se spremenuje kakor se opravlivoost raslozhi; sakaj nihzher ne samore s' ptujim blagam v' nebefa, in med všim zhafnim blagam je dober sluv narboljšhe. Opravljanje je nekakšen vboj. Sakaj trojno je nafhe shivljenje: duhovno, ki v' gnadi boshji obsteji; telefno, ki se po dušni obdershi,

in drufhinsko, ki se le v' zhaſti ino v' dobrim ſlutji ohrani. Opravljiviz vezhi del s' ſamim enim vbodlejani ſvojiga jeſika ob enim trojni vboj | doperneſe: vmori po duhovno ſvojo laſtno duſho, dalej duſho | tiſtiga, ki ga poſluſha, ino ſpravi tiſtiga, nad katerim jeſik bruſi, ob drufhinsko ſhivljenje. „Sakaj,“ kakor ſveti Bernard govori, „imata obá hudizha per ſebi, opravljivez ino njegov poſluſhavez; enimu teſhi na jeſiku, drugimu zhepi v' vſhefu.“ David pravi ud opravlivzov: „Oſhpizhili ſo ſi jeſike, kakor kazhe.“ Kazhe imajo, kakor Ariſtoteles pravi, vilzhnat jeſik, ki ſe v' dva konza nehá. Ravno tak jeſik imá opravljivez, ſakaj, kakor ga poſhene, prebode ino oſtrupi uhó poſluſhavza ino dobro imé tiſtiga, od kteriga govori.

Sarotim te torej, moja preferzhno ljubljena! Filoteja! de nikar kdaj koga ne na ravnoſti, ne po ovinkih ne opravljajh; vari ſe vender zheſ vſe ſkerbno, de ne boſh nikdar koga ne iſmiſhlenih pregréh in hudobji obdolſhila, pa tudi ne njegovih ſkrivnih ino ſkritih grehov raſnaſhala, in de tudi tiſtih ne boſh povikſhala, ki ſo ſnani, ne dobrih del v' hudo raſla-gala, alj dobro, ki ti je od koga ſnano, tajila, alj s' hudobnim namenam ſakrivala alj s' beſedo pomanjſhala. Sakaj, dvojin greh je, legati, in ſraven tudi bliſhnemu ſhkodovati.

Tiſti, ki popréj de koga opravljati ſazhnejo, hvale vredne rezhi od njega kvaſijo, alj pa kakſhno majhino lizhno beſedo alj kvanto vmeſ vèrshejo, ſo narbolj ſviti ino narbolj ſtrupni opravljivzi is med vſih, kar jih je. „Povém, de ga ne ljubim eno malo, pravijo poſtavim, in de je drugazhi, moder zhlovek, pa kar je ref, je ref, gerdo je ravnal, de je tako neſveſtobo doperneſel. Ona je réf dekle lepiga ſadershanja, pa ſapéjati ſe je dala,“ — in druge take opletene beſede. Kdo ne vidi tukej ſvijazhe? Kdor s' lokam ſirelati hozhe, potegne pſhize k' ſebi, kar ſamore, pa le ſa to, de jo po tim s' vezho mozhjo iſtireli. Tak ſe tudi ſdi, de taki opravljivzi pſhizo opravljanja k' ſebi vlezhejo, pa le ſa to, de

se bo po tim terdneji pognala, in globokeje v' ferze poslušhavzov vtisnila. Opravljanje, ki se v' fhalah dopernafha, je fhe bolj nevsmileno, ko vsako drugo. Zikuta *) sama na sebi ni obeden hitri šrup, ampak le pozhasi fhkoduje, in se fhe da s' vrazhili pregnati, alj zhe se s' vinam smeshana spije, potim je vsako vrazhtvo saftonj.

Tako tudi opravljanje, ki bi bilo drugazhi per enim ufhesu noter, per drugim ven fhlo, kakor prigovor pravi, terdno v' ferzih prizhejozhih ostane, ako se s' premeteno ino smeshno besedo ofslajfha. „On imajo,“ pravi David, „gadji šrup na svojih jesikih.“ Ako gad pikne, se od kraja obena nevarnost ne perkashe, in ta šrup napravi neko prejetno shegetanje, skos kteriga se ferze ino oferzhje rastegne, tako de vef ostrup v' se posisá, in potim je vsako vrazhenje prasno délo.

Ne rezi; un je pijanz, tudi, ako si ga pijaniga vidila, tudi ne, de je preshestnik, ker si ga v' tim grehi sapasila; tudi ne, de je kervoframnesh, ko bi ga bila v' ti pregrehi salesila, sakaj eno samo djanje fhe ne stori imena. „Sonze je enkrat obftalo, de je Josuetovo premaganje povelizhalo, enkrat se je pa otemnilo, de je smert Odrefhenika ohshalovalo, pa komu bo v' glavo padlo, rezhi, de se sonze ne mesi alj de je temno. Noe se je enkrat vpijanil, Lot en drugi krat, in posledni je fhe enkrat kervoframnost dopernesel; vender ni bil pijanz, ne eden, ne drugi, in posledni nobeden kervoframnesh, tak malo kakor sveti Peter kervoshejen, ko je enkrat kri preli; alj pa boshji preklinjovavez, ko je enkrat po krivim persegel. De kdo od ene zhednosti alj hudobe imé sadobi, se je moral v' njé she koj vterditi ino se navaditi. In fhe tedej, ako bi bil kdo v' eni pregrehi dolgo shivel, bi fhe lahko lash go-

*) Trobelika, neko seleno, veliko selifhe, ki po sen-
zah rado raste, ino hud šrup imá.

veril, kdor bi ga hudobniga imenoval: „Shimon, go-
bov, je Magdaleno gresfnizo imenoval, ker je she
pred kratkim gresfniza bila; vender je ozhitno legal,
sakaj, ni bila vezh gresfniza, ampak sveta spokorni-
za, satorej jo je Odrëshenik sagovarjal.

Tisti bedašt farisej je dershál zoljuarja sa ve-
likiga gresfnika, in she morde sa krivizhnika, pre-
sheshnika ino tatu', pa kak se je motil, sakaj ob tajisti
uri je bil opravizhen. Kako samoremo sa gotovo
terditi, de je tajisti, ki je vzheraj gresfnik bil, she
doneš, ker je dobrota boshja tako velika, de je en
trinik sadosti, gnado boshjo sprofiti ino dobiti? —
Vzherajšni dan ne smé nikdar denašhniga soditi, pa
tudi danášni zhes vzherajšhniga ne sodbo fkleniti;
sadni dan je tajisti dan, ki zhes vse druge fkleue.

Torej ne samoremo nikdar rezhi, de je kíer
zhlovek hudoben, de bi se ne postavili v' nevarnost,
krivizo govoriti. Kar rezhi samoremo, ako govoriti
moram o, je, de je to alj uno hudo delo storil, de je
ta alj ta zhaš flabo shivel, de sdaj flabo rávná, nik-
dar pa ne moremo od vzheraj na doneš, alj od do-
neš na vzheraj, veliko manj pa na juter fkleniti.

Ako je pa ravno treba slo fkerbeti, de blishni-
ga ne opravljamo, tak se nam nizh manj ni treba
nasprotniga greha varvati. Sakaj eni grejo tako da-
lezh, de, se opravljanja isogniti, zeló hudobijo hva-
lijo, ino dobro od nje govorijo. Ako je kdo v' resnizi
opravljivez, tak ga ne isgovarjaj s' tim, de bi ga
odkritoferzhniga imenovala; ne rezi od peršhone,
ki je ozhitno nezhiherná ino prevsetna, de je viso-
koferzhna ino snashna, in ne imenúj nevarne tovar-
šbi je nedolshno prijasnost. Ne lepotizhi nepokoršhi-
no s' imenám ferzhnost, alj napuha s' imenám odkri-
toš, alj nezhistost s' imenám perjášivo. Ne, ljuba Fi-
loteja! ako se hudobije opravljanja isogniti hozhemo,
tak ne smemo drugim hudobijam potuho dajati in jih
sagovarjati, ampak moramo na ravnost ino bres ovink
hudo imenovati, kar je hudo, in grajati kar je gra-

janja vredno; tako damo Bogu zhašt. To de se ima vse to tako le goditi.

De se hudobije drugih po pravizi ino v' prid grajajo, mora frezha tistiga, od kteriga se govori, alj frezha tistih, k' kterim se govori, tako potrebovati. Perpoveduje postavim kdo pred mladimi dekletzi nespodobno perjasnost med tim ino to, nju ozhitno neframne besede ino vëdenje; ako sdaj te hudobije odkritoferzhno ne grajam, ino ishem sagovarjati, tak bodo nedolshne dufhe, ki me poslusajo s' tim napeljane, kadar perloshnost pernese, tudi kaj takshniga pozheti. Njihova frezha torej potrebuje, de te rezhi kar na enkrat ravno grajam, ako ne previdim kako perloshnost, ob kteri bi to dobro delo she k' vezhimu pridu ino k' manjšhi shkodi tistih storiti samogel, od kterih se govori.

Verh tiga she tudi moram pravizo imeti, zhes kaj takiga govoriti. Ako sim eden narimenitnistih v' drufhni, ino molzhim, tak se vidi, kakor bi jes to hudobijo poterdil, sim pa eden poslednih, tak mi ne gré, druge soditi. Naj bo pa drugazhi, kakor hozbe, tak moram vënder vselej vsako besedo dobro dobro pretëhtati, de ne bom fame ene prevezh govoril. Grajam, postavim, prijasno pezhanje tistiga mladenzha s' uno deklizo, o Filoteja! kak natenzhno moram tehtnizo dershati, de se sa en sam las ne sarajtam. Je le kar majzeno dosdevanje, tak ne bom drujiga, ko to rekel; je le ena priprosta nepremishlenost, tak tudi besedze ne perstavim; ako pa ni nenepremishljenost, ne resnizhno dosdevanje hudiga, ampak rezhi stojijo le tako, de bi kakimu hudobnimu ozhesu perloshnost k' opravljanju dati samogle, tak bom, alj zhisto molzhal, alj pa drujiga ne rekel, ko to, kar je. Jesik v' mojih ustah je, med tim, de od blishniga govorim, kakor kopjize (sulzhiza ojster noshizh) v' rokah sdravnika, ki med zhutnimi nitkami ino shilami resati hozhe. Vrés, ktero delam mora tako natenzhno premerjena biti, de ne rezhem manj ne vezh, kakor je. Poslednizh she

morefh pa na to dobro gledati, de, ako hudobijo tepefh, zhloveku, ki jo je ftoril, koljkor morefh, persanafhafh.

Ref fe fmé od nemarnih, rasnefhnenih ino ozhit-nih grefhnikov ravnoferzhno govoriti, ako fe to drugazhi v' duhu ljubesni ino vfmiljenja, ne pa s' predersnim napuham alj s' dopadenjam nad ptujimi popaki godi; to posledno je snamnje poredniga ino sanizhliviga ferza. Ismed tiga odvсамem pred vfm ozhitne sanizhovavze Boga ino njegove svete zerkve; sakaj take moramo v' hud fluv spravljati koljkor kolj samoremo, to fo odlozheni sdrushki krivoverzov ino odpadnikov ino njihovih poglavarjov; ljubesen naf fli, de soper volka sa pomozh vpijemo, ako je med ovzami, de se odpodi, naj bo, kjér si hozhe.

Koljko se jih tudi predersne, kralje ino oblast-nike prezenjati ino soditi, ino ze le ljudfiva obrekovati, po tim, ko se jim sdi. Moja Filoteja! ne ftorite napake nikdar, sakaj rasen rasshaljenja boshjiga, ki je veselej sraven, bi se lahko tudi v' jesero saderg in fitnob s' tim samotola,

,Slifhifh zhes koga flabo govoriti, tak se sheni, koljkor se po pravizi ino spodobnosti da, de se ta obdolshba ne bo sa gotovo verjéla; ako se to ne da, tak isgovarjaj namen obdolsheniga; in ko bi fhe to ne bilo mogozhe, tak pa rasodeni pomiljovanje do njega, in opomni drufhne, de kdor ne pade, to le goli gnadi boshji sabvaliti ima, Vravnavaj s' kako pohlevno besedo alj djanjam, de se bo opravljivez sposnal, in povéj kaj dobriga od rasshaleniga zhloveka, ako ti je le kaj dobriga od njega snano.

TRIDE, SETA PO, STAVA.

,She nekaj naukov od pogovarjanja.

Nafhe besede morjo biti pohlevne, priproste, odkritoferzhne, ravne, neoblédne in pa resnizhne. Vári se pred dvojestranskimi, svijazhastimi ino hinavskimi besedami; de si ravno ni dobro, vselej resnizo rasodeti, pa vender ni nikdar perpushteno, soper resnizo govoriti. Navadi se, nikdar s' premislíkam legati, ne, de bi se isgovarjala, ne is kakiga drugiga vsroka, in ne posabi, de je Bog — Bog resnize. „Si kjé is nepremislíka kaj lashnjiviga rekla, in samoresht pogreshtek s' nasaj-vsetjam besede popraviti, tak hitro popravi, resnizhni isgovor imà veliko vezh prijetnosti ino mozhí, se isgovoriti, kakor lash.

De se ravno s' umno obrazhbo resniza vzhast modro ino pametno sagerne, tak tiga vender druga-zhi ne smemo, kakor v' takih ókoljshinah, v' kterih je to savoljo boshje zhasti ino flushbe potrebno. Prasén te okoljshine so take premetenosti nevarne; sakaj sveto písmo pravi, de „sveti Duh ne prebiva v' lashnjivim ino dvojnim serzu.“ Obena premetenost ni tak lepa in ljuba, ko pripostost. Posvetna modrost ino mesena svijazhnost ste blago otrok tiga sveta, boshji otrozi pa ne hodijo po ovinkih, in bres vsake gerbe je njihovo serze. „Kdor priposto hodi, hodi varno,“ pravi moder. Lash, dvojnost ino spakarija so smeraj gotovo snamnje slabiga ino poredniga serza.

,Sveti Avgushtin píshe v' shtertih bukvah svoje ozhitne spovédi, de ste njegova dusha in dusha njegoviga perjatela le ena dusha bile, in de mu po

smerti tiga perjateľa shivlenje ni bilo sa preneſti, ker s' polovizo duſhe ni hotel dalej shiveti, ravno tak ſe pa vmreti bal, de bi njegov perjateľ do kraja ne vmerl. Vender ſo ſe mu poſneje (ko je ſhe moſhki krifljan poſtal) preſnajdene in preprijasne ſdele, torej jih je v' bukvah naſajvſetja naſaj vſel, in jih imenuje golo neumnofť. Vidifh, ljuba Filoteja! kako ojſtro je ta velika ino lepa duſha od poſilenih beſedí miſlila. Sveťoferzhnofť, priproſť ino ravnoferzhnofť ſo réſ ſala ſala lepota kerſhanſhiga shivljenja, David pravi: „Djal ſima paſiti hozhem: na ſvoje pote, de ſe s' jesikam ne bom ſpoteknil. O Gopod! poſtavi ſiraho pred moje uſta, in s' duri ſapri moje uſnuze.“

Prav koriſtna opomba ſvetiga Ludovika je ta le: nobenimu ſopergovoriti, drugazhi ko bi is pervoljenja kak greh alj kaka druga ſhkoda vſtala, to je rekal, vſakofhen kreg ino prepír prevarvati. Ako ho pa potrebno, de kómu ſopergovorimo, alj ſvojo miſel njegovi naſprot poſtavimo, tak ſe moramo s' veliko krotkoſťjo ino ſnajdenoſťjo védeti (véſti), bres, de bi hotli ſerzu bliſhniga ſilo ſtoriti, in ſhé zelo, ker ſe s' ſilo nizh ne opravi.

Malo govoriti, kar ſtari modri toljko perporozhajo, ne obſtojí v' tim, de ſe malo beſedí iſgovori, ampak, de ſe malo nepotrebnih beſedí rezhe. Sakaj v' govorjenji ſe ne gleda toljko na ſhteſvilo kakor na veljávo beſedí, in meni ſe dosdeva, de ſe je per obema neſmernofťi treba varvati. „Se premodriga ino prereſniga kaſati, ino v' druſhni nizh k' naſprot-nimu pogovori prirezhi, kaſhe, kakor ſe meni ſdi, neſavupnofť v' druſhno, alj kako ſanizhovanje is napuha; naſproti pa smeraj zhenzhati ino norze predajati, ino drugim nobene perloſhnoſťi perpuſťiti, de bi ſe po ſhelji nakramljali, je ſnamje nepremiſhljenofťi ino otrozhnofťi.

„Svetimu Ludóviku ſe je teſhko ſdeľo, ako ſo ſe v' druſhni fkrivaj pogovarjali, kakor de bi ſe kaj poſvetovali, ſoſebno per miſi, de bi kjé kdo ne miſlil, de

se od drugih slabo govori. „Kdor je per misí v' dobri družbi, je rekel,“ in imá kaj veseliga alj kratkozhafniga povedati, naj glasno pové, de bo vsak slíshal; je pa kaj imenitniga, tak naj molzhí, in ne govori od tiga.

ENINTRIDE, SETA POSTAVA.

Od kratkozhafa ino sprelajshanja, in fizer pervizh kar je perpushteniga ino poshteniga.

Vzhasi moramo svojimu duhu nekaj pozhitka dati, in svoj shivot s' kakim kratkozhafam poshive-ti. Svetiga Janesa Evangelista je enkrat, kakor Kasi-jan dopoveduje, nek lovezh sapasil, ko je ravno je-rebizo na roki dershal, in si s' tim kratkozhaf delal, de si je prijasno s' tim tizham igral; in tak ga je lovez vprashal, sakaj on, toljko imeniten ino svet mosh s' toljko porednimi ino nevrednimi rezhmi zhaf trati. Namesto odgovoriti, ga je nasprot sveti Janes vprashal: „Sakaj ne nosish smeraj svojiga lozna na-petiga? Sato, mu je odgovoril lovez, ker bi sme-raj napet ino vkriven svojo urnost sgubil, kadar bi mi narbolj potreben bil. Tak se pa tudi ti ne zhudi, mu je rekel apostel, ako jes svojimu duhu nekaj po-zhitka od dela ino persadevanja dovoljim, in se ne-koljko sprelajsham, de se po tim toljko vishi k' premishlovanju [sagnatij] samorem. Gotovo je to napzhno, ko bi tako ojstri, neobtesani ino neperljud-ni bili, de bi ne perpushtili, ne sebi, ne drugim kak-shniga sprelajshanja.

Jasniga sraka se nadihati, sprehajati, v' veselim, prijasnim pogovori se rasveseliti, piskati ali brenkati, peti, na lovstvo iti, so takšni kratkozhafi, de se s' njimi sprelajšhati drugiga ni treba, ko se po modrosti ravnati, ktera vsaki rezhi njeno versto, njenim zhaš, kraj ino mero odlozhi.

Igre, v' kterih se urnost shivota ino sbrisanost saštopnosti brihta, kakor palm metati, palm isbija ino perstregati, v' zilj letati, shpane vlezhi, so sami na sebi nedolshni ino perpušheni kratkozhafi. Le se je treba sraven nesmernosti varvati, v' tim kar sadene zhaš, ki se na to oberne, ino v' tim, kar se na igro šlavi; sakaj, ako se prevezh zhafa v' kaj takiga oberne, tak ni vezh sprelajshanje, ampak golo čelo, tako de si sraven ne oddehne ne duh ne truplo, ampak oba se s'he le bolj vtrudita ino omotita. Ako se pet ali zelo s'hest ur shpani vlezhejo, tak bo igravz vel vtruden, kedar od igre vštane. Predolgo s' palmam igrati, ne isbrihta shivota, ampak ga le vpeha. Se prevelik duar v' igro postavi, tak lahko igravza v' lakomnost sagne, in rasen tiga ni po pravizi, na take poredne ino malovredne sbrisanosti velik duar postaviti, kakor je prebrisanost v' igri. Pred vsm pa dobro glej, moja Filoteja! de si na take rezhi duha ne naveshesh; sakaj, naj bo shé igra poshtena kakor hوزه, tak vender smeraj napzhno ostane, svoje zelo šerze ino vse svoje pozhutleje tajisti nanagniti. Ne rezhem, de bi ne smeli per igrauji svojih misli per igri imeti, (sakaj drugazhi bi nam ne bil kratek zhaš per njih) ampak le pravim, de ji ne smemo zeliga šerza podati, velikiga posheljenja po nji imeti, se nesmerno sraven veseliti, in po nji koperneti.

DVENOTRIDE, SETA PO, STAVA.

Od prepovedaniga igranja.

Kozkati (kobrati, burflati), kvartati, ino s'drugimi takimi igri se pezhati, per katerih le tiſti dobí, kateri mu se permeri, niſo le, kakor ples, nevarni kratkozhafi, ampak ſo ſhe ſame na ſebi hudobne alj kaſljive, in torej tudi po deſheljſkih ino duhovſkih poſtavah prepovedane. Me morde vpraſhaſh: Kaj je pa ſhe toľko hudiga ſraven? — tak odgovorím: dobizhek per tih igrah ne pade po pameti, ampak po frezhi, in vezhkrat tiſt dobi, ki po ſvoji ſbrifnoſti ino premetenoſti nizh ne ſafluſhi. Pamet je torej ſraven ſaſramevana. „Pa ſmo ſe tako med ſebo pogodili,“ praviſh. — Réſ je, alj to je le toľko ſadelo, de dobizhkar drugim obene krivize ſtoriti ne ſmé; in is tiga ſhe ne is-haja, de bi ta pogodba s' igro vred neſpametna ne bila; ſakaj ſtava, ki bi menila plazhilo ſbrifanoſti biti, poſtane tukaj plazhilo frezhe, kateri obeno plazhilo ne ſliſhi, ker ne is-haja od igravza.

Verh tiga imajo te igre imé, de ſo kratkozhafi, ino ſo ſato tudi iſnajdene; vender niſo nizheſar manj, ko kratkozhafi, ampak ſo le poſilno trudenje. Sakaj, ali ni to trudenje, ako je duh ſkos vedno paſljivoſt napét, alj ſkos vedno nepokojnoſt, bojezhnoſt ino jeſo ſtiſkan? Ali ſe najde bolj ſhaloſtna in bolj otoshna paſljivoſt, kakor je paſljivoſt igravzov? „She govoriti ne ſmejo med igro, ne ſe ſmejati, ne kaſhlati, de bi jeſa med njimi ne vſtala.

Poſlednizh obſtoji veſelje per igri v' edinim dobizhku; ali pa ni to veſelje zhes vſe hudobno, ki le is ſhkode ino nevolje ſoigravza is-hajati ſamore?

„Sramotno sãref je tako veselje. Is tih treh vsrokov so torej igre prepovedane. Ko je veliki sveti kralj Ludovik sãlilhal, de njegov brat, Anshuvski knes s' Balteram, Nemurfskim Gospodam igra, se je per vfi svoji bolesni is poštele vsdignil, se je sapotikáje v' njihovo jãspo podal, je popadel defko, na kateri sta igrala, s' kobri ino dnarmi vred, in je vergel use fkupej, v' veliki jesi nad obema fkos okno v' morje. Ko je sveta ino zhišta diviza Sara s' Bogam od svoje nedolshnosti govorila, je rekla: „Ti véfh, o Gospód! de se nikdar nifim s' igravzi pezala.“

TRINOTRIDE, SETA PO, STAVA.

Od plesov in drugih perpušhenih, vender nevarnih kratkozhafov.

Plesi, de si ravno nifo fami na sebi pregresfhni, se vender h' grehu slo nagnujejo, kakor se sploh imajo, in so torej slo slo nevarni. Napravljajo jih po nozhi, v' temi se pa prav rado kaj temniga ino hudiga med veselje pertepe, ki je po svoji naturi filno slo k' hudimu nagnjeno. Tudi se sraven ob enim naprej bedi, in tak se juterne ure prihodniga dneva, in s' njimi perloshnost sgubi, Bogu v' tim zhasi flushti. In s' kratkim je in oftaue neumno, dan v' nozh, ljuzh v' temo, in dobre dela v' napzhnosti spremenjati. Vřak si persadeva, de bi vezh nezhimernosti k' plesu pernesel, in nezhimernost je tako velika priprava h' gresfhnimu shivlenju ino k' nevarnimu ino gresfhnimu sesnanju, de se per plesu vezhi del sazhne.

Rezhem ti, od pleša, Filoteja! kar sdravniki od gob. Narboljšhi, pravijo, so sa nizh; tudi jes ti rezhem, de narboljšhi ples veliko ne velja; ako pa morash gobe jesti, tak glej, de bodo dobro napravljene. Ako ti is kakiga vsroka, soper kteriga se ne moresh lahko isgovoriti, na ples iti morash, tak dobro poglej, de bo ples dobro perpravljen. — „S' zhim bi pa moral perpravljen biti?“ S' spodobnostjo, resnobo ino dobrim namenam. Malo jih vsbij ino malo kdaj (pravijo sdravniki od gob), sakaj, kakor dobro so shé napravljene, tak je she to štrup, ako jih je mnogo. Pleshi malo ino malokdaj; sakaj, ako drugazhi ravnash, se postavišh v' nevarnost, de ti bo ples prevfshesh postal.

Ker so gobe polne sesavk ino majhnih odper-tin, tak lahko ves štrup posesajo, ki se bliso njih snajde; in so bliso kazh, tak lahko njihov štrup na se potegnejo. Plesi ino drugo enako ponozhno s-ha-janj; vlezhejo sploh vse grehe ino napake, ki so v' enim kraji domá, na se, kakor prepire, nevoshljivost, saframovanje ino greslhno ljubesen. In kakor se skos telefno premesenje plesavzov potne odpertine odpre-jo, ravno po tej meri se odpirajo tudi njihove serzi. „Se perblisha torej ob taki perloshnosti štrupna kazha, in vfhepézhe nesframno besedo alj saljubljen perlisik v' uhó, alj pogleda kak mazharad s' nezhistim pogle-dam alj saljubljenim kimanjam, kak lahko se da serze vjeti alj ostrupiti.

Ti nespodobni krátkozhafi, moja Filoteja! so sploh filno nevarni; odpodijo duha brumnosti, oflabi-jo dushne mozhi, ohladijo sveto ljubesen, in isbudi-jo jesero hudobnih nagnjenj v' serzi; torej je slo slo velike modrosti timu potrebá, ki shé mora sraven biti.

Sdravniki pravijo, de kdor je gobe jedel, mora pred vsm drugim mozhno ino dobro vino piti; jes pa pravim, de se po plesu morajo svete ino svelizhávne rezhi premishlovati, ki so v' štani, nevarne vtiske ras-gnati, ktere je veselje pleša v' serze lahko vtisnilo. „Kaj si pa moramo pred duha perpeljati?“

1. Med tim, de si plesala, je veliko duſh v' pekli gorelo, ſavoljo grehov, ktire ſo per plesu alj ſavoljo plesa dopernefle.

2. Veliko menihov ino brumnih duſh je bilo ravno v' tiſti uri pred Bogam ſbranih', ſo prepevali njegovo hvalo, in ſo obzhudovali njegovo neſkonzhno lepoto. O koliko blaſhniſhi ſo obernili leti ſvoj zhaſ, kakor ti ſvojiga!

3. Med tim, de ſi plesala, ſe je veliko duſh v' veliki ſmertni ſili lozhilo, in veliko jeſero ljudi vbojiga ſpola je terpelo huđe bolezhine v' poſtelah, bolniſhizah in pod milim nebam na kerzhu, peſku ino kamnu, ino na hudi ognenzi. Oh, obeniga pozhitka niſo imeli, ali te ne gane to k' pomilovanju? — In ali ſe zeló nizh na to ne opomniſh, de boſh ravno tako enkrat ſama jezhala, med tim, de bodo drugi plesali?

4. Naſh Goſpod Jeſuf, preſveta Diviza, angeli ino ſvetniki ſo te vidili na plesu. O kak ſi ſe jim vſmilila, ko ſo tvoje ſerze vidili, de ſe je toljko veliki neumnosti vdalo, in je toljko na to otrozhnoſt paſilo.

5. Oh, med tim, de ſi tam bila, je zhaſ naprej tekel, in ſmert je bliſhej naſtopila. Glej, kak ſe ti ſmeji, in te na ſvoj ples vabi, ker bodo ſgrivani ſdihleji zheſ tvoje grehe tvoja muſika, in kjer boſh le en ſkok ſtorila, ſkôk od ſhivlenja v' ſmert, ker preſtop od zhaſa do vezhnoſti veſelja alj terplenja le en ſam trenk terpi. Te rezhí ſa pervo prevdari, vezh in boljſhih ti jih bo Bog vdahnil, ako je njegov ſtrah v' tvojim ſerzi.

,SHTIRINOTRIDE, SETA PO, STAVA.

V' kterih okoljshinah se igrati
alj plesati sme.

Plesati ino igrati se smé le is sprelajshanja, ne is nagnjenja, malo kdaj in le na kratko, ne pa do vtrudenja ino omotenja. Sakaj, kdor bi si is nju navado naredil, bi sprelajshanje v' delo spremeni, „Pa ktere so okoljshine, de se v' njih igrati ali plesati smé? „Spodobnih perloshnosti k' plesu, kakor tudi k' igram, ki same na sebi niso greslhne, je vezh; alj malo jih je k' prepovedanim igram, sato ker so te vezh grajanja vredno ino bolj nevarne.

Satoraj s' kratkimi besedami rezhem: Pleshi shé ino igraj ob takih nakljuzhbah, kakor sim ti povedal, ako namrezh, se poshteni drushni vstrezhi modrost in perljudnost tako svetjete; sakaj is dobri-ga namena volji drugih se vdati, spreoberne rezhi, ki same na sebi nezah ne veljajo v' dobre, nevarne v' perpushene, in she tistim hudobijo odvsame, ki so od ene alj druge strani kolj hudobne.

Satoraj tudi igre frezhe, ki same na sebi niso bres graje, grajljive biti nehajo, ako nas pravizhno podvershenje v' voljo drugih v' nje perpeljá. Poto-lashilo me je, ko sim v' shivlenju svetiga Karelna Baromeja bral, kako je ,Shvajzerjam mnoge rezhi dovolil, v' kterih je drugazhi ves ojster bil; in kako je sveti Ignazi, k' igri vabljen, se v' tajiste spustil.

Tudi sveta Elisabet, vogerfska prinzesija je vezhkrat plesala ino igrala, ako je bila v' kratkozhasnih drushnah, bres de bi bila svojo poboshnost kaj po-

fhkodovala, ki se je tako globoko v' njeni dushi okoreninila, de je, enaka skalam, ki jeser Reate obdajajo, in rastejo, ako jih valovi pluskajo, v' sredi posvetue visokosti ino nezhimernosti rasla, v' kterih jo je njenin stan dershal. Veliki ogenj se vishi vsdigne, ako ga veter podpihuje, majhin pa ravno fkos pihanje vetra vgasne, ako se ne saflone fkerbno s' pokrivavko.

PETINTRIDE, SETA PO, STAVA.

De moramo v' velikih kakor v' majhinih rezhéh svesti biti.

Boshji shenin v' visoki pesmi pravi, de mu je njegova nevesta s' enim svojih ozhi ino s' enim svojih lasov ferze vropala. Med vsimi sunarjimi udi zhloveshkiga trupla, naj si bo, kar vmetno sostavo alj njih opravila sadene, ni obeden toljko shlahten ko oko, obeden nasproti, tako poreden ko las. S' tim nam hozhe boshji shenin pokasati, de mu niso kar imenitne opravila brumnih ljudi dopadlive, ampak tudi njihove poredne ino niske deliza, in de, kdor mu po njegovim dopadenji flushiti hozhe, s' veliko fkerbjo na to gledati mora, de mu bo ne le v' visokih ino velikih, ampak tudi v' priprostih ino porednih delah flushil, ker mu s' obojimi enazhno fkos ljubesen njegovo ferze prijeti samoremo.

Perpravi se torej, moja Filoteja! velike ino mnoge teshave in fhe, zelo muke sa Boga terpeti.

Bodi perpravljena, ako bi njegovi sveti volji dopadlo, ker ti je narljubshi ino nardrajshi, ozheta, mater, fosakonfskiga, otroke, in zeló svoje ozhi ino svoje shivljenje mu prepustiti. Dokler dolgo pa vendar tebi boshja previdnost toljko obzbutnih in tako velikih teshav neposhlje, in tvojih ozhi ne terja, ji saj lafe darúj; to se rezhe: terpi s' krotkostjo majhino rasshalenje, tisto majhino sgubo, tiste majhine sitnobe, ki te skori vsak dan sadevajo; sakaj ako si take majhine okoljshine v' duhu ino v' obzbutku ljubeshi k' pridu obrazhasi, si bosh njegovo serze savsim predbila, in si ga v' svojo vlasti spremeniš. Tiste vsakdanje dela kerfhanfskiga vsmilenja, tisto glavno bolesen sobje pobolenje, uahod, zhmerenje fosakonfskiga, potrup kakiga stekla (glasha), tisto saframovanje alj gondranje, una sguba rokovize ali robza, una majhina sitnost, sarano se k' spanju podati, de bo vsgodaj mogozhe poboshne dela molitve alj svetiga obhajila opravlati, tista majhina framota, nektire dele poboshnosti ozhitno opraviti, sploh, vse tiste majhine sitnobze ino terplenje, so boshji dobroti slo dopodljive, ako jih v' duhu ljubeshi sprejmemo ino preterpimo, ki svojim sveštim flushabnikam sa sam kosarez vode morje neskonzhne radosti ob ta; in ker se takshne perloshnosti skoraj vsaki dan nakljuzhijo, tak imamo, ako jih pametno oberremo, s' njimi velik perpomozhek, si veliko blaga sa svojo dušo nabrati.

Ko sim v' shivljenji svete Katarine is Siene bral, koljkokrat je bila v' duhu samaknjena, kakshne vifoke besede modrosti je govorila, kakshne prezhudne pridge je dershala, mi je bilo bres vfiga dvoja, de je s' ozhesam snotranjiga gledanja serze svojiga nebeshkiga shenina oropala; pa obeniga manjshi tolashenja nisim obzbutil, ko sim bral, de je ravno ona v' kubni ozhetove hishe v' ponishnosti pezhenko sukala, jogen vpihala, sakurila, kuhala, moko kvasila, in narparednihi hishne dela opravljala, s' velikim veseljam, ki je bilo s' perferzhno ljubeshjo do Boga

eshivleno. In nezh manj ne fhtejem kratke ino pri-
 proste premishlovanja, ktire je v' fredi svojih niskih
 ino porednih opravkov derhala, ko samaknjenja ino
 visoke ras-svetlenja, s' kterimi je toljko mnogokrat
 bila od sgorej oblagodarvana, in ki so ji bile mor-
 de ravno savoljo tiste njene ponishnosti ino same
 sebe sanizhovanja podelene. Njene premishlovanja
 so bile pak takfhne le: Misli la si je, ko je sa
 ozheta kuhala, de kakor druga Marta Gospodu Je-
 susu obed napravlja; v' svoji materi je gledala
 preblasheno Divizo, in v' svojih bratih aposteljne, in
 se je po takim v' duhu ferzhila, zelimu nebesfhkimu
 dvoru flushiti, ter je vse rezhi s' prezhudno ljubes-
 nivostjo opravljal, ker ji je bilo gotovo, de je
 tako volja Narvikfhiga. Ta sgled, fim ti, moja Fi-
 loteja! sato pred ozhi postavil, de vidish, koljko
 velja, ako vse nafhe opravila, naj bodo fhe toljko
 poredne, sa v' flushbo boshje svetlosti opravljam

Torej ti perporozham; kar narvezh samorem,
 de tisto jako sheno posnemash, ktéro veliki Salo-
 mon tako mozhno hvali, in ki je svoje roke na
 mozhne, shlahtne ino imenitne rezhi poloshila, per
 vsm tim pa ne opustila, shpulizo verteti. Na mozh-
 ne rezhi je poloshila roko, in s' svojimi perstmi je
 shpulizo vertela; tak tudi ti svojo roko na mozhne
 rezhi poloshi; vadi se v' molitvi ino premishlovanji,
 v' pogostnim savshitji Sakramentov; bodi gorezha,
 ljubesen boshjo v' duhhah obuditi, njih ferza s' do-
 brimi misli navdati, in velike ino imenitne rezhi,
 po tim, ko tvoj stan dopusti, opravljati; pa ne po-
 sabi per tim na svojo shpulizo, to se rezhe: oprav-
 ljaj une niske ino poredne zhednostize, ki lizhnim
 roshizam enako ispod krisha rastejo, kakor so: vbo-
 gim postrezhi, bolnike obiskati, domazhe presker-
 beti, s' vsmi opravlki, ki sraven flishijo, in s' ko-
 ristno pridnostjo, ki te ne bo nikdar bres dela po-
 stopati pustila; ino med timi opravili stôri premishlo-
 vanja, kakor fim ti jih ravno od svete Katariue
 raskasal.

Perloshnost, Bogu v' velikih rezheh flushiti, je malo; navadne so pa take, v' kterih mu v' majhnih rezheh flushimo. „Kdor bo pa v' majhnih rezheh svešt snajden,“ pravi Odrefhenik, „bo zhes velike postavljen.“ Stôri torej vse v' imenu boshjim, in vse bo prav storjeno, naj jêfh, alj pijesh, spish alj si oddêhnefh, pezhenko vertish, alj kaj drujiga pozhnefh; de si le vse pametno uravnash, bosh zhedalje vezha v' boshjih ozheh perhajalà, to se pravi, ako le sato vse storish, ker Bog hozhe, de storish.

,SHE,STNOTRIDE,SETA PO,STAVA.

De moramo pravizhnih ino pametnih misli biti.

Ljudjè se nam le sato rezhe, ker pamet imamo, vender je zhlovek, resnizhno pameten slo kaj redkiga, ker nas lastna ljubesen sploh od pameti odtesuje, in nas v' stotere in stotere krivize in hudobije sapeljà, ki enako tistim majhinim lesizam, od kterih se v' visoki pesmi govori, vinograde pokonzhajo; sakaj ravno sato, ker so majhine, se ne menimo sa nje, ker jih je pa grosno shtevilo, pa le veliko fhkodo napravijo.

Alj ni to Ludobija in nespamet, kar ti bom sdaj le povedal? Savoljo kake male stvarize obsodimo blishniga, sami sebe pa isgovarjamo v' mnogih rezheh. Predali bi radi vse drago, kupili pa sa majhino zèno. Hozhemo, de bi se s' blishnim po ojstri pravizi ravna-lo, nam pa vse spregledalo ino persaneslo. Sheli-

mo, de bi nam nashih besed nihzhe slabo ne raslagal, smo pa filno pikri, zhe kdo kaj zhes naf sine. Silimo, de bi nam blishnipredal, kar je famimu vfhezhe; alj bi ne bilo bolj spodobno, de obdershi svoje drago blago, mi pa svoj dnar? Sa hudo mu vsame-mo, de se nashi sitnosti ne vda, ali bi ne imel on bolj prav, de bi nam sa hudo vsel, de ga nadlegjemo?

Ako se v' kakim opraviilu poboshnosti dobro uva-dimo, vse drugo sanizhujemo, in vse drugo dershi-mo sa nezh, ker se s' nashim dosdevkam ne slega. Ako kdo nashih podloshnih ni tak, kakorshuiga mi shelimo, alj, ako smo enkrat nevoljo soper njega dobili, po tim nam vezh ne vstreshe, naj pozhne, kar hozhe; ne nehamo ga shaliti, in vedno mislimo, kak bi ga isplazhali. „Se nam je pa enkrat kdo is kake naturne prijetnosti perkupil, po tim vse sogo-varjamo, naj sazhne, kar hozhe. „Se najdejo lju-besnjivi otrozi, kateri pa sato nikdar dobriga ozhe-fa od starishev ne dobijo, ker kak telefni popazhik na sebi imajo; nasprot se pa tudi prav hudobni otro-zi naletijo, ki so savoljo telefne lepote ljublenzhki starishev. Povsod bogate vezh zhislamo, kakor vboshne, ako tudi niso, ne imenitnishiga stanu, ne boljshiga sadershanja; saj she tisti v' nashih ozhèh vezh velja, ki bolje obleko na sebi imá. „Svojo pravizo tirjamo natenzhno, nasprot pa hozhemo, de bi vsak, ki per naf kaj ifkati ima, ves dober bil. Nihzher nam nima nafhe zhastí sa en las iskrajshati, in hozhemo, de bi se nam vsak pouishen in pohle-ven fkasal. Le preradi se zhes blishniga pertoshi-mo, zhes naf bi se pa ne smel nikdar nihzher per-toshiti.

Kar mi drugim storimo, visoko zenimo, kar pa drugi sa naf storijo, se nam pa fkorej nezh ne sdí. S' eno besedo, taki smo, kakor jerebize is Passigo-nije, ki dvoje ferze imajo. Krotko, ljubesnijo, per-jasno ferze imamo sa se, terdo, ojstro in bodezhe ferze imamo sablishniga. Dvojo tehnizo imamo: eno, de svojo prirozhnost in lasten dobizhek bolj dobro, ko

je mogoče, s' njo odtehtamo (odvagamo), drugo pa, de prirozhnost ino dobizhek blishniga v' narvezho njegovo fhkodo s' njo odmerimo. Kako pa fveto pismo govori? Vsta hudobnih fo is eniga in fhe eniga ferza govorile,“ to se rezhe, hudobni imajo dvojno ferze; in gnufoha je pred Bogam dvojno tehtnizo (vago) imeti, eno ki zhesobilno vaga, s' katero kupujemo, drugo pa prelehko, s' katero dajamo ino predajamo.

Moja Filoteja! bodi enoferzhna ino pravizhna v' svojih djanjih; misli se vselej na mesti blishniga, in blishniga na svojim mesti, in pravizhno bofh vse rasfodila. Bodi kupovavka, kedar predajafh, in predajavka, kedar kupujesh, in pravizhno bofh kupovala ino predajala. Vse te krivize se dersihjo sa majhine, sato ker k' povrazhilo ne véshejo, in sraven med menjiki natenzhnosti tiga ofstanemo, kar naf v' fitnobe ne perpeljâ; vender naf pa te krivize k' poboljshanju veshejo; sakaj veliki pogrefhki pameti ino ljubesni fo to, in ref tudi krivize; in nikdar nam ne bo to fhkode preneslo, de dobro ferzhno, poshteno ino prijasno ravnamo, in se s' pravizhnim, dobrim ino pametnim ferzam vêdemo. Ne posabi torej, moja Filoteja! svojiga ferza vezhkrat prejisfati, jeli je proti blishnimu tako kakor shelish, de bi ferze blishniga proti tebi bilo, ko bi ti bila na njegovim mesti, sakaj to je poglavitnost, kar nafho pamet sadeva. Ko fo zefarju Trajanu njegovi perjатели ozhitali, de svojo visokost prevezh na nezhdava, ker prelehko vfakiga pred se pusti, jim je odgovoril: „Kaj, ali ne bom proti podloshnim tak zefar, kakor bi si sam zefarja shelel, ko bi jes podloshen bil?“

SEDEMINOTRIDE, SETA PO, STAVA.

Od poshelenja.

Koj vsak vé, de se moramo poshelenja po gresfnih rezheh varvati; sakaj poshelenje hudiga naš stori same hudobne. Jes ti fhe pa poverh tiga rezhem, moja Filoteja! ne posheli nezh kaj takiga, kar bi tvoji dašbi lehko shkodovalo, med to flishijo plifi, igre in maskteri drugi kratkozhasi; kakor tudi nezh manj: visok stan ino zhasitljive flushbe, in fhe zelo perkasni ino samaknjenja. Sakaj mnogo nevarnosti, mnogo nezhimernosti ino smote se rado med take rezhi permete. Ne posheli tudi takih rezhi ne, ki so fhe predalezh, to je takfnih, ki se fhe le zhes veliko zhafa sgoditi samorejo. Koljko jih je, ki si bres vsiga prida s' takimi sheljami svoje serze rastresejo, in se v' nevarnost velikiga nepokojja spravijo. Kaj pernese mladenzhu, de se s' sheljo po kaki flushbi vbija, poprej de zhas pride. Ako sakonska shena po nunsivu sdihuje; kaj ji njeno hrepenenje pomaga? Ali ne sapravim nepridno zhafa, ako blago blishniga kupiti shelim, poprej, ko ga v' prodaj spuſti? Ako sim bolen, in slo shelim pridgovati, alj sveto mashe brati, bolnike obiskovati, alj niso takfhne shelje prasne, ker ne stojí v' moji oblasti? Tak pa takfhne shelje je prostor prevsamejo drugim sheljam, ktere bi moral iméti; namrezh, shelje, de bi slo poterpeshliv ino Bogu vdan bil, de bi sam sebi odmerl, pokorn ino pohleven v' svojim terplenji bil, ker to je prav sa prav, kar volja boshja od mene hozhe. ,Sploh so pa nashe shelja, kakor nosezhnih,

ki v' jesen vnovizh nabranih zhefhen, in v' spomladi vnovizh naterganiga grosdja posheljijo.

Nikdar ne bom poterdil, de bi, kdor je k' dolshnostam eniga stanu savésan, kako drugazhno shivljenje shel, ki se s' njegovim stanam fklepatine da; alj de bi kake poboshne dela opravljal, ki so njegovimu stanu vse nasproti, sakaj to moti ferze, in mu odvsame mozh k' potrebnim opravilam. Ko bi jes po kartajsarfski samoti poshelaval, se saftonj tērem s' posheljenjam, in to posheljenje je na mesti tiſtiga, kteriga bi v' refnizi imeti moral, namrezh; dolshnosti svojiga prizhejozhiga stanu natenzhno ispolnovati.

In jes bi ſhe notel, de bi kdo boljſhi ſaſtopnoſt in raslozhniſhi ras-fodik, imeti ſhel; sakaj ſaſtonj ſo take ſhelje, in jemljejo proſtor tiſtim ſheljam, ktire bi vſak imeti moral, ſvojo ſaſtopnoſt in ras-fodik, kakor jih imá, v' dobro oberniti; tudi bi notel, de bi kdo, Bogu ſluſhiti, perpomozhkov ſhel, kterih nima, ampak, de tiſte, kteri ſo v' njegovi oblaſti, prav oberne. To ſadene pa le hrepenjenje, ki ſerze ſaſtonj terga; sakaj priproſte ſhelje ne perneſo obene ſhkode, de jih le prevelikrat nimamo.

Ne poſheli tudi nobeniga krisha, rasen po velikosti, poterpeſhljivoſti s' ktero ſi doſdajnje teſhave preſtala; sakaj smota je, ſi martro ſheljeti, ako nimamo ſerza, raſſhalenje preneſti. Vezhkrat obudi ſovraſhnik velike ſhelje po takih rezheh, ki ſo delezh, in naſ nikolj ſadele ne bodo, de nam ſerze od prizhejozhnih rezhi odverne, ki nam, take majhine, ko ſo, vender veliki dobizhek perneſti ſamorejo. V' naſhim doſdevanji pobijamo poſhaſti v' Afrifhkih puſhavah, med tim, de naſ ſavoljo neſkerbnoſti majhine kazhe vmo-rijo, ki ſo na naſhjih potih.

Ne ſheli ſi ſkuſhnjav; sakaj to bi bila gola perdersnoſt, perpravi ſi pa ſerze, de jih boſh ſerzhno perzhakala, in ſe jim vbraniſti ſamogla, kadar ſe te lotijo.

Mnegitere jedi per cnim obedi vshivati, posebno ako jih je veliko, fískajo vselej shelodez, in ga poterejo, ako je slab. Ne napolni svoje dushe s' premnogimi sheljami, ne s' posvetnimi, sakaj bi te do kraja vgonobile, pa tudi ne s' duhovnimi, sakaj te bi te prevezh smotile. Ako je tvoja dusha dobro ozhishena, in se vsih shkodljivih sokov prosto obzhuti, tedaj imá prav veliki glad po duhovnih rezheh, ino v' svoji veliki lakoti sheli stotere opravila poboshnosti, pokorjenja, ljubesni ino molitve. Dobro snamnje je saréf le ta glad, moja Filoteja! vender pa tudi prevdari, ali bosh samogla vse dobro preshvezhi, kar vshiti hozhesfh. Isberi si torej po svetu svojiga 'duhovniga ozheta is med tolj anjih shelj tajište, ktire sdaj ispeljati ino ispolniti samoresfh, in tistih se stanovitno dershi, potim ti bo Bog druge poslal, ktire bosh ob svojim zhasu ispeljati samogla: in tak si ne bosh zhasa s' prasnimi sheljami sapravljala. Jes ti pa s' tim ne rezhem, de bi iméla kako dobro sheljo sanemariti; ampak moramo shelje po redi ispolnovati, in tiste, ki se sdaj ispeljati ne dajo, tako dolgo v' kotez serza tirati, dokler njih versta pride, do tih malov pa liste ispolnovati, ki so she srele sa ispolniti. In to ne gré kar od duhovnih, ampak tudi od takih shelj, ki posvetno sadevajo, ker bi mi drugazhi nikdar ne samogli bres nepokoja in bojezhnosti shiveti.

O, SEMINOTRIDE, SETA PO, STAVA.

Poduzhenje sa porozhene.

„Sakon je velik Sakrament, (jes rezhem) v' Kristusu ino v' njegovi zerkvi.“ Od vsih, v' vsih, ino v' vsm, to je, v' vsih svojih delih je sakon v' zhasi dershati. Od vsih; sakaj tudi divize ga imajo v' ponishnosti zhislati. V' vsih; sakaj enako svet je sakon med vbogimi, kakor med bogatimi. V' vsm, sakaj svet je njegov sazhetek, njegov zilj in konez, njegov prid, njegovo snamnje in njegov sapopadik. On je sadni vert kerfhanstva, ki semljo s' vernimi napolnuje, de bo shtevilo isvoljenih v' nebesih enkrat polno. Ohranjenje sakonfkiga stanu je torej nari-menitnishi rezh sa deshelo, ker je sazhetek ino is-virk; vsih njenih potokov.

O ko bi vender „Sin boshji na vse shenitnine bil povablen, kakor je bil povablen na tisto ki so jo v' Kani na Galilejskim obhajali! V' nobenim sakonu bi po tim vina tolashb in blagoslovov ne gresjali. De se pa, rasen kjé v' sazhetki, sploh gresha, pride le is tiga, ker Adona (nezhimernost) namesto boshjiga Odreshenika, in Venero (nesframnost) namesto visokohvalene Divize v' svatovfhino vabijo.

Pravijo, de kdor lepe ino pisane jaguizhe imeti sheli, jim pisane shibize naprej dershati mora, kadar se drushijo: kdor pa v' sakonu frezho in blagoslov imeti sheli, si mora per shenitvi svetost in visokost tiga Sakramenta naprej postaviti. Namesto tiga se pa rado nesmerno rasvujsdanje med svatovske kratkozhasé, pojedine ino pogovore pertepe. Ni se torej zhuditi, de tak mnogi hudi nasledki is tiga nastopajo.

Bolj ko vse, perporozham sakonskim nasprotno ljubesen, ktero jim sam sveti Duh na premnogih krajih svetiga pisma perporozha. O sakonski! nizeh ni to, ako vam klizhejo: Ljubite se med seboj s' naravno ljubesnjo, sakaj to stori tudi dvoje gerliz; tudi nizeh ni, ako vam pravijo: Ljubite eden drugiga s' zhloveshko ljubesnjo; sakaj tudi ajdje so to storili. Jes vam pa rezhem s' velikim aposteljniam Pavlam: „Moshje! Ljubite svoje shene, kakor Jesus svojo zerkuvljubi, in vi shene, ljubite svoje moshe, kakor zerkuv Kristusa, svojiga Isvelizharja.“

Bog sam je Evo nashimu pervimu ozhetu Adamu perpeljal, in sam Bog je tudi, ki je s' svojo nevidno roko posvezhenno saveso vajniga sakona fklenil, in vaj eniga drugimu perpeljal. Sakaj torej ne ljubita eden drugiga s' popolnoma sveto, zhisto boshjo ljubesujo?

Pervi nastopik te ljubesni je neraslozhлива fkenituv vajnih serz. Ako se dvé hojove dili s' limam fkenete, tak se bote na vsakim drugim mestu poprej rasklati dale, ko ondi, kjér so stimane, de je le lim sa kaj. Jesus sam je fklenil s' svojo lastno kervjo mosha ino sheno, torej je tudi ta fkenituv tako môzhna, de se poprêj ima telo od dushe, ko mosh od shene lozhiti. In ta fkenituv ne veshe toljko tefsa, kaker serza, nagnenja ino ljubesen.

Drugi nastopik te ljubesni mora biti ne raslomliva svestoba obéh sakonskih eniga proti drugimu. Pezhatniki so bili svoje dni v' perstane vresani, kakor she famo sveto písmo sprizhuje. To je tedaj skrivnost zerkveniga opravila perporoki. „Skos roko masnika blagoflovi zerkuv perstan, ter ga narprêj sheninu poda, in ga s' tim opomni, de sdaj skos mozh Sakramenta njegovo serze na vselej sapezhati, tako de sdaj in nikdar, ne imé ne ljubesen kake druge shenske dari v' njega najti ne smé, dokler dolgo bo ta shivela, ktera se mu je sdaj sa sheno dala. Potim poda shenin perstan nevesti, de nasproti vaj tudi ona vé, de nikdar ne smé svojiga serza

drugimu moshkimu odpreti, dokler dolga bo ta na semlji shivel, kteriga ji je ravno sdaj Bog dal.

Tretji sad sakona je radovolin sarod ino rejenje otrók. Vifoka zhaft sa vaf, o vi sakonfki! de Bog, ko fhtevilo dufh mnoshiti hozhe, ki so poklizane, ga vekomaj zhaftiti ino hvaliti, vaf sa fhteshe te te vifoke fkrivnosti, vsame, de is vafhe fsklenitve trupla is-hajajo, kterim kakor bifar nebefhke rofe fkos fhtvarjenje dufho vdahne, kakor jo fkos svojo fapo v' truplih fhtvari.

Imajte torej, o moshje! blago fhtanovitno ino preferzhno ljubesen do svojih shen. Satorej je bila shena od rebza perviga mosha vséta, ki je narblishje ferza, de bi jo blago ino perferzhno ljubil. K'nikakimu saframovanju, ne sanizhovanju vaf nimajo drašiti reve alj flabosti vafhij shen; naj fi bodo na telef alj na dufhi, ampak vaf fhe le morajo k' krotkimu, ino ljubesni polnimu vfmileju nagniti, ker jih je Bog tako fhtvaril, de vam fkos svojo podloshnost vezh zhafti ino fposhtovanja dorafte, in de bi jih vi tako sa tovarfhize ímeli, de fte fi ravno njihova glava ino njihovi prepoftavljeni. In vi, o shene! ljubite moshé, ktire vam je Bog dal, s' blago, perferzhno, p vender tudi s' fposhtovavno ljubesnjo; sakaj ravno sato je fhtvaril Bog moshe mozhnejiga in vifhjiga fhtola, in je hotel, de bi shena, koft od njegove kofti, in mefo od njegoviga mefa, bila mosha podloshna, in ker is njegoviga rebra, ispod njegove rame is-haja, od njega peljana bila. To podloshnost vam perporozha fsveto písmo filno ino slo, alj ravno to fsveto písmo vam polajfha vafho butaro, ker ne fapové famo, de fe vi s' ljubesnjo podvershete, ampak tudi vafhim mosham fapove de morajo svojo oblaft s' veliko ljubenjo, dobroto ino perferzhnostjo ispolnovati. „Vi moshje,“ govori fveti Peter, „ravnaj te pametno s' svojimi shenami, kakor s' rahlimi posol-vami, in jih dershte v' zhafti.“

Tako slo pa, ko vaf, opominam to nafprotno ljubesen, ktero fte eden drugimu dolshni, vedno vik-

fhati ino mnoshiti, se vender varjite, de se ne bo v' ftrah sa svestobo (v' ajfranje) sprevergla; sakaj nizh redkiga ni, de kakor se v' narshlahtnifih ino zhisto srelih jabukah zhervi saredé, se tudi is nargorezhifhi ino perferzhnifhi ljubesni dvoje sakonskih ajfran- je szimi, skos ktero se prava ljubesen ftrati ino popazhi; sakaj szhafama israfteta prepir ino lozhenje is njega. Gotovo se ne bo ondi nikdar ajfranje sazhelo, kjér se prijasnost na zhednost vpira; torej je tudi gotovo snamnje sgol mesene ljubesni, ki se je v' ferze vkradila, kjer ji je pregresna, nestanovitna, in k' nesavuplivosti nagnjena zhednost naprot prifhla.

Torej je bedafta hvala perjasnosti, ako jo kdo s' ajfranjam povikfhati hozhe. Sakaj ajfranje je fizer sprizhovanje velike, ne pa poshtene ino popolnoma prijasnosti, ker se popolnamast perjasnosti na terdnost zhednosti per ljubljenim zhloveku sanafha, ajfranje pa nad njo dvomi.

Ako shelite, o moshje! de bi vam vafhe shene sveste bile, tak jih uzbite to zhednost s'lastnim sgledam. „S' kakfihnim zhelam“ pravi sveti Gregor is Nazijanfa, „samorete framoshljivost od svojih shen tirjati, ako sami neframno shivite? Kako tirjate od njeh, kar jim ne podelite? Hozhete, de bodo zhiste? Sadershite se sami zhisti proti njim, in vsak naj oh- rani po besedah svetiga Petra svojo posoduv k' posvezhenju. Ako jih pa vi sami gnusobo uzbite, tak ni zhuda, de vam njihovo rasvusdanje framoto naredi. Vi pa, o shene! kterih zhaft je s' vafho zhistof- jo in lepim sadershanjam na tenko fklenjena, ohrani- te svojo velizhaft in se persadevajte sa njo, in ne perpuftite nikdar, de bi rasvusdanje lifh vafhiga do- briga imena otemnelo.“

Boj se vfakiga salesovanja, naj se ti fhe tak majhino sdí, in ne terpi nikdar krivizhniga perlisa- vanja bliso tebe. Kdor kolj tvojo lepoto in lepo postavo hvali, tiga se varji. Sakaj, kdor blago hva- li, in ga kupiti ne more, je v' veliki nevarnosti, ga ropati. Ako pa kdo rasen tvoje hvale fhe slabo od tvo-

jiga mosha govori, ta te hudo rassnali; sakaj ozhitno je, de tak nima kar misli, te sapeljati, ampak te she tudi sa napol premagano dershi, ker je kupzhija s' drugim barantavzam she napol fklenjena, ako perviga vezh nozhemo. She v' starih zhashih, kakor she sdaj nosijo shene veliko shtevilo bifarjov v' svojih ushesih, in sizer, kakor Plinius meni, savoljo veselja, jih roshlati flishati, kadar se sadevajo. Jes pa, ki vem, de je veliki flushabnik boshji Isak divishki Rebeki sa pervo sastavo svoje ljubeshni, bifarjev poslal, mislim; de ta fkrivni lishp pervo pravizo pomeni, ktero mosh zhes sheno imeti, shena pa svesto ohraniti ima, namrezh uho; de se nikdar v' njega ne bo druga beseda alj drugi glas sprejel, kakor le prijetni ino perjasni glas zhiftih besedi, ki so prav sa prav evangeljski bifarji juterne deshele. Sakaj nikdar se ne sme posabiti, de se dusha fkos uho ostrupi, kakor telo fkos usta.

Ljubesen ino svestoba, med sebó fklenjene, florite veselej nasprotno savupanje. Satoraj so sveti moshje ino svete shene nasprotno ljubovanje v' svojim sakonu smeraj visoko zhiflali. Tako je bilo viditi Isaka ino Rebeko is okna v' takim perferzhnim ljubovanji sapopadene, de, ako ravno nezh nespodobniga v' mes ni bilo, je vender Abimeleh kmalo fklenil, de moreta sakonska biti. Veliki sveti Ludovik, ravno tako ojster proti svojimu telesu, kakor perferzhen v' ljubeshni do svoje shene, je bil fkoraj savoljo tiga grajan, de se je silno slotakshnimu ljubovanju prepustil, de si je v' resnizi she le saflushil hvalen biti, ki je svojiga vojaschkiga ino ferzhniga duha v' take majbine dolshnosti nagniti vedel, ki so sa ohranjenje sakonske ljubeshni toljko potrebne. Sakaj, de si ravno takshino sprizhovanje zhifte ino odkritoserzhne perjasnosti ferz ne sveshe, vender eniga drugimu blishje spravi, ino je prijetna vaba k' nasprotnim ljubeshujim pogovarjanju.

Ko je sveta Monika s' velikim svetim Avgufhtinam nosezha hodila, ga je velikokrat kerfhanfski veri

ino flushbi boshje zhaſti poſvetila, kakor tudi ſam prizha, „de je ſhe pred rojſtvam ſol boshjo okuſil.“ Lep nauk ſa kerſhanſke ſhene, de ſad ſvetiga ſakona naj boshji ſvetloſti darujejo, ſhe poprej, ko ga ſvetloba ſonza obſije; ſakaj Bog, ki daritve poniſhniga ino voljuiga ſerza dopadljivo ſprejema, ob takim zhaſi ſploh poboshne miſli matere oblagodari.

Prizhe tiga ſo Samuel, ſveti Tomah Akvin, ſveti André, Fijesolſki ſhkof, ino veliko drugih. Mati ſvetiga Bernarda, vredna mati takſhniga ſina, je vsela vſako ſvojih otrok v' narozhje, in ga je Jeſuſu Kriſtuſu v' dar perneſla: in od tih malov je vſakiga ljubila ſ' poboshnim ſpoſhtovanjam kakor ſveto, od Boga ji iſrozheno ſaſtavo, in je tudi tako frezhna bila, de ſo vſih ſedmér njenih otrok ſvetniki poſtali. Kedar pa te preljuje ſivarize pozhafi k' pameti perhajajo, ſi morajo ſtarifſhi persadevati, de njihove ſerza ſ' ſtraham boshjim navdajo. Pazh je to dolſhnoſt ſveta Blanka ſ' gorezhim ajfram dopolnila, in vezhkrat je djala k' ſvojimu ſinu, ſvetimu kralju Ludoviku: „Rajſhi bi vidila, preljubi ſin, de bi mi per prizhi vmerl, kakor, de bi kdaj kak ſmerten greh ſtoril.“ In tako globoko ſo ſe te beſede v' duſho tiga ſvetiga ſina vtifnile, de ni, kakor ſam pravi, noben dan zeliga ſvojiga ſhivlenja na nje poſabil, in ſi je vedno persadeval, ta boshji nauk ſi v' prid oberniti.

Rodu naſhih predſtarifhov, iſ kteriga iſhajamo, tudi pravimo, de je hiſha, in tak tudi pravi ſveto piſmo, de je Bog porođnim pomožnuizam v' Egipti hiſhe ſasidal; iſ kterih beſed ſe naj uzhimo, de dobra hiſha ne obſtoji v' tim, de ſe mnogo zhaſniga blaga ſbira, ampak de ſe otrozi v' ſtrahu boshjim ino v' zhednoſti odredijo. In torej naj ne bo nobena ſkerb, nobeno persadevanje preveliko, ker ſo otrozi zhaſtitliva krona ſtarifhev.

Tak je vganjala tudi ſveta Monika hudobne nagnjenja ſvojiga ſina, ſvetiga Avguſhtiua ſ' tako veliko gorezhnoſtjo in ſ' tako možhno ſtanovitnoſtjo, de

je zhes deshele ino morja sa njim hodila, in vse bolj frezhna bila, ko mu je s' svojimi solsami spreobrnjenje sprofila, in mu tak dubovna mati postala, kakor tazhaf, ko ga je, kakor mati prvokrat povila.

,Sveti Pavel prepusti fkerb hifhe shenam, in torej marfakter mifli, in to ne bres vsroka, de njihova poboshnost domazhim veliko vezh nefe, ko poboshnost moshov, ki jih, ker so sploh od doma, ne morejo tako lehko k' zhednosti napelovati. Torej tudi Salomon v' svojih prigovorih frezho zele hifhe pervlastuje fkerbnosti ino pridnosti mozhne shene, ktero v' tih prigovorih popisuje.

Beremo v' bukvah stvarjenja, de je Isak, ker je njega ino njegovo sheno Rebeko Bog bres otrok pustil, k' Bogu sa nje molil, alj prav po hebrejskih besedah svetiga pisma, de je shtriz nje k' Gospodu molil, de sta tako v' molituvski hifhi oba, eden proti drugimu obrnjena molila. Tudi je tako opravljena molituv mosha bila vstihana. To je pa tudi narvishi in narodovituishi sdrushenje mosha ino shene, ako se oba k' sveti poboshnosti fkleneta, v' kateri eden drugiga serzhiti moreta.

Je nektero fadje, kakor postavim kutine, ki je savoljo svojiga gorupiga flaja le dobro, ako je kuhano. ,She drugo je, ki se savoljo svoje rahlobe ino mehkobe ne da s-hraniti, ako se v' sladkorji alj medu ne povre. Takshne so flive ino zhefhne. Tak morajo tudishene sheleti, de bi njihovi moshje zhes in zhes s' sladkorjam poboshnosti prevlezheni bili, sakaj mosh bres poboshnost je vpikra, gorupa in divja aver. Ravno tak bi mogli moshje sheleti, de bi njihove shene brumne bile, sakaj bres brumnosti je shenfhka vfa preflaba, in v' vedni nevarnosti, od poshtenosti odstopiti, alj tajisto prelomiti.

,Sveti Pavel pravi: „Nevérn mosh bo fkos verno sheno, in neverna shena fkos verniga mosha posvezhena,“ ker v' ti terdni fklenitvi sakona eden drugiga lehko k' zhednosti serzhiti samore.

Pa kak velik bo blagoslov sakona, ako vérn mosh in vérna shena eden drugiga v' boshjim strahu posvezhujeta!

Po verh tiga morata eden drugimu toljko pregledati, de se nikdar oba na enkrat ne jesita, de ne bo nikdar krega in prepira med njima. Zhebele ne bodo nikdar rade tam, kjér se manjk raslega, :lj drugi vresh flishti; tak tudi sveti Duh hisho popusti, kjér se sovrashtvo, kreg, vresh in besedovanje flishti.

Sveti Gregor is Nazijanzen sprizhuje, de so v' njegovim zhasu sakónski vsako leto obletnizo poroke obhajali. Kak slo shelim, de bi ta shenga tudi dan danashen povsod bila! ne de bi se posvetni kratkozhasi in le sa pozhutik sraven snafhli, ampak, de bi mosh ino shena po sveti spovedi ino obhajlu Gospod - Boga she bolj gorezhe ko sploh srezho svojiga sakona v' pomozh klizala, in svoje sklepe ponovila, svoj stan skos nasprotno perjasnost ino svetobo zheldaje bolj posvezhovati, in de bi si kakor v' Gospodu odahnili, in si tak butaro ino teshave svojiga pokliza polajfhala.

DEVETINTRIDE, SETA PO, STAVA.

Od sakonfke spodobnosti.

Sakonfka poštel mora po nauku svetiga Pavla bres madesha, to se pravi, bres vsake nezhistosti ino vsakiga drugiga pregresfniga omadeshenja biti. Torej je bil sveti sakon tudi v' paradishu narnapervo vpostavljen, kamor sbe do tistokrat obeno rasvujsdanje posheljenja, in tud nizh drugiga nespodobniga ni perfhlo.

Med teles noj hotivnostjo ino posheljenjam do vshivanja jedi se najde marskej enakiga, sakaj oboje sadeva telo, de si se ravno pervo savoljo svoje filnosti, sploh rezhe, mefeno. Rasloshil bom torej po enim, kar od drugiga tak lahko ne povém.

1. Jestu je sapovedano, de zhloveka redi ino ohrani. Kakor je tedaj dobro, potrebno ino od Boga sapovedano, le sa to jestu, de se shivimo ino obdershimo, tak je tudi, kar je v' sakonu potrebniga otroke roditi, in zhloveshki rod obraniti, dobro ino sveto djanje, ker je to nar prvi namen sakonfke sklenitve

2. Jestu, ne samo sato, de bi se shivljenje ohranilo, ampak de bi se nasprotna perjasnost ktiro smo eden drugimu dolshni ohranila, je zhisto spodobno ino vse hvale vredno; in tak tudi sveti Pavel nasprotno pravizhno dopolnenje v' svetim sakonu dolshnost imenuje. In tak velika je ta dolshnost, de apostel ne perpušti, de bi se ji eden is med njih zlo ne savoljo vadeb poboshnosti, bres prostovaljniga ino nepershileniga pervoljenja drugiga odrezhi smel; kar me je tudi nagnilo, v' postavi od svetiga obhajila

nekaj od tiga rezhi. Koljko manj je she perpushe-
no savoljo domishlenih zhednosti, alj is jese ino ne-
volje se tajisti odtegniti.

3. Kakor tisti, ki savoljo dolshne nasprotue
perjasnosti jedó, radovoljno in ne kakor perfileno je-
sti, in she radojednost rasodevati imajo, tak se je
tudi v' sakonsko dolshnost vseláj s' vso svestobo ino
radovoljnostjo, in fizer ravno tako vdati, kakor de
bi savupanje bilo, otroke spodrediti, de bi se ravno
savoljo okoljshin kaj takiga vupati ne samoglo.

4. Ne is tih dveh prvih vsrokov ampak le
sato jesti, de se radojednost vtelashi, je she fizer
persanesti, pa ne hvaliti. Sakaj sgol veselje telefne
hotivnosti (obzhutniga pogona) she ni sadosti, de bi
eno djanje savoljo njé hvalo saflushilo, pa dosti, de
se faj persanese.

5. Ne kar is radojednosti, ampak s' nesmer-
nostjo ino is samogoltnosti jesti, je vezh alj manj hu-
dobno po tim, ko je rasvujsdanje vezhi alj manjšhi.

6. Rasvujsdanje (goltnost) v' jedi pa ni samo
v' tim, de se prevezh jedi vshiva, ampak lahko tudi
v' tim, kako se vshivajo. Ni spregledati, de méd,
zhebelam tako lasten in toljko koristen, tajistim ven-
der fhkodovati samore, tako, de od nja sbolijo ka-
kor se sgodí, ako ga v' spomladi prevezh savshije-
jo; in ta nesmernost napravi, de naglizo dobijo ali
zelo pomerjó, fosebno ako si spredno stran glave alj
pa perutnize prevezh s' medam napolnijo. Tak tudi
sakonsko sdrushenje, tako sveto, pravizhno, perpo-
rozhlivo, in tako koristno ko je sa deshelo, vender
v' enih ino drugih okoljshinah sakonskim slo nevarno
postane; sakaj vezhkrat njihove dushe savoljo odpuš-
ljivih grehov slo sbolijo in ta bolesen pride is sgol
nesmernosti; vzhafi jih pa tudi popolnoma vmori fkos
smertni gréh; in to se sgodí, ako se postava, spo-
drediti otrok ofkruni alj spreoberne; in vfi taki gre-
hi nakaplejo vezhno pogubljenje, ker so sami smert-
ni in vezhi alj manjšhi, potim, ko se od te postavé
vezh ali manj sogne. Sakaj ker je reja otrok prvi

in narimenitnišhi namen svetiga sakona, tak nikdar ni perpušheno, od postave k' timu potrebne odstopiti, de se ravno ta namen vezhkrat dosezhi ne da, kakor se te sgoti kedar gotova nerodovitnost alj pa nosezhi stan to nemogozho stori. Sakaj tudi v' takih okoljshinah je she mogozhe, de je sdrushenje sveto ino pravizhno, ako se le naturna postava ne prestopi, ker nobena rezh tiste postave ovrezhi ne more, ktero je prvi namen sakona naloshil. Gnufoba pred Bogam je bilo tisto nesramno ino pogubljivo djanje, kar je Onan v' svojim sakonu storil, kakor besede svetiga pisma v' 38. postavi bukev stvarjenja same prizhajo. In de si ravno nekteri krivoverzi nashtiga zhasa, stokrat hudobnišhi, kakor nekdanji Ziniki, od kterih sveti Hironim (v' raslaganju lista do Efeshanov) govori, terdijo, de je le hudoben namen tistiga hudobnesha bil Bogu sopern, tak vender sveto pismo vse drugazhi govori, in na ravnost pravi, de je djanje samó na sebi nesramno, ino gnufoba pred Bogam bilo.

Pred obedam le na jed misliti, je snamnje slabiga, gerdiga ino nesramniga serza; she nesramnišhi je, po kosilu na veselje misliti, ktero se je per jedi vshivalo, in svoje misli ino besede s' spominam na hladnost ogerditi, s' kterim se je vsak grishlej poshérl, kakor tisti delajo, ki pred jedjo svoje serze na vrateno pezbenke po jedi pa na sklede obefijo. Res so taki ljudje pravi kuhinski vuzhenzi, ki, ³/₂ kakor sveti Pavel pravi, boga is svojiga trebuha naredé. Zhedni ljudje ne mislijo na miso, dokler se k' nji ne vsedejo, in si ismijejo po jedi roke ino usta, de bi ne obdershali ne slaja ne duha savshite jedi.

Trapašta shival je slón, pa po svoji sastopnosti nar imenitnišhi, kar jih je na sveti. Le eno šrezh ti od njegove zhednote povém. On ostane, bres de bi si spremenjal, smeraj per eni slonki, in ji je, kedar si jo je isvolil, perferzhno dober; vender se le vsako tretje leto s' njo sdrushi, in le v' petih dneh, in she tazhas take naskrivshi, de ga ni nikdar v' tim

sapasiti; vidijo ga pa fhefi dan, ob katerim kar ravnost v' kako vodo biti, kjér se ves iskoplje, ker bi, de bi se poprej vfiga ne ozhedil se nikak vezh k' svoji zbređi nasaj ne povernil. Alj niso to lepe ino zhedne lašnosti na taki shivali, ki s' tim sakonfke opomina, de ne smejo svojiga serza na fladnost obefiti, kateri se po poklizu svojiga stanu vdajó, ampak de po njéj kmalo svoje serze ino svoje misli ozhediti ino oprati imajo, de bodo potim druge, zhišfejše ino višhje zhednosti s' proštim duham ispolnevati samogli. V' tim opominanji obstoji prelepi nauk, kteriga sveti Pavel Korinzhanam podeli: „Zhaš je krateg, tisti torej, ki shene imajo, naj bodo, kakor de bi jih ne iméli.“ Sakaj po raslaganji svetiga Gregorja, imà tisti „sheno, kakor de bi jo ne imél,“ ki se s' njo fladnostam sakona tako vda, de se sayoljo njih ne mudi po veselju duha hrepeneti. Kar je tukaj od mosha rezhenó, sadeva nasproti tudi sheno, kakor ravno tisti Apostel pravi: „Tisti, ki se s' tim svetam pezhajo, naj bodo, kakor bi se s' njim ne pezhali.“ Vlak se sna torej, po tim, de je njegov pokliz, s' tim svetam pezhati vender pa le tako, de svojiga serza na-nj ne perveshe, de tako s' naglim ino proštim duham Bogu flushiti samore, kakor bi se s' svetam ne pezhali.

Prava nefrezha zhloveka, govori sveti Avguštin, obstoji, v' tim de rezhi vshivati hozhe, ktire bi si le v' prid obrazhati moral, in si tiste v' prid obrazha, ktire bi vshivati imel. Dubovne rezhi so, de jih vshivamo, telesne le sato, de si jih v' prid obrazhamo; ako pa posledne v' vshivanje spreobernemo, tak tudi svojo umno dušho poshivinimo. In tak mislim, de sim vse rekel, kar sim rezhi hotel, in nizh tiga, kar nisim hotel.

,SHTIRDE,SETA PO,STAVA.

O p o m b e s a v d o v e.

,Sveti Pavel opomína vse duhovne pastirje v' osebi svojiga Timoteja s' tim le besedami: „Speshtuj vdove, ki so v' resnizi vdove,“ Prava vdova biti, so pa nasledne lastnosti potrebne:

1. De vdova ni ker po telefi, ampak tudi po duhu vdova, to se pravi, de je nepremaklivi sklep storila, v' stanu zhigtiga vdovstva shiveti. Sakaj vdove, ki so le tak dolgo vdove, dokler perloshnosti ne najdejo, se spet omuohiti, so od moshkih le po telefonu lozhene, po volji ino duhu pa s' njimi sklenjene. Ako she poverh tiga, se v' stani vdovstva v' dobrim vterditi, vdova Gospod - Bogu svoje telo ino svojo zhigost fkos mozh obljuje v' dar pernesti hozhe, bo svoje vdovstvo s' lepim lishpam povsdignila, in svoj sklep she vse bolj okovarila; sakaj, ako vidi, de po njeni obljudi ni vezh v' njeni oblasti, se zhigosti odrezhi, ako se nozhe tudi nebesam odpovedati, tak bo svoje naprejevsetja tak okovarila, de she narmanjshi misli na novo moshitvo ne bo v' svojim ferzi ne sa en trenlej dolgo prostora pustila. Ta obljudba bo po tim takim sa mozhen grad med njeno dusho, ino vsimi mislimi, ki bi se nasproti vsdignile. Ta obljudbo tudi sveti Avgushtin kerfhanfskim vdovam slo perporozha. „She dalej gré stari ino uzheni Origenes; on svetuje kerfhanfskim shenam kerfhanfsko vdovstvo she v' sakonu obljuditi, ko bi njihovi moshje popréd ko one same vmerli, de bodo she med veseljam sakona po zhasno storjeni obljudi saflushenja zhigtiga vdovst-

va deleshne. Obljuba fiori fkos svojo mozh, de vse djanja, ki is nje is-hajajo, Bogu bolj dopadejo; poviksha mozh, tajiste izpolniti, in ne daruje Bogu le kar vfiga sadja nafhe dobre volje, ampak mu daruje tudi dobro voljo samo, ki je kakor drevo vfiga nafhiga djanja. „Skos priprosto zhistost posvetimo Bogu svoje teló, vender se s' tim ne odrezhemo, ob perloshnosti v' sakon stopiti; fkos obljabo zhistosti ga pa kakor popolni dar prinesemo, bres, de bi fi kako oblast sadershali, to obljabo nasaj vseti, in postanemo tak frezhni fushni sforfene obljube.

In saref zhastitlivshi je ta fushnost kakor vsako kraljestvo. Savfim poterdim opominanja tiga velikiga zerkveniga uzhenika; vender tudi sraven shelim, de bi se frezhne dushe, ki se jih prijati hozhejo, sraven modro, sveto ino resno védele, svoje ferzhnost dobro poskusile, Boga sa ras-svetlenje profile, in se s' modrim ino brumim sfpovednikam posvetovale, sakaj s' vezhim pridam se bo potim vse to sgodilo.

2. Potim mora pa tudi odrezhenje druge moshitve zhisto ino priprosto biti, de vdova svoje ferze ino vse svoje shelje s' viksho zhistosti k' Bogu ober-niti, ino svoje ferze s' vsemi njegovimi nagujenji ino obzhutleji boshji svetlosti darovati samore. Sakaj, ako jo shelja, svoje otroke bolj oskerbeti, alj kak drugi posvetni namen, od drugiga omoshenja nasaj dershi tak ji sna fizer to zhast pernesti, alj per Bogu refnizhno ne, ker pred Bogam nizhesar prave zhasti saflushiti ne more, kar se savoljo Boga ne sgodí.

3. K' timu fhe mora vdova, ki hozhe prava vdova biti, proftovoljno se od vfiga posvetniga ino nezhimerniga veselja odlozhiti ino prozh dershati. „Vdova, ki v' nezhimernosti shivi, je shiva mertva,“ pravi sveti Pavel. Ki vdova hozhe biti, per vsm tim pa vender dopasti sheli, perlisovavne ino saljubljene besede poslusha, se po plesih ino pojedinah potika, lishpa ino kinzhi, ino sala biti hozhe, je vdova, ki fizer po telefi shivi, po dushi je pa mertva. Kak-

fhlen raslozhek je, jeli je fhkit Adona alj grefhne ljubeshni na kôpu (pufhelzu) is beliga zhapliniga perja kakor na kolu isobeshen, alj de is tenkiga pajzholana, mreshi enako obras sagrinja; sakaj vezhkrat se dene k' povikfhanju nezhimernosti zherno na belo, de se bolj posna, kar je beliga. Vdova, ki je she svuzhena, kak se narloshje moshkim dopasti da, vse bolj nevarno svoje pfhize v' njihove ferza mézho. Vdova torej, ki v' neumni nezhimernosti shivi, je shiva mertva, in je prav sa prav le prasna podoba vdovstva.

„Naftopil je zhaf, drevje obresovati, sakaj gerlizhni glaf se je v' nashim kraji saflifhal,“ poje visoka pesem. Obresa posvetne preobilnosti je vsakimu potrebna, ki poboshno shiveti sheli, posebno pa pravi vdovi, ki kakor zhista gerliza she folsé pretaka, in po svojim moshu sdihuje ino shaluje. Ko je Noema is Moaba spet v' Betlehem nasaj perfhla, so se shene, ki so jo v' sazhetku sakona posnale, med feboj poprafshovale: „Ali ni to Noema, (kar se pravi, sala ino lepa)?“ Ona le pa djala: „Prosim vas, nikar mi vezh ne rezite Noema, ampak imenujte me Mara (bridko), sakaj Gospod me je s' bridkostjo napolnil.“ To je rekla, ker ji je njenin mosh vmerl. Tako tudi prava vdova nikdar nozhe lepa imenovana ino posvsdigovana biti, sakaj dosti ji je, de je to, kar Bog hozhe, de bi namrezh ponishna ino majhna bila pred njegovim oblizhjam.

Lampe, ki so s' dufhezhim oljam napolnjene, filno prijetno sadifhijo, kedar plamen vgafne, takrasfhirijo tudi vdove, katerih ljubeshen je bila zhista v' sakonu, she bolj prijetno difhavo zhednosti ino zhistosti, ako njihova ljuzh, namrezh njihov mosh, fkos smert vgafne. Mosha ljubiti, dokler dolgo je pershivlenji, ni nézh redkiga per shenih, pa ga tako ljubiti, de po njegovi smerti obeniga drugiga nozhe, to je stopuja ljubeshni, ki je le pravim vdovam lastna. Na Boga savupati, dokler je mosh hifhna podpera, to ni nizh kaj posebniga, pa na Boga vupati,

kedar ji je ta podpera odvseta, to je saref velike hvale vredno. Satorej se na vdovi popolnost zhednosti vse loshej sposna, ktiro je v' sakonu imela.

Vdova, ki otroke imá, kterim je she njihove delavnosti ino voje potreba fosebno, kar njihovo svelizhanje ino zhasno ofkerblenje sadene, ne smé tajistih pod obenim isgovoram sapustiti; sakaj na ravnost pravi sveti Pavel; de je k' tej skerbi savesana, de tak svojim otrokam dobrote poverne, ktire je od svojih starishov prejela, in ker je „tajist, ki sa svoje domazhe, fosebno pa sa svojo famijo ne skerbi, she hujshi ko ajd. “Kedar pa enkrat otrozi njene vóje vezh ne potrebujejo, potim naj vdova vse svoje misli ino shelja sbere, de jih bo s' visbjo zhistoto k' dobri rasti v' ljubesni boshji obrazhala.

Ako ne bo toljke potrebe, se v' sunajne opravila postavim, pravde podajati, de bi jo, pravo vdovo vest na nje vesala, tak ji svetujem, de se jim popolnoma odrezhe, in de si naj isvolji, koljkor bo mogozhe mirno, svoje dela peljati, ko bi se ji ravno sdélo, de si tako narvezh né pomaga. Sakaj prid hrumezhiga shivlenja bi moral v' refnizi filno velik biti, de bi prid presegel, kter is velikiga ino svetiga miru is-haja; pa saj pravde in posvetni prepiri ferze rastrosijo, in vezhkrat sovrashnikam zhistosti dari odprejo, ker se tistim vstrezhi, kterih perjasnosti se potrebuje, marfkaj stori, kar je nespodobniga, poboshnosti nasproti ino Bogu soperniga.

Molituv naj bo vedno opravilo vdove. Sakaj, ker druge ljubesni vezh imeti ne smé, ko le sa Boga, tak tudi skoraj drugih besed imeti ne smé, rasen sa Bogà. In kakor se sheleso ne pusti tako slo od magneta na se potegniti, ako je demant bliso, kakor hitro se pa demant v' stran dene, hitro k' magnetu isleti, tak tudi naj ferze vdove, ki se ob shivlenju masha ni sámoglo savsim k' Bogu vsdigniti, po njegovi smerti hitro difhavi nebesfhkih rezhi naproti, in s' nevesto v' visoki pesmi rezhe: O Gospod! sdj ko sim fama svoja, si me vseini savsim v' svojo

lasti: „vlezi me k' sebi, dihvavi tvojih masilj naproti tezhemo.“

Zhednosti, sveti vdovi lastne, so: de je popolno spodobniga sadershanja, de se vsi zhaſti, druſhinam ino vsaki nezhimernosti odpové, vbogim ino bolanim ſreshe, shaloſtne tolashi, deklizhe v' brumnosti vuzhi, ino mlajſhim shenam kakor popoln sgled vsih zhednosti sveti. Potreba ino priproſtoſt naj bo liſhp njene obleke, ponishnoſt ino ljubesen lepota njeniga djanja, ſpodobnoſt in perjasnoſt zir njeniga govorjenja, zhiſtoſt ino framoshljivoſt lepota njenih ozhi, in krishan Jeſuf edina ljubesen njeniga ferza.

Ob kratkim: prava vdova je v' zerkvi kakor ſpomlad anſka violiza, ki zhudno ljubeshjivo duſhezhnoſt ſkos dihvave ſvoje poboshnoſti ſhiriti, in se ſkoraj vedno pod ſhiroko perje ſvoje niſkote ſkrivati imá. Njena temnikasta farba kaſhe njeno pokorjenje, dobro is-haja v' hladnih, ſenzhnatih ino neobdelanih krajih, de ne ſkos pezhanje s' poſvetnimi ofkrunjena, in de hlad ſvojiga ferza bolj okovari pred ognjam, kteriga bi ſhelja po bogatſvi, zhaſti, ali ſhe zeló ljubeshi v' nji sbuditi ſamogla. „In frezhna bo,“ pravi ſveti apoſtelj, „ako tako oſtane.“

Bi ſhe imel marſkei od tiga povedati, vender pa miſlim, de bo doſti, ako vdovo, ki ſlo ſkerbi, zhaſt ſvojiga ſtanu ohraniti na paſno branje lepih liſtov opomnim, ktire je veliki ſveti Hironim Furii, Salvii ino vſim tiſtim shenam piſal, ki ſo to frezho imele, duhovne hzhére eniga tako velikiga ozheta biti. Nizeſar ni njegovim opominjanjam dodjati, raſen to, de prava vdova ne ſmé tiſtih ſanizhovati, ki ſe v' drugizh, alj zeló v' tretjizh alj ſhtertizh moshijo; ſakaj v' nekterih okoljſhinah Bog v' ſvojo vezho zhaſt tako ravná. Tudi ne ſmemo nikdar tiſtiga nauka ſtarih uzhenikov zerkve iſpred ozhi sgubiti, de nima ne vdoviſtvo ne diviſhtvo druge zhaſti v' nebeſih, ko tiſto, ktero jim ponishnoſt podeli.

ENIN, SHTIRDE, SETA PO, STAVA.

B e s e d a d e v i z a m.

Divize! le dve besedi vam imam povedati, drugo najdete kjé drugde. Ako gré vašha misel po zhasnim sakonu, tak ohranite s' všo fkerbjo svojo prvo ljubesen sa svojiga mosha. Sakaj, sa veliko goljšijo to dershim, ako se na mesto zeliga ino odritiga ferza takšhno ferze poda, ki je od pregresne ljubesni vse sprideno (snuzano), spazhenno ino vsahpujeno. Vaf pa klizhe vašha frezha k' zhishi ino divishki, duhovni poroki, in shelite svoje divishtvo na veselaj ohraniti: o tak ohranite s' narvezho fkerbjo svojo ljubesen sa tistiga boshjiga shenina, ki sam narviksha zhifost, nizhesar toljko ne ljubi, kakor zhifost, in prvine vsih rezhi, ktera se mu spodobi, sosebno pa prvine ljubesni.

Listi svetiga Hironima vam vse potrebne nauke od tiga podelijo. In ker vaf vašh stan k' pokorshnosii veshe, tak si isvoljite vodnika, pod kteriga vodbo bote v' vishti svetosti, svoje ferze ino svoje teló s' vshim boshji svetlosti darovati samogle.

.S h e r t e b u k v e.

Potrebni nauki soper navadne
iskufhnjave.

P E R V A P O , S T A V A .

De se nimamo meniti sa besede
posvetnjakov.

Kakor hitro otrozi tiga svetá sagledajo de si
fklenila poboshno shiveti, bodo jesero pfhiz narstrup-
nisthiga govorjenja ino opravljanja na te spustili.
Narhudobnisthi bodo tvoje spremenjeno shivljenje sa
hinavshino, svetohlinstvo ino spakarijo rasklizali; rek-
li bodo, de je svét svoje obljižhje od tebe odvernili,
torej si savoljo njegoviga sanizhovanja, k' Bogu
potegnili; tvoji perjateli si bodo pak persadevali,
zhes vezh veliko, po njih misli, modrih ino dobrih
svetov tebi podeliti. Rekli bodo, de bosh vsa otosh-

na postala, svojo frezho per ljudeh sapadla, de bosh fitna in ne sa preštati, in de bosh pred zhasam stara, in de bodo tudi tvoji hishni opravki savoljo tiga saostajali. Poreko, de na sveti se mora s' svetam shiveti, in de je tudi mogozhe svelizhanim biti, de se ravno takih zhudnih ino majhnih rezhi ne der-shim. i. t. d.

Moja Filoteja! vse to jenezhimerno, nespametno ino neumno govorjenje. Tim ljudém ni skerb ne sa tvoje sdravje ne sa tvojo frezho. „Ko bi vi od tiga sveta bili,“ pravi Jsvelizhar, tak bi svét ljubil, kar je njegoviga; ker pa niste od tiga sveta, satorej vas svét sovrashi.“ „Smo vidili imenitne ljudi, ino gospé, ki so zelo nozh, she zeló vezh nozhi, eno sa drugo per kvartah alj kaki drugi jigri prebedeli. Ali je pa kako opravilo, de bi bilo treba tako refno, otoshno ino fitno nanj gledati, lakor na take igre? Ali zhes kaj takiga posvtni besedize ne sinejo; obeden per-jatelj ni savoljo tiga nepokojin; in savoljo premishlo-vanja kako uro, alj, ker nekoljko poprej vstanemo, kakor po navadi, de bi se k' svetimu obhajilu perpravili, vsak v' sdravnika pertiska, naj nas od otoshnosti ino slatenize osdravi. Trideset nozhi se naj per ple-su prebedi, in nihzher se zhes to ne potoshi, savoljo prebedenja na sveti vezher drugi dan vsak kashlja ino toshi, de ga grise! Kdo ne sposna is tiga, de je svét krivizhen sodnik, mehek ino dober proti svojim otrokám, ojster pa proti boshjim otrokam?

Nikdar ne moremo v' lepi sastopnosti s' svetam stati, drugazhi, de se s' njim vred v' pogubljenje vdéremo. Nikak in nikolj ni mogozhe, de bi mu prav storili; sakaj svet se sam s' sebo ne sastopi.

„Janes je pershel,“ pravi Jsvelizhar, „in ni jedel ne pil, in pravite, de imá hudizha, po tim je pershel zhlovekov „Sin, in je jedel ino pi, in vil pravite, de je „Samarijan.“ Gotovo, moja Filoteja! se bo svet, ako s' njim krahozhemo, s' njim igramo, pleshemo, nad nami pohujshal, in nas, ako ne stori-

mo., hinavšhine alj pa otoshnosti dolshil. Ako se salo oblazhimo, tak bo ven spravil, de kak slab namén imamo; ako se pa bolj poredno nosimo, tak bo berbral, de smo revnih moshgàn.

Ako se poshteno veselimo, bo djal, de smo rasvujsdani, ako se savoljo pokorjenja veselja sdershimo, bo fklenil, de smo otoshni; in ker nas smeraj le po firani gleda, ni mogozhe, de bi mu kdaj vstrezhi samogli. Nashe nepopolnosti povikshuje, in jih iskizhe sa grehe, smertne pregrehe dela is nashih odpustljivih grehov, in pogreshke, ki se nam is slabosti pergodijo prevershe v' pregrehe, ktire bi bili is hudobije storili. Namesto de je ljubesen po besedah aposteljna, dobrotljiva, je svet hudoben; namesto, de ljubesen nizh hudiga ne misli, misli svet le na hudo, in ako ne more nashiga djanja obsoditi, tak fodi faj nashe namene. Naj imajo ovze rogle alj ne, naj bojo bele ali zherne, davil jih bo volk, de le do njih more.

Pôzhnimo si, kar si hozhemo, svet bo soper nas. „Smo dolgo v' spovednizi, tak bo vprashal, kaj se nek toljko spovedovati imamo; smo pa le malo zhafa, tak bo spletel, de nismo vse povedali. Vsako nasho djanjize bo ispasil, in savoljo ene same ferdite besede se bo perdushil, de nas ni prestati.

,Skerb sã zhasno frezho bo imenoval lakomnost, nasho krotkost pa abotnost; nasprot pa porezhe pravi jesi posvetnjakov, de je serzhnost, lakomnosti, de je fkerbnost, pregreshuimu pajdashtvu, de so spodobni pogovori; — smeraj satirajo pajki, kar zhebele napravijo.

Pusti ga flepza, naj bóli, dokler se mu ljubi, moja Filoteja! nai se dere, ko ponozhna fova, ki podnevne ptize fstrafhi. Bodimo stanovitni v' svojim napréjvsetji, nespremenlivi v' svojih fklepih; nasha stanovitnost bo sprizhala, jeli nam je bilo resniza, de smo se Bogu darovali, in k' banderi poboshnosti

persegli. Slepimu ognju na nebi se vidi, de bi inel enako svetlobo, kakor prave svesde, pa le hitro sgi- ne, med tim, de svesdam enaka svetloba oftane. Tak ste si tudi hinavshina ino resnizhna poboshnost nav- sunaj slo podobne, vender se daste v' kratkim raslo- zbiti, ker hinavshina obene stanovitnosti nima, in se kakor dim raskadi, kedar se kvishko vsdigne, med tim, de je prava zhednost vedno terdna ino stano- vitna. K' velikimu pridu flushi, ako se sazhetek poboshnosti s' tim okovari, de se saframovanje ino opravlivost zhes naf vsdigneta; sakaj tak odidemo nevarnosti nezhimernosti ino prevsetnosti, ki ste enake egipzhanfkim babizam (porodnim pomozhni- zam) kterim je prehudoben Farao sapovedal, vse Israelfke fantizhe hitro po porodu pomoriti. Mi smo svetu krishani, ino svet mora nam krishan biti; sa nespametne naf svet dershi, dershimo mi njega sa neumniga.

DRUGA P O , S T A V A.

De nam je ferzhnim biti
potrebno.

Ljuzh, tak blaga ino ljuba, ko je nashim ozhem, jih vender blefhi, ako so dolgo na tem- nim bite, in poprěj, ko se s' prebivavzi ptujiga kra- ja sprijasnimo, se nekaj zhasa le nekako bojezhi nosimo, naj bodo she tak prijasni ino perljudni s' nami. Sgoditi se snà, moja Filoteja! de se bo per tim spremenjenji tvojiga shivlenja marskak vibar v' tvojim ferzi vsdignil, in de bo to veliko ino splošno

flovó, kteriga si svetu dala, nek obzhutik shaloſti ino otoshnoſti v' tebi ſapuſtilo. Ako bi ſe to ſgodilo, tak te proſim, poterpi le nekoljko, ſakaj to nizheſar ne poméni; je le majhino ſavſetje, kteriga nova rezh s' ſebo perneſe, kmalo bo po nje, in obilna tolashba ti bo ſerze napolnila Shaloſtna boſh mende od kraja, de zhaſt ino hvalo pogreſhaſh, ktero ſo neumzi, perliſovavzi ino ſaſmehovavzi tvoji nezhimernofſti dajali; ali bi pa hotla vezhno zhaſt pogreſhati, ktiro ti bo Bog gotovo podélil? Sna biti; de ſe bodo tiſti minlivi kratkozhaſi ino veſelja, v' kterih ſi poprejſhne leta preſhivela, k' tvojimu ſerzu uvernile, de bi ga ſpet vneli ino ſaovernili; ali bi pa mogla ſkleniti, de bi ſe tiſti ſrezhni vezhnoſti odpovedala, in ſe toljko goluſnimu veſelju vdala? Verjami mi, ako ſi ſtanovitna, bo tvoje ſerze ſkoraj s' tako neisrezhenó ſladkim veſeljam napolnjeno, de boſh ſama ſpoſnala, de je vſa ſladkoſt ſveta le pèlen proti ti-mu medu, in de en ſam dan v' poboshnoſti doperneſhen jeſero let poſvetniga veſelja preſéſhe.

Vender, ti vidifh, kako neſkouzhno viſok je hrib kerſhanſke popolnoſti. O Bog! klizheſh, kako mi bo môzhi, na ta hrib priti? Potolaſhi ſe, moja Filoteja! Ako tiſte majhine muſhize, is kterih bodo zhebele, ſazhno neko podobo dobivljati, jih imenujemo zhervizhe, in tedej ſhe ne mogo na zveltize, ſhe manj na grizhe ino hribe ſe ſvdigniti, de bi ſi méd ſame brale, ampak ſe od tiſtiga medu ſhivijo, kteriga ſo jim ſtare zhebele napravile, in med tim jim ſraſtó peruta, tako, de po tim zeló okoljzo lahko obletijo. Tak ſmo ſhe tudi mi muſhize v' poboshnoſti, in ſhe ne moremo, ſe ſvdigniti kakor je naſha ſhelja, ki nizh bliſhje ne ſeſhe, kakor ſe v' verh kerſhanſke popolnoſti pognati; de pa le ſzhaſama kako podobo dobimo ſkos naſhe ſhelja ino naſhe ſklepe, potim nam bodo tudi peruta iſraſle; in torej ſmemo upati, de bomo ſhe tudi enkrat duhovne zhebele, in de ſe bomo ſamogli viſhje vſdigniti; tazhaſ pa ſhivimo od medu toljkanjih naukóv, krire ſo nam poboshni ſtari

sapuštili, in prosimo Boga, de bi nam peruta golobov podelil, de nam ne bo samo mogozhe v' sedajnim shivlenji letati, ampak tudi v' sreznih vezhnosti, prihodniga shivlenja pozhivati.

T R E T J A P O , S T A V A .

Od lastnost skushnjav, ino od raslozhka med obzhutenjam ino pervolenjam v' tajiste.

Misli si, moja Filoteja! mlado, shlahtno knesinja (gospa), ktero njenin mosh perferzhno ljubi, in ktero sapeljati, ino bisar sakonske svestobe ji vseti, kakshen hudobnesh neframniga zhloveka poshle, ki bi ji nj govo nemarno misel odkril. Narprej gerdesh gospej namea svojiga gospodarja rasodene. Po tim dopade ali mersita misel gospej. Poslednizh v' nja dovoli, alj se mu odrezhe. Tak poshiljajo satan, svet ino meso dushi, ktero boshjimu Sinu sarozheno vidijo, svoje skushnjave ino hude misli, s' kterimi se ji 1. greh ponuja; 2. ji dopade, ali ji je sopern; 3. v' njega pervolji, alj se mu odrezhe. Sakaj to so kakor tri stopnje, po kterih se v' hudobijo doli stopi: skushnjava, dopadjenje nad njo, ino pervoljenje. In, de si se ravno v' vsakim grehu raslozhno ne sposnajo, tak so pa vender zhisto raslozhne v' velikih ino gnusnih grehah.

Ko bi skušnja do kakiga greha zelo našlo shivljenje kar naprej terpela, bi se vender, de bi nam le soperna bila, in bi v' njo ne pervolili, boshji svetlosti ne samerili. In to sato ne, ker v' skušnjavi nismo toljko delavni kakor terpezhi, in nikakiga pervolenja v' tajisto nimamo, torej tudi nikakiga dolga ne mormo savoljo njé imeti. „Sveti Pavel je bil grosno dolgo od mesa skušan, savoljo tiga pa ni le kar Bogu zhisto nézh sopern bil, ampak Bog je sbe bil skos to povelizhan. Blashena Angela Folinjska je obzhutila tako strashne skušnjave shivota, de naš, ko nam jih perpoveduje, k' pomiljovanju nagne. Nezh manjshe niso bile skušnjave svetiga Franziskha (Serasshkiga) ino svetiga Benedikta, in tako slofo nad nja pertiskale, de se je eden poternji, drugi posnegi valjal, de bi si jih odgnal, in skos to nista le kar nizhefar od gnade boshje sgubila, ampak tajista se je le nasprot veliko veliko v' njima pomnoshila.

Nikar torej v' skušnjavah ferza sgubi, moja Filoteja! in ne misli, de si premagana, dokler so ti soperne. Imash tukaj nauk raslozhka, ki med obzhutnostjo skušnjave ino med pervoljenjam v' skušnjavo obstoji. Obzhutiti jo namrezh samoremo, zhe nam je sbe toljko soperna; pervoliti v' njo pa ne mormo, drugazhi, de nam je poprej dopadla, ker je dopadjenje nad njo sploh stopnja v' pervoljenje. Naj nam torej sovrashniki nashiga svelizhanja sbe toljko ponudb ino obljud delajo, ko hozhejo, naj sbe tako dolgo na podvojah nashiga ferza zhakajo, de bi se jim odperlo; vse te nezh ne dé: dokler dolgo je naše naprej-vsetje terdno, in obeniga dopadenja nad tim nimamo, je nemogozhe, de bi Boga rasshalili, tak malo, kakor samore mosh tajisti gospej, od ktire sim poprej govoril, sameriti, de je bila v' neframnodjanje vablana, ako ni obeniga dopadenja nad njim obzhutila. Vender je sbe pa med dusho ino tajisto gospo ta raslozhkek, de gospa samore potim, ko je ne-framen namén flishala, zhloveka, ki ji je poslan.

sagnati in nizh vezh poslušhati; ni pa vselaj v' obla-
 sti dushe, de bi skušhnjave ne obzhutila, to mozh
 pazh ima, de ne pervolji, oko nozhe. Torej nam
 skušhnjava nikdar shkodovati ne more, naj she ta-
 ko dolgo in tako sitno pertifka, ako nam je le soperna.

Ker poshelenje sadene, ki samore sa skušhnja-
 voj nastopiti, je vediti, de nasha dusha tako rekozh
 is dvéh delov obstoji, namrezh is sgorniga ino is
 spodniga, in de spodni ni vselaj pokorn sgornimu,
 ampak vezhkrat sam sa se ravna. In tak pride, de
 spodni del bres pervoljenja sgorniga poshelenje do
 greha ima, in to je tisto prepiranje ino vojskovanje,
 kteriga apostelj popisuje, ker pravi, de meso soper
 duha posheljuje; de je dvojna postava, ena, posta-
 va udov, ino ena duha i. t. d.

Ali si kdaj vidila kup sharjavke s' pepelam po-
 krito, moja Filoteja? Ako deset alj dvanajst ur posnej
 pridemo, ogenj iskat, ga bomo le neko malo betvi-
 ze v' fredi najdlji, in she tiga po velikim iskanji. Ven-
 der je pa noter bil, sato, ker se je najshel, ino s' tim
 se da vse drugo ogelje, ki je she vgašnilo, spet oshi-
 veti. Ravno taka je s' ljubesnjo, ki je med velikimi
 ino grosnimi skušhnjavami nashe duhovno shivljenje.
 Sakaj skušhnjava rasshiri poshelenje po spodnim deli
 dushe, pokrije, kakor se nam sdi, zelo dusho s' pe-
 pelam, in ljubesen boshjo slo pomanjšha; sakaj ni-
 kjér je she ni najti, ko v' fredi ferza, ino v' sadnim
 kotezu volje, in zelo se she dosdeva, kakor, de bi je
 she ondi ne bilo, in treba je veliko iskanja, préj,
 de se ofledi. Vender je v' resnizi ondi; ker, de si je
 ravno vse krisham po nashu dushi ino po nashim te-
 lesi; vender terden sklepe imamo, ne v' greh, ne v'
 skušhnjavo pervoliti, in ker je posheljenje, ki nashu
 mu sunanjimu zhloveku dopade, nashimu snotranjimu
 soperno. In kakor she nashe voljo obdaja, vender
 ni v' njé; in tako se vidi, de tako posheljenje ni pro-
 šovoljno, in torej tudi nikolj greh biti ne more.

S H T E R T A P O , S T A V A .

D v e p r a v i m e n i t n e p e r - g o d b e o d t i g a .

Ker je toljko na tim leshézhe, de vse to prav sapopadesh, ne morem drugazhi, de ti fhe bolj rasloshim. Ali ni moral tisti mladenzh, od kteriga sveti Hironim pishe, pregrosno mikanje mesa obzhutiti, ki je bil na silno mehko postel djan, s' sviljnimi trakami (shidanimi pantelzi) na njo pervesan, in potim s' premnogimi neframnimi vabili, otipanjem ina poverh tiga s' lepoto neframniga shenstva, ki je nalafh sato per njem leshalo, de bi njegovo stanovitnost poderlo, h' grehu drashen? Ali je moglo drugazhi biti, kakor de so vsi njegovi pozhutki bili od posheljenja presunjeni, in de je bilo njegovo dosdevanje od prizhejozhnosti famih fladnih rezhi vse vneto? Gotovo de. Vender je pa skasal med tako velikimi napadkimi, v' grosni burji skufhnjav, in v' toljko perlisovavni fladi, ki ga je od vsih strani obdala, de njegovo ferze ni bilo premagano, in de njegova volja kar nizh ni pervolila; sakaj ko je vidil, de se je vse soper njega spuntalo, in de mu obeden ud telefa ni bil vezh v' oblasti, rasen jesika, si je svoj jesik odgrisnil, in ga je isprunil gerdi sapelivki v' obras, ki le njegovo dusho s' fladnostjo huje natesovala, kakor bi kedaj bili samogli rabeljni njegovo teló s' narhujshimi mukami natesovati. In ravno sato ga je trinog, ki je obupal, de bi ga s' telefniimi mukami premagati samogel, skos mefeno flad premagati hotel.

Prezhudno je tudi popisovanje vojske, kiro je sveta Katarina is Siene v' okoljshini, poprejshni enaki, preštala. Hudi duh je dobil prepustenje od Boga, zbistost te svete divize s' vso grosovitošijo, kiro snajti samore, perjeti, rasen tuga, de bi se je dotakniti smél. Sbudil je torej v' njenim ferzi nezhiših obzhutlejev bres fhtečila, in de bi jo huje skufhal, je vsel druge duhove teme v' pomozh, ki so se v' moshkih ino shenških podobah perkasali, in pred njenimi ozhmi vsako nesramnost, ino djanja mesehe hladnosti pozhenjali, ki se le misliti da, in ki so tim nesramnim delam tudi narnesramniški besede, pogovore ino vabe perdrushili. In so bile tudi te nesramnosti od sunaj, so vender fkos pozhutke segle globoko v' ferze divize, ki je bilo, kakor sama sposna, savsim od njih vneto, de ji drujiga ni ostalo, ko edina sgor-na volja, ki od burje pregnusniga posheljenja ni bila vnéta. In slo dolgo je ta vojska terpela, dokler se ji je poslednizh Kristuf perkasal, kterimu je djala: O kjé si bil, moj preljubesniví Gospód! ko je moje ferze bilo vse polno teme ino nesnage? na kar ji je boshji Isvelizhar odgovoril: „V' tvojim ferzi sim bil, moja hzhí!“ In kako si samogél, je odgovorila, v' ferzi prebivati, ki je bilo tako polno nar gershe gušobe; ali je tvoje prebivanje v' takih nesnashnih krajih? „Pové mi, je djal na to Gospod, jeli so te nesnashne misli tvojiga ferza, veselje alj shaloft, bridkost alj dopadljivost v' tebi napravile?“ Oh, pre-grosno bridkost ino shaloft, je odgovorila. „In kdo, je na to Gospod djál, je rasshiril to preveliko bridkost ino shaloft v' tvojim ferzi, ko jes, ki sim v' fredi tvoje dushe prebival? Verjami mi, moja hzhi! ko bi ne bil jes sraven bil, bi bile te misli, ki so okrog tvoje volje bile, in jo niso premagati samogle, jo gotovo premagale; vsilile bi te bile, in s' posheljenjam bi jih bila tvoja proftovolja sprejela, in bi ti bile dushe vmorile. Ker sim pa jes v' tvojim snotrajnim prebival, sim obudil to sopernost ino premaganje v' tebi, po kterih se je tvoje

ferze vstavljalo skufhnjavi, kar se je samoglo, in ker ni toljko samoglo, koljkor je hotlo, je obzhutilo vezho sovrashtvo do njé, in do samíga sebe. Torej so ti te vojske dofhle k' velikimu saflushenju, obilnimu dobizhku, ino mnogi rasti tvoje zhednosti ino mozhi."

Vidish, Filoteja! kako je ta ogenj bil s' pepelam pokrit, kako sta skufhnjava ino poshelenje she zeló v' ferze pertisnila, ino voljo obdala, ki je s' samo pomozhjo Odreshenika skos bridkost, shalost ino sanizhevanje hudiga, svojo pervolenje vedno grehu odrekovala, kijo je od vsih strani obstopil. O Bog, koljka je bridkost dushe, ki Boga ljubi, pa she tiga ne vé, ali je on v' njé alj ne, ino ali je boshja ljubesen, sa ktero se vojskuje, savsim v' nji vgasnila, ali ne! Alj to je ravno narlepshi zvet popolnosti, nebeske ljubesni, de ljubezhiga nagibá, sa ljubesen terpeti ino se vojskovati, bres de on ve, ali ljubesen imá, sa ktero in skos ktero se vojskuje.

P E T A P O , S T A V A .

**Potolashenje dushe, ki v' hudih
skufhnjavah tezhí.**

Moja Filoteja! tisto filne napadke ino tako mozhe skufhnjave Bog le nad tajiste dushe perpušti, ktere hozhe k' svoji zhisti ino visoki ljubesni povsdigniti; vender pa is tiga ni fkleniti, de bi se po tim smelesanešti, do tajiste ljubesni priti; sakaj ni se pergodilo po redkim, de dushe, ki so v' tako hudih skufhnjavah bile stanovitne, potim niso tako sveste bile, kakor bi bile dolshne sa take velike gnade biti, in so

bile potim od majhnih fkufhnjav premagane. To ti povem sato, de bosh vedila, de ako velika fkufhnjava nad te pertifka, Bog kako posebno gnado podeliti hozhe, s' ktero ti rasodeva, de te hozhe pred svojim oblizhjam veliko storiti; in de ne smésh ob takim zhasu biti manj ponishua ino bojezha, in se tudi ne sanesesh, de bi, ako si tudi narhujshi fkufhnjave premagala, bres vedne svestobe proti boshji svetlosti narmanjshe premagati samogla.

Kakor velike so tudi fkufhnjave, ki te nadlegjejo, in kakor veliko je tudi poshelenje, ki sa njimi pertifne, ne bodi fkerbna sa to; dokler tvoja volja ne le fkufhnjavi, ampak tudi poshelenju svoje pervolenje odréka, Bog ni fkos to rasshalen. Ako zhlovek v' omedlovzi leshi, in obeniga suamnja shivlenja vezh ne rasodeva, se mu na ferze roka poloshi; in ako se le kako majhino gibanje v' tajiitim obzhuti, tak se fklene, de je she shiv, in de bi se she s' kako slo dushezho vodo, aljs' kakim pokrepzhanjam ferza spet k' sebi ino k' mozhi spraviti samogel. Tak se tudi vzhafi pergodi, de fé nasha dusha savoljo prevelikih fkufhnjav kakor v' omedlevzi snajde, in de je ob vfo mozh perfhla, in de nima obeniga duhovniga shivlenja ino obeniga gibanja vezh.

Hozhemo pa vedeti, kako s' njo stoji, polôshimo le roko na ferze; prejishtimo, ali she ferze ino volja svoje dolshnosti ispolnujeta, ino se vstavljata, v' fkufhnjavo ino v' posheljenje pervoljiti, in se sa njima podati. Sakaj dokler je she gibanje vstavljanja v' nashim ferzi, tak dolgo smo si gotovi, de je ljubesen, shivljenje nashé dushe, v' naf, in de je Jesus, nash Odreshenik, de firavno skrit ino sagernjen, v' nashim ferzi; torej samoramó fkos stanovitno molituv, fkos svete Sakramente ino fkos savupanje na Boga novo mozh sadobiti, ino spet k' popolnimu ino veselimu shivlenju priti.

,S H E ,S T A P O ,S T A V A.

Kako samoreta fkušnjava ino
poshelenje greh biti.

Mlada gospa, od ktere je bilo spredi govorjeno, ni nikak kriva nespodobne ponudbe ktera se ji je delala, ker je bila, kakor postavimo, soper njeno voljo. Bi bila pa ona sama s' kakim drashenjam zhloveka k' timu naklepu nagnila, ino bi nemarnesha, ki jo hozbe k' ljubeshni vneti, hotla, potim bi bila bres dvojenja famiga hotenja tudi kriva; in ko bi tudi bila rasshalena savoljo tiga, bi saflushila vender graje ino kasna (shtrafnige), In tak si vzhafi mi tudi pregresimo savoljo samo - edine fkušnjave, sato, ker smo je fami krivi. Ako postavim, vem, de med igroj rad ferdit postanem, in potim rassfajam ino kolnem, in de me sama igra k' timu napelja, potim gresnim, koljko-krati igram, in sim si sam kriv vsih fkušnjav, ki se mi per igri pergodiyo. Ravno tako, ako vem, de mi je kak s-hôd (tovarshija) k' fkušnjavi ino padzu, in se vender proftovoljno kjé podam, sim si gotovo vsih fkušnjav sam kriv, ki me tam primejo.

,Se je mogozhe posheljenju, ki is fkušnjave nastopi, vbraniti, tak je vselej greh, se ji vdati, in ta greh je vezhi ali manjsi, po tim, ko je bilo veselje, ki se je savoljo njega obzhutilo, ino pervoljenja, ki se je dalo, vezhi alj manjsi, daljsi alj krajshi. Gotovo bi poprej imenovana gospa ne bila sa isgovoriti, ako bi bila nesramni naklep, ki ji je bil odkritue le poslushala, ampak she tudi, po tim, ko ga je slifhala, dopadenje nad njim imela, ino svoje fer-

ze s' njim pafla; sakaj de si ravno v' djanje pervoliti ne misli, tak vender pervoli s' posheljenjam, kteriga nad ponudbo obzhuti, v' snotrajno dodelenje svojiga serza; to je pa vselej greschno, svoje serze alj svoje telo v' kaj nespodobniga obrniti, in nespodobnost ob-
stoji tako slo v' podelenji serza, de bres tajistiga obrnenje telefa oben greh biti ne more.

Ako si torej v' kak greh skufhana, tak premisli, ali si nisi te skufhnjave sama prostovoljno dopeljala. In zhe je tako, tak bo savoljo nevarnosti, v' katero ti se prostovoljno sama postavila, she sama skufhnjava greh. To se pa vender tako sastopi, ako bi se namrezh lahko bila perloschnosti isognila, ino ako si she popréj skufhnjavo previdila, ali bi jo saj bila previditi morla. Ako pa obene perloschnosti nisi k' skufhnjavi dala; ti tudi ne more nikdar v' greh sarajtana biti.

Ako se je bilo mogozhe poshelenju, ki po skufhnjavi nastopi, vstaviti, in se skufhnjava vender ni vstavila, tako je to smerej kak greh, in vézhi alj manjšbi, po tim ko smo se kratko alj dolgo v' njem sadershali, in po veselju, kteriga smo nad njim imeli. Zhe tudi kaka shenška ni obene perloschnosti k' vesovanju dala, pa vender dopadenje nad njim najde, tak ni bres greha, ako to dopadenje nima kakega drugiga vsroka, kakor samo vesovanje. Ako bi pa postavim, vesovavez, ki jo hozhe k' ljubesni nagniti, prav lepo piskal, in bi ona sizer nobeniga dopadenja nad njegovim snutjam ne iméla, ampak le nad prijetnim piskanjam, tak bi ona sizer ne imela obeniga greha, vender bi pa tudi dopadenja nad piskanjam ne sméla dolgo obdershati, de se ji kje v' dopadenje nad snubstvam ne prevershe. Ravno tako malo greschim ako mi kdo kak svito ismishlen naklep odkrije, kako bi se nad svojim foverashnikam mashovati samogel, in bi jes sizer nad ponujenim mashovanjam obeniga dopadenja ne obzhutil, in bi tudi v' nja ne pervolil, ampak bi mi kar svijazha ismishlenja dobro djala; vender bi bilo pa tudi nevarno, de bi se dolgo v' mislah sader-

shal, sakaj lahko bi me k' dopadjenju do mafhovanja pripeljalo.

Vzhaf fmo od kakiga napadka k' poshelenju prenaſleni, ki natvegama po ſkuſhnjavi naſtopi, prĳ kakor ſe prav ſavĕmo. To je lahko vezhi, kak dopuſtljivi greh, ki pa vĕzhi poſtane, ako, kedar hudo ſagledamo, od kteriga fmo obdani, is lenobe en zhaſ v' njem ſaoſtanemo, in ſe ſ' poſhelenjam tako rekozh pogajamo, jeli bi ſe mu vdali, alj odrekli; ihe vezhi ſraſte grĕh, ako ſe ga ſpomuimo, in nekaj zhaſa is reſniſhne lenobe v' tajſtim ſaoſtanemo, bres vſiga naprej - vſetja; ga odpoditi, ako pa zeló proſtovoljno ino ſ' naprĕj - vſetjam dopadenje nad takim poſhelenjam najdemo, tak je to naprej - vſetje ſhe ſamo na ſebi ſlo veliki greh, ako je rezh, h' kteri poſhelenje imamo, ſlo huda. Velika pregreha je ſa ſhenſko, ako neperpuſheno veſovanje derſhati hozhe, ako ravno nima miſli, de bi ſe vlahugarja vdala.

,S E D M A P O , S T A V A.

P e r p o m o z h k i s o p e r v e l i -
k e ſ k u ſ h n j a v e.

Kakor hitro kako ſkuſhnjavo v' ſvojim ſerzi obzhutiſh, ſtori, kakor mali otrozi, ki volka alj medveda na polji ſagledajo. Kar na enkrat ſbeſhijo v' narozhje ſvojiga ozheta, alj v' krilu ſvoje matere, alj ſaj na veſ glaſ vpijejo ſa njihovo pomozh.

Bèshi ti ravno tako k' Bogu, in sdihúj po njegovim vsmiljenji ino njegovi pomozhi. To je perpomozhik, kteriga naf je Gospod uzhíl: „Molite, de v' fkušnjavo ne padete.“

Ako pa sagledāfh, de fkušnjava fhe le naprej terpí, alj zeló mozhnej perhaja, potim tezi v' duhu krish objet, kakor bi vidila Jesufa krishaniga pred febó. Poterduj, de nikdar nozhesh v' fkušnjavo pervoliti, in profi sa pomozh soper njo; in dokler fkušnjava terpí, tudi tvoje terdenje naj terpí, de ne bofh v' tajisto dovolila.

Vender pa med tím terdenjam ino vstavlenjam nikdar v' obras ne poglej fkušnjavi. Sakaj, ko bi ti fkušnjavo pogledala, fosebno ako je mozhna, bi ona lahko tvojo mozh vklonila,

Rastresi si svojiga duha s' kakim dobrim in poshtenim opravilam; sakaj, ako takfhue opravila pridejo v' tvoje serze, in se tamkej vsedejo, tak bodo fkušnjave ino flabe nifli kmalo rasgnale.

Poglavitna vrazhba (arznija) soper vsako fhušnjavo, naj si she bo velika alj majbina, je, svoje serze odkriti, in njegove misli, obzhutke ino nagnjenje svojimu duhovnimu voditelu rasodeti. Sakaj; vtišni si to v' spomin: perva pogôdba, ktero hudi sovrashnik s' duho fklene, ktero saplujati hozhe, je, de naj molzhi, tak tudi tisti, ki sheno alj deklizo sapeljati hoto, tajistim pred vsm prepovejo, de ta naklep nimajo ozhetu alj moshu rasodeti, Bog pa sheli per svojih rasvetlenjih pred vsm, de naj tajiste svojim predpostavlenim ino vodnikom odkrijemo.

Ako nam fhe po vsm tim fkušnjava naganja, de naf plafhi ino preganja, tak nam drugiga ne ostané, ko terdnim stati v' svojim vstavlenji, nikdar pervoliti; sakaj kakor nihzher ne samore deklizha sa sheno dobiti, dokler sama nozhe, tak tudi duha ne more poshkodovana biti, naj fhe toljko plafhena, dokler ne pervoli.

Ne podaj se v' nikak prepír s' svojim sov-
rashnikam; ne odgovori mu nikdar besede, rasen-
tiste, s' ktero mu je Kristus odgovoril, in ga s' svo-
oframotil. „Poberi se prozh Satan! le Boga svojiga
Gospoda samiga moli, in njemu samimu flushi.“ In
kakor zhišta shena ne smé neframnimu perlisovavzu,
ki jo salesuje, ne s' samo besedo odgovoriti, alj v'
ozhi pogledati, tistimu, ki ji kaj nespodobniga do-
mislhjuje, ampak ga le naglo sapustiti, svoje serze
k' svojimu moshu nasaj obrniti ino mu svestobo po-
noviti mora, bres de bi se s' unim v' narmanjsbi po-
govor spustila, tak se tudi poboshna dusha, nad kte-
ro skushnjava pertiska, ne smé v' obeden prepír alj
pogovor podati, ampak se k' Jesusu, svojimu sheni-
nu obrniti, njemu v' novizh svestobo poterčiti, ino
se mu sapersezhi, de hozhe veduo in vezhno nje-
gova biti.

O , S M A P O , S T A V A .

De se majhinim skushnjavam
vstavljati moramo.

De si ravno velike skushnjave s' nepremagljivo
serzhnostjo premagati moramo, in nam je njih pre-
vojskovanje slo slo koristno, tak imamo vender vzha-
si s'he vézhi dobizhek, ako majhine dobro premaga-
mo. Sakaj, kakor so velike skushnjave huje ko
majhine, kar mozh sadéne, tok pa tudi majhine huje
ko velike, kar shtevilo sadene, tako, de se jim vbra-
niti, ni nizh kaj loshje, ko unim, ki so nar vézhi.

Voliki ino medvedi so saref bolj nevarni ko komarji, vender nam storijo vse manj fitnobe in nevolje, in tudi nafhe poterpeshlivosti ne drashijo toljko. Lehko se je sdershati vboja, teshko se je pa isogniti marfktire majhine jese, h' kateri smo vse fkos napeljavani. Lehko se sdershi mosh alj shena preshestvanja, ne pa tako lehko kakiga nepraviga pogleda, besedize od ljubeshni, alj kake male prijasnosti. Lehko je moshu alj sheni, obene flabe tovarfhije po telefi terpeti, pa ne tako lehko, obenimu drugimu prostora v' serzi ne pustiti; lehko, sakonske sveflobe ne prelomiti, ne tako lehko, sakonske ljubeshni kar nizh raniti. Lehko je, ptujiga blaga ne krafiti, teshko, ne po firani ponjem gledati, in ga ne posheljéti. Lehko je, ne krivo prizhati pred gospofko, pa ne tak lehko, v' družni nizh govoriti, kar bi ref ne bilo; lehko je, se ne vpijaniti, pa ne tako lehko, smernim biti. Lehko je, smert drugiga ne sheljéti, pa ne tako lehko, mu kake neprileshnosti ne sheléti; lehko, ga ne opravljati, teshji, ga ne sanizhovati. S' kratkoma: vse te male skushnjave, k' jesi, natolzovanju, ajfranju, nevosfhivosti, vesovanju, prashnim shalam, nezhimernosti, lishpanju, svijazhi ino k' nespodobnim mislam so vedne vojske tudi sa narpoboshnishi ino stanovitnishi duhe; torej se moramo, moja Filoteja! s' narvezho fkerbnostjo ino pridnostjo k' timu vojskovanju perpraviti. In terdno mi verjami, koljkor premag mi soper le te male sovrashnike dobimo, s' toljkanj salimi shlahtnimi kameni bo krona zhafli okinzhana, ktero nam Bog v' nebesih perpravlja. Moramo se torej, dokler se perloshnost ne nakljuzhi, se junashko s' velikimi skushnjavi bojovati, fkerbno ino pridno tim malim ino flabim vshavljati.

DE V E T A P O , S T A V A .

Kako male skušnjave premagati moramo.

Soper tiste male skušnjave k' nezhinernosti, natolzovanju, nevolji, saljubljenosti, in drugim takim rezhem, ki nas vedno nadleshijo, enako komarjam ino muham, in nas tako rekozh, sdaj v' lize sdaj v' nos piknejo, ker je nemogozhe, se savsim pred njimi okovariti, ni njih boljshiga, kakor de se prevezh sa nje ne smenimo, sakaj ako nam ravno vse to veliko nadleshnosti lahko napravi, tak nam vendar nikdar shkodovati ne more, zhe smo le drugazhi terdniga fklepa, Bogu svesto flushiti.

Sanizhuj torej take skušnjave, in sbe ne misli na nje; pusti jih, naj berzhijo okolj tvojih ushes kakor komarji, kakor dolgo hozhejo, ino naj letajo okoli tebe, kakor pustimo muham okolj sebe letati, ako te pa piknejo, in obzhutish, de se na nekaj zhafa hozhejo v' tvoje serze vsesti, tak jih vse priprosto posheni, in se ne prepiraj s' njimi, tudi njim nizhefar ne odgovori, ampak stori kaj, njim nasprotniga, sosebno kako delo ljubesni. Sakaj ako hozhesa mojim besedam verjeti, se ne bosh nikdar s' veliko mozhjo gnala, de bi vsaki skušnjavi, kakor jo obzhutish, nasprotno zhednost vpreti hotla, sakaj to bi se reklo, se s' takim porednim sijakam prepirati, ampak, kedar si djanje nasprotne zhednosti storila, zhe namrezh dobish toljko zhafa, de samoresh skušnjavo sposnati, kakshna de je, oberni svoje serze vse priprosto k' Jesusu krishanimu, in kushni s' poboshno ljubesnjo

njegove svete noge. To je narboljšha perpomozh, sovrashnika v' malih, kakor velikih skufhnjavah premagati. Sakaj, ker ljubesen boshja popolnosti vseh zhednost v' sebi sapopade, in fizer shè bolj, kakor zhednosti same, tak je tudi gotova vrazhba alj arznija soper vsako hudobijo; in ako se tvoja dusha navadi, v' vsaki skufhnjavi, v' to splošno svetje bejšati, tak ji ne bo vezh potreba, vsako posamesno skufhnjavo prejškati, kakšna de je, ampak bo, kedar se obdana obzhuti, se le k' timu poglavitnemu perpomozhku obernila, kter je she poverh hudimu sovrashniku tako strashen, do naf bo rad nehal skufhati, ko vidi, de naf skufhnjave vselej k' ti hoshji ljubesni peljajo.

DE ,S E T A P O ,S T A V A.

Kako moramo svoje serze soper skufhnjave okrepzhati.

Pomisli vezhkrat, ktero nagnjenje v' tvoji dushi pred vsm drugim gospodari, in kedar si ga spasila, sazhi taka shiveti, de bo tistimu nagnjenju v' milih, besedah ino djanjih nasprotovalo. Ako postavim zhutish, de nezhimernost tvoje serze na se vlezhe, tak premisli vezhkrat zhloveshko revshino, kak nadleshe bodo na smertni posteli te nezhimernosti tvoji vesti; kak nevredne so shlahtniga serza; de se, kakor neumnosti ino igrazhe k' vezhimu le otrokam perleshejo i. t. d. Govori vezhkrat soper nezhimernost, in ko bi se ti tudi sdelo, de ti ne gré od ser-

ferza, tak jo vender le sanizhuj, ino govori zhes njo; in tak te bo faj tvoje poshtenje savesalo, potim vselaj soper nezhimernost ravnati.*)

Ako mi vezhkrat soper kako rezh govorimo, fami sebe spodbadamo, jo sovrashiti, de smo ravno od kraja k' nji nagnjeni bili. Stori takih opravil, ki te prav ponishajo, koljkor jih moresh, ko bi se ti tudi sdelo, de jih le s' nevoljo opravljas, sakaj tak se navadish ponishnosti, in oflabish prevsetnosti. In zhe potim skušnjava v' resnizi pertifne, tak se ji tvoje nagnjenje ne bo ravno slo perklanjalo, in ti si si vezho mozh perdobila, jo premagati.

Si k' lakomnosti nagnjena, premisli velikokrat nespamet tiga greha, ki nas stori sushne tistih rezhi, ki so stvarjene, de bi nam flushile. Premisli, de se bo moralo ob smerti vse sapustiti, in fizer v' roke takiga, ki bo potim kmalo vse sapravit, alj pa, kterimu bo vezhno pogubljenje perneslo, i. t. d. Govori vezhkrat soper lakomnost; hvali sanizhovanje tiga sveta; posli se, de bosh obilno miloshno dajala, in tam pa tam kako perloshnost samudila, kaj perdobiti, in svoje blago pomnoshiti.

Si fama k' ljubeshni nagnjena, alj pa nagnjena, druge k' ljubeshni nagibati; tak premisli dostokrat, kako nevarno je to veselje sa tebe ino sa druge, premisli kako nevredno je to, narshlahtnish obzhutik nashiga ferza ofkruniti, in ga v' kratkozhas sapraviti, in kako po pravizi to, ker je gotovo snamnje duha, ki malo kaj premisli, sanizhovanje saflushi. Hvali vezhkrat zhistost ino priprostost ferza, in ravnaj tudi po tim, karkolj premoresh; rasen tiga se pa tudi sdershi vshake lishparije ino snanovanja.

*) Ker bi bila nestanovitnosti obdolshena, ko bi po tim spet po nezhimernosti sazabela ravnati, ktero si s' ravnimi besedi sanizhovala.

S' eno besedo: vadi se ob zhasu miru, to se pravi, kedar ti obena skufhnjava k' tajistimu grehu, h' kterimu si narbolj nagnjena, ne kljubje, v' mnogih djanjih nasprotne zhednosti; in ako se obena perloshnost k' timu ne permeri, tak jo sama jifhi, ino ji idi naproti. Tako si bosh ferze soper vsako prihodno skufhnjavo vterdila.

E D N A J , S T A P O , S T A V A .

O d n e p o k o j a .

Nepokoj ni le kar skufhnjava, je tudi isvirk, is kteriga in fkos kteriga veliko skufhnjav isvira. Torej hozhem od tiga nekaj rasloshnisthi govoriti. Shaloft ni drugiga, ko bolezhina nashe dushe, ki je soper nashe voljo v' nas, naj ta sleg, kakar vboshtvo, holesen, sanizhovanje od sunaj pride, alj naj bo, kakor nevednost, suhota, sopernost ino skufhnjava, v' naslim snotrajnim. Se obzhuti torej dusha de se je kaksleg loti, tak ji teshkopride, ga prenesti, od tod je bolezhina; in torej ima sheljo, se ga reshiti; in v' vsm tim stori vse prav; sakaj, po naturalnim nagibu le vsaki dobro sheli, in se ogiblje tiga, kar se mu hudo vidi.

Ifhe dusha pomozhi, se slega reshiti, le savoljo Boga, tak jo bo s' poterplenjam, krotkostjo, ponishnostjo ino s' pokojam, ifkala, in svoje reshenje vezh od dobrote in previdnosti boshje, kakor od lastniga persadevanja, gnanja alj pridnosti perzhakala; ako pa to reshenje ifhe is lastne ljubeshni, tak bo s' velikim hropenjam ino veliko naglostjo tajiste ifkala, kakor de

bi tajiste bolj od njeniga persadevanja kakor od boshje dobrote is-hajali. Ne rezhem, de v' resnizi to misli, rezhem pa, de tako ravna, kakor bi tako mislila.

In zhe po tim ne najde, kaj hitro, kar sheli, postane slo slo nepokojna ino nepoterpeshliva, in s' tim prizhejozhiga slega ne le kar nez h ne pomanjs ha, ampak si ga s he le pomnoshi. Torej pade dus ha v' tak nesmerni strah ino shalost; in tako ji serzhnost savsim opade, de misli, sdaj bi bilo vse saстонj. Glej torej, kako shalost, ki je bila v' sazhetki pravizhna, nepokoj, nepokoj pa nesmerno shalost rodi, kar je silno nevarno.

Nepokoj je rasen greha, narvezhi sleg, ki samore dus ho sadeti. Sakaj, kakor snotranjo rasdertje in punt deshelo zhi to vgonobita, ino jo nesmoshno storita, se sovrashnikam braniti: ravno tak tudi nas he serze fkos snotrajni nemir ino prepir ob vso mozh pride, si perdobljene zhednosti perhraniti, ino szhafama pride tudi ob potrebne perpomozhke, se fkušnjavam sovrashnika vstaviti, ki si po tim is vse mozh persadeva, po besedah prigovora, v' kalni vodi ribiti.

Nepokoj postane is napzhniga poshelenja, se kakiga slega snebiti, alj si kaj dobriga perdobiti, kar se grefha. Torej nizhefarja ni, kar bi sleg toljke s-hujshalo, ino to kar je dobro, toljko odganjalo, kakor nepokoj ino prenaglenje. Tize se ravno sato v' mreshi samotane ostanejo, ker se, de so vjete, sagledavshe, prevez h poganjajo, ino s' filo isvosljati ifhejo, s' zhim se pa s he le huje samreshijo. Najdes h torej veliko sheljo v' sebi, se kakiga slega reshiti, alj kaj dobriga si perdobiti, tak si vkroti ino vtolashi pred vsm drugim svoje serze, vravnaj svoje misli ino svojo voljo h' krotkosti, in, prepusti po tim svoji sheli s' krotkostjo ino pokojam njenin tek, in obrazhaj k' timu potrebne perpomozhke eniga sa drugim lepo po vershi. Jes pravim, s' krotkostjo ino pokojam; vender pa ne s' sanemarnjenjam, ampak bres

prenaglenja, smotenja ino nepokoja, drugazhi bi, namesto dosezhi, kar ishesih, vse popazhila, in bolj smotena postala, kakor kdaj poprěj.

„Moja dusha,“ govori David, „je vedno v' mojih rokah, in nisim tvojih sapoved posabil.“ Prejisih se vezhkrat zhes dan, saj vsako jutro ino vsak vezher jeli je tvoja dusha v' tvojih rokah, ali sta ti jo napzhnost ino nepokoj prevsela. Gledaj, jeli je she tvoje serze v' tvoji oblasti, ali se je tvojim rokam ismusnilo, de bi se kakimu napzhnemu gnanju po ljubesni, sovrashtvu, neveshljivosti, posheljivosti, strahu, nevolji ali veselju vdalo. Ako si je v' refnizi sajshlo, tak ga narpoprej pojisih, peljaj ga v' prizhejzhnost boshjo nasaj, ino podvershi vse svoje obzhutleje ino shelja pokorshini ino vodbi boshje volje. Sakaj kakor ta, ki se boji kaj dragiga sgubiti, tajishe fkerbno v' rokih satisfjeno dershi, ravno tak moramo tudi mi s' tistim velikim kraljam vedno govoriti: O moj Bog! moja dusha je v' nevarnosti, torej jo nosim vedno v' svojim narozhji, in po tim takim nisim tvoje postave posabila.

Ne perpuisti svojim sheljam zeló nikdar, ko bi she bile tak majhine ino malo pomenlive, te nepokojiti, sakaj sa majhinim bi vezhe in vezh pomenljive tvoje serze k' nepokoju ino smotnjavi bolj pripravno najshle. Zhutish torej, de se ti nepokoj hozhe v' serze vseliti, perporozhi se Gospod-Bogu, in terdno fkleni, kar nizhefarza pozheti, kar bo tvoje shelja od tebe hotla, dokler nepokoj savsim ne mine, zhe le ne sadene kaj takiga, kar se odloshiti ne sme. Ko bi pa kaj takiga bila, tak dershi s' krotko ino mirno filo svoje serze na se, in sadershavaj tek svojiga posheljenja, koljkor se da, in she tedaj ne ispolni svojiga opravila po svoji shelji, ampak po sdravi pameti.

Ako ti bo mogozhe, svoj nepokoj timu, ki tvojo dusho vlada (visha) alj saj kakimu saneshlivimu perjatelju odkriti, verjami mi, de te bo to kmalo

potolashilo. Sakaj teshave ferza odkriti, dojde du-
 thi ravno tako k' polajfhanju, kakor telefonu tiga, ki ga
 stanovitna vrozhuiza trudi, ako se shili pufha. Je
 sdravilo zhes vse sdravila. Torej je tudi sveti Ludo-
 vik svojimu sinu ta le opominik dal: „Obzbutifh kak
 nepokoj v' svojim ferzu, tak pověj to hitro svojimu
 spovedniku alj kakimu drugimu poboshnimu zhloveku,
 in tako bosh potolashen svoje terplenje loshej
 prenesel.“

DVANAJSTA PO,STAVA.

Od shalofti.

„Shaloft, ki je od Boga,“ pravi sveti Pavel,
 rodi pokoro v' svelizhanje, posvetna shaloft pa ro-
 di smert.“ Shaloft samore torej dobra alj hudobna
 biti, po sadu, kteriga v' nas rodi; de si ravno, de po
 pravizi rezhem, vezh hudiga ko dobriga sadu pernese.
 Sakaj, dober sad, kteriga shaloft rodi, je samuzh
 dvojin; namrezh vsmilenje ino pokorjenje, hudoben je
 pa fhestir, namrezh: bojezhnost, lenoba, nevolja,
 ajfranje, nevozhljivost ino nepoterpeshljivost; satorej
 tudi modri pravi: „shaloft jih veliko vmori, in nizh
 prida v' nji ni,“ ker sa dvě dobre vōdize, ki is is-
 virka shalofti-tezhete, fhest drugih filno fihkodljivih
 rek is njé dere.

Sa orodje ima sovrashnik shaloft isvelizhanja, de dob-
 re s' njim v' fkušnjavo napeljava. Sakaj, kakor,
 slo persadéva, de hudobne v' pregrehah vse vsele ob-
 dershi, ravno tak se shene, poboshne smotiti, de bi

v svojih dobrih delih shaloſtni bili, in kakor ſamore timu, kar je hudo, le s' tim raſt podeliti, ako tajiſto kaſhe, kaker bi bilo vſe prijaſno ino prijetno, tak tudi ne ſamore od dobriga drugazhi odtegniti, kakor de tajiſto kaſhe, kakor bi bilo teſhko ino otoſhno. Prav do ſhivigi veſeli njega ſtariga fleparja, ſhaloſt ino otoſhnoſt, ſakaj, ker je ſam veſ ſhaloſten ino otoſhen, in bo vekomaj ſmerek takſhen, pa ſheli, de bi mu vſak bil enák.

Hudobna ſhaloſt duſho vſo ometi, jo nepokojí, ſbudi nesmeren ſirah v' nji, ji ofkuti molituv, ſiſka ino trudi moſhgane, ji odvſame ſvetovanje, ſklenituv, ſodik, in ſerzhnoſt, oſlabí mozhí, in je s' kratkini beſedi ſimi enaka, ki ſemlji vſako lepoto vſame, ino v' kateri vſe ſhivali od ſime oterpuejo; ſakaj ona odvſame duſhi vſo prijetnoſt, ſkerzhi ino vſtavi ſkorej vſe njene mozhí.

Ko bi ſe ti kdaj nakljuzhilo, moja Filoteja, de bi te ta huda ſhaloſt popadla, tak pa ta le perpomozhek ſoper njo obrni: „Je kdo ſhaloſten, naj molí;“ pravi ſveti Jakob. Zhiſto ſoſeben perpomozhek je molituv; ſakaj vſdigne ſerze k' Bogu, ki je naſha edina tolaſhba, in naſho edino veſelje. Ako pa molíſh, pa obrni take obzhutleje ino take ſnotranje ino ſunanje beſede na to, ki ſavupanje ino ljubesen boſhjo ſbudijo. Poſtavim: o Bog miloſti! o predobrotlivi Bog! o vſmileni Odreſhenik, Bog mojiga ſerza, moje veſelje, moje ſavupanje, moj ſhenin, preljubljeni moje duſhe! in druge takofhne beſede.

Vſtavljaſe ſe s' vſo ſilo nagnjenju k' ſhaloſti, in ako ſe ti tudi ſdi, de je vſe, kar ta zhaſ ſazhneſh, merslo, ſhaloſtno ino dreveno, tak vender ne opuſti, de bi ne ſtorila. Sakaj, zhe vrag, ki naſ s' ſhaloſtjo od dobrih del odverniti iſhe, ſapâſi, de jih le kolj opravljamo, in, de s' poſiljenim duham iſhe vezh ſafluſhenja imamo, naſ bo rad nehal k' ſhaloſti ſkuſhati.

Pôji duhovne péſme; ſakaj velikokrat je ſhe is med njih hudi ſovraſhnik iſbegnil. V' ſprizho je tiſti

hudi duh, ki je Savlu naganjal, kteriga grosovitnost je pa (Davidov) psalter odgnal.

Koristno je tudi, se sunajnih opravil prijeti, ino s' tajistimi koljkor je mogozhe, premenjati, dese tako dusha od rezhi, ki jo teshi, odtégne, kri izshisti ino vgreje, ker je shalost bolesen serza, ki vezhkrat od mersle ino suhe nature is-haja.

Opravljaj tudi sunajne dela poboshnosti, ako ti tudi nad njimi merseti hozhe; objami podobo krishaniga Jesufa; kufhnj njegove svete roke ino noge, povsdignuj ozhi ino roke proti nebesam, in vsdignj se s' svojim glufam fkos besede ljubeshni ino savupanja k' Bogu. Takoshne so postavim: „Moj ljubik je moj, in jes sim njegov-a; moji ljubik mi je snopek mire, pozhival mi bo na ferzi.“ — „Moje ozhi se po tebi osirajo, o Gospod! kdaj me bosh potolashil?“ — O Jesuf! bodi mi Isvelizhar, — Naj shivi Jesuf, in moja dusha bo shivela. — „Kdo me bo lozhil od ljubeshni mojiga Boga?“ in druge takoshne.

Bizhati se s' mero, je prav koristno soper shalost, ker sunajna tesbava, ktero si sami naloshimo, snotrajno tashbo perdobi, in ker se dusha, od sunaj bolezhine obzhutivshi, od unih odverne, ki jo snotraj nadlegvajo. „Se pogosti per svetim obhajili snajti, pa zhes vse pomaga; sakaj leta nebeshki kruh podshivi ferze, in rasveseli duha.

Rasodevaj vse nagnjenja, omote, ino vdihnenja, ki od tvoje shalosti si hajajo, svojimu duhovnimu vodniku ino spovedniku v' ponishnosti ino svestobi, jishi tovarshijo ino pogovarjauje s' takimi, kterim so pote duha snane, in se pogovarjaj tazhaf she vezh s' njimi, kakor fizer.

Sadnizh in sadnizh se pa vdaj v' boshje roke, in se perpravi, nadlego svoje shalosti, kakor pravizhno fhtrafnigo sa svojo neumno veselje s' poterpeshlivostjo prenesti, in ne dvomi, de te bo po svelizhavni skushnji Bog od tiga slega refhil.

TRINAJSTA POSTAVA.

Od duhovne ino obzhutne to-
lashbe, in kak se je v' nji nositi.

Bog obdershi obstajo tiga velikiga sveta v' vedni spremembi, po kateri se dan vselej v' nozh, vigred v' poletje, poletje v' jesen, jesen v' simo, in sima v' vigred sprevershe; tudi ni nikdar en dan tak ko ta drugi. So sonzhni, megleni, deshevni, fubi ino vetrovni dnevi, in veliko lepoto podeli ta spremenljivost semlji. Ravno taka je s' zhlovekam, ki po starim prigovori sam sa se majhin svet flori. Sakaj nikdar ni v' enakim stanu, in njegovo shivljenje pretezhe na ti semlji valovam reke enako, ki se v' vedni raslozhnosti mésijo ino siblejo, ter ga sdaj k' vupanju vsdignejo, sdaj fkoz srah v' globozhino spuflijo, ga sdaj s' tolashbami na desno, sdaj s' teshavami na levo obernejo, in nikdar ni dan dnevu popolnoma enak, saj she ura ne uri.

Veliko imá v' sebi ta nauk; gledajmo torej, de med toljkajnimi spremembami shivljenja vselej enako ino nespremenljivo serze obdershimo. Jn naj se tudi vse rezhi she toljko spremenjajo, in sdaj takshne sdaj drugazhne okolj naf lukajo ino vertijo: stanovitni ino nepremaklivi moramo per vsm tim vedno na Boga gledati, in le po njem samim hrepeneti ino se osirati. Naj plava barka na ktero stran hozhe, proti jutru alj vezheru, proti poldnevu alj polnozhi, in naj hlidi veter, kateri hozhe, nikdar ne bo magnetova igla *) drugam

*) Magnet se sheleso imenuje, ki ima posebno lastnost, de njegova igla s' enim krajem vedno na polnozh-

kasala, kakor proti svetli svesdi na polnozhnji okrajni (polnozhnim nebi.) Naj toraj tudi, jes ne rezhem famo, okoli nas, ampak zeló v' našim snotrajnim vse krisham in semtertje gré, to se pravi, naj si bo naša dušha shalošna alj vesela, naj se snajde v' sladkosti alj shalošti ino bridkosti, v' miru alj prepiru, v' boshtvi, sopernosti, suhoti, alj v' blagi tolashbi, naj jo sonze prepeka alj rosa oshivlja, vedno mora sdaj in vselj snotrajnost našhiga ferza, ki je naša magnetniza, stanovitno ino neprenehavno proti ljubeshni Boga, svojiga stvarnika, svojiga odreshenika, svoje edine ino vikshi dobrote hrepenjozhe gledati. „Naj si shivimo, naj si vmerjemo“, veli apostelj, „vedno smo Bóshji. Kdo nas bo lozhil od boshje ljubeshni?“ Ne, ne sdaj in nikdar nas ne bo ni kaka stvar lozhila od boshje ljubeshni; ne revshinosti ne plashnosti, ne smert ne shivljenje, ne prizhejozhe teshave, ne strah pred prihodnim terplenjam, ne svijazha hudobniga foverashnika ne blagri tolashbe, ne tudi bresen famih revshin, ne duhovna sladkost ne dušha suhota, nizeh nizeh nas nima lozhiti od svete ljubeshni, ki je v' Jesusu Kristusu vterjena.

Ta terdni fklep, sdaj in nikdar, ne od Boga odstopiti, ne njegove svete ljubeshni sapustiti je našhi dušhi kakor nasprotna tehta pod stiskoj premnogih nagibov, ki nastopijo eden drugima nasprot, kakor jih zhloveshke okoljshine perpeljajo. Sakaj, kakor zhbelize, ako na tratah naglo veter na nje pertisne, hitro kak kamzhizh objamejo, de se hlipu nekoljko vstavijo, in de jih pish ne odnese, tak tudi dušha, ki preblago ljubeshen boshjo s' terdnim fklepam objame, stanovitna pod nestanovitnostjo ino spremembo tolashb in teshav ostane, naj se bodo duhovne alj posvetne, sunajne ali snotrajne.

Pa poverh tiga sploshniga nauka nam je nekterih posebnih opomemb potreba. Rezhem tedaj;

no stran kashé, ako na kaki niti vesti, alj pa na ojstrimi lesih. Oberni jo kamor hozhesb, hitro ti bo sopet svoj polnozhni kraj pokasala.

1. Poboshnosti ne obstoji v' prijetnih obzhutlejih, v' sladkosti, v' tolashbi ino v' tajisti, obzhutni rahlobi serza, ki naf k' solum ino sdihoivanju gane, ino naf s' nekim veseljam per kakim duhovnim opravku navda. Ne, moja ljuba Filoteja! to prijetno navdanje se slo slo lozhi od poboshnosti. Sakaj, slo veliko dush je, v' kterih se to rahlo obzhutenje vezhkrat sbudi, in ki to tolashbo obzhutijo, de si so ravno per vsm tim slo hudobne, in torej zelo nobene ljubeshi boshje nimajo, veliko manj imajo potim takim prave poboshnosti. Ko je Savel v' bogiga Davida na smert preganjal, in je leta pred njim v' pufhavo, Engadi imenovano, isbeshal, je per shel Savel zhisto sam v' skalovino, v' kteri se je David s' svojimi ljudmi skrit dershal. David, ki bi ga bil per ti perloshnosti zhisto lahko vmoril, ga she v' strashiti ni hotel, ampak ga je pufil mirno is berloga iti, in je she le po tim sa njim klizal, de bi ga od svoje nedolshnosti preprizhal, ino mu pokasal, de je njegovo shivljenje v' svoji oblashi imel. Kaj ni Savel po tim vse pozhel fkasati, kako krotko de je njegovo serze proti Davidu? Ga je imenoval svojiga sina, se je na glas jokaj, ino sdihoval, ga je hvalil ino sposual njegovo visokoferzhnost; she molil je sa - nj, mu je napovedoval zhasht, h' kteri bo enkrat povsdignjen, in mu je k' sadnimu she perporozhil nastopnike svoje hifhe. Ali je bilo mogozhe, se bolj prijasniga ino vkroteniga iskasati? Vender per vsm tim njegovo serze ni spreobernjeno bilo; in ravno tako grosovitno je Davida preganjal, kakor poprěj. Ravno taka je s' ljudmi, ki boshjo dobroto ino terplenje Gospoda premishlovaje, globoko ganjenje v' svojim serzi obzhutijo, ki jih k' sdihlejam, solum, k' molitvi ino gorezhim sahvalam spodbada, tako, de bi bilo v' resnizi misliti, njihovo serze bi bilo od prevelike poboshnosti presunjeno; naj pa fkusimo, kaj je v' njih, se bo pa najdlo, de kakor v' prav vrozhim poletji nagli zurki fizer v' debelih kaplah na semljo padajo, pa njê vender ne premozhiho ampak le gobe na kvishko is - shenejo, ravno tak tudi ti mehki obzhutleji ino te folse, ki na hudobno serze padejo,

pa ga ne presunejo, tajistimu zelo v' noben¹ prid niso; sakaj po v¹im tim bi ne dali takshni smoteni ljudje famiga penesa krivizhniga blaga nasaj, in bi se ne odpovedali enimu famimu spazhenimu nagnjenju*), tudi bi ne prenesli narmanjshe neprileshnosti is ljubeshni do Odreshenika, kteriga so ravno le objokovali. Po pravizi smemo torej brumno ganjenje njihoviga serza duhovne gobe imenovati, ker ni le obena prava poboshnost, ampak vezhkrat le golufna smotnjava sovrashnika, ki dushe s' takshnimi tolashbizami pase ino v' to napelja, de so tige vesele ino sadovoljne, ter prave poboshnosti ne ishejo vezh, ki v' stanovitni, serzhni, hitri ino delavni volji obstoji, ispeljati, kar smo sa prijetno ino dopadljivo v' boshjih ozheh sposnali.

Tak se bo otrok milo ino bridko jokalo, ako vidi, kako se materi s' kopjizam**) shila predere ino kri ispuhti, pa ravno ti materi, sa ktero tako bridko jozhe bi ne podalo jubuke alj posodvizo sladkarij, ki jo ravno v' roki ima, ko bi je poshelela. Takshni so vezhi del nafhi perferzhni obzhutleji poboshnosti. Ako vidimo, kako se krishanimu Jesusu sulza vtisne, ki njegovo sveto serze prebode, tak se bridko jozhemo. O moja Filoteja! pazh prav storimo, de solse zhes smert ino grosovitno terplenje nafhiga vsmileniga Odreshenika tozhimo; pa sakaj mu ne podamo s' dobrim serzam jabuke, ktero tako terdno v' rokah dershimo, in ktere on tako slo posheli, namrezh svojiga serza, edine jabuke ljubeshni, ktero preljubeshnivi Odreshenik od naf hozhe. Sakaj mu ne darujemo eniga ino drugiga nagnjenja, kratkozhasa, dopadenja, ktere bi nam rad is rok ismeknil, pa nam jih ne more, ker so nafha sladkarija, ktere smo bolj lakotni, ko njegove nebeshke gnade? Oh, to so le prijateljstva majhinih otrok, serzhne, pa le flabe, dosdevane, pa prasne sadu. Ne v' tih mehkih obzhut-

*) Ali ne delajo vsi arani pijanzi vezhkrat ravno tako?

**) Kopjize, kopizka, mala suliza alj jigla, s' katiro likarji ali paderji pufhajo.

lejih, ne v' tih telefni obzhtukih obstoji prava poboshnost: vezh krat is - hajajo taki obzhtuleji od same nature, ki je vfa mehka ino pripravna sa vsak obzhtuk, kteriga ji vtisniti hozhemo; dostikrat pridejo tudi od svijazhe sovrashnika, ki nashimu dosdevanju take podobne vtisne, de bi naf le per njih sadershaval.

Vender so ti prijetni obzhtuki in ti rahli obzhtuleji dostikrat prav dobri ino slo korisni; sakaj sbudijo sheljo ino lakoto v' dufhi, oshivijo ferze, in rasprostrijo zhes nafhe poboshne dela neko radoft ino veselje, ktero nafho ravnanje fhe odsunaj lepo ino prijetno stori. To je flaja, ktero nad boshjimi rezhmi obzhtumom, in savoljo ktere je David savpil: „O Gospod! kak fladke so tvoje besede mojimu gerlu, flaje ko med so v' mojih ustah.“ Jn ref je narmanjsbi tolashba, ki nam jo poboshnost podeli, boljshi, ko narprijetnisbi kratkozhasi svetá. Persi ino mleko gnad boshjiga she-nina storiyo dufhi vse bolje, kakor narshlahtnisbi vino posvetniga veselja; kdor je une kdaj okufil, dersbi vfako drugo veselje sa sholzh ino pélen. Jn kakor tishi, ki skishko *) selfhe v' ustah imajo, takshno fladkost nad njim obzhtulijo, de niso lazheni ne shejni, tak je tudi nemogozhe, de bi dufhe, kterim je Bog to nebeshko mano snotrajne tolashbe ino nebeshke fladkosti podelil, kdaj posvetniga veselja posheléle, alj tajiste s' pravim nasitenjam vshivati samogle. „So nekoljki prejokusik tistih neumirjozhnih fladkostí, ktere Bog tistim dufham podeli, ki ga ishejo, so posflajene serniza, ktere majhnim otrokam daja, de bi jih k' sebi navadil, so vode, ki ferze krepzhajo, in ktere jim da, de bi jih podshivel; in pa tudi are vezhnihi plazhil. Perpovedujejo, de je Alekfander, ko se je fhe po fredí morja vosil, blago Arabijo narpopréj po prelepim duhu pri-

*) Skitje so bili svoje dni diviji, pa imenitje ljudje od katerih se je govorilo: de so lehko 12 dni bres shivesha. Po njih se ono selfhe imenuje.

jetnih dišhav isnašhel, ktere mu je veter nasproti pihal, in de je s tim sebe ino svoje spremljavze vsferzhil. Tako dobimo tudi mi velikokrat fladkoft in dišhave nebeshke prijetnosti na tim morji vmirjozhiga shivlenja, ki nam gotovo prejokufik tistih radoft presfrezhne nebeshke domovine podelijo, po kateri sdihujemo ino kopernim.

3. Morde pa vprafhašh: ker so nebeshke tolashbe, ki so svelizhavne ino od Boga pridejo, pa tudi take, ki nizh ne vershejo, ki so nevarne ino zeló slofhkodlive, ki od nature alj samiga sovrashnika ishajajo, kako samorem ene od drugih, dobre od hudobnih alj prasnih raslozhiti ino rasposnati? — Kar obzhutke ino nagibe nafhe dufhe sadene, tak je splofhni nauk, de jih is njihoviga sadja moramo sposnati. Nafhe serza so enake dreju; njih nagnenja so veje, ino njih djanja so sad. Tisto serze je dobro, ki dobre nagibe ima, in tisti nagibi so dobri, ki dobre nastopke ino svete dela v' naf ftorijo. Naf tisti rahli obzhutleji, tisti prijetni, in tolashlivi obzhutki ftorijo ponishnishe, poterpeshlivishe, krotkejshe, ljubeshnivishe ino milofstlivishe proti blishnim; fkerbnejshhe, svojo poshelivoft ino svoje flabe nagnjenja moriti, ftanovitnishe v' poboshnih opravlilih, pokornishe ino hitrejshe proti naprépoftavljenim, in priproftishe v' nafhjm shivlenji, po tim so moja Filoteja! bres dvoja (zvibla) od Boga; so pa te prijetnosti le samo sa naf prijetne, naf ftorijo radovedne, pikre, ras-shalive, nepoterpeshlive, svojoglavne, napitnjene, báhazhafte ino terde proti blishnim; millimo savolj njih, de fmo shé sveti, in se nozhemo vezh nobeni vodbi ino nobenimu opominanju podvrezhi, tak so tisti tolashlivi obzhutleji bres vfiga dvoja golufni ino pogubni. Dobro drevo nosi le dober sad.

4. Ako je nafho serze od te fladke tolashbe rasveseleno, se moramo globoko pred Bogam ponišati. Varujmo se, de savoljo tih fladkih obzhutkov kjé ne rezhemo: Oj, kak fim vender poboshen! Ne moja Filoteja! ti darovi naf ne ftorijo holj poboshne; sakaj, kakor fim ti shé rekel, poboshnoft ne obftoji

v' tim; rezimo raj: O kak dobrotliv je Bog proti tistim, ki na-nj savupajo, proti dušhi, ki njega ishe! Kdor ima kerhelj fladkorja (zakra) v' uſtah, ne more sa to rezhi, de ſo njegove uſta fladke, ampak, de je fladkor fladek; ravno tak, de ſi je tudi duhovna fladkoſt prefladka, ino Bog, ki jo podeli, pre-dobrotliv, vender is tiga ne is-haja, de bi tiſti po-boshen bil, ki jo prejme.

5. „Se moramo ſhe sa majhine otroke dershati, kterim je mleka potreba, in pomisliti, de ſe nam ta fladkarija sa to da, ker naſho ſerze, ſhe rahlo ino flabo, vabila potrebuje, de ſe puſti k' Bogu vsdigniti.

6. „Sploh pa in navadno govoriti, imamo te gnade ino blagre s' ponishnoſtjo ſprejeti, in jih ſlo viſoko zhiſlati, ne toljko, ker ſo ſami na ſebi veliko vredni, kakor ſato, ker nam jih boshja roka, materi enako, v' ſerze polaga, ki ſvoje otrozhke vtolaſhiti, tajiſtim s' laſtno roko eno ſernize fladkorja sa drugim v' uſta poloſhi; ſakaj, ko bi otrok per pravi pameti bilo, vezh bi potim perſerzhno ljubesen ino ljubkovanje matere, kakor fladkoſt fladkarij zhiſlalo. Imá ref to nekaj v' ſebi, moja Filoteja! s' takimi fladkoſtimi oblagodarjenimu biti; pa fladkoſt vſih fladkoſt je, ljubezni polno in materno roko boshjo premiſhlovati, ki nam jih v' uſta, ſerze, duſho ino pamet polaga.

7. „Smo po tim takim tajiſte s' vſo ponishnoſtjo prejeli, po tim jih obernimo po volji tajiſtiga, ki nam jih je podelil. V' kaj pa miſlimo, de nam Bog takſhne fladkoſti podeli? — V' to, de nam vezh krotkoſti do bliſhniga ino vezh ljubezni do njega ſamiga v' naſ obudi. Mati da otrozhku fladkarij, de jo kuſhka; kuſhkajmo tudi mi tiga dobrotliviga Odreſhenika, ki nam toljko fladkoſt podeli. Odreſhenika kuſhovati je pa to, mu pokorſhinofkſati, njegove ſapovedi dershati, njegovo voljo iſpolnjevati, ſe po njegovih ſheljah ravnati, s' eno beſedo, ga v' pokorſhini ino ino ſveſtobi perſerzhno objemavati. „Smo po tim takim kak duhovni tolashik

prejeli, tak moramo tisti dan fkerbneji biti, dobro ispolnovati ino se ponishovati.

8. Verh vfiga tiga se moramo vzhafi ino vzhafi takshnim fladkostam, rahlim ino tolashlivim obzhut-lejam odrezhi, svoje serze od njih odtegniti, ino ter-diti, de, ako jih ravno v' ponishnosti sprejmemo ino ljubimo, ker nam Bog jih poshle, in ker nas k' nje-govi ljubeshni spodbadajo, mi vender prav sa prav ne ishemo njih, ampak le Boga ino njegovo sveto lju-besen; de ne ishemo tolashka, ampak tolashnika, ne fladkosti ampak fladkiga Odreshenika, ne prijetnosti, ampak tistiga, ki je prijetnost nebes in semlje: in v' takik mislah se moramo perpravlene dershati, de ho-zhemo terdni v' ljubeshni boshji oftati, zelo tedaj, ko bi v' zelim shivlenji obene tolashbe vezh ne dobili, in de hozhemo na grizhu Golgata ravno tako, kakor na gori Tabor k' Bogu rezhi; O Gospod! per tebi je dobro biti, jeli si na krishu alj v' svojim velizhafivi.

9. Poslednizh te opominam, de, ko bi ti veli-ka obilnost takshnih tolashb, rahlih obzhutil, s'ols in fladkost, alj kaj fosebniga v' njih podeleno bilo, se s' svojim spovednikom svesto od tiga pomenish, de se bosh navuzhila v' taki okoljstavi modro ravnati ino prav vesti; sakaj sapifano stoji: „Si med najshel, tak jej od njega koljkor ti je potreba.“

SHTIRNAJ, STA PO, STAVA.

Od duhovne sapuſhenosti ino ſuhote.

,Stori tedaj, kakor ſim ti ravno govoril, moja Filoteja! ako ſi s' snotravnim tolashenjam rasveſelena. Pa ne bo smeraj terpel ta lep in prijetni zhaſ, ampak tako ſe boſh vzhaſi vſiga obzhutka poboshnosti prasno obzhutila, de ti bo per ſerzi, kakor de bi bila tvoja duſha puſta, nerodovitna ino ſuha ſemlja, bres pota ino ſteſe, Boga najti, in bres vode gnade, jo poſhkropiti, v' njeni ſuhoti; ki jo ſtori kakor preſhgano ſemljo. O kak reven je vender tak ſtan duſhe, ſoſebno, zhe je bridkoſt ſilno velika ſakaj kakor ſvoje dni poboshnimu Davidu, tako ſo tudi nozh in dan ſolſe njena hrana, med tim, de jo ſovraſhnik, s' premnogimi ſleparijami v' obupanje ſpraviti, ſaſmehuje, ter ji pravi: kjé je tvoj Bog? na katerim poti ga ſamoreſh najti? kdo ti bo poſihmal veſelje njegove ſvete gnade delil?

Kaj boſh ſtorila, tiſti zhaſ, moja Filoteja? Dobro ſpreglej, od kod je ſleg perſhel. Sakaj doſtkrat ſmo ſi ſami krivi ſvoje ſapuſhenosti.

1. Kakor mati ſvojimu detetu ne poda ſladkorja, ako ima glifte, tak nam odvsame tudi Bog tiſti tolashljivi obzhutek, ako ſe glifte napuha v' naſ redijo. Dobro mi je o moj Bog! rezi ſa Davidam, de ſi me ponishal, ſakaj ras-shalila ſim te, popré ko ſi me ponishal.

2. Ako ſanemarimo, prijetnosti ino radoſti boſh je ljubeshni o pravim zhaſu ſbirati, jih Bog is pra-

vizhne kasni (fhtráse) nafhe lenobe od naf odtegne. Israelz, ki je samudil, si mane na vse sgodaj nabratí, si jo po sonzhnim is-hodu ni vezh samogel, sakaj vsa rastajena je she bila ti zhas.

3. Premnogikrat leshimo tudi, kakor nevesta v' visoki pesmi v' posteli telefniga veselja ino minliviga tolashenja; shenin nafhíh dufh terka med tim na vrata nafhiga ferza, naf od snotraj nagovarja, de bi se poboshnih vadb prav resno prijeli, mi mu pa ne odpremo, ker nam je shal, to neumno veselje sapustiti, in se od tiga golufniga veselja lozhiti. Torej gre memo, in naf pustí leshati. Ga hozhemo po tim poiskati, imamo zhuda dela, prej ko ga najdemo; in prav po pravizi naf je ta nesrezha sadela, ker smo njegovi ljubesni tako nesvesti bili, de smo od njè odstopili, de bi sa nezhimernim rezhmí tiga svetà lajavali (derjahali). Saj imash egipshko moko, torej bosh nebeshko roso boshje mane lahko greshala. Zhebele sovrashijo vsak duh, ki je od ljudi nalash storjen; tak se tudi prijetnost svetiga duha ne fklepa s' golufnim veseljam svetà.

4. Dvojnostnost ino svijazhnost ferza v' spovedi ino v' duhovnim ravnanji s' spovednikam, tudi fuhoto ino sapushenost perpeljá. Ker si svetiga Duha oblegala, tak ni zhuda, de ti svoje tolashbe odtégne. Ti nozhesh, kakor mali otrozi priprosto ino bres svijazhe ravnati, torej pa tudi ne bosh nikdar fladkarij dobila, ki so malim otrokam namenjene.

5. Napolnih se do sitiga s' posvetnim veseljam, kako se samoresh zhuditi, de se ti duhovno veselje potim perfkuti? „Star prigovor pravi: golobam so zhesnuje grenko, ako so she siti. „Lazhne napolni s' blagam,“ pòje preblashena Diviza, „in prasne je pustil bogatine.“ Kdor ima posvetniga veselja v' obilno, ni prilizhen sa duhovno.

6. „Si si sadje poprejshnih tolashb dobro ovarvala, po tim ti bode she novo nateklo, sakaj tistimu, ki ima, se bo she dodalo, kdor pa nima, kar se mu je podelilo, ampak je fkos svojo nemarnost sgubil, se

mu bo še to odvselo, kar nima, to se rezhe, vsele se mu bodo gnade, ktere so mu bile namenjene. Desh oshivlja le tisto selifhe, ki je svojo selenje obdershalo, timu pa, kteriga selenje vezh ne lepfha, odvsame shivlenje, kteriga nima; sakaj zeló vfhahne v' deshevji. Is marfkterih takfhnih vsrokov sgubimo tolashbo poboshnosti, in pademo v' pushobo ino suhoto duha. Prejifhimo si torej vést, jelí nifmo kjé v' enakih pogrefhkkih snajdeni. Sastopi me pa, moja Filoteja! de per tim prejiskanji ne smemo preojfiro ino prebojezhe ravnati, ampak ako smo per tim opravili svoje shivlenje po vfi svestobi prezhnili, in korenino slega sapisili, se imamo boshji dobroti sahvaliti; sakaj napol je she sleg prozh, ako nam je njegov isvirk snân. Ako pa nasproti nizhesar ne najdesfh; kar bi ti bilo posebno to suhoto nakljuzhiti samoglo, pa ne prejiskuj dalej, ampak sfóri, bres de bi se pó posebnih okoljfhinah osirala, kar ti bom sdajle povedal:

1. Ponishaj se globoko pred Bogam v' sposnavi svoje revfhine ino svojiga nizh. Oh! kaj fim, ako fim fama sebi prepufshena! Ref drujiga me ni, kakor ofufshena semlja, od vfih sftrani raspokana, ki po svojih raspoklinah svojo shejo po nebeshkim deshu snani, in je med tim od vetra rasnesfhena in v' prah rasdjana.

2. Klizhi k' Bogu, in profi ga sa njegovo tolashenje. „Daj mi, o Gospod! veselje tvojiga svelizhanja nasaj; moj Ozhe! ako je mogozhe, odvsemi mi te kelih.“ Odstopi; o nerodovitni séver, in perhlidi mi, o prijetni jug tolashenja! prehlidi moj vértez, tak bode to poboshno veselje ferza difhave fhiralo.

3. Podaj se k' svojimu spovedniku, in ves fhan svojiga ferza mu odkrij, odgerni mu narfkkrivnifhi sagrinke (fkcrivne kote) svoje dushe, in poslufhaj svetovanje, ki ga bosh dobila, s' otrozhjo priprosfstjo ino ponishnostjo. Sakaj, Bog, ki pokorfihino zhes vse

ljubi, veliko krat svetovanju, kteriga per drugih, posebno per voditelih svoje duše islema, preobilne blagre podeli, de si se ravno vidi, de bi v' tim obedih posebni prid skrit ne leshal. Tak je bila voda Jordana Naamanu neisrezheni sdrava, katero v' sdravje obrniti, mu je prerok Elisej bres posvetovanja zhloveshke modrosti vkasal.

4. Nizhefar pa ni, kar bi po vsem tim, v' takih ino enakih suhotih serzu tako koristno bilo ino k' dobrimu flushilo, kakor de se shelja smanjsiha, od takih teshav reshenim biti. Ne, kakor bi bilo prepovedano, priprosto sheljo po reshenju imeti, le prevezh ne smemo po njem hrepeneti, ampak moramo se, boshji previdnosti savsim podvrezhi, de se bo zelo med tim ternjam, ino med tim sheljam boshja volja nad nami sgodila. Klizhimo torej o' takih dobah: „Oh Ozhe! ako je mogozhe, vse mi ta kelih od mene,“ pa tudi s' veliko serzhuosijo perstavimo: „pa ne kakor jes hozhem, ampak kakor ti hozhefh.“ In po tih besedah ostanimo v' narvezhim pokoji, ko je mogozhe. Sakaj, ako nas Bog v' takim svetim podvershenji sagleda, tak nas bo s' marskako gnado, in s' marskakim daram oveselil. Taka je bila nekda s' Abrahamam. Ko ga je Bog vidil perpravljeniga, svojiga lastniga otroka Isaka se obropati, je bil zadovoljen s' tim podvershenjam, kteriga je nad njim videl, ga je oveselil s' pretolashlivim perkasnam in s' premnogimi blagari. Torej rezimo v' vsakofshni teshavi, bodi si telefna, bodi si dušna, ino v' vsakim odvsetji obzhutne poboshnosti, is zeliga serza ino s' zelim podvershenjam: „Gospod mi je te tolashik dal, Gospod mi ga je odvsel, njegovo sveto ime naj bo zhefsheno.“ Sakaj zhe v' ti ponishnosti ostanemo, nam bo svojo sladko milost spet podelil, kakor je s' Jobam storil, ki je v' vsih teshavah ravno te besede v' vstah imel.

5. Poslednizh, moja Filoteja! ne smemo v' obeni nashi snotrajni suhoti serza sgubiti, in moramo,

med tim, de na povernjenje snotrajne tolashbe poterpeshljivo zhakamo, lepo mirno po svojim navadnim potu naprej iti. Obeniga djanja poboshnosti ne smemo savoljo tiga opustiti, ampak moramo veliko vezh svoje dobre dela pomnoshiti, in ker svojimu boshjimu sheninu nimamo pomokrenih fladkarij (poboshniga veselja) podati, tak mu podajmo take, ko jih imamo, namrezh suhe ino terde; njemu je vse eno, zhe je le drugazhi ferze, ki mu jih ponudi, terdniga fklepa, ga ljubiti. V' lepi ino prijetni spomladi spravijo zhebele vezh medu vkup, per tim pa tudi manj mladih zhebeliz saplodijo; ker se savoljo prijetniga vremena tako slo per sbiranju medene rose na roshizah mudijo, de isrejenje mladih zhervizhov samudijo. Je pa vigred ojstra ino meglena, tedaj si pa vezh zhebelj podredijo, pa manj medu napravijo. Sakaj ker v' oblezhnim vremeni ne mogo okolj letati, de bi si med nabérale, se pa s' tim pezhajo, de svoj pleh obdershijo ino mnoshijo. Ravno tak se vezhkrat nakljuzhi, moja Filoteja! de per nastopu sonzhnate spomladi duhovnih tolashilj; dufha toljko opraviti ima, si nebesfke rose nabérati ino jo seslati, de savoljo preobilnosti tih fladkih radoft veliko manj dobrih del opravi; med tim, de nasproti v' sredi duhovne suhote ino sapushenosti, po tim ko je fladkiga obzhutka poboshnosti obropana, prave dela poboshnosti opravlja, ino v' svojim ferzi pleh pravih zhednosti, kakor poterpeshljivosti, ponishnosti, radovoljniga ponishanja, vdajanja, ino satajevanja lastne ljubesni v' veliki preobilnosti saredi.

Torej se marskdo slo slo moti, fosebno is shenfkiga spola, ker misli, de flushba, ktero Bogu bres vsiga slaja, bres rahliga obzhutenja in fkoraj neobzhutno fskashemo, boshji svetlofti manj dopade; ker so nasproti nasbe djanja rosham enake, ktire so sizer lepfhe ino prijetnishe, dokler so shive, pa bolj dishezhe ino mozhneje, kadar so suhe. Sakaj, de so si tudi nashe dela, v' tisti rahlo - obzhutnosti opravlene, nam samim prijetnisshi, ker le na nashe vesele

obzhutleje gledamo, tak imajo vender, v' fuhoti ino sapušhenosti storjene, vezho difhobo ino mozh pred Bogam. In naša volja, moja Filoteja! naš ob zha-fu fuhote zeló kakor s' filo k' boshji flushbi per-ganja, in tak se vé, de mora mozhneji ino stanovitnišhi biti, kakor ob zhafu sladkosti. Ni rav-no vezh posebniga, oblašniku ob zhaših miru ino med vsimi prijetnostmi veselja flushiti, pa v' sti-fki vojske, med prepiram ino preganjanjam mu flushiti, to je suamnje prave svestobe ino stano-vitnosti. Blashena Angela is Folína je rekla, de je tista molituv Bogu narprijetnišhi, ki se s' posilenjam opravi, in h' kateri se ne podamo is veselja ino nag-nenja, ampak le sato, de bi Bogu dopadli, in h' kateri naš naša volja kakor soper našho voljo pelja, ino vse nagnenje ino fuhoto, naj se nam s'he tako vstavlja, po-sili ino premaga. Ravno to veljá od vsakiga dobrega dela sploh; sakaj vezh snotrajne al sunajne sopernosti ko per njegovim opravljanji obzhutimo, vezh vrednosti tako delo v' boshjih ozhéh imá. Marj ko v' persade-vanju po zhednosti na svoj lastni prid gledamo, bolj se sveti v' njem zhištota boshje ljubeshi. Rado ino lehko kushne otrok materi roko, ako mu sladkarij podá, pa veliko ljubeshi ji sprizha, ako ji roko kushne, po-tim, ko mu je pelina ali kakshniga drugiga grenkiga foka podala.

PETNAJSTA POSTAVA.

Poterdenje ino raslozhnishi raskasanje doslej rezheniga s' imenitno sgodbo.

Tebi ta nauk bolj rasloshiti, ti hozhem nekaj posebno lepiga is sgodb svetiga Bernarda tufem postaviti, kakor sim v' bukvah nekiga vuzheniga ino sbrihaniga mosha najshel. On tako govori: Ni nizh kaj nenavadniga, de takshni, ki sazbnó Bogu flushiti, in ne posnajo ne odtegnjenja obzhutne gnade, ne drugih sprememb is lašne skufhnje, in tvegama vsak okufik obzhutne poboshnosti, tisto prijetno ljuzh greshajo, ki jih vabi, po boshjim poti hitro naprej tezhi, na enkrat vse ferze sgubijo, in v' otoshnost ino shalošt ferza pogresnejo. V' snanju duha svuzheni pravijo, de je vsrok tiga letā, de pametna natura ne more dolgo v' lakoti, tudi ne bres kakiga rasveseljenja, jeli nebeskiga ali posemliskiga obštati; in de kakor se tedaj dushe, ki po veselim vshivanju duhovniga veselja same zhes se povsdignjene v' sim sunajnim rezhem lahko odpo vejo, tak se jim nasprot tudi sgodi, ako jim je po boshji naravnavi to duhovno veselje odtegnjeno, in se s'he poverh tiga vsakiga telefniga tolashenja obropane obzhutijo, in s'he niso navajene, povernenja praviga sonza v' poterpeshlivosti perzhakovati, de se jim sdi, kakor bi ne bile ne v' nebesah ne na semlji, in kakor bi bile v' vezhni temnoti pokopane. Torej sdihu jejo ino jezhijo, kakor mali otrozi, ki se od perf odstavi jo, in se drugim, fosebno pa samim sebi v' veliko sitnobo. To

se je pergodilo na potovanji, od kterigā govorim, enimu shlahtniku is družhine svetiga Bernarda, Gotfridu Peronetu po imenu, ki se je bil malo poprej v' boshjo flushbo podal. Ta tedaj, kar na enkrat ves suh v' svojim snotrajnim, v'lake tolashbe obropan, ino s' snotrajnimi temnotami v' vojski, je sazhel na svoje posvetne prijatele, shlahto ino salo premoshenje misliti, in je bil od takih grosnih skušnjav obfüt, de jih tudi odsunaj ni samogel vezh sakrivati; in ko se je eden njegovih narboljših tovarshov, to sapasivshi, mu perblishal, in ga na uho vprashal: Kaj ti je pa Gotfrid? sakaj si, soper svojo navado, tako samishljen ino shlosten? mu je Gotfrid s' globokim sdihkam odgovoril ino djal: Oh moj brat! v' svojim zelim shivlenji ne bom vezh vesel. Letá, nad takimi besedí k' vsmiljenju nagnjen, ino od gorezhnosti bratovske ljubeshni gnan, se je hitro podal k' ozhetu zelev tovarshije, svetimu Bernardu, ino mu je vse do kraja rasodél; na kar se je sveti Bernard, veliko nevarnost posnavshi, v' kteri je Gotfrid bil, v' blishno zerkuv podal, de bi sa-nj molil; Gotfrid je pa, od shalošti posiljen, glavo na en kamen naflonil, ino saspal. Ne dolgo po tim sta se oba vsdignila, eden od molitve s' isprosheno gnado, drugi od svojiga spanja s' takim veselím ino prijetnim obrasam, de ko se je njegov ljubljani perjatel nad toljkim in tak naglim spremenjenjam zhudil, in se sdershati ni mogel, mu prijasno odgovor ozhitati, ki mu ga je malo poprédal, mu je Gotfrid odgovoril: Zhe sim ti poprédal, de ne bom nikdar vezh vesel, ti pa sdaj poterdim, de ne bom nikdar vezh shlosten.

Tak je preshta skušnjava tiga brumniga mosha. Obdershimo si pa, ljuba Filoteja! is te pergodbe:

1. De Bog tajistim, ki se njegovi sveti flushbi vdajo, prijetni prejokusik nebeshkih radošt podeli, de jih od posvetniga veselja odtegne, ino k' hrepenjenja po svoji ljubeshni oferzhi, kakor mati svojiga deteta s' medam k' perfam pervadi.

2. De je ravno tajisti predobrotljivi Bog, ki po svoji modri previdnosti, vzhasi mleko ino med tolashb

odvsame, de se odvajeni, suh pa tezhen kruh krepke, poboshnosti, ki je skos sopernost ino skushnjave vterjena, jesti navuzhimo.

3. De se vzhafi med to duhovno suhoto filno velike skushnjave vsdignejo, in de se jim moramo s' ferzhnostjo vstaviti, ker ne ishajajo od Boga; vender pa suhoto poterpeshlivo prenesti moramo, ker nam jo Bog k' nafhi vadbí ino skushnji poshle.

4. De pod snotrajnimi teshavami ne smemo ferza sgubiti, tudi ne, kakor Gotfrid rezhi: „Nikdar ne bom vezh vesél;“ sakaj v' fređi nozhí se moramo ljuzhi veseliti; nasprot pa tudi per narlepshim duhovnim vremení ne smemo nikdar rezhi: „Nikdar ne bom vezh shalošten. „Ne; ampak, kakor modri pravi: moramo v' dobrim zhafi na hudiga misliti! Vupati moramo v' teshavi, bati se v' frezhi, in ponishati se v' vfaki okoljshini.

5. De je ena narboljshih pomozhi, svoje terplenje kakimu duhovnimu perjatelju od kriti, ki naf potolashiti samore.

Sadnizh she perdenem k' skonzhanju te toljko potrebné opomimbe, de, kakor v' vsih rezheh, tako tudi tukaj Bog ino sovrashnik nafhiga isvelizhanja vsak svoj, in vsak drugazhen namen imata. Sakaj Bog naf hozhe s' suhoto k' veliki zhístoti ferza, k' popolnimu odpovedanju lastne vfhezhnosti v' njegovi flushbi, ino k' zelimu satajenju samiga sebe, perpeljati; hudi sovrashnik gleda pa s' svojim delam na to, de bi mi ferze sgubili, sebi ino drugim nadlesni postali, de bi tako sveto poboshnost v' sanizhovanje ino ob dobro ime spravil. Zhe se pa naukov dershish, ktere sim ti poprėj dal, bodesh s' svetimi vadbami med timi snotrajnimi teshavami svojo popolnost slo pomnoshila. Poprėj, kakor ta nauk sklenem, she opomnim, de ta nevolja, ta suhota ino pushoba vzhafi tudi od telefne bolehnosti is-haja, ako smo postavim, od bedenja, od del pokorjenja, od postov, ali tudi od vtrudenja, saspanosti, teshav in drugih takih slabosti ofslabljeni, ktere, de si ravno od telefa is-hajajo, vender tudi duha stiskajo, ker sta dusha

ino telo tako slo med seboj sklenjena. V' takšnih okoljshinah je treba na to gledati, vezh dobrih del s' serzhnim duham ino s' sgorno voljo doperneſti; sakaj se tudi vidi, kakor de bi naša zela duſha ſpala, in de bi bila od dremote ino vtrudenja preſilena, tak ſo vender dela našiga duha Bogu ſilno dopadljive. V' takšnih okoljshinah ſamoremo s' neveſto v' viſoki peſmi rezhi: „Jes ſpim, moje ſerze pa bedí.“ In zhe tudi najdemo, kakor ſim popréj rekel, manj veſelja v' ſebi, v' takih okoljshinah kaj dobroga doperneſti, ſe vdeleſhimo pa vezh zhednoſti ino ſaſluſhenja. V' takšnim ſlegi ſi pomagati, je dobro, de truplo s' kakim perpuſhenim kratkozhaſam ino veſeljam okrépzhamo. Tako je ſapovedal ſveti Franz iſhk Serafinſki vuzhenzam ſvojiga reda, ſi v' ſvojih delih toljko perſanaſhati, de ſi ſvete gorezhnoſti molitve per njih ne vgonobijo.

Jn, ker imam ravno tiga zhaſtitliviga ozheta v' miſli, tak ſhe opomnim, de je bil on enkrat od take velike otoshnoſti duha vneta ino ſtiſkan, de mu jo je bilo v' njegovim ſunajnim vêdenji viditi. Sakaj s' ſvojimi tovarſhi govoriti, mu ni bilo mogozhe; ſe je od njih odtegnil, je ſhe vezho ſopernoſt obzhutil; poſti ino teleſne ſpokornoſti ſo ga vtrudile, ino zlo nobeniga polajſhanja mu ni podelila molituv. V' tim ſtanu je preſhivel dve zele leti, in ſdelo ſe mu je, de je zhiſto od Boga ſapuſhen. Pa ſadnizh, ko je ta ſtraſhni vihar v' ponishnoſti preſtal, mu je Bog v' enim trenki ſvelizhavni mir ſpet naſaj dal. Ako ſo torej narvezhi ſluſhabniki v' takſhne ſkuſhne bili djani, tak ſe naj mali ne zhudijo, zhe jih tudi kaj takiga ſadene.

P e t e b u k v e.

Vadbe ino nauki, dušho ponoviti,
ino poboshnost vterditi.

P E R V A P O , S T A V A.

De moramo poboshne fklepe vsako
leto enkrat s' timi le vadbi
ponoviti.

Pervo, kar je per tih vadbah nar bolj potrebno, obſtoji v' tim, de ſposnamo, kako potrebne de ſo. Prav lahko odpade zhloveshka natura od ſvojih svelizhavnih fklepov, ker je flaboſt ſhivota take velika, de duſho vedno teſhí in pod ſe vlezhe, ako ſe ſkos mozh terdnih fklepov na kvishko ne vsdigne tako, kakor ptize vezhkrat na enkrat na tla padejo, ako ſe vedno kvishko ne vsdigujejo, in perut ne meſijo, de bi ſe v' letanju obdershale. Torej, moja Filoteja! ti je treba, de poboshne fklepe, Bogu flu-

shiti, vezhkrat ponovish, de kjé, ako bi to opustila, v' svoj prvi, alj she hujshi stan nasaj ne padesh; sakaj taka je s' duhovnim nasajpadenjam, de naf vselej globokeje vershe, kakor smo bili popréj, ko smo se k' poboshnosti povsdignili. Ni nobene ure, naj bo she tako dobra, de bi jo ne bilo treba vsaki dan naviti, in vsako leto narmanj enkrat zhisto rasdjati, ino vsaki kosez posebej od rjovine ofnashiti, ktera se ga je snala prijeti, vkrajshane dele isdajshati; polamane popraviti. Kdor torej pravo fkerb sa svoje ljubo ferze ima, ga naj vsako jutro ino vsaki vezher s' popréj pokasanimi poboshnimi opravili v' Bogu navije, po verhi tiga she pa tudi vezhkrat njegov stan rasgleda, svoje snotranje poravna ino popravi, in poslednizh vsako leto narmanj enkrat, zhisto rasloshi, ino vsaki kosez posebej dobro pogleda, to se pravi, vsako nagnjenje tajistiga posebej spregleda ino prejithe, de bo vse pogreshke popravil, kteri bi se v' njem snajdli. In kakor vurar koleša, peresa ino vse omesljíve dele svoje vure s' shlahtnim oljam pomashe, de se zela rezh loshej kreva, ino ne sarijovi, tak naj tudi poboshna dusha, potim ko je zelo ferze dobro rasloshila, tajisto lepo ponovi, in ga s' masilam svetih Sakramentov pokore in Obhajila poshivi. To poboshno opravilo bo tvoje od zhafa oflablene mozhi ponovilo, ti ferze ogrelo, selenje tvojim dobrim fklepam, ino novo zvetje zhednostim tvojiga ferza podelilo.

Kristijani prvih zhasov so se v' tim s' veliko fkerbjo vadili, fosebno tisti dan, na katerim zerkuv kerst Odreshenika obhaja, na katerim so, kakor sveti Gregor, Nazjanshki fshkof perpoveduje, sposnanje svoje vére, ino oblube svojiga kersta zhashtitljivo ponovili. „Storimo tudi mi tako, ljuba Filoteja! radi se k' timu perpravljajmo, ino opravljajmo to deló s' vfo fkerbjo. „Si sebi toraj, po svetovanji svojiga duhovniga ozheta prilizheu zhas isvolila, in se nekoliko bolje, kakor sploh, ne le v' duhovno, ampak tudi v' refnizhno samoto nasaj poteguila, po tim opravi,

po nauku, kteriga fim ti v drugih bukvah tiga spifa dal, zhes nasledne rezhi dvoje ali troje premishlovanje.

DRUGA PO,STAVA.

Premishlovanje od dobrote, katero nam je Bog s' tim skasal, de nas je v' svojo flushbo poklizal. ,Sklenjeno s' spredi postavleno terdno oblubo.

1. Pomisli dele svoje oblube. Pervi del je, de si se sinertnimu grehu na vselej odpovedala, ga sapustila, savigla ino safovrashila; drugi, de si svojo dusho, svoje telo, s' vsm, kar sraven flifhi, svoje serze, v' ljubesen ino flushbo boshjo posvetila ino darovala, tretji, de, ko bi se ti nesrezha pergodila, skos kakshno greslino djanje pasti, se s' boshjo gnado spet vsdigniti hozhesl. Ali niso to lepi, pravizhni, spodobni ino poshteni sklepi? Pomisli globoko v' svoji dusli, kako svete, kako pametne ino kako vesele de so take oblube.

2. Pomisli, komu si to oblubila. Bogu samimu si to oblubo storila. Ako nas she pa pametna obluba, ki jo zhloveku storimo k'ispolnenuju saveshe, koljko bolj she le obluba, ktero smo Bogu storili! „K' tebi, o Gospod!“ je rekel David, „je moje serze govorilo; isgovorilo je moje serze to besedo isvelizhanja; ne, ne bom je ne nikdar posabil.“

3. Pomisli, v' prizho koga si to obljubila. Sakaj pred oblizhjam zeliga nebeshkiga dvora si to obljubila. Preblashena Diviza, sveti Joshef, tvoj angelj zhuvaj, sveti Ludovik, vse svolene trume nebeshzhanov so te gledali, so sdihovali v' svetim veselji in so poterdili tvoje besede; in s' ozhmí neisrezhene ljubeshni so glédali, kako se je pred nogami tvojiga Odreshenika tvoje serze njegovi sveti flushbi darovalo. Zhisto posebno veselje je nad tim bilo v' nebeshkim Jerusalemu, ino tajishi spomin se bo spet gori obhajal, ko bosh svoje sklepe s' resnizhnim serzam spet ponavljala.

4. Premisli perpomozhke, s' kterimi si svojo oblubo ispeljala; o kako ljubeshni ino milosti poln je Bog tizhaf proti tebi bil! Povéj, zhe ni ref, de si bila s' prefladkimi spodbadki svetiga Duha k' ti obljubi vablenu! — Ali niso bile is prerahle, prefladke ljubeshni vervi spledene, s' kterimi je Bog tvoj zholnizh v' savetje svelizhanja vlekel? kako te je vender s' boshjim fladkorjam, to je, fkos svete sakramente, molituv ino poboshno branje k' sebi ljubeshnjivo filil! O glej, glej! moja Filoteja! spala si, Bog je pa zhul nad tebo, in je mislil misli miru ino ljubeshni sa tvoje serze. *)

*) O grefhnik! ko bi v' tvoje roke te bukvize perfhle, ko bi vender ti vedil, kaj dufho, she tako v' grehe sakopano zhaka, ako nesrezhne vervi pregrehe ino hudih navad rastergati hozhe, kako saref ni she vidilo na tim sveti, in ni she flifhalo uho na semli radoſti in veselja, ki zhaka dufho na pragi spreobernenja, na prvi stopinji k' holjſhimu shivlenju, kakor hitro je terdni fklep resnizhniga spreobernenja storila, pazh kar na ravnoſt bi se na pot preobernenja obernil, in odpovedal bi se hudobiji, ko bi se ti ravno drashja sdéla, ko vse blago, ino ljubſha ko shivo oko; sakaj kar vſi grefhniki fkupej zelo shivljenje ne vshijejo, imá dufha, kakor hitro v' flushbo vezhniga kralja ſto-

5. Pomisli, kdaj te je Bog k' tim svetimu sklepu perpeljal. V' zvetju tvojih let se je to sgodilo. O kako velika je vender ta frezha, tako sgodaj sposnati, kar smeraj le preposno sposnamo! Ko je sveti Avgufhtin v' svojim tridesetim letu ta pokliz v' svojim serzi obzhutil, je ves gorezh savpil: „O vedno stara ino vedno mlada Lepota, kako posno sim te sposnal! Oh, vidil sim te, in te nisim gledati hotel!“ Pazh bi tudi ti samogla rezh: o ti vezhna fladkost, de te nisim poprej okusila! Pa oh! nisi sbe bila vredna tazha; ker tedaj sdaj gnado sposnash, ktero ti je Bog skasal, de te je v' tvoji mladosti pokliza, tak rezi s' Davidam: „Moj Bog! od mladosti si me rasvetlil ino moje serze ganil, hozhem torej dela tvojiga vsmilenja na vékomaj osnanovati.“ „Si bila sbe pa le v' svoji starosti poklizana, tak sposnaj, o moja Filoteja! to preveliko gnado, de te je Bog po sanizhovanji toliko pretezhenih let, sbe pred tvojo smertjo pokliza, ino tezháj tvoje revshine v' zhasu vstavil, v' kterim bi ti, ako bi tajisti bil dalej terpel, vékomaj nefrezhna bila.

6. Premisli nastopke tiga pokliza; sakaj ako se mi prav sdi, bofh veliko spremenenje v' sebi najdla, ako spregledash, kaj si sdaj, in kaj si enkrat bila. Alj si ne fhteješ to sa veliko frezho, de sdaj po molitvi lahko s' Bogam govorish, de veliko sheljo imash, ga ljubiti, de si tako mnoge hudobne nagnjenja vkrotila ino premagala, ki so te tvoje dni motili, in de si se tako mnogim greham ino ofkrunjenjam svoje vesti isognila, in sadnizh veliko vezhkrat sveto obhajilo prejela, kakor bi ga drugazhi bila, in si se s' isvirkam vezhuhih gnad

pi. In to te sbe le ara, pravi nash svetnik, kakfhno sbe le bo plazhilo! Naj bo sbe tudi flushba potim vzhasi koj terda, huja je sbe flushba sa pekel, zhes vse hud pa sam pekel, ki vse hudo, terdo, bridko preseshe! —

(Predstavljava).

sklenila? O kako preneisrezheno velike so te gnade! s' tehtnizo is svetinjsha so le sa pretehtati; sakaj roka Narvikshiga je to storila. „Dobrotliva roka boshja,“ pravi David, „je s'menó ravnala, njegova desniza me je vsdignila. Blagor mi, ne bom vmerl, shivel bom, in bom perpovedoval zhude njegove dobre s' ušmi, s' ferzam ino s' djanjami.

Po vsm tim premishlovanji, ki je, kakor vidish, obiln studenz svelizhavnih misli, skonzhaj prav priprosto s' perferzhno sahvalo ino s' gorezho molitvijo, kakor tudi s' terdnim sklepan, si te gnade v' svoj prid oberniti; in potim odstopi v' globoki ponishnosti ino s' velikim savupanjem v' Boga, in si napréj vsemi, svoje dobre fklepe po drugim deli tih vadb ferzhno ino terdno obuditi.

T R E T J A P O , S T A V A .

Od sprejiskanja nashe dushe zhes njeno rast
v' poboshnosti.

Drugi del te vadbe je kolj dolg, pa ni ravno treba, de bi ga na enkrat dodelala; si ga lahko v' vezh kolzov rasdeliti, in enkrat svoje sadershanje proti Bogu, en drugi krat svoje sadershanje proti sami sebi, in she en drugi krat svoje sadershanje proti blishnimu sprejiskujesh in pasno premishlovanje svojih snotrajnih nagibov sa eno shterto krat odloshish.

Ni potreba, de bi se to isprashovanje klezhé opravi moralo, rasen, zhe kjé sazhetek ino konez, kjér snotrajni obzhutek v' pomozh vsamesh. S' pridam samoresh druge dele tiga isprashovanja po hishi gorj in dolj gredé, in she s' vezhim pridam v' posteli predse vseti, zhe drugazhi bedé ino sbrihtana v' njéj leshish; vender se mora v' takshnih okoljshinah popré prebrati. Potreba je pa, de se letá del nardalej v'

treh dneh ino dvéh nozheh iskonzhá, in de se vsaki dan ino vsako nozh kjé ena ura v' to oberne. Sakaj, ko bi se ta vadba preslo pretergovala, in ko bi zhaš med njo predeležh vsak-sebi bil, tak bi zelo svojo mozh sgubila, in bi preflabe vtiske v' serzi sapustila. Po vsakim deli tiga isprašhovanja si v' spomin vtisni, v' zhim, de ti tvoj obzhutik pové, de si grešhila, k' katerim pogreškku si bolj nagnjena, in ktire posebne pomanjkanja si obzhutila, de se tajistih spovešh, savoljo njih posvetuješh, fklepe delash, in svoje serze okrepzhash.

De si pa ravno ni zhes vse potrebno, de bi tiste dni, ko to sprejiskanje naredišh, ino dni potim se od vsakiga dela odteguila, ino od ljudi odlozhila, tak vender fosebno proti vezheru to šteri, de si bošh poprėj zhaš perdobila, se v' poštel podati, ino de bošh pokoj, ki je ne le telefu ampak tudi dušhi k' premišhlovanju potreben, vshivala. Zhes dan pa povsdigni vezhkrat svoje serze k' Bogu, k' preblasheni Devizi, in fizer s' takim obzhutkam k' Bogu, ki bo od ljubeshni gorel, ino s' veliko sheljo po popolnosti svoje dušhe. To sprejiskanje dobro sazheti, se misli.

1. V' prizhejozhnost boshjo.

2. Klizhi svetiga Duha sa njegovo nebesško ljuzh ino njegovo ras-svetlenje v' pomozh, de se bošh, kakor sveti Avgušhtin prav sposnala, ki je veliko krat v' duhu ponishnosti pred Bogam savpil: „Gospod! de bi vender jes tebe sposnal; de bi vender sam sebe sposnal!“ Tako je vprašhal tudi sveti Franzíšk (Seraffhki) svojiga Boga: „Kdo si ti, in kdo fim jes?“ Poterdi, de nozhesh sato svojo rast v' dobrim sposnati, de bi se sama v' sebi, ampak de bi se v' Bogu veselila, tudi ne, de bi se sama sebe hvalila, ampak, de bi samimu Bogu flavo dajala ino se mu is serza sahvalila.

Ko bi bila kje najšhla, de nisi ravno slo naprej peršhla, ampak she zelo koj nasaj sderzhala, tak tédno fkleni, de si, savoljo tiga ne pušišh zeló kar nizh serza vseti, alj fkos kako nevoljo ino obupuost

gorezhnost ohladiti, ampak se veliko vezh v' novizh in she bolj oferzhiti, se ponishati, ino s' boshjo pomozhjo svoje pogreshke poboljšhati.

Po tim premishluj mirno ino tiho, kako si se noter do slajne ure proti Bogu, proti blishnimu ino proti sami sebi nosila.

,SHTERTA PO,STAVA.

,Sprejiskanje sadershanja nashe dushe proti Bogu.

Kako sloji s' tvojim ferzam, kar sadene smertne grehe? Ali si terdno fklenila, naj se sgodi, kar se hozhe, sdaj in nikdar vezh greshti? In alj je ta fklep od tvoje obljube noter do sdaj ob enim naprej terpel? Na tim fklepu sloji terdna podstava duhovniga shivlenja.

2. Kako sloji s' tvojim ferzam, kar sadene sapovedi boshje? Ali se ti sdijo dobre, ljubesnive ino prijetne? O moja hzhi! kdor ima nespazhen slaj, in sdrav shelodez, tajishi ljubi sdrave ino sametuje fhkodlive jedi.

3. Kako sloji s' tvojim ferzam, kar sadene odpustlive grehe? ,Sizer ni nikak mogozhe, se jih zetó ino savsim varvati, ali pa nish kjé h' kterimu posamesnim posebno nagnjena, in kar bi she huje bilo, ali nimash do kteriga kakfhno posebno ljubesen?

4. Kakfhna je s' tvojim ferzam kar sadene poboshne opravila? — ali jih ljubish ino zhislasti (obrajstah), ali se ti ne dosdevajo teshavni, ali nimash obeniga mersenja soper nje, h' kterimu se obzhatish bolj alj manj vlezhenó? Ktera rezh se vstavlja tvojimu ferzu od tih se? ako boshjo besedo poslushash, jo bereish, se od njé pogovarjash, tajisto premishlujesh, k' Bogu sdihujesh, se spovedujesh, du-

hovni svēt sprejemash, se k' svetimu obhajilu perpravljash, ali tajistiga prejmesht? Najdesht eno ali drugo, k' zhimu se tvoje serze manj nagiba, tak sprejish, od kod ti to perfkutenje pride, in kaj bi tiga krivo bilo.

5. Kako je tvoje serze proti Bogu vneto? Ali se ga spomni s' veseljam, in obudi ta spomin prijetne obzhutke v' njem? Ves vesel savpije David: „Spomnil sim se svojiga Boga, in sim se nad tim rasveselil.“ Ali obzhutish v' svojim snotrajnim neko urnost, ga ljubiti, in sosebnost posheljenje, to ljubesen okusiti? Ali ne obzhuti tvoje serze posebno veselje v' tim, na neskonznost boshje, na njegovo dobroto ino njegovo ljubesnivost misliti? Ako se med posvetnimi opravili ino nezhimernostmi na Boga spomnish, ali ne vname tvoje serze, ali se ti ne sdi, kakor de bi se k' njemu obrnilo, in mu kakor nasprot shlo? Veliko takshnih dusht je najti.

6. Ako sakonfski mosh is daljnih deshelj domu pride, in ga shena nastopivshiga sagleda, ino njegov glas savsame, naj bo she s' toljkimi opravi preobloshena ino she v' tako potrebnih mislih sadershana, nizh ji ne bo serza sadershalo, vse druge misli si pusti opasti, in misli le na nastopivshiga moshá. Ravno tak se védejo dushe, ki perferzhno Boga ljubijo. Naj imajo she toljko opravi, kakor hitro se spomin na Boga v' njih sbudi; skoraj na vse drugo posabijo, savoljo veselja, de se jim je ta presladki spomin povernil; in to je silno dobro snamnje.

7. Kako si vneta proti Jesusu Kristusu, Bogu zhloveku? Ali obzhutish posheljenje ino veselje, bliso njega biti? Zhebelam je vfhezhe, bliso svojiga medu biti, ofam pa bliso kakiga smradu; tak imajo poboshne dushe svoje veselje v' tim, bliso Jesusa biti, ino obzhutijo prerahlo ljubesen do njega, hudobne dushe se pa le nad nezhimernostmi veselijo.

8. Kakshno je tvoje serze proti visokohvaleni Devizi, proti svetnikam ino proti tvojimu angelju zhuvaju? Ali jih perferzhno ljubish? Ali imash posebno

savupanje v' njihovo varstvo? Ali imash dopadjenje nad sgodbami njihoviga shivlenja, nad njihovo hvalo, nad njihovo podobo?

9. Kar sadene tvoj jesik: kako govorish od Boga? ali te veseli, po svojim stanu in po svojim snanji dobro od njega govoriti? ali rada njegovo hvalo prepevash?

10. Kar tvoje djanja sadene: premisli, ali ti je sunajna zhaft boshja kaj per serzi, ino ako te skerbi, kaj v' zhaft boshjo storiti. Sakaj kdor Boga ljubi, ljubi s' Bogam tudi zir njegove hifhe.

11. Ali se savesh, de bi se bila kdaj savoljo Boga kakimu nagnenju odrekla, ali drugazhi kaj savoljo njega sapustila? Sakaj gotovo snamuje ljubesni je, ako se is ljubesni do tiga, kogar ljubimo, kake rezhi obropamo. Kaj si pa sapustila kdaj savoljo Boga?

P E T A P O , S T A V A .

,Sprejiskanje nashiga stanu proti
samim sebi.

Kako ljubish samo sebe? Ali se ne ljubish prevezh savoljo tiga sveta. Zhe je tako, tak bosh gotovo shelela, na vfelaj tukaj ostati, in slo skerbela, se na ti semlji prav okovariti, ako pa nebefa ljubish, bosh pa shelela, alj saj mirno prenefla, to shivlenje, kakor hitro bo Bogu dopadlo, sapustiti.

1. Ali ljubesen do same sebe v' lepi redi der-shish? sakaj le napzhuo ljubesen do samiga sebe nam

pernese pogubo. Sapovedana ljubesen pa hozhe od naf, de ljubimo dusno vezh ko teló; de smo bolj fkerbni, si zhednost ko drugih rezhi perpraviti, in de nebesko zhasi vezh zhislamo, kakor posvetni in minljivi fluv. Lepo naravnano ferze vezhkrat rezhe samo k' sebi: kaj bodo angelji rekli, kakor pa: kaj bodo ljudje rekli?

2. Kakshno ljubesen nosish do svojiga ferza? Ali ti je nadlesno, ga v' njegovih slabostah prenesti? Oh, dolshna si, mu pomagati ino pomozh preskerbeti, ako ga njegove nagnenja fliskajo, in morash savoljo tiga vse drugo v' stran djati.

3. Sa koga se dershish, ako se Bogu nasprot dershish? Ni ref, sa nizh? To se tak vé, de to ni nobena sosebna ponishnost, ako se mushiza sa nizh dershi, ako se s' goro méri: alj pa, ako se kapliza vode s' morjam, alj ifkriza s' fonzam meri, in sa nizh sposna. Prava ponishnost obstoi pa v' tim, de se nezh vezh ne flhtejemo, kakor blishniga, in de tudi ne shelimo od drugih sa kaj vezh dershani biti. Kakshna je s' tebó, kar to sadene?

4. Kar tvoj jesik sadene, ali se ne bahash tako alj tako? Ali se fama sebi ne perlisujesh, kadar fama od sebe govorish?

5. Kar sadene tvoje djanja: Alj si ne dopustish kakshniga kratkozhafa, ki je tvojimu sdravju v' fhkodo? To se pravi: obeniga nezhimerniga, prasniga veselja? ali ne bedish predolgo bres pravizhne potrebe? i. t. d.

,SHE,STA PO,STAVA.

,Sprejiskanje stanu nashe dushe proti blishnimu.

Kar sakonske sadene, se morajo s' pohlevno, mirno, terdno ino stanovitno ljubesnjo, ino fizer pred vsimi drugimi med seboj ljubiti. To sadene tudi starihe ino blishno shlahto, in tudi she perjatele, vsakiga po njegovim redu.

De pa sploh govorim: Kakshno je tvoje serze proti blishnimu? ali ga ljubish perserzhno ino is ljubesni do Boga? De to prav umish, misli neke sitne ino reshozhe ljudi. Sakaj ravno per takih je perloshnost, ljubesen do Boga proti blishnimu skasati, posebno proti tistim, ki nam v' besedi alj djanji kaj shaliga denejo. ,Sprejishi se dobro, ali jim je tvoje serze s' ljubesnjo vdano, in ako ti veliko vojsko dela, jih ljubiti.

Alj nisi nagla, ako je na tim, od blishniga hudo govoriti, sosesbno od ljudi, kterih ne ljubish? Ali nikak ne shalish blishniga jeli fama, alj po kom drugim? Ako si le koljkanj umna, bodesh to lehko nad seboj sposnala.

,SEDMA PO,STAVA.

,Spregledanje nagibov nashe dushe.

Ta del sim sato bolj rasdjat, ker sposnava nashe rasti v' duhovnim shivlenju v' njem obstoji; sakaj sprejiskanje grehov slishi prav sa prav k' spovedi sa tiste, ki si ne persadevajo, v' dobrim kaj naprej priti.

Vender pa v' sprafhovanji vsakiga posamesniga zhlena ne smemo prebojezhi biti, ampak to delo zhifto priprosto opravljati, in premisliti, kakšno je od tih mal, kar smo oblubo storili, našho serze proti vsakimu posebej, in kakšne bolj imenitne pogreške smo timu nasprot storili.

De pa vse to bolj skrajšhamo, snamo svoje sprejiskanje le kar na sprafhovanje našh nagibov obrniti, in zhe smo preteshavni, vsako posebej prejiskati, tak lahko, kakor je she bilo rezhenó se sprafhujemo, kakšni smo bili in kako smo se sadershali:

V' ljubesni proti Bogu, proti blisnim ino proti samim sebi.

V' sovrashtvu greha, ki je v' nas, ino tistiga, ki je v' drugih; sakaj mi moramo pokonzhanje obojiga sheleti;

V' svojih sheljah po blagu, veselju ino zhasi;

V' strahu pred nevarnostjo greshti ino zhasno blago sgubiti; sakaj eniga se bojimo vezhkrat premalo, drugiga pa prevezh;

V' vupanju, kteriga smo morde prevezh na svet ino stvarí, in premalo na Boga ino vezhne rezhi stavili;

V' shalofti, zhe je savoljo nezhimernih rezhi prevelika bila;

V' veselju, zhe je zhesmerno ino savoljo neumnih rezhi bilo;

Kteri nagibi poslednizh našhe serze sadershujejo, kteri ga v' oblasti imajo, in kteri mu narvezh fhkode naredé;

Sakaj stan svoje dushe narbolj sposnamo is nagibov serza, ako vsakiga posebej potiplemo, in kakor zitrar vse strune sproshi, ino slaboglasne tako uravná, de jih she nategne alj raspusti, tak moramo tudi mi, ako smo strune svoje dushe: ljubesen, sovrashtvo, posheljenje, strah, vupanje, shaloft ino veselje poskushati, pa jih k' pesmi, ki jo peti hozhemo, namrezh k' zhasi boshji nevbrane najdemo, tajiste s' pomozhjo gnade boshje ino s' svetam svojiga duhovniga ozheta spet lepo vbrati.

O ,S M A P O ,S T A V A.

Obzhutleji, ktire gré po ispra- fhovanji obuditi.

Ako po mirnim premifhlovanji vsakiga dela tiga spregledanja posebej vidish, kakfhna de je s' tebó, potim obudi obzhutke v' svoji dufhi tako le:

Sahvali Boga sa majhino poboljshanje, ktero fi fem od svoje oblube kjé v' svojim shivlenji sagleda-la, in sposnaj, de je le boshje vsmilenje bilo, ktero ga je v' tebi, ino sa tebe ispeljalo.

Ponishaj se globoko pred Bogam, in sposnaj, de, ako nifi kar nez h v' dobrim dorafla, fi si sama kriva, ker nifi ras - svetlenju, oferzhenju ino sne-trajnimu nagibanju svešto - serzhno ino stanovitno se vdajala, ktire je Bog v' molitvi in fhe drugazhi v' te-bi obudil.

Obljubi, de ga sa te gnade vekomaj hvaliti ho-zhes h, ktire ti je podelil, de bi te od tvojih slabih nagibkov k' timu majhnimu poboljshanju perpeljal.

Profi ga sa odpushtanje savoljo nesvestobe, s' ktero si te gnade k' tako majhnimu pridu obrazhala. Darúj mu svoje serze, naj tajisto zeló v' svojo vlast vsame.

Profi ga sa pomozh, mu v' prihodnje popolnoma svešta biti.

Saklizhi v' pomózh preflavlenó Divizo, svojiga angelja zhuvaja ino svojiga patrona, svetiga Joshefa ino druge svetnike.

DE V E T A P O , S T A V A .

**Premišhlovanja, svoje dobre
fklepe ponoviti.**

,Si se tako isprafhala, ino se s' kakim snajdenim ino modrim dufhnim sdravnikom zhes svoje pogresfhe ino njihove vrazhbe dobro pogovorila, tak premifli po tim te le prevdarjenja, ino oberni vsaki dan eniga, sa premifhlovanje, ob navadnim zhasu svoje molitve. Kar pa sadene perpravo in snotrajne obudbe, je pa vse tako, kakor per premifhlovanjih v' prvih bukvah.

Mifli se namrezh pred vsimi drugmi rezhmi v' prizhejozhnost boshjo, profi Boga sa njegovo gnado, de se v' njegovi sveti ljubeshni ino v' njegovi flushbi dobro ufstavifh ino vterdifh.

DE , S E T A P O , S T A V A .

**Pervo prevdarjenje, od imenitnosti
nafhe dufhe,**

Premifli shlahtnost ino visokost svoje dufhe, ki je s' toljkajnim sapopadkam obdarovana, de ne spasná le kar vfiga tiga vidniga sveta, ampak fhe poverh

tiga, de so angeli, de so nebesa, in de je Bog, in fizer, de je narvikfhi, nardobrotlivfhi, ino neisrezhe-no popoln; de je vezhnost, in de ji je she po vřim tim snano, kako ji je potrebno na tim vidnim fvetu shiveti, de se bo po řmerti v' nebefah s' angeli fkleniti ino Boga vékomaj vřhivati samogla.

Sraven tiga imá tvoja duřha prořto ino řhlahtno voljo, ki samore Boga ljubiti, in ga řamo v' řebi nikdar ne more řovrashiti. Pogláj, kako řhlahtno je tvoje řerze, in de kakor nobena gniloba ne more zhebelj řadersřhavati, ki le po zvetji řrepenijo, in se per njem řadersřhavajo, tak tudi tvoje řerze le per řamim Bogu pozhivati, pa od nizheřar řtvarjeniga nařteno biti ne samore. Poklizhi ři prořto řerzřhno narljubřhi ino narřrijetnřhi veřelje nařaj v' řpomřn, ki ti je kedaj řerze vřemalo, in řodi po pravizi, ali ni bilo vře polno narřeshavnřhi plařhnosti, polno narvezhnih řkerbi ino nepokoja, pod kterimi je tvoje řevno řerze bridko řdihovalo.

Oh, s' kako naglizo téka nařhe řerze řa řtvarmi, in ři miřli per njih řvoje gorezhe řhelje vřařiti! In vender miřli, kakor hitro do njih pride, de mora řpet řazřeti od kraja řřkati, in de nizheřarja ni, kar bi ga vtolařhilo; ker Bog ne perpuřti, de bi, tako malo ko řolobizo, ki je ři Noetove barke řřletela, kje kak kraj nařřhlo, kjer bi pozhivati řamoglo, dokler ře k' řvojimu Bogu ne poverne, od kteriga řřhaja. O kakřhno vřojeno lepoto imá vender nařhe řerze! Pokaj ga torej řřlimo řoper njegovo voljo k' řluřhbi řtvari?

Rezi torej; O mřja lepa duřha! ti řamoreřh Boga řposnati in po njem řrepeneti, řakaj bi hořla s' řorednim řezřmi ře řadovoliti? Do vezhnosti imařh pravizo, řakaj bi ti bili ti trenki zřařa? Pařh po pravizi je obřhaloval med drugimi řgubleni řin, de je, ker bi ře bil leřko s' řbranimi ředmi per miři řvojiga ořřeta ředil, s' neřnashnimi řřivali řeřti moral. O duřha! ti řamoreřh Boga řapopařti: řorje ti, ako

fi s' zhim drugim, ko s' njim sadovoljna! Povsdigni fi svojo dusho s' timi misli, postavi ji naprej, de je vezhna, ino vezhnosti vredna, ino obudi novo serzhnost v' nji.

E D N A J , S T A P O , S T A V A .

Drugo prevdarjenje, od imenitnosti zhednosti.

Premisli, de le zhednosti ino poboshnost tvojo dusho na tim fveti frezhno storiti samogo! pomisli, kako lepe ino prijetne de so, in permeri jim nasprot pregrehe, ki jim vfkrišh vhaajajo. Kak prijetna je poterpnost proti mashovanju, krotkost proti jesi ino divjanju, ponishnost proti prevsetnosti ino zhaftishelnosti, radodarnost proti lakomnosti, ljubesen proti nevoshlivoſti, smérnost proti rasvujsdanosti! Sakaj ta prezhudna mozh je zhednostam lastna, de dusho s' nesrezhenno veliko sladkostjo ino ljubesnivoſtjo napolnijo, ako smo jih ispolnili, ker nasprot pregrehe glodajozho bridkost ino shaloſt v' nji sapuſtijo. Noj torej! sakaj bi se ne gnali, fi dushe s' to prenesrezhenno sladkostjo napolniti!

Kdor imá le nektere pregrehe na sebi, ni vesel, in kdor jih veliko imá, je shaloſten, kdor pa nasprot le nekaj zhednost imá, she obzhuti sadovoljnost, in ta raste s' zhednostmi zhedalje vezha. O poboshno shivljenje, kako lepo, kako sladko, kako prijasno ino ljubesnivo fi ti! ti oflajſhaſh bridkoſti, ino rasgerneſh prijetnost zhes veselje. Bres tebe je do-

bro le sleg, in vefelje polno nepokoja, omote ino plashnosti. O kdor bi te sposnal, pazh bi s', Samarijko se saglafil: „Gospod, daj mi tote vode!“ Kakfhen sdihlej je seraffhki materi Teresiji ino sveti Katarini is Genue, de si ravno ne is enakiga vsroka slo navaden bil.

DVANAJSTA POSTAVA.

Tretje prevdarjenje, od sgledov svetnikov.

Premisli isgleds svetnikov is vsih stanov: kaj vender niso vse storili, Boga ljubiti ino njegovi poboshni otrozi biti? Osri se kje na zhashtilive ino v' svojih fklepih nepremaklive muzhenze! Kakfhne muke so vender prestali, tajiste viteshko ispeljati. Premisli tiste lepe ino zvetezhe divize, belfhi ko lilije na snagi, ino rudezhifhe ko vertnize na lubesni. Rajfhi so hotle ene v' dvanajstim, druge v' trinajstim, petnajstim, dvajstim, ino petnodvajstim leti svoje starosti tavshentere martre prestati, kakor od svojiga fklepa, ne le kar sadene vero, ampak tudi, kar sadene zhashto prizhanje poboshnosti, odstopiti; ker so ene raji vmerle kakor de bi divishtvo sgubile, druge si pa raji smert isvolile, kakor de bi stiskanin ftrezhi, martrane tolashiti ino mertve pokopati nehale. O Bog! koliko mozh je skasal ta rahli spól, v' takfhnih perloshnostah!

Oglej se na toljko svetih sposnovavzov; s' koljkfhino ferzhnostjo so sanizhovali ta svet? Kako ne-

premaglivi so bili v' svojih fklepih? Nizhefar jih ni samoglo od njih odtegniti, bres vsakiga sadershka so se jih prijeli, in so jih ispolnovali bres isvsetja noter do konza. Kaj ne pishe vse sveti Avgushtin od svoje matere, svete Monike? S' kakshno serzhnostjo je svojimu fklepu svešta oftala, v' sakonu ino vdovstvi Bogu flushiti? In kaj nam ne perpoveduje sveti Jeronim od svoje ljube duhovne bzhire svete Payle, med njenimi toljkajnimi nesfrezhami ino stiski? Kaj bi pa ne bilo nam vse storiti, po tim, ko smo se na takshnih zhashtlivih sgledih rasgledovali? Oni so bili, kar smo mi, delali so sa ravno tistiga Boga ino savoljo ravno tistih zhednost; sakaj bi mi v' nashim stanu in v' nashim poklizu ravno tiga ne storili, svoj shlahtni fklep ino svojo sveto obljubo ispolniti?

TRINAJSTA POSTAVA.

**Shterto prevdarjenje, od ljubesn
Jesufa Kristusa do nas.**

Premisli ljubesen, s' ktero je nash ljubi Odreshenik Jesus Kristus na tim sveti, fosebno na oljski gori, ino na grizhu Golgata toljko prestalj. Tebi je fhla ta ljubesen, ino skos vse te bolezhine ino teshave je perdobil od Boga Ozheta svelizhavne napréjvsetja ino fklepe sa tvoje serze, kakor tudi vse nam potrebne gnade, te fklepe ohraniti, rediti, vterditi ino ispeljati. O ga fklepa, kako shlahten si ti; ti sad takshne matere, sad terplenja mojiga Odreshenika! O kak bi te morla moja dusha ljubiti, ker si mojimu

Jesufu toljko drag bil! O Svelizhar moje dushe! vmerl si na krishu, mi dobre fklepe perdobiti! Oh, tak mi pa tudi to gnado podeli, de raj vmerjem, ko od njih odstopim.

Glej, moja Filoteja! bres vfiga dvojja je to, de je nash visokoljubljen Jesuf is lesa krisha doli na tvoje serze gledal, ino ga ljubil, in de je s' to ljubesnijo mu vse dobro, kar bosh le kedaj imela, in med tim tudi dobre fklepe perdobil. V' resnizi, ljubljena Filoteja! vsi samoremo, kakor Jeremija rezhi: „Gospod, popréj, ko sim bil (a), si me vidil, ino me po imenu poklizal,“ sakaj resnizhno, boshja dobrota nam je naprej ofkerbela v' svoji ljubeshni ino v' svojim vsmljenji kakor sploshne tako posebne perpomozhke nashiga isvelizhanja, in po tim takim tudi nashhe fklepe.

Rés, kakor mati sibel, pelnize, poveje ino she tudi varuzhko otroku naprej omisli: tako je boshja dobrota, ko te je sa otroka si isvolila, na drevu krisha tebi vse napréj omislila, kar ti je bilo potrebni-ga: tvojo duhovno sibel, tvoje plenize ino poveje, tvojo varuzhko, in kar ti je bilo k' svelizhanju v' prid, namrezh, vse perpomozhke, nagibe ino gnade, s' kterim ona tvojo dusho vodi, in jo k' ujeni popolnosti perpeljati hozhe. Sakaj preobiln takih gnad je visil nash Gospod na stebru svetiga krisha.

Oh, moj Bog! kako globoko bi si mi morali vse to v' spomin vtisniti! Ali je mogozhe, de sim bila od mojiga boshjiga Odreshenika ljublena in tak perserzhno ljubljena, de je na mene posebej mislil, na vse tiste majhine okoljshuize mislil, po kterih me je na se vlekel! O, kako bi vender morali mi vse leto ljubiti, objeti ino v' svoj prid oberiniti. O kako nesrezheno ljubeshniva je ta misel: ljubezhe serze boshje je mislilo na Filotejo, jo je ljubilo, in ji je omislilo toliko tavshent perpomozhkov svelizhanja, kakor, de bi ne bil na obeno drugo dusho na semlji mislil. Kakor fouze, ako en del semlje obsveti, tajistiga nezah manj ne obsveti, kakor de bi semlje nikjer drusi ne obsvetilo, in bi svetilo le kar na to mesto, tak je mislil ino fkerbel nash

Odreščenik sa vse svoje ljube otroke; in je sa vsaki-
ga posebej tako zelo mislil, kakor de bi na vse dru-
ge ne bil mislil. „Ljubil me je,“ pravi sveti Pavel,
„in se je sa mene dal,“ ravno, kakor de bi rekel: sa
mene samiga tako zelo, kakor de bi sa vse druge ne
bil storil. To, moja Filoteja! bi moralo tvoji dušhi
globoko vtisnjeno ostati, de bi ti svoj sklep perferzh-
no ljubila, ino ga redila, ker je serzu tvojiga Odre-
ščenika toljko drag bil.

,SHTIRNAJ,STA PO,STAVA.

**Peto prevdarjenje, od vezhne ljubes-
ni boshje proti nam.**

Premisli vezhno ljubesen, s' ktero te je Bog lju-
bil; sakaj, she poprě, ko je Jesus Kristus ko zhlovek
na krishu sa te terpel, te je boshja svetlöst v' mo-
drim sklepu svoje milosti si sasnamvala in te ne-
skonzhno ljubila. Kdaj te je pa Bog sazhel ljubiti?
— Ko je sazhel — Bog biti! Kdaj je pa sazhel Bog
biti? Nikdar! sakaj vselaj je bil bres sazhetka ino
bres konza, in te je torej ljubil od vekomaj. Po tim
takim je gnade ino darove, ktere ti je podelil, ti od
vekomaj perpravil. „Skos uste preroka govori k' tebi:
„S' vezhno ljubesnjo sim te ljubil,“ (ino on govori
k' tebi, kakor k' vlakimu drugimu) „torej sim te is-
vsmilenja na se vlekel.“ Mislil je med drugim tudi
na to, sklep, mu flushiti, v' tebi obuditi.

O Bog, kakšni sklepi! na ktere je Bog od ve-
komaj mislil, jih vidil, in premeril! kako dragi ino kako
shlahtni bi nam vender morali biti! Kaj vse bi vender

mi morali perpravleni biti, rajšhi prenešti, kakor od njih odstopiti! Ref, nikdar bi ne imeli vezh, se od njih odverniti, in ko bi per tim zel svet moral narasen iti; sakaj zel svet ne odtehta vrednosti le ene same dushe, in pa nobene vrednosti nima dusha bres dobrih sklépov.

PETNAJSTA POSTAVA.

,Splošhne povsdigovanja duha zhes ravno dognane premishlovanja, in skonzhanje te vadbe.

O jih, drage fklepe! vište lepo drevo shivlenja, kteriga je Bog s' svojo roko v' fredo mojiga serza safadil, kteriga moj Odrefhenik s' svojo kervjo salivati hozhe, de bi raslo in sad perneflo. Tavshentkrat hozhem raj vmreti, kakor perpuštiti, de bi mi vas kdo odtergal. Ne! nikdar mi nima nezhimernost, nikdar mesenost, nikdar bogastvo, tudi ne teshava mi moj sklep istergati.

Ti, o Gospod! si ga sam safadil; v' svojim ozhnim serzu si perhranjeval od vekomaj to lepo drevo sa moj vert. Oh, prekoliko dush je, ki niso bile tako oblagrane. Kako se torej kdaj sadosi pod tvojim vsmilenjam ponishati samorem!

O vas lepe ino svete fklepe! ako jes vas ohranim, ohranite tudi vi mene; ako vi v' moji dush shivite, po tim bo moja dusha v' vas shivela. Shivite tedaj vekomaj, o fklepi, ki ste vekomaj v' vsmilenji mojiga Boga bili, mudite se ino shivite vekomaj v' meni, nikolj in nikdar nozhem od vas odstopiti.

,Si tako svoje obzhutke obúdila, potim prevdari, kakšni perpomozhki bi samogli te drage fklepe ohraniti, ino poterdi zhaštitivo, de si jih hozhefh svešt^o v' prid obrazhati. Ti perpomozhki so: pogofia molituv, sveti Sakramenti, dobre dela, boljshanje pogrefhkov, ktere si v' drugim delu premishlovanja sposnala, isogibanje perloshnost h' grehu, ino ispolnovanje opominovanja, ktero ti je bilo k' timu dano.

In po tim, vnovizh poshivlena in kakor prerोजना sa tavshent in tavshent krat poterdi, de hozhefh v' svojih fklepih stanovitna ostati, in kakor bi svoje serze, svojo duho in svojo voljo v' rokah dershala, jih posveti ino daruj Bogu, ino poterduj, de jih hozhefh v' rokah boshje svetlosti pustiti, ino v' vsih rezhéh ino povsod po njenih poveljah ravnati. Prosi Boga, de te vso prenovi, de ponovljenje svojiga zhaštito isgovorjeniga poterdovanja blagoslovi ino poterdi. Klizhi tudi v' pomozh preblasheno Divizo, svojiga svetiga angelja zhuvaja, svetiga Ludovika*) ino druge svetnike.

Ino v' tim shivim obzhutenji svojiga serza se vershi k' nogam svojiga duhovniga ozheta, se obtoshi svojih bolj vezhih pogrefhkov, ktere si od svoje sadne spovedi storila, in prejmi odveso vse tako, kakor pervo krat, isgovori svojo zhaštito poterdenje pred njim, ino ga podpishi. Po vsm tim pa idi kje, ino sdrushi svoje prenovljeno serze s' svojim Sazhetnikam ino Odrefhenikam v' presvetim Sakramentu altarja.

*) Sveti Ludovik je bil Franzoski kralj, in je torej franzoske deshelje sosebni patron, sato ga toljko krat sveti Franzisbk Sal. v' spomin vsame. Patron nashiga zefarstva je pa sveti Leopold, nekajni njenin vajvoda; snafh ga torej bolj sosebnostno zhaštiti, in na mesto svetiga Ludovika v' pomozh klizati.

SHE,STNAJ,STA PO,STAVA.

Od misli, kakoršnih po ti vadbi biti
moramo.

Dan tiga ponovljenja svojigã duha ino dni potém bodi skerbna, tiste od ljubesni sherezhe besede svetiga Pavla, Avgufhtina, svete Katarine Genuanke ino drugih svetnikov, vezhkrat s' serzam ino s' ušmi ponoviti: „Ne, nisem vezh svoja; jeli she shivim alj vmerjem, ampak sim Odrefhenikova; — nimam obeniga Jef vezh; nezhi vezh mojiga: moj Jef je Jesus; in moje Mojo je, de bi bila njegova. — O nesveti svét, pazh si ti vedno ti sam, tudi jes sim bila smeraj jes sama; pa od sdaj ne bom vezh jes sama.“ Na, ne bomo ne vezh mi — mi sami; sakaj vse spreobernjeno serze homo imeli, in fvet, ki naf je pretoliko krat golufal, se naj sdaj sam nad nami golufa, sakaj ker bo nafhe spreobernenje le fzhasama sagledaval, naf ho fhe smeraj sa Esave dershali, de smo si ravno she Jakobi.

Vse te vadbje morajo globoko v' nafhim serzi pozhivati, ino vse rahlo ino mirno se moramo od premishlovanja ino mislenja k' nafhim opraviham ino v' drufhno nasaj podajati, de se nam kje nafhe difhezhe olje ne raslije, sakaj globoko ino dobro mora tajisto, de si ravno bres vsiga telefniga alj dufhniga rinjanja, nafho dufho premozhati.

,SEDEMNAJSTA POSTAVA.

Odgovor na dva uvershka (vgovora)
ki bi jih lahko kdo soper to vodbo
storil.

,Svet, moja Filoteja! ti bo rekel, de je tih vadb pretoliko fhtevilo, de bi tajisti, ki bi se po njih ravnati hotel, fkoraj nezh drujiga pozheti ne mogel. Oh, moja Filoteja! ko bi she réf drujiga ne pozheli, bi vender le gotovo dosti ftorili, ker bi drujiga ne pozheli, ko to, kar bi moralo na tim fveti nafhe opravilo biti. Ali pa ne vidish, kako je svit? Réf, ko bi mi vse te vadbe vfak dan od konza do kraja dodelati morali, bi nam saréf vfako troho zhasa odvsele; kdo pa pravi, de bi jih bilo treba drugazhi, kakor vfako ob njenim zhasu, ino na njenim mésti, kakor perloshnost pernese, opraviti? Koljko postáv se snajde v' bukvah deshelfkih postav ino praviz, ki vse morajo dopolnjene biti, vender se pa le dopolnijo, kakor se famo od séb' sastopi, le po famim, kakor perloshnost s' sebó pernese, bres, de bi bilo treba, vfaki dan vfako ispolniti. Rasen tiga je opravljal David, kralj, s' premnosimi ino preteshavnimi opravki preobloshen vse vezh poboshnih opravil, kakor fim ti jih jes nakasal. ,Sveti Ludovik, kralj ravno tak prezhuden v' vojfki, kakor ob zhasu miru, in ki je preslo fkerbel, de se je v' zelim kraljestvi povfod praviza ispolnovala, in je vse potrebe velikiga kraljestva prezhedno vravnaval, je flifhal vfaki dan dve fвете mafhe, je molil vfaki dan s' svojim kapelanam vezhernize ino fkonzhavnize (Komplete), je opravljal svoje premishlovanja, je obiskal vfak petek

bolnifhnuize, fe je fpovedaval, bizhal (gajshlal), je preveliko krat per pridgah bil, je dershhal pregoſto krat ſvete pogovore, in ni per vſim tim ne ene ſame perloſhnoſti opuſtil, ofkerbeti, kar je bilo zeli deſheli v' prid, de bi ſe je ne bil s' zelo ſkerbjo perjel; in per vſim tim je bila vravnava njegoviga kraljeviga dvora vſa lepſhi ino zhaſtiſljivſhi, kakor kedaj eniga njegovih ſprednikov. Podaj ſe torej bres vſe ſkerbi v' to ſveto vadenje, kakor ſim ti ga v' tih bukvah raskasal, in Bog ti bo doſti mozhi ino zhaſa podelil, de boſh ſhe tudi vſe druge opravila lahko doganjala, ko bi tudi moral, kakor ob zhaſu Joſveta, ſavolj tvoje duhovne pomude ſouze v' njegovim teku vſtanoyiti. Vſelaj veliko ino doſti opravimo, zhe Bog s'nam dela.

,Svét bo ſhe perdjal, de jes po zelih bukvah kaſhem, kakor bi ſa gotovo dershhal, de ima moja Filoteja (duſha, ki ſe tih bukuv prime) dar ſnotrajne molitve, in bo naſprot terdil, de nima vſaka duſha tiga darú, in de ſe po tim takim ta vodba vſakimu ne perleſhe. Ne boj ſe, de bi ſe jes ne bil na to ſpomnil; in gotova reſniza je, de nima ne vſak daru ſnotrajne molitve; pa ravno tako gotova reſniza je naſproti, de ſi ta dar kolj ſkoraj vſak, in ſhe ta, ki imá narmanj ras-ſodka, ſamore perdobiti, ako le drugazhi modriga duſhniga ſdravnika imá, in ſi ſa ta dar toljko perſadéva, koljkor je vreden. Ko bi ſe pa vender le kak zhlovek ſnajſhel (kar pa miſlim, de ſe bo le ſilno redko narajmalo), ki bi tiga daru zeló ino nezhe ne imel, mu bo pa njegov duhovni ozhe ta pogreſhek s' tim lahko ſameſtil, de ga poduzhi, s' kakſhno paſnoſtjo de mora dele tiga premifhlovanja brati alj poſluſhati.

O, SEMNAJ, STA PO, STAVA.

Troje poslednih ino prepotrebnih opominov zhes to vodbo.

Ponovi prvi dan vsakiga mesza zhaſtitljivo oblubo ki ſe v' prvih bukvah ſnajde, in ſkaſhi, kakor vsak trink zhaſa, de hozheſh po nji ſhiveti. Rezi torej s' Davidam: „Na, ne bom ne vekomaj poſabil tvojih poſtav, ſakaj po njih ſi me oſhivel.“ In obzhutiſh kako mlazhnoſt alj drugazhi kako duhovno vſahovanje v' ſvoji duſhi, tak ſpet ponovi ſvojo zhaſtitljivo oblubo, poklekni v' duhu ponishnoſti, in jo iſgovori is dnu ſerza; in ne bo ti majhina tolaſhba in poredno polajſhanje, ki ga boſh po tim obzhutila.

„Spognaſ bres ſtrahu ino ozhitno, de hozheſh poboshna biti; pa dobro me ſaſtopi, ne, de ſi poboshna, ampak, de taka biti ſhelifh, in ne ſramuj ſe navadnih in potrebnih del, ki k' ljubesni boſhji vodijo. Tudi obſtoj ſerzhno, de ſkuſhaſh, ſe v' premifhlovanju vaditi, de bi raj vmerla, kakor kak ſmertem greh ſtorila; de maſh terdno voljo, ſvete Sakramente prav doſti krat prejeti, ino ſvetovanje ſvojiga duſhniga ſdravnika (kteriga pa ſavoljo enih ino drugih vsrokov ni treba vſelej imenovati) iſpolniti. Sakaj, to ſerzhno ozhitno poterdenje, de hozhemo Bogu ſluſhiti, in de ſmo ſe njegovi ljubesni s' ſoſebnim nagnenjam vdali, je Narvikſhimu zhes vſe dopadljivo, ki nozhe, de bi ſe njega, in njegoviga krisha ſramovali; potim odreſhe to ſpognaſje ſteſo mnogim vabilam, s' kterimi bi naſ ſnal ſvet k' naſprötnim ſhivlenju ſavoditi, in naſ tudi per naſhi zhaſti ſaveshe, po ti ſpognaſi ſtanovitno ravnati. Modrijani ſo ſe ozhitno ſa modrijane iſdali, de bih jih vſi per njihovim modrovavnim pokoju puſtili; tak ſe moramo tudi mi ozhitno ſa take ljudi iſdati, ki hoto poboshno ſhivljenje pelati, de naſ bodo poboshno ſhiveti

puščili. Ako ti kdo porezhe, de je tudi mogozhe poboshno shiveti, bres de bi bilo ravno potreba, se po tih naukih ino vadbah ravnati, tak mu tiga ne odrezi, pa prijasno perdeni, de je tvoja slabost tako velika, de ti je vse vezh pomozhi ino podpiranja potreba, kakor drugim.

* * *

Ino sdaj moja preljubesnjava Filoteja! te sa slovo s' poslednimi besedi sarotim, per všim, kar je svetiga v' nebesah ino na semlji, per svetim kersti, ki si ga prejela, per divihkih persah, ktere je Jesus Kristus sesal, per ljubesno-gorezhim serzu, s' kterim te je ljubil, per boshjim všmilenju, kateriga vupash, idi napréj ino stanovitna ostani v' tim svelizhavnim objetji poboshniga shivlenja. Nashi dnevi se rastekajo, in — smert stoji pred durmi. „She buzhí trobenta sa odhodojo,“ pravi sveti Gregor Nazjanzhán, „de se vsak perpravi, sakaj sója je bliso.“ Ko je mati svetiga Simfronja vidila, de ga k' smerti peljajo, je klizala sa njim: „Sinko, ljubi sinko moj! misli na vezhno shivlenje, poglej gori proti nebesam, in premisli tiga, ki gori kraljuje; skoraj bo blishni konez kratki tek tiga shivlenja sklenil.“ Moja Filoteja! tako tudi jes tebi klizhem, poglej gori proti nebesam, ne sapusti jih nikdar vezh savoljo semlje; premisli pekel, in ne versi se v' nja savoljo nekoliko trinkov zhasa; spomni se na Jesusa Kristusa, in ne sataji ga savoljo sveta. In ako te delo poboshniga shivlenja oteshi, pôji s' svetim Franziškam (Seraffhkim):

„Sladkost mi je, kar sdaj terpim,

K' se vezhne frezhe veselím.“

V' vših serzih ino ušah

JESU, S NAJ SHIVI!

Njemu bodi s' Ozhetam ino svetim Duham hvala,

zhasť in slava sdaj ino vekomaj.

A M E N.

PERSTAVIK.

MOLITVE PER SVETI MA,SHI.

K' s a z h e t k u.

(Od poboshniga Tomasha Kempzhana.)

Prevsmileni Ozhe! poglej dolj is svojiga svetisha na ta dar, (ki se ti sdaj skos roke mafhnika, tvojiga flushabnika pernese) in ki ti je dopadljiv; poglej dolj na to presveto darituv svojiga Edinorojeniga, ktero ti on sam sa nas pred tvojo oblizhje pernese. On sam je vellki duhoven, ki se poloshi na altar krisha, de bi sa shivlenje sveta darovan bil. Savoljo tiga svelizhavniga daru bodi donef meni gresfhniku milofstliv! Persanefi meniflabinu ino revnimu, ki savoljo svojih grehov nifem vreden, proti nebesam pogledati, in ne saflushim vezh, de me semlja nosi.

Oh! veliko krat sim te rasshalil, ker sim predersno ino nepremifshleno soper tvoje sapovedi ravnal, govoril ino mislil. Satoraj bi se spodobilo, de bi se ti zhes mene serdil, in de bi se vse fivarjene rezhi soper mene vsdignile. Sakaj spodobi se, de fivari timu ne flushijo, ki je tebe rasshalil ino sanizhoval. — Pa, persanefi mi, o Gospod! in ne pojdi s' menó v' sodbo. Odpuisti sapravlivimu sinu, ki se sdaj od revfshine greha nasaj verne, in v' prahu leshi, ter pred tvojim tronam po tvoji milofsti vpije in bo tak dolgo po nji vpil, dokler ne bota rosa milofsti in blagoflov nebesfhkih tolashb v' semljo njegoviga serzapadla, ki je she vse fuho ino od teshe pregreh v' prah vteptano. Savoljo svoje breskonzhne milofsti nagni k' meni svoje uhó, in vflifhi moje vpitje.

K i r i e e l e i s o n.

(Is molit. bukov J. Rauchenbichlerja.)

Ti, o Bog tolashenja, se vsmili zhes mene! poglej, grivenga ino shalost ste pobile moje serze. Vsmili se tiga, ki je, is nezh stvarjen ino v' grehu spozhet, ko flab zhlovek spet v' grehe padel. — Povelizhaj nad menó svoje vsmilenje, ki vse svelizha, ki na tebe savupajo; le savoljo tvoje dobrote, ne pa savoljo mojiga saflushenja se bosh nad meno povelizhal. Saflushenja ti nimam obeniga pokasati, rasen saflushenja tvojiga preljubiga „Sina, ki je sa nas na krishu vmerl, de bi grehe vseh s' svojim terplenjam isbrisal.

G l o r j a.

(Hvalna molituv zerkve.)

Zhaft no hvala Bogu na visokosti, in mir ljudem na semlji, ki so dobre, svete volje. Hvalimo te, zhaftimo te, molimo te, povsdignjemo te, sahvalimo se ti savoljo tvoje prevelike zhafti: Gospod Bog, kralj nebeshki, Bog Ozhe vfigamogozhni; Gospod edinorojeni „Sin, Jesus Kristuf, Gospod, Bog, jagne boshje, „Sin Ozheta! Ki odjemljesh grehe sveta, vsmili se zhes nas! ki odjemljesh grehe sveta, sprejmi nasho proshnjo! Ki sedish na desnizi Ozheta, vsmili se zhes nas. Ker ti sam si „Sveti, ti sam Gospod, ti sam Narvikshi, Jesus Kristuf s' svetim Duham v' zhafti Boga Ozheta. Amen.

O r e m u s. (M o l i m o.)

(Molituv zerkve.)

„Stégni o Gospod zhes nas svoje flushavnike ino flushavnize desnizo svoje nebeshke pomozhi, de bi te s' zelim serzam iskali, in kar poboshno profimo, ve-

felo prejeli. Skos Gospoda nashiga, Jesufa Kristusa, Sina tvojiga, ki s' tebé shivi ino kraljuje v' edinosti svetiga Duha, od vekomaj do vekomaj. Amen.

Molitur sa vse protrebe.

(Is moliturskih bukov zhaštitljiviga Petra Kanisija.)

Všigamogozhni Bog, kralj shivih ino mertvih, ktériga premogozhna roka vse ohrani, oglej se milostlivo na vse tajiste, ktere tvoji dobroti perporozhimo, na nashé starishe, brate ino sestre, na nasho shlahto, perjatele ino vse druge, ki v' kaki savesi snanja alj ljubesni s' nam stojijo.

Blagoflovi tudi nasho hisho, nash kraj ino nasho deshelo; de bo v' tajisti oboji spol ino vsak stan tvojih vernih mirno shivel, ino od dolgov pregrehe odvesan, dolshnosti svojiga pokliza svesto dopolnovati in ti s' tebi dopadljivim shivljenjam flushiti si persadeval. Pa ne samo shivim, ampak tudi všim tajistim, ki so se v' katoljshki veri is tiga sveta lozhili, milostlivo spreglej vse grehe, de bodo med tvojimi svetniki vezhno ljuzh ino pokoj vshivali. Skos Gospoda nashiga i. t. d.

E p i s t e l.

(Od svetiga Franzishka Salesijana.)

Naj molzhijo pred tebé, o Gospod, vse stvarí! Ti sam pridi ino govori k' moji dúshi, sakaj glej, tvoj flushavnik poslusha! Navdaj me s' gorezhostíjo prerokov ino s' ljubesnjo apostelnov, in dopolni v' meni, kar si skos nje govoril ino obljubil! Ras-sveti me, o Gospod, in pasi me milostlivo, dokler v' jezhi vmirjozhiga shivljenja jezhim; sakaj slo potrebujem ljuzhi ino hrane! Tvoja sveta beseda naj bo lampa, de bo pred mojimi stopinjami svétila; in tvoje sveto teló naj bo moja hrana, de ne opešham na potu mojiga popotovanja, ampak frezhno k' tebi pridem. Amen.

E v a n g e l j.

(Is molit. bukv. M. Hauberja.)

Jesuf Kristuf! o vse hvale, zhasi ino ljubesni vreden; dobrotnik zhloveshtva, ti edini dober uzhenik, kteriga poslushati, ti narfvetejsi sgled, kteriga posnemati imamo! Kako se tebi samorem dosti gorezhe, kako dosti perferzhno sahvaliti, de si nam svoj sveti evangelj, veselo osnanilo nashiga odreshenja ino isvelizhanja is nebes pernesel. O daj, de se ne ob samuzh po mojij ushesah raslegal, ampak de se bo tudi v' moje serze vtisnil, vreden sad spreobernenja ino kershanske pravize obrodil, in se tako tudi v' meni rasodel, kakor boshja mozh, ki vse isvelizha, ki na-nj verujejo.

K r e d o.

(Is motit. buk. Petra, Silberta.)

Ti o Gospod, imash besede vezhniga shivlenja, in refniza je tvoja beseda, sakaj ti si sam vezhna refniza. Satoraj, o Bog! verjem kar je tvoji boshji svetlosti dopadlo, nam rasodeti; vse navke, ktire si svoji sveti zerkvi isporozhil, ktero si na skalo sasidal, in ktere ne bodo duri pekla nikdar premagale, naj se sbe toljko sevrashnikov zhes njo vsdigne, sakaj ti si per nas do konza vsih zhasov. Dalezh naj bo od mene, de bi kedaj sladkasto in sirupno zhenzhanje svijazhnih hinavzov, nevernih besedazhov ino hudobnih krivoverzov poslushal, pred katerimi si kakor pred sgrabljivimi volkami v' ovzhjih oblazhilih svoje verne svaril. Dalezh naj bo od mene, de bi jih vbogal, ako mi poreko: „Tukaj je Kristuf, alj tam je!“ sakaj jes vem, de si ti, o Jesuf Kristuf le v' svoji sveti katoljshki zerkvi, ktero si v' svoji kervi postavil; in tudi sim perpravlen, to svojo sveto vero s' svojo kervjo sapezhatiti. Oh, obdershi jo o Gospod, ino pomneshi v' meni to vero, ktero si mi po svoji milosti podelil. Amen.

P r e d p r i d g o.

(*Od M. Hauberja.*)

Preljubi Jusu! Ozhisti uſta tvojiga ſluſhabnika, ki nam v' tvojim imeni tvojo beſedo raſlagati hoſke, kakor ſi jih ozhiſtil preroku Jſaſu! poloſhi mu ſvoje beſede na njegov jeſik, in raſ - ſveti mu ſerze ſ' ſvetim Duham, de bo govoril tvojo beſedo k' naſhimu boljſhanju. Odpri pa tudi naſhe uſheſa ino naſhe ſerza, de mo dobro ſprijeti glaſ tvojiga evangelja.

Pomagaj, ljubi nebeshki Oſhe! de bi ta oſnana - vavez, ki je od tebe poſlan ſ' nami vſimi enkrat ſveti raj doſegel. Amen.

P o p r i d g i.

(*Od ravno tiſtiga.*)

„Sin boſhji, Jusu Kristu! ti imaſh beſede ve - zhniga ſhivlenja, in tvoj ſluſlavnik nam jih je ſdaj ſ' tvojo pomozhjo raſlagal. Sahvalim ſe ti ſa nje iſ ze - liga ſerza, ino hvalim tvoje ſveto imé.

Pomagaj, vſigamogozhni Bog! de ne bom le kar poſluſhavez ampak tudi iſpolnovavez tvoje beſede, de ne bom ſam ſebe go!uſal.

Daj, de mi bo to poduzhenje v' prid k' nauku, boljſhanju ino pokorjenju v' vſi pravizi, de poſtanem popoln in dober ſa vſako dobro delo. Daj, de hodim ſveſto po tvoji beſedi, in de ne oſkrunim tvojiga ſve - tiga iména.

Ako ſhe vſiga prav ne umim, raſodeni mi, kar mi je ſhe potrebno, de pridem k' popolni ſpoſnjavi tvoje ſvete volje, de bom rodoviten v' dobrih delih, ino okrepzhan ſ' tvojo mozhjo v' poterpeſhlivoſti; ta - ko de enkrat ob uri moje ſmert iſvém, de ſim ſareſ od tebe prejel beſede vezhniga ſhivlenja, ſkos Jusuſa Kristuſa, Goſpoda naſhiga. Amen.

K' D a r o v a n j u.

(Od prežha šlitiga M. Leonharda.)

„Sveti Ozhe, vsigamogozhni, vezhni Bog! sprejmi dopadljivo leto nevmadeshovano darituv kruha ino vina is mafhnikovih rok. S' njo bo ponovljena tajista predraga darituv, ktero je Jesus Kristus na altarju krisha k' spravi ino sadoštenju sa nashe grehe dopernesel. Pernesem ti jo sa moje bres-shtevilne grehe, prelomljenja ino nesvestobe, sa vse shive ino mertve kristjane, de bo meni ino njim v' prid sa vezhno shivljenje.

Darujem ti tudi, o nebeshki Ozhe! svojo sastopnost ino svoj spomin; prosim te, de oboje blagoslovish, de ne bota posihmal kaj drujiga sposnala ino mislila, kakor tebe, o moj Bog! in kar siti nam rasodel. Darujem ti tudi svojo voljo, in jo shelim tako terdno s' tvojo voljo fkleniti, de bi vezh ne ifkal drujiga ko tebe, nez h ne ljubil bres tebe, nez h vezh ne shelel, kakor kar, kako ino kedaj ti hozhesh. Darujem ti tudi svojo dusho ino svoje telò, in vse kar sim, kar imam, in kar samorem. O Bog! tvoj hozhem biti odslej na vekomaj. Tebi hozhem shiveti, tebi vmreti; oh ne daj se mi vekomaj pogubiti. Amen.

Predglasje

„Vere dignum & justum est.“

(Prestavleno.)

Ref se spodobi, in je po pravizi prav ino dobro, de ti vedno ino povsod hvalo dajamo, sveti Gospod, vsigamogozhni Ozhe, vezhni Bog, po Kristusu Gospodu naslim. Po katerim tvojo svetlost hvalijo angeli, molijo gospostva, pred njo oblasti trepetajo, in jo mozhi narvikshih nebes ino blashena Serafinsiva s' sdrusheno radošjo povelizhujejo. S' kterimi, prosimo, de podelish nam nashe glase fkleniti, te prositi,

sposnati, ino klizati: „Sveti, sveti, sveti Gospod-Bog
„Sabáot. Polne so nebеса ino semlja tvoje flave.
Ofana po višhavad. Blagoflovlen, ki pride v' imeni
Gospoda. Ofana po višhavad!

P o S a n k t u s u.

(Js písem poboshniga Tomasha Kemp.)

Predobrotlivi Ozhe! spomni se neskonzhne lju-
besni svojiga „Sina, kako je svoje shívenje v' smert
dal, de bi svojimu ljudstvu shívenje perpravil. Nizh
si ni persanesil, de bi gresnikam vezhno persanesiti
samogel. — „Spomni se njegoviga prebridkiga ter-
penja! O kakfhno je bilo terpenje, kakfhno saframo-
vanje, kterimu se je podvergel! kakfhne tuge, s' kte-
rim se je pokoril sa nas od jasliz noter do smerti na
krishu! njegova prelíta kri je vpila po spravi gresnih
otrok s' presvetim Ozhetam. „Storil je is sovrashnikov
perjatele, in je rasshalnike sa otroke sprejel.

Presveti Ozhe! dershim ti torej, donef snamnja
terpenja tvojiga Edinorojeniga naprej, in fklenem s'
njimi nashe proshnje ino priproshnje vsih svetih mu-
zhenzov, ki so sa Jesusam v' njegovim terpenji ho-
dili, in veselo savoljo njegoviga imena kri prelili. —
Poglej njegovi smertni sirah ino njegovi kervavi put,
shlafernize ino gajshle, ternjovo krono ino fhkerlatni
plajsh, sheble ino krish, ino sulizo, ki je prelubo
ferze prebôdila. Te snamnja terpenja so bile pre-
shlahtni lishep in kraljevi bandér, s' kterimi je tvoj edi-
norojeni naprej stopil, de bi sovrashne mozhi pekla
premagal. To je bilo orodje, s' kterim je bila smert
pokonzhana, in s' kterimi je zhloveshki rod spet reshen
bil. Savoljo tih zhashtilivih snaminj premaganja, mi
odpusti, Ozhe! moje grehe, ino se me vsmili. — Bodo
mi fhkit soper vsaki gréh, ino bramba soper vse skush-
njave. Tvoje bridko terpenje ino smert naj bota, o
Jesus! narfvetejshta rézh moje ljubeshni, in narflajsha
tolashba moje dushe.

Molituv svetiga Martina.

„Spomni se, o Gospod! vseh svojih vernih, in vsmili se kerfhanfkiga ljudstva; obvarvaj masfnifhki stan, ino duhovne drushbe v' tvoji sveti flushbi; krepzhaj vse, ki delajo, tolashi shalofine, podeli bolnim sdravje trupla ino dushe; daj vbogim ino revnim, kar jim je v' tim shivlenju potreba, perpeli popotnike vsefele k' svojim nasaj, ino poverni po svoji milosti, kakor dobrotliv Ozhe, vsmi, ktere smo kje shalili, pohujshali alj poshkodovali. Pobiljshaj te, ki so greshili, spreoberni nevernike k' sveti veri, perpeli krivoverze k' edinosti svete zerkve, ino pokashi jim ljuzh refnize. Pomagaj gresnikam k' refnizhni pokori, in ohrani pravizhne stanovitne v' dobrih sklepih. Daj nashim starisham, sblahti, perjatelam ino sovrashnikam, kakor tudi vsmi, sa ktere molimo, ino so se nashbi molitvi perporozhili, vse dobro; varji jih pred vsmi hudim, in jim mozh podeli, de bodo v' tvoji flushbi stanovitni noter do konza, dokler po isteku tiga revniga shivlenja k' tebi v' svojo pravo domovino, k' vezhnimu plazhilo ino breskonzhni zhasli vseh svetnikov pridejo. Amen.

K' povsdigovanju.

(Od svetiga Tomasha Akvinata.)

„V' poboshnosti te molim, o skriti Bog, o shivi kruh, ki svetu shivljenje dasih. O daj, de bo moja dusha tebi shivela.“ Tebi hozhem shiveti, tebi hozhem vmreti.

„O Gospod Jesus! omij me nesnashniga s' svojo kervjó, od ktere sama kapliza zel svet ozhifiti samore.“

Jesus, vsmili se zhes mene! skos svojo prelito kni na krishi, bodi milostliv moji dushi. Amen.

P o p o v s d i g o v a n j u .

(Od poboshniga Tomasha Kempzhana.)

Presveti Ozhe! sprejmi darituv svojiga ,Sina, ki je tebi toljko dopadljiva, k' nashimu svelizhanju. Ti sam si si jo svolil, de bi bila darituv vezhne sprave, in de bi bila dosti velika sa sbrisanje vsih nashih grehov. ,Sprejmi pa s' to daritvo tudi mene nevredniga. Oj ta boshja darituv je naršvetejska in narshlahtniška! Vlak dan se ti daruje po mahnishkih rokah s' sveto poboshnostjo sa shive ino mertve. Ta darituv naj bo torej studenz blagoslova sa me ino vse, ki so moji molitvi perporozheni, in katerih vero in potrebe ti posnash. Njih prošnje in dišhava njihove molitve se naj vsdignejo do tvojiga trona, in njim naj dojdejo k' vezhnimu svelizhanju. Posveti nesrezheni možh lete skrivnosti, ktere zhlovek, ravno sato, ker je od tebe isvolena, ne sme iskati isgruntati, ampak le s' poboshnostjo zhašiti, s' serzhno podloshnostjo moliti, terdno vervati, in do konza sveta ponavljati mora.

O neskonzhno shlahtna, o neskonzhno dopadljiva darituv! ktero je tebi, vezhni Ozhe! tvoj edini ,Sin sa naš doperšel, ker je prava, edina in popolna darituv poštal; on ki je sam neomadeshovan, sveti ino vfiga greha proš mahnik bil, kterimu ni bilo potreba, poprėj sa se moliti ino darovati, ampak je le enkrat vmerl kakor frednik sa naš smerti vredne, ki nismo nizhefar imeli ino na zelim sveti nizhefar najdli, kar bi bili sa svoje grehe samešiti samogli.

Sdaj vezh ne obupam; in nikdar, naj se šhe toljkrat moja vest soper moje, de si ravno resnizhne naprejvsetja ino serzhne persadevanja spet orani, ne bom nehal, osdravo vupati. Sakaj sapasil sim studenz, per kterim se ozhistim, de le do njega pridem; našel sim sdravnika, h' kterimu spet perbeshim, de osdravim. Vem, kjé je moje vupanje, ino vsa moja tashba; Jesusovo terplenje ino njegove rane so preobilno isviralo mojiga svelizhanja, in vekomaj terdna podloga mojiga savupanja.

Povelizhuje naj torej duhá moja tvoje imé sa dobre bres mére, ktere ji tezhejo is tvoje predobrotlive ozhetne roke; vselaj imajo te dobre vshgati mi serze, de hvalo fkasujem tebi ino tvojimu ,Sinu, karkolj samorem.

P a t e r n o s t e r .

Ozhe nash, ki si v' nebesah i. t. d.

M o l i t u v .

(Od poboshniga Tomasha Kempzh.)

S' tvojim boshjim sgledam vslerzhen, ino od tvojiga duha ganjen ino pokrepzhan, se ti vnovizh vdam, in flovo vsamem od vsiga, kar svét hudiga in nezhi-murniga na sebi imá. Vse neframne fladi fkutim is zeliga serza, hudizhove djanja ino vdajanja sanizhujem; posvetim se pa s' vsm, kar sim ino imam, v' tvojo sveto flushbo. Dneve svojiga shivlenja fkos svesto ispolnovanje mojih dolshnost posvezhovati, eno s' tebo biti, je moja edina shelja, in moja prva fkerb, kteri se sdaj vdam.

Tvojo voljo popolnoma ispolniti, sim perpravljen, svejo lastno voljo popolnoma satajiti fkos resnizhno pokorshino, ktero sim svoji gosposki ino napréjpostavljenim iskasati dolshen; sakaj nje vbogati, je tebe vbogati. Vklonem se pod njihovo roko, in jim hozhem rad pokorn biti, ako se mi bo tudi teshavno sdelo, is ljubesni do tebe. To hozhem storiti, kakor preroben v' Kristufu, ki se je, de si ravno Bog in zhlovek, ponishno pod roké svojiga rednika ino divishke matere, svojiga kerfnika, in she zeló pod roke svojih sovrashnikov vklonil. Tudi svetovanju ino volji tajistih, ki niso moji vikshi se hozhem (koljkrat ne bo zhes tvojo voljo) s'ponishnostjo serza ino sveto ljubesnjo podvrezhi; in sakaj bi tiga ne storil, ker jih rajshi sa modrejshe ino boljshhe dershim, kakor sim sam.

A g n u s D e i.

(*Od svete Mehtilde.*)

O jagne boshje, vsmili se zhes naf, in daruj se sa naf svojimu nebeshkimu Ozhetu s' vfo ponishnostjo ino poterpeshlivoftjo, v' domeftenje vsih zhednosti, kterih mi nimamo!

O jagne boshje, vsmili se zhes naf, in daruj se sa naf svojimu nebeshkimu Ozhetu s' vfo bridkostjo svojiga terpleuja v' popolno spravo sa nafhe grehe!

O jagne boshje, vsmili se zhes naf, in daruj se sa naf Bogu nebeshkimu Ozhetu, s' vfo ljubesnjo svojiga boshjiga ferza, sa domeftenje vsih dobrih del, ktere greshamo. Amen.

Ti o Gospod, vsmileni Bog! posnash mojo nepopolnomaft, in ko otrok se pred tebo pertoshim, de je moja dusha fhe polna ran. V' obzhutenju svoje revfhine te prosim so potrebno sdravilo k' popolni osdravi; sej samore tvoja dobrotliva roka vsako rano sazeliti, ino flaboft okrepzhati; o ne odtegni je torej od mene, svoje revne ftvari. Amen.

G o r e z h o p o s h e l e n j e.

(*Od svetiga Franziškka Salesijana.*)

Jesuf, moj Isvelizhar! po nefkonzhni ljubesni, ki te je nagnila na svet priti, ino vse ljudi od vezhniga pogubljenja reftiti, kterimu so savoljo greha sapadli, te prosim ponishno, ftori, de obzhutim v' svojim ferzi mozni sad tvoje ljubesni; in de njeni ogenj tako mojo dusho preshege, de bo, vse, kar je posvetniga, sanizhovaje, se vedno proti nebesam povsdi-govala, nizh premishlovala, ko tebe, na nizh mislila, ko na tebe, nizhesar poshelela, ko tebe, de kakor fi ti is ljubesni do mene na stebru krisha vmerl, s' ravno tisto ljubesnjo tudi jes v' tebi vmerjem, in tako vekomaj shivim v' tvojim poseftvi. Amen.

O b h a j i l o.

(Od svetiga Franzisfka Ksaverijana.)

Duſha Kriſtuſova poſveti me!
 Telo Kriſtuſovo, odreſhi me!
 Kri Kriſtuſova, napoji me!
 Voda is ſtrani Kriſtuſove, operi me!
 Terplenje Kriſtuſovo, poterdi me!
 O dobrotliv Jeſuf, vſliſhi me!
 V' ſvoje ſvete rane ſakrij me!
 Od tebe ſe lozhíti, ne puſti me!
 Pred hudim ſovraſhnikom varij me!
 V' moji ſadni uri poklizhi me!
 Potim k' ſebi priti perpuſti me!
 De bom s' tvojimi ſvetniki hvalil te
 Na vezhne zhafu Amen.

,Sveto radovanje po duhovnim obhajili.

(Od M. Hauberja.)

O Jeſuf, moj Bog ino Odreſhenik, tvoj ſveti Sakrament je ſaſtava tvoje ljubezni, in ſpomini tvojiga bridkiga terpenja ino ſmerti ſa mene. — Viſoko hvalen bodi Jeſuf, moj Svelizhar, v' ſvetim Sakramentu!

O Jeſuf! ti nam ſkâſujeſh ſmeraj ſvojo neſkonzhno ljubesen ſkos vedno prizhejozhnoſt v' ti prezhudni ſkrivnoſti. — Viſoko hvalen bodi Jeſuf, moja ljubesen, v' ſvétim Sakramentu.

O Jeſuf, moj Bog! v' tebi, kakor ſazhetku vſiga dobriga, ino narvikſhim ſapopadku vſih popolnoſti, ſpoſnam vſo lepoto; vſo svelizhanje. — Viſoko hvalen bodi Jeſuf, moja narvikſhi dobrota, v' ſvetim Sakramentu!

O Jeſuf! moja ljubesen! v' dar ti dam ſvoje ſerze, 'goſpoduj v' tajiſtim s' ſvojo gnado, s' ſvojo

ljubesnjo, in daj, de bom vef tvoj. — Vifoko hvalen bodi Jēfuf, moje svelizhanje, v' fvetim Sakramentu!

O Jēfuf! moj krifhan Svelizhar! kako ti samorem poverniti tvoje bolezhine, tvojo finert, tvojo ljubesen! Gorezhnoft mojiga ferza ti naj vezhno sahvalo povrazhuje. — Vifoko hvalen bodi Jēfuf, moje edino vefelje, v' fvetim Sakramentu!

O Jēfuf! ti fkriti Bog pod toljko majhinih podobah kruha, kako slo fi fe is ljubesni do mene ponishal! moje ferze ino moja duſha radujeta v' tvoji fveti prizhejozhnoſti.

O Jēfuf! moje vezhno dopadenje, s' ponishnoſtjo ino ljubesnjo kuſhnem v' duhu tvoje rane, is kterih je tudi sa mene kri ſprave tekla. — Vifoko hvalen bodi Jēfuf, moja ranjena ljubesen, v' fvetim Sakramentu!

O Jēfuf, ti ljubesni poln kralj ljubezhnih ferz, potegni me na ſe! moja duſha je ranjena od ljubesni do tebe! in bolan fim od ſhelje te vedno bolj ljubiti. Vifoko hvalen bodi Jēfuf, pravo ſhivljenje moje duſhe v' fvetim Sakramentu!

O Jēfuf, ti Bog ljubesni! de ſi ravno poln narzhiftejſhiga ſpoſhtovanja, vender niſim vreden, te prejeti! Torej ſe verſhem s' ljubezho Magdaleno pred tvoje noge. Oh, de bi ſolſe grivenge is ljubesni vender ogenj tvoje ljubesni v' meni pomnoſhile. — Vifoko hvalen bodi Jēfuf, moja zhiftejſha radoſt, v' fvetim Sakramentu!

O Jēfuf! ti narfladkejſhi pokoj mojiga ferza! v' tebi najdem ſvoje ſvetejſhe vefelje, ſvojo narfladkejſho tolashbo in ſvoje popolnāma vefelje, dokler bom ſamogel tvoje ſveto oblizhje v' nebeſah gledati, — Vifoko hvalen bodi Jēfuf moja vezhna ljubesen, v' fvetim Sakramentu!

Hvalen, ljublen ino molen bodi bres vsiga prenehanja, **Jesuf v' presvetim Sakramentu altarja!**

O Gospod Jesuf Kristuf! ki si na altarju krisha v' svoji bridki smerti kervavo darituv sa greslni svet dopernefel, ino k' spominu na njo per sadni vezherji presveto, nekervavo darituv svojiga telefa ino kervi v' svetim Sakramentu altarja vpostavil, in masluikam oblast dal ino vkasal, tajisto nebeskiku Ozhetu doper-nafhati ino vernim deliti: podeli nam nargorezhishi poboshnost do te visoko hvalene skrivnosti, de bomo v' spominu na tvoje terplenje ino smert sad nashiga odreshenja in mozh tiga nekonzhno saflushavniga ofra v' shivlenju in smerti vshivali. Amen.

,Skos saflushenje nashiga Gospoda Jesufa Kristufa, ino mozh daritve svete mashe naf blagoslovi vfigamogozhni Bog, Ozhe, ,Sin noj sveti Duh. Ino dushe vernih naj pozhivajo fkos milost boshjo v' miru. Amen.

Sahvalna molituv po sveti mashi.

(Od poboshniga Tomasha Kempzhana.)

O ljubi Ozhe, poln ljubeshni ino milosti! sahvalim se ti s' otrofshkim ferzam, de si me vezherje ljubeshni ino obhajanja svoje smerti milostljivo vdeleshil. Odpusti mi vse pogreshke, ktirih sim se sraven fkos mlazhnost in rastresenost kriviga storil. — Terdno sklenem pred tvojim presvetim oblizhjam, sgled tvojiga Edinorjeniga vedno posnemati, in se mu, koljkor bodo moje mozhi perpustile, s-enazbiti, de se tako vdeleshim tudi sadu tiga velikiga ino svetiga ofra. Podeli mi gnado, to naprejsvetje ispeljati fkos ravno tiga nashiga Gospoda Jesufa Kristufa, tvojiga ,Sina. Amen.

P o z h e f h e n j e

Jesufa po fkrivnostah njegoviga krishoviga pota.

I. O Jezus, moj sodnik, sa mene k' smerti obsojen, de bi moja sodba milosiliva bila, — daj is ljubesni do tebe krive sodbe mirno poslushati, nikogar ne soditi, enkrat pa milosilivo sojenim biti.

II. O Jezus, moj sgled! ki radovoljno krish objamešh, de bi ga sa mene nesel, — pomagaj mi, is ljubesni do tebe svoj krish voljno nositi, proti blisnimu saneslivim, proti sebi ojstrimu biti, in po smerti plazhilo resnizhnih spokornikov sadobiti.

III. O Jezus, moja podpera! ki slab postanesh, de pod krisham padesh, meni mozh v' fkušnjavah perdobiti, — dershi me, de ne padem; daj mi vsmilenje do slabih bratov, naj de jih vsdigujem; povsdiguj moje misli k' nebeskim sheljam, in povsdigni enkrat mojo dusho k' nebeskim sladkostam.

IV. O Jezus ino Marija, moja svesta spremijovavza! savoljo shalosti, ktero sta obzhutila, kedar sta se frezhala, me spremljajta po vsih mojih potih, de stese v' obljubljeno deshelo ne sgreshim.

V. O prevbogi Jezus! ki hvaleshno pomozh, Shimona sprejmesh, — ne daj mi v' boshtvi godernjati, v' bogastvi se prevseti, vbogih sanizhovati, in nebeske bogastva is misli sgubiti.

VI. O Jezus, shenin zhiftih dush! ki ti je dar zhifte Veronike toljko dopadliv, — podperaj me, de vse nezhiste shelja v' sebi poterem, in tako vreden postanem, tvoje lepo oblizhje v' drushbi zhiftih angelov vekomaj gledati.

VII. O poterpeshlivi Jezus! ki ne sapuſtiſh krisha, de ſi te ravno na tle mezhe, — daj, de ne obupam ſavoljo premnogih grehov, v' ktere toljkrat nasaj padem, ampak de poterpeshlivo per tebi sdravila iſhem, dokler vſim nevarnoſtam odidem.

VIII. O miloſtliivi Jezus! ki ſam poln teshav, ſhaloſtne ſhene tolashiſh, — potolaſhi mojo duſho, kedar ſi ſvetovati ne vé, in perpeli me v' preſrezhni kraj, v' katerim ſolſe vezh ne tekó.

IX. O Jezus, ſtanovitni vojjſhak, ki ſhe krish ſa me objemaſh, ker ga neſti vezh ne moreſh, — daj ſe mi tako dolgo ſerzhno vojjſkovati, dokler vſih ſovraſhnikov ſvojiga ſvelizhanja ne premagam.

X. O Jezus, ti ſanizhovan kralj, ki ſe ſlezhino s' ſholzham pojiti puſtiſh, — naj mirno poſluſham, ako me bliſhni s' ſholzham ſanizhovanja pojí, ino krotko preneſem, ako oblazhilo dobriga imena iſ mene iſterga, de plazhilo krotkih ſadobim.

XI. O Jezus, s' bridkoſtjo napolnjen! ker ti vſe ude groſovitno raſpenjajo, ino roke noj noge nevſmileno na krish perbijajo, — naj iſ ljubezni do tebe vſe teshave vmirjozhiga ſhivota voljno preneſem, de mi ga boſh na ſodni dan povelizhal.

XII. O Jezus, ti krotko jagne boſhje! ki ſe radovoljno v' naſho ſpravo vmariti daſh, — naj ſebi ino ſvetu odmerjem, in le tebi ſhivim — ſdaj ino vekomaj.

XIII. O Jezus, moje ſhivljenje, ki v' narozhji Marije mertev leſhiſh, de bi jeſ vekomaj ſhivel; — naj bom s' Marijo rad per tebi, ne le v' veſelju, ampak tudi v' teshavah, ker je to gotova ſaſnamva ſveſtiga vuzhenſtva.

XIV. O Jezus, moja hrana! ki iſ ljubezni do mene v' grobi leſhiſh, v' tabernakelni prebivaſh, in po prebivanji v' mojim ſerzi hrepeniſh, — daj, de bo moja duſha nebeshke hrane tvojiga preſvetiga te-

lesa ino preshlahtne kervi vedno lazhna; daj de bo to
moja narflajfhi hrana, moja radoſt, moja popotniza,
de obilni ſad perneſem ſa vezhno ſhivljenje. Amen.

(Te molitve ſe lahko tudi per ſveti maſhi molijo;
ſdaljſhajo, ako ſe po vſaki en Ozhe naſh ino
Zheſhena Marija iſmoli, ino ſa obhajo kri-
ſhoviga pota obernejo, ako ſe pred vſako per-
ſtavite navadne verſtize: Molimo te, o Kri-
ſtus, ino te hvalimo. — Ker ſi ſkos ſvoj
krish ſvet odreſhil; na konzi pa perdé-
ne: Vſmili ſe zheſ naſ, o Goſpod, vſmi-
li ſe zheſ naſ.)

P O Z H E , S H E N J E

Jesufa v' presvetim reshnim Telefi.

(Is pisem ras-svetleniga Ludovika is Granade.)

Jesuf Kristuf! ljubiti te hozhem, — ti moj Bog ino moje vse! — ljubiti te hozhem, ti moja mozh! ljubiti te hozhem, ti krepkost moje dushe! vselej in vsikdar te hozhem ljubiti, ti nesrezheni veselje mojiga serza! ne sebi, ampak tebi hozhem shiveti zel zhas svojiga shivlenja, kteriga si mi, ker je bilo skos mojo veliko revshino sgubljeno, po svoji milosti spet ponovil. Moj ponovlevavez si ti, sakaj ponovil si zhloveshko naturo, ktera je skos greh zhisto oflabela ino se skasila. Ti si moj reshnik, sakaj skos ver-vi, s' kterim si samiga sebe vesati pustil, si me reshil is tiranstva greha, smerti, pekla in hudizha, nar-grosovitnisthiga trinoga. Ti si moj Odreshenik, sakaj, sa zeno svoje, presvete kervi, ki vse saklade preseshe, si me odreshil is sushnosti, v' ktero sim skos greh sashel. Ti si moj kralj, sakaj skos svojiga Du-ha ti mene posnash; sa mene si se vojskoval, in me is rok mojih sovrashnikov reshil. Ti si moj mash-nik, sakaj profil si, in she profish pred oblizhjam svojiga vezhniga Ozheta bres prenehanja sa me. Ti si moja darituv, sakaj, ti sam si se daroval sa me-ne na altarji krisha, de bi poln ljubeshni moje pregre-he spravil. Ti si moj frednik, sakaj Bog in zhlo-vek si, ko prav zhlovek si perjatel lludi, ko edino-rojen, Sin boshji samoresh vse per Bogu, in torej tudi sam ti samoresh, ko frednik med Boga ino ljudi stopiti. Ti si moja glava, ino glava zele zerkve, sakaj ko prava glava podelish njej ino vsm njenim udam mozh, shivljenje ino duhovne shelje. Ti si mo-ja flava ino moja zhas; sakaj, sa mene si zhlovek

postal, in me febi brata storil, ker si me sa tovarsha svoje nature povsdignil.

Hvalen ino molen bodi bres vsiga prenehanja. — Jesuf v' presvetim Sakramentu altarja. Amen.

P o z h e f h e n j e M a r i j e.

(Od sv. Zirila, Aleksandrijskiga patriarha pred 1400 leti.)

Bodi pozhefhena od mene, Marija, Mati boshja, prezhaftita varhnja zeliga sveta, svetilo, ki ne vgafne; svetla krona divishta, szepter prave vere! — Bodi pozhefhena Marija, ki si v' svojim divishkim narozhji Nefkonzhniga ino Nesapopadliviga nofila, ti, fkos katero se presveta Trojiza zhafti ino moli, fkos katero je shlahten krish Isvelizharja po zelim svetu povsdignjen: fkos katero se nebefa veselijo, angelzi v' veselji topé, hudi dabovi v' beg poganjajo, skufh-navez premaga, gresfna fivar v' nebefa povsdigne, fkos ktero je snanje refuize na rasdertja malikovanja safajeno, fkos ktero verni kerfta deleshni postanejo, ino se s' oljam veselja pomashejo, fkos ktero so vse zerkve sveta vpostavlene, ino ljudstva k' pokori nasaj perpelane bile; bodi zhefhena, Marija, fkos ktero je edini Sin boshji, ki je ljuzh sveta, tiste ras-svetil, ki so v'temi smerti fedeli! — Pa kdo samore tebe, zhes vso zhaft visoka! po vrednosfi zhaftiti? —

Molituv k' Mariji Divizi.

(Od Marije Egiptovske, spokornize, pred 1400 leti.)

O sveta Diviza ino kraliza! ki si praviga Boga v' mesi rodila, oh! predobro vem, de se ne spodobi ino

tvoji zhaſti ne perleſhe, de bi jes, neſramna ino nezhiſta ſvoje vmadeſhane ozhi k' tebi povſdignila, in te s' ſvojimi neſnashnimi uſtmi v' pomozh klizala, ktero vſelaj zhiſto divizo, in bres madeſha na duſhi ino teleſi ſpoſnám! Po vſi pravizi je, de bi jes, ki ſim polna hudobij, od ſnage tvoje zhiſtoſti, ki je bela ko lilija, ſanizhovana ino ſavershena bila. Ker je pa vender Bog, kteriga ſi toljko zhudno rodila, le ſa to zhlovek poſtal, de bi greſhniko k' pokori poklizal, tak vpijem k' tebi, o prevſmilena Goſpa, ſtoj mi v' pomozh v' mojim ſdihovanji, ker zeló nobene druge pomozhi nimam. Vsemi, o Kraliza, vsemi me v' ſvoje varſtvo, in ſpravi me s' ſvojim Sinam! Ne perpuſti, de bi jes tajiſti Miloſti ptuja oſtala ktero ſi kakor, diviza ſpozhele ino rodila, in ki je v' zhloveſhki podobí ſvojo laſtno kri ſa moje odreſhenje prelila. O mogozhna Diviza ino oblaſtniza, ne ſavershi me, in ne ſapuſti me, ampak obvari me; peli me, kamor kolj ti dopade, pokashi mi pot ſvelizhanja ino pokore, ino obdej me s' ljuzhjo tvoje ſvetlobe, de vekomaj vezh ne odſtopim od pota iſvelizhanja, po katerim te proſim, de bi me vodila.

K' tebi, o diviſhka porodniza boſhja! ſdihujem v' ſolsah, ktero ſi ſa beſednizo ino frednizo iſvoljím, O ne ſanizhuj me, ti moja Goſpa; ne ſavershi mojih proſhinj, ti bresmadeſhna! ampak pridi mi v' pomozh, de pred tvojim oblizhjam vſi ſovraſhniki v' beg ſbeſhijo, ki me preganjajo. Bodi mi vedno hitra pomozhniza, in zhuj nad menó od vſih ſtrani, de kjé ſpet v' ſkuſhnjavo in greh ne pervolim, in rop vezhniga pogublenja ne poſtanem; ampak de vedno pod ſavetjam tvojiga materniga varſtva okovarjena hodim, bres madeſha na poti ſvelizhanja ſvoj pot doſtojim, in ſkos tvojo materno tolashenje prevarvana, vſim ſanjkam hudizha ino vſim nevarnoſtam na duſhi ino teleſu frezhno odidem. Vſliſhi me, mati mojiga Goſpoda! in proſi bres preneha ſa mene greſhnizo per ſvojim preſladkim Sinu; ſaj ſi naſha

mati ino pripošniza, polna ljubesni, milosti ino
dobrote, de ne sapuštiš tistih, ki v' te savupajo.
Amen.

,Serzhno posdravljenje boshje M A T E R E I S V E L I Z H A R J A.

(Od svelizhaniga Ludovika Blosja, apata,
pred 300 leti.)

Posdravlena bodi, o Marija, ti savupanje shalo-
lofinih, ti pomozh sapušhenih! Tebi daja ,Sin tako
zhašt, de vse prejmesih, kar profisih, de seti vse sgo-
di, kar shelisih. Tebi so sakladi nebesihkiga kraljest-
va sporoženi. ,Stori, o Gospa! de bodeta moja du-
sha ino moje serze v' vsaki burji tiga shivlenja vedno
na-te obernjena. Tvoji prekladki dobroti isporo-
zhim dušho in telo. Vodi ino varji me vse ure ino
trenke shivlenja, o moj fladki trofht, moj fhkit in
moja bramba!

Bodi posdravlena, o preblashena mati boshja,
moja prekladka Gospa, ktere spomin moje serze v'
sveti radošti obhaja! Prosim te, o Marija, skos pre-
sveto ozhlovezhenje, skos rojstvo, shivlenje, terplen-
je ino smert tvojiga nefkonzhno ljubleniga ,Sina,
vsmili se svojiga revniga flushabnika, sakaj s' tvojim
rojstvam se je perkasalo vsmilenje, in je s' tebo ra-
flo. Naj se velika revshina mene, velikiga greslni-
ka skos tvoje veliko vsmilenje popravi. Daj, o premi-
la mati, de bom tistim perfhitet, ktere ko svoje otro-
ke ljubisih, uzhisih, vodisih, redisih ino varjesih. Sa-

kaj ti si, ino vedno bošh, sa Bogam, moje savupanje in prefladka tolashba moje dufhe! o moja preflajfha bramba! pridi naprot timu, ki te ifhe, in stoj mu na strani, ki na-te savupa! Odlozhi mojiga duha od vsiga, kar je pod nebam, in podeli mi preokusek tiste nebesfhe, fladke prijetnosti vezhniga veselja, ki bo moje serze toljko gorezheshe k' zhafti mojiga Boga podshgalo, in vse nezhimerno veselje na vfkdar ofkutilo, de bom v' fladkim miru svo je shivlenje fklenil, ino od tebe vójen, v' vezhno shivlenje perfhel. Amen.

K A S A L O.

Stran.

Befeda ,Slovenzam	III
Uvod	VII

PERVE BUKVE.

Potrebne opominbe ino vadbe, ktereduſho od njeniga perviga poſhelenja po pobošnim ſhivlenji noter do terdniga ſklepa, prav bogabojezhe ſhiveti vodijo.

POSTAVE.

I. Popiſ prave pobošnoſti	15
II. Od laſtnoſt in imenitnoſti prave pobošnoſti	18
III. De ſe pobošnoſt ſ' vſakim ſtanam in pokli- zam da ſkleniti	20
IV. Od potrebniga vodnika na pot in po poti po- bošnoſti	22
V. De ſe ſ' zhiſhenjam duſhe ſazheti mora	25
VI. Od perviga zhiſhenja duſhe, ali od zhi- ſhenja ſmertnih grehov	27
VII. Od drugiga zhiſhenja, namrezh zhiſhenja nagnjenja h' grehu	28
VIII. Od pripomozhkov k' timu zhiſhenju	30
IX. Pervo premiſhlovanje. Od ſtvarjenja	31
X. Drugo premiſhlovanje. Od namena, h' katerimu ſmo ſtvarjeni	34

XI. Tretjo premishlovanje. Od dobrot boshjih	36
XII. ,Shterto premishlovanje. Od greha	38
XIII. Peto premishlovanje. Od smerti	41
XIV. ,Shefto premishlovanje. Od sodbe	43
XV. ,Sedmo premishlovanje. Od pekla	46
XVI. Osmo premishlovanje. Od svetiga raja	48
XVII. Deveto premishlovanje. V' katerim si dušha nebesa isvoli	50
XVIII. Deseto premishlovanje. V' katerim dušha poboshno shiolenje isvoli	52
XIX. Kako se spoved zhes zelo shiolenje opravi	55
XX. Visoko poterjenje, s' katerim se sklep: Bogu slushiti dušhi vtisne in pokoro storiti sklene	56
XXI. Konzhava tega perviga zhišhenja	59
XXII. De se je tudi od nagnenja do odpušljivih grehov zhištiti potreba	60
XXIII. De se je od nagnenja do nepridnih in nevarnih rezhi zhištiti potreba	62
XXIV. De se je od slabosti zhištiti potreba	64

DRUGE BUKVE.

Nekterinauki, fkos molituv
ino svete Sakramente duško
k' Bogu vsdigniti.

POSTAVE.

I. Od potrebnosti molitve	66
II. Kratko napelovanje k' premishlovanju, in pervizh od prižhejozhnosti boshje, kar je k' pripravi perco potrebno	70
III. Od klizanja v' pomozh, kar je k' pripravi drugo potrebno	72
IV. Od predpostavke skrinosti, kar je k' pripravi tretjizh potrebno	73

V. Od prevdarjenja, kar je drugi del premišlovanja	75
VI. Od obzuttlejov ino sklepor, kar je tretji del premišlovanja	76
VII. Od premišlovavniga fkonzhanja in snopka duhovnik zvetiz	77
VIII. „She nektire svelizhavne opombe od premišlovanja	78
IX. Od suhote serza med premišlovanjam	81
X. Južerna vadba	82
XI. Od vezherne vadbe in sprašovanja vesti	84
XII. Od duhovne samote	85
XIII. Od svetih sdihlejev, kratkih gorezkih molitviz in poboshnih misli	88
XIV. Od svete mafhe, in kak se imá slišhati	93
XV. Od ozhitnik ino splošhnik vadb poboshnosti	95
XVI. De imamo svetnike zhaštiti ino v' pomozh klizati	96
XVII. Kako se imá boshja beseda, poslušhati ino brati	98
XVIII. Kako se boshje vdihnjenja sprijeti morajo	100
XIX. Od svete spovedi	103
XX. Od pagoštiga svetiga obhajila	107
XXI. Kako se je obhajati	110

TRETJE DUKVE.

Mnogiteri nauki sa vadbo v' zhednostih

POSTAVE.

I. Od sverstenja zhednosti	113
II. Dalje ravno tiga nauka	119
III. Od poterpeshlivosti	123
IV. Od ponishnosti v' sunajnim	127
V. Od snotrajne ponishnosti	131
VI. Ponishnost stori, de sčojó lastno niskost ljubimo	136

VII. Kako se v' ponishovanji dobro imé ohraniti imá	140
VIII. Od krotkoſti proti bliſhnimu ino od vrazhb soper jeſo	145
IX. Od krotkoſti do ſamiga ſebe	149
X. De ſvoje dela s' ſkerbnoſtjo, vender bres prenagljivoſti ino bojezhnoſti opravljati mo- ramo	152
XI. Od pokorſhine	155
XII. De je zhiſloſt potrebna	158
XIII. Nauki, zhiſloſt ohraniti	162
XIV. Kako ſe vboshtvo v' duhu v' ſredi bogaſt- va ohraniti da	165
XV. Kako ſe v' pravim bogaſtvi reſniſhno vbo- shno ſhiví	168
XVI. Od duha bogaſtva v' reſniſhnim vboshtvi	172
XVII. Od prijaſtelſtvov, in perviſh od hudobnih	174
XVIII. Od nezhiſmerniga ljubovanja	177
XIX. Od praviga perjaſtelſtva	181
XX. Od raslozhka med pravimi ino krivimi per- jaſtelſti	184
XXI. ,Svarila in vrazhila ſoper hudo perja- telſtvo	187
XXII. ,She nekteri nauki od perjaſtelſtva	191
XXIII. Od del ſunajnega pokorjenja	193
XXIV. Od druſhne ino ſamote	199
XXV. Od ſpodobnoſti v' oblazhilih	202
XXVI. Od pogovarjenja, in ſizer perviſh, kako od Boga govoriti moramo	205
XXVII. Od ſpodobnoſti v' beſedi, ino od ſpoſh- tovanja, kteriga ſmo ljudém dolſhni	206
XXVIII. Od kriviſhzniga ſojenja	209
XXIX. Od opravljanja	214
XXX. ,She nekaj naukov od pogovarjanja	220
XXXI. Od kratkoſhafa ino ſprelaſhkanja, in perviſh, kar je perpuſheniga ino poſh- teniga	222
XXXII. Od prepovedaniga igranja	224

	<i>Stran.</i>
XXXIII. <i>Od plesov in drugih perpušhenih vendar nevarnih kratkozhasov</i>	225
XXXIV. <i>V' kterih okoljshinah se igrati ali plešati sme</i>	228
XXXV. <i>De moramo v' velikih, kakor v' majhnih rezheh svesti biti</i>	229
XXXVI. <i>De moramo pravizhnih ino pametnih misli biti</i>	232
XXXVII. <i>Od poshelenja</i>	235
XXXVIII. <i>Podvuzhenje sa porozhene</i>	238
IXL. <i>Od sakonske spodobnosti</i>	246
XL. <i>Opombe sa vdove</i>	250
XLI. <i>Befeda divizam</i>	255

„SHTERTE BUKVE.

Potrebni nauki soper navadne
fkušhnjave.

P O S T A V E.

I. <i>De se nimamo meniti sa besede posvetnjakov</i>	256
II. <i>De nam je serzhnim biti potrebno</i>	259
III. <i>Od lastnosti fkušhnjav, ino od raslozhka med obzhutenjam ino pervolenjam v' tajište</i>	261
IV. <i>Dve prav imenitne pergodbe od tiga</i>	264
V. <i>Potolashenje dushe, ki v' hudih fkušhnjavah tezhí</i>	266
VI. <i>Kako samoreta fkušhnjava ino poshelenje greh biti</i>	268
VII. <i>Perpomozhki soper velike fkušhnjave</i>	270
VIII. <i>De se majhinim fkušhnjavam v'starljati moramo</i>	272
IX. <i>Kako male fkušhnjave v'starljati moramo</i>	274
X. <i>Kako moramo svoje serze soper fkušhnjave okrepzhati</i>	275
XI. <i>Od nepokoja</i>	277
XII. <i>Od shaloſti</i>	280

- XIII. Od duhovne ino obzhotne tolashbe, in kak
se je v' nji no sili. 283
- XIV. Od duhovne sapu sheno sli ino suhote 291
- XV. Poterdenje ino raslozhni shi raskasanje do-
slej rezheniga s' imenitna sgodbo 297

PETE BUKVE.

Vadbe ino nauki, dusho ponoviti,
ino poboshnost vterditi.

POSTAVE.

- I. De moramo poboshne sklepe vsako leto enkrat
s' tim le vadbi ponoviti. 301
- II. Premishlovanje od dobrote, ktero nam je
Bog s' tim skasal, de nas je v' svojo
slushbo poklizal. Sklenjeno s' spredi po-
stavleno terdno obljubo 303
- III. Od sprejiskanja nashe dushe zhes njeno
rast v' poboshnosti 306
- IV. Sprejiskanje sadershanja nashe dushe
proti Bogu 308
- V. Sprejiskanje nas higa stanu proti samim
sebi 310
- VI. Sprejiskanje stanu nashe dushe proti
blishnimu 312
- VII. Spregledanje nagibov nashe dushe 312
- VIII. Obzhutteji, ktire gre po isprashovanji
obuditi 314
- IX. Premishlovanje, svoje dobre sklepe pono-
viti 315
- X. Pervo prevdarjenje, od imenitnosti
nashe dushe 315
- XI. Drugo prevdarjenje, od imenitnosti
zhednost 317
- XII. Tretje prevdarjenje, od sgledov svet-
nikov 318

	<i>Stran.</i>
XIII. <i>„Shterto prevdarjenje, od ljubezni Jesufa Kristusa do nasf</i>	319
XIV. <i>Peto prevdarjenje, od vezhne ljubezni boshje proti nam</i>	321
XV. <i>„Sploshne povsdigovanja duha zhes ravno dognane premiſhlovanja, in ſkonzhanje te vadbe</i>	322
XVI. <i>Od miſli, kakorſhnik po ti vadbi biti moramo</i>	324
XVII. <i>Odgovor na dva vverſhka (vgorora), ki bi jih lahko kdo ſoper to vodbo ſtoril</i>	325
XVIII. <i>Troje poſlednih ino prepotrebnih opominov zhes to vodbo</i>	327

P E R S T A V I K.

<i>Molitve per ſveti maſhi</i>	329
<i>Pozheſhenje Jesufa po ſkrivnoſtah njegoviga krishoviga pota</i>	343
<i>Pozheſhenje Jesufa v' preſvetim reſhnim Teleſi</i>	346
<i>Pozheſhenje Marije (od ſv. Zirila Alekſandrijskiga.)</i>	347
<i>Molitur k' Mariji Divizi (od Marije Egiptovſke.)</i>	347
<i>„Serzhno poſdravljenje boshje Matere Iſvelizharja (od Lud. Bloſja.)</i>	349

XIII. Šteta iz prejšnjega leta, od leta 1891
 323
 XIV. Šteta iz prejšnjega leta, od leta 1892
 324
 XV. Šteta iz prejšnjega leta, od leta 1893
 325
 XVI. Šteta iz prejšnjega leta, od leta 1894
 326
 XVII. Šteta iz prejšnjega leta, od leta 1895
 327
 XVIII. Šteta iz prejšnjega leta, od leta 1896
 328

F E I L D E R

329
 330
 331
 332
 333
 334
 335
 336
 337
 338
 339
 340

NARODNA IN UNIVERZITETNA
KNJIŽNICA

COBISS

00000075333

